

DATGANIAD CYFRIFON

2015-16

CYNNWYS

	Tudalen
Cyngor Sir y Fflint:	
Rhagymadrodd Eglurhaol	1 - 9
Datganiad Cyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon	10
Datganiadau Ariannol Craidd:	
Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2016	11 - 12
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2016	13
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2016	14 - 15
Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2016	16
Nodiadau ar y Datganiadau Ariannol Craidd:	
1. Datganiad Polisiâu Cyfrifo	17 - 35
2. Gwariant Gweithredol Arall	36
3. Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi	36
4. Trethiant Lleol ac Incwm Grant Amhenodol	36 - 38
5. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	38 - 40
6. Eiddo, Peiriannau ac Offer	41 - 43
7. Eiddo Buddsoddi ac Ystâd Amaethyddol	44 - 45
8. Asedau i'w Gwerthu	46 - 47
9. Asedau Anniriaethol	47
10. Eitem sylweddol o incwm a gwariant	48
11. Dyledwyr Hirdymor	49
12. Rhestrau Eiddo	49
13. Dyledwyr Byrdymor	50
14. Buddsoddiadau Byrdymor	50
15. Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	50
16. Benthyciadau i'w Had-dalu ar gais neu o fewn 12 mis	50
17. Credydwyr	51
18. Incwm Grant	51 - 52
19. Darpariaethau	53 - 54
20. Benthycy Hirdymor	55
21. Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir Eu Defnyddio	55 - 56
22. Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio	57 - 61
23. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Gweithredol	62
24. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Buddsoddi	62
25. Datganiad Llif Arian – Gweithgareddau Ariannu	62
26. Taliadau Swyddogion (gan gynnwys Pecynnau Ymadael)	63 - 64
27. Lwfansau Aelodau	65
28. Partïon Cysylltiedig	65 - 67
29. Ffioedd Archwilio	67
30. Gwasanaethau Asiantaeth	68
31. Deddf Gwasanaethau Iechyd Cenedlaethol (Cymru) 2006	68 - 69
32. Trefniadau ar y Cyd	69 - 70
33. Cronfeydd eraill a Weinyddir Gan Yr Awdurdod	70
34. Dyled Ddigwyddiadol	70 - 71
35. Ased Digwyddiadol	71

36. Darpariaeth ar gyfer Ad-dalu Benthyciadau Allanol	71
37. Adrodd Fesul Adran	71 - 73
38. Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf	74
39. Ymrwymadau Cyfalaf yn y Dyfodol	74
40. Prydlesu	75 - 76
41. Offerynnau Ariannol	77 - 81
42. Pensiynau	81 - 85

Datganiadau Ariannol Atodol:

Cyfrif Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y Flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2016	86
Symudiadau Datganiad y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2016	87
Nodiadau ar y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2016	88 - 90

Cyfrifon Grŵp:

Datganiadau ariannol un endid Cyngor Sir y Fflint ynghyd â ei is-gwmni Gogledd ddwyrain o gartrefi yng Nghymru	91 - 97
--	---------

Cronfa Bensiwn Clwyd:

Cyfrifon Cronfa Bensiwn Clwyd ar gyfer y Flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2016	98 - 125
---	----------

Cyngor Sir y Fflint a Chronfa Bensiwn Clwyd:

Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol i Aelodau Cyngor Sir y Fflint	126 - 127
--	-----------

Datganiad Llywodraethu Blynnyddol

	128 - 152
--	-----------

ADRODDIAD NARATIF

CYFLWYNIAD

Croeso i Ddatganiad Cyfrifon Cyngor Sir y Fflint ar gyfer 2015/16 sy'n rhoi manylion yr incwm a'r gwariant ar ddarparu gwasanaeth ar gyfer y flwyddyn rhwng 1 Ebrill, 2015 a 31 Mawrth 2016 a gwerth asedau ac ymrwymadau'r Cyngor ar 31 Mawrth 2016.

Paratowyd y cyfrifon yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2015/16 sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Fel bob amser, mae cynhyrchu'r set gynhwysfawr a chymhleth hon o gyfrifon wedi golygu ymdrech enfawr gan lawer o bobl ar draws y cyngor, o fewn cyllid ac o fewn meysydd portffolio gwasanaeth. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn dal wedi llwyddo i baratoi a chyflwyno'r Cyfrifon i Archwilwyr Allanol y Cyngor erbyn y dyddiad cau deddfwriaethol, sef 30 Mehefin, 2016.

Gosododd y Cyngor ei gyllideb ar gyfer blwyddyn ariannol 2015/16 yng nghyd-destun gostyngiad parhaus mewn cyllid sector cyhoeddus a galw cynyddol am ei wasanaethau. Er gwaethaf wynebu heriau sylweddol yn ystod y flwyddyn fel tangyflawniad o £2,200 mil ar ei raglen o arbedion effeithlonrwydd, llwyddodd y Cyngor i gyfyngu gwariant i £1,489 mil yn llai na'r gyllideb a gymeradwywyd iddo, oherwydd cyfuniad o arbedion un tro a rheolaeth ariannol a rheolaeth dda.

Mae'r sefyllfa canlyniad refeniw, a esbonnir isod, yn bwysig i drigolion a thalwyr rhent, yr unig dreuliau y mae'n eu cofnodi yw'r rhai hynny y mae statud yn caniatáu eu codi yn erbyn cyllideb flynyddol y Cyngor a'r symiau a gasglwyd o dreth y cyngor a rhenti. Mae canlyniad refeniw yn wahanol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) gan ei fod yn cynnwys taliadau ar gyfer eitemau fel dibrisiant, amhariad, grantiau cyfalaf a thaliadau pensiwn sy'n addasiadau cyfrifo heb eu cynnwys yn y canlyniad.

Yn ogystal â bodloni'r terfyn amser statudol ar gyfer cynhyrchu'r Cyfrifon, mae'r gwasanaeth cyllid hefyd yn anelu at ddatblygu Datganiad Cyfrifon sy'n fwy hygyrch i ddefnyddwyr. Mae Cyngor Sir y Fflint yn sefydliad mawr ac amrywiol ac mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Cyfrifon hyn yn dechnegol a chymhleth. Nod y datganiad naratif hwn, felly, yw rhoi canllaw cyffredinol i'r eitemau o ddiddordeb ac mae'n amlgu rhai o'r materion mwyaf arwyddocaol sydd wedi pennu'r sefyllfa hon am y flwyddyn ariannol sy'n gorffen 31 Mawrth 2016.

PERFFORMIAD Y CYNGOR YN YSTOD Y FLWYDDYN

Mae Cynllun Gwella'r Cyngor ar gyfer 2015/16 yn amlinellu blaenoriaethau'r Cyngor am y flwyddyn; y meysydd lle'r oedd angen newid mewn gwasanaeth neu ffocws. Mae gan y Cynllun wyth blaenoriaeth 'sefydlog' a nifer newidiol o is-flaenoriaethau yn dibynnu ar ffocws y sylw am y flwyddyn. Mae'r cynllun yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor ac mae'n ddogfen hawdd i'w defnyddio sy'n esbonio'n glir pam y rhoddir blaenoriaeth i bob is-flaenoriaeth, yr hyn rydym yn bwriadu ei gyflawni a sut y byddwn yn mesur y cyflawniadau hynny. Mae dogfen gysylltiedig ar wahân yn cael ei chyhoeddi sy'n rhoi disgrifiad manylach o'r camau gwirioneddol a'r 'cerrig milltir' wrth wneud gwelliannau neu newid drwy gydol y flwyddyn.

Cyhoeddir adroddiadau cyhoeddus sy'n mesur ein cynnydd yn erbyn y ddogfen hon bob chwarter blwyddyn, gyda'r adroddiad diweddaraf ar gyfer Chwarter 3 (mis Medi i fis Rhagfyr) ar gael yn.

<http://modgov:9070/documents/s36156/Quarter%203%20Improvement%20Plan%20Monitoring%20Report.pdf>.

Bydd yr adroddiad diwedd blwyddyn ar gael ganol Gorffennaf 2016 ochr yn ochr ag asesiad llawnach o'r cyflawniadau ar gyfer y flwyddyn.

ADRODDIAD NARATIF

PERFFORMIAD ARIANNOL YN YSTOD Y FLWYDDYN

Y gyllideb refereniw yw'r gyllideb sy'n cynnwys gwariant ac incwm dyddiol y Cyngor ar eitemau fel cyflogau, costau cynnal gwasanaethau a chostau ariannu gwariant cyfalaf. Mae'r rhaglen gyfalaf yn cynnwys gwariant ar gaffael asedau sylweddol a fydd o ddefnydd neu o fudd i'r Cyngor wrth ddarparu ei wasanaethau y tu hwnt i'r flwyddyn gyfrifyddu, fel gwella neu ddisodli ffyrdd, adeiladau ac adeileddau eraill.

Yr hinsawdd economaidd

Mae oddeutu 75% o'r gofyniad cyllideb ar gyfer gwasanaethau'r Cyngor yn dod gan Lywodraeth Cymru drwy Gyllid Allanol Cyfansymiol (Grant Cynnal Refeniw a Threthi Annomestig). Yn 2015/16, roedd gostyngiad yn y cyllid o 3.4% a oedd yn cyfuno â phwysau sylweddol o ffactorau y tu hwnt i reolaeth y Cyngor o gyfarwyddiadau polisi neu ddeddfwriaeth newydd gan Lywodraethau'r DU a Chymru. Disgwylir i'r pwysau heb ei ariannu gael eu bodloni gan y Cyngor heb i arian ychwanegol gael ei neilltuo gan y Llywodraeth ac yn cynnwys; chwyddiant, twf demograffig, pwysau costau ychwanegol ar y gweithlu a chynnydd cyffredinol yn y galw am wasanaethau'r Cyngor. Cafodd effaith methiant cyllid i gyd-fynd â chostau cynyddol effaith sylweddol a bydd yn parhau i wneud hynny yn y dyfodol gan na ddisgwylir i'r sefyllfa hon wella ac adlewyrchir hyn wrth i ni adnewyddu ein Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.

Er gwaethaf yr her ariannol, galluogodd cynlluniau busnes portffolio ac opsiynau ariannu corfforaethol i ni gynllunio ar gyfer £12,874 mil o arbedion effeithlonrwydd newydd yn ein cyllideb ar gyfer 2015/16, gan alluogi'r Cyngor i fuddsoddi mewn blaenoriaethau fel cyllidebau ysgolion, gofal cymdeithasol a darparu adnoddau i ail-lunio gwasanaethau.

Canlyniad refereniw o'i gymharu â'r gyllideb

Gosodwyd cyllideb Cronfa'r Cyngor ar gyfer 2015/16 ar £251,457 mil (gan gynnwys grant Cytundeb Canlyniadau), a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 17 Mawrth 2015. Adroddwyd ar wybodaeth monitro cyllideb i'r Cabinet yn fisol drwy gydol y flwyddyn, gyda'r canlyniad terfynol yn cael ei adrodd ar 19 Gorffennaf 2016.

Roedd strategaeth y gyllideb ar gyfer 2015/16 yn seiliedig ar strategaeth sefydliadol i leihau costau i amddiffyn a diogelu gwasanaethau lleol. Mae'n cynnwys pecyn o fesurau a chynigion sy'n cyfuno opsiynau ariannu corfforaethol, cynigion cynllun busnes ar lefel portffolio, adolygiad o bwysau a niferoedd y gweithlu, yn ogystal â mwyaf o gynhyrchiant incwm ac adolygiad o gronfeydd wrth gefn a balansau.

Cyfanswm y gwariant net ar gyfer 2015/16 oedd £249,968 mil (gwariant o £250,681 mil wedi ei ostwng o £713 mil o adnoddau yn fwy na'r hyn a ragwelwyd) yn erbyn y gyllideb o £251,457 mil.

ADRODDIAD NARATIF

	Cyllideb 2015/16	2015/16 Gwirioneddol	Amrywiad
	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol:			
Prif Weithredwr	3,087	2,965	(122)
Pobl ac Adnoddau	4,624	4,496	(128)
Llywodraethu	8,712	8,784	72
	16,423	16,245	(178)
Gwasanaethau Cymdeithasol			
Cymuned a Menter	59,146	59,194	48
Strydlun a Thrafnidiaeth	12,923	12,535	(388)
Strydlun a Thrafnidiaeth	28,461	29,360	899
Cynllunio a'r Amgylchedd	5,427	5,512	85
Addysg a Ieuencid	97,114	97,174	60
Newid Sefydliadol	8,854	8,661	(193)
	228,348	228,681	333
Cyfrif buddsoddi a benthyciadau canolog	14,971	14,912	(59)
Cyllid Canolog a Chorfforaethol	9,138	8,088	(1,050)
	252,457	251,681	(776)
Cyfanswm gwariant net			
Cyfraniad o'r cronfeydd wrth gefn	(1,000)	(1,000)	0
	251,457	250,681	(776)
Gofyniad Cyllideb			
Ariannwyd gan			
Y dreth gyngor (namyn gwariant praespetau cynghorau cymuned)	63,560	64,273	(713)
Grantiau cyffredinol	144,021	144,021	0
Aiddosbarthiad ardrethi annomestig	43,876	43,876	0
	251,457	252,170	(713)
Cyfanswm adnoddau			
	0	(1,489)	(1,489)
Amrywiad net - (tanwariant)			

Cynyddodd y tanwariant o £776 mil, i £1,489 mil ar ffurf incwm Treth y Cyngor ychwanegol o £713 mil, a gyflwynwyd gyda throsglwyddiadau ariannol eraill a gytunwyd i gynhyrchu trosglwyddiad diwedd blwyddyn o gronfa'r Cyngor i gronfeydd refeniw o £39,406 mil.

ADRODDIAD NARATIF

Mae'r tabl isod yn dangos y sefyllfa ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer y flwyddyn:

	2015/16 Cyllideb	2015/16 Gwirioneddol	Amrywiant
	£000	£000	£000
Rheoli ystadau	1,634	1,521	(113)
Gwasanaethau landlordiaid	882	1,002	120
Atgyweirio a Chynnal a Chadw	8,394	8,105	(289)
Cyllid a Chymorth	1,464	1,334	(130)
Cymhorthdal tai	0	122	122
Gyfraniadau refeniw i ariannu Gwariant Cyfalaf	10,577	11,288	711
Gwariant net ar wasanaethau	22,951	23,372	421
Benthyciadau Canolog a cyfrif buddsoddi	5,620	5,441	(179)
Gwasanaethau Cefnogi	1,040	1,080	40
Cyfanswm y gwariant net	29,611	29,893	282
Cyfraniad gan gronfeydd wrth gefn	(234)	(293)	(59)
Gofyniad cyllideb	29,377	29,600	223
A ariennir gan			
Rhenti	28,746	29,019	(273)
Grantiau ac incwm arall	631	581	50
Cyfanswm yr adnoddau	29,377	29,600	(223)
Amrywiant net (tanwariant)	0	0	0

Yn ystod 2015/16 roedd cyfraniadau refeniw i ariannu gwariant cyfalaf yn fwy na dwbl yr hyn yr oedd yn 2014/15, wrth i'r Cyngor gychwyn ar y cyntaf mewn rhaglen 6 mlynedd o gynlluniau cyfalaf i wella ansawdd ei stoc tai a chyrraedd Safon Ansawdd Tai Cymru . Yn gyffredinol, ariannwyd gorwariant bychan o £223 mil gan renti uwch nag a ragwelwyd a chyfraniad gan y gronfa refeniw CRT.

Cyllideb, Canlyniad ac Ariannu'r Rhaglen Gyfalaf

Pob blwyddyn mae'r Cyngor yn cymeradwyo rhaglen o waith cyfalaf, sy'n darparu ar gyfer buddsoddiad mewn asedau fel tir, adeiladau a gwelliannau ffyrdd. Cymeradwywyd Rhaglen Gyfalaf 2015/16 am y swm o £71,599 mil (£21,200 mil o'r Cyfrif Refeniw Tai a £50,359 mil o Gronfa'r Cyngor); symudodd y ffigwr hwn yn ystod y flwyddyn a'r cyfanswm terfynol oedd £142,161 mil (£99,626 mil o'r Cyfrif Refeniw Tai a £42,535 mil o Gronfa'r Cyngor). Cyflwynwyd gwybodaeth monitro cyllideb y Rhaglen Gyfalaf i'r Cabinet bob chwarter drwy gydol y flwyddyn, gyda'r canlyniad terfynol yn cael ei gyflwyno ar 19 Gorffennaf 2016.

ADRODDIAD NARATIF

Amlinellir gwariant a wynebir yn y tabl isod a gyflwynir ar sail y 'blociau gwasanaeth' hynny a ddefnyddiwyd gan Lywodraeth Cymru wrth gasglu data cyfalaf drwy'r ffurflen Datganiad Canlyniad Cyfalaf (COR), ar gyfer ei Ystadegau Cyllid Llywodraeth Leol a gyhoeddir. Mae'r cynlluniau a'r prosiectau'n cynnwys; y taliad setliad cyfalaf i Lywodraeth Cymru i roi terfyn ar system gymhorthdal negyddol y Cyfrif Refeniw Tai (gweler y nodyn isod am fanylion pellach), buddsoddiad yn stoc tai'r Cyngor fel rhan o'r cynllun i gyrraedd Safon Ansawdd Tai Cymru, a rhaglen adeiladu Ysgolion yr 21ain Ganrif sy'n cynnwys adeiladu ysgol newydd i'r ystod oedran cyfan rhwng 3 ac 16 oed yn Nhreffynnon a 'chanolbwynt' ar gyfer addysg ôl-16 yng Nglannau Dyfrdwy mewn partneriaeth â Choleg Cambria.

	2016
	£000
Addysg	26,599
Trafnidiaeth	2,216
Tai	22,896
Taliad setliad CRT	79,248
Llyfrgelloedd, diwylliant a threftadaeth	26
Amaethyddiaeth a Physgodfeydd*	145
Chwaraeon a Hamdden	943
Gwasanaethau Amgylcheddol eraill	8,214
Ariannu	140,287

* yn cynnwys draenio tir ac atal llifogydd/diogelu'r arfordir (sydd yn berthnasol i wariant y Cyngor)

Cafodd y rhaglen ei hariannu fel a ganlyn -

	2016
	£000
Benthyca â Chymorth *	4,316
Dulliau Eraill o Fenthyca (yn cynnwys benthyciadau Salix)	93,288
Derbyniadau cyfalaf	2,066
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf	28,982
Cronfeydd wrth gefn/Cyllid o'r cyfrif refeniw	11,635
Ariannu craidd	140,287

dudalen 6.

Cyfrif Refeniw Tai – Ymadael â Chymhorthdal Negyddol a Chyflwyno Hunan Ariannu

Ar 2 Ebrill 2015 llofnododd pob un o'r 11 awdurdod sydd wedi cadw stoc (tai Cyngor) yng Nghymru gytundeb gwirfoddol gyda Llywodraethau'r DU a Chymru i newid y trefniadau ariannu ar gyfer tai cyngor yng Nghymru.

ADRODDIAD NARATIF

Daeth y system cymhorthdal negyddol a oedd ar waith, a oedd yn gofyn i Sir y Fflint wneud taliadau blynyddol o tua £6m mewn cymhorthdal negyddol i Lywodraeth Cymru ac ymlaen i Drysorlys y DU, i ben. Cafodd hyn ei ddisodli gyda thaliadau llog ar fenthyciadau Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWL) y Cyngor i adael y system gymhorthdal fel rhan o'r cytundeb. Talwyd y benthyciadau PWLB, a elwir yn daliad anheddiad (cyfandaliad un tro a ddosbarthwyd fel gwariant cyfalaf), i Lywodraeth Cymru (LIC) ac ymlaen i Drysorlys y DU. I Sir y Fflint rhoddodd hyn gyfanswm o £79,248 mil, dangosir y taliad ar wahân o wyneb y Cyfrif Refeniw Tai a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem berthnasol o wariant.

Bydd y cytundeb yn cynhyrchu arbedion refeniw sy'n caniatáu i'r Cyngor gynyddu ei fuddsoddiad mewn stoc bresennol, ac yn cefnogi darparu cyflenwad ychwanegol o dai. Bydd hefyd yn darparu mwy o atebolrwydd lleol i denantiaid.

Benthyca

Ac eithrio'r £79,248 mil o fenthyciadau PWLB a gymerwyd allan i ariannu taliad setlo'r HRA uchod, ni ymgwymerwyd â benthyca Bwrdd Benthyca Gwaith Cyhoeddus/sefydliad ariannol tymor hir yn ystod 2013/14 - mae'r Cyngor yn parhau i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn i ariannu gwariant cyfalaf yn lle benthyca o'r newydd. Mae cyfanswm benthyca'r fantolen (tymor hir) o £251,901 mil yn cynnwys £81 mil yn ymwneud â dau fenthyciad di-log gan Salix Finance Ltd - (cwmni annibynnol a ariennir gan yr Ymddiriedolaeth Garbon i helpu i wella effeithlonrwydd ynni mewn adeiladau sector cyhoeddus – sydd i'w ad-dalu rhwng 2012/13 a 2018/19 a benthyciad o £460 mil gan Lywodraeth Cymru ar gyfer cynlluniau adfywio ar Lannau Dyfrdwy o dan y Cynllun Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid o fewn y Rhaglen Gyfalaf – i'w ad-dalu ymhen 15 mlynedd.

Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2016

Cronfeydd Wrth Gefn a Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn gosod cyllid o'r neilltu i gwrdd ag ymrwymadau yn y dyfodol a datblygiadau gwasanaeth mewn darpariaethau a chronfeydd wrth gefn sy'n cael eu dal ar y Fantolen ar 31 Mawrth 2016.

Mae darpariaethau'n seiliedig ar ddigwyddiadau yn y gorffennol sy'n gosod ymrwymiad ar y Cyngor sy'n debygol o arwain at ymrwymiad ariannol y dyfodol, ond mae ansicrwydd ynghylch amseriad ac union werth yr ymrwymiad. Datgelir darpariaethau yn Nodyn 19.

Mae'r Cyngor wedi sefydlu nifer o gronfeydd refeniw wrth gefn, sydd y tu allan i'r diffiniad o ddarpariaeth, a grynhoir yn y tabl isod. Mae balans Cronfa'r Cyngor yn fesur o'r cronfeydd wrth gefn y mae'r Cyngor yn eu dal yn ddarpariaeth i gwrdd â gofynion llif arian a digwyddiadau annisgwyl yn y dyfodol.

	Tanwariant			
	2016	Net	Arall	2015
	£000	£000	£000	£000
Balans cronfa'r Cyngor (heb ei glustnodi)	10,144	1,489	(1,860)	10,515
Cronfeydd wrth gefn y cyngor a glustnodwyd	25,438	0	(2,415)	27,853
Ysgolion dan reolaeth leol	2,307	0	(72)	2,379
Cronfeydd Wrth Gefn y Cyfrif Refeniw Tai	1,517	(293)	300	1,510
Cyfanswm Refeniw Wrth Gefn	39,406	1,196	(4,047)	42,257

Ymrwymiad Pensiwn

Mae datgeliadau yn unol â Safon Cyfrifo Rhyngwladol 19 (IAS 19), gan gyfrif yn llawn ar gyfer yr ymrwymiad pensiwn. Yr ymrwymiad a gofnodir ar y fantolen (£308,679 mil) yw cyfanswm y diffyg a ragwelir yn ystod oes y gronfa. Nid yw IAS 19 yn cael unrhyw effaith ar lefelau treth y cyngor na chyllid tai, ond mae'r ddyled yn effeithio ar werth net yr Awdurdod fel yr adlewyrchir yng nghyfanswm y fantolen o £168,190 mil (£271,210 mil ar 31 Mawrth 2015).

ADRODDIAD NARATIF

Ailbrisió Asedau nad ydynt yn Gyfredol

Mae'n rhaid ailbrisió holl asedau'r Awdurdod bob pum mlynedd. Mae'r Cyngor yn bodloni'r gofyniad hwn drwy ailbrisió cyfran o gyfanswm y portffolio asedau bob blwyddyn; yn ystod 2015/16 (blwyddyn gyntaf y cylch presennol, a ddechreuodd ar 1 Ebrill 2015) ail-brisiwyd 15% o'r asedau nad ydynt yn anheddau, a 100% o Anheddau'r Cyngor. Effaith gyffredinol proses ailbrisió 2015/16 oedd cynnydd net yng ngwerth asedau nad ydynt yn anheddau - eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi a'r ystâd amaethyddol – a gofnodwyd yn y daenlen (o £747,640 mil i £709,764 mil).

CYFRIFON GRŴP YN CYNNWYS CARTREFI A RHEOLI EIDDO GOGLEDD DDWYRAIN CYMRU (NEW HOMES)

Sefydlodd y Cyngor NEW Homes, cwmni cyfyngedig drwy gyfranddaliadau sy'n eiddo llwyr i'r Cyngor, ym mis Ebrill 2014 gyda'r nod o gynyddu nifer ac ansawdd tai fforddiadwy ar draws y sir, tra'n darparu gwasanaeth proffesiynol i landlordiaid a thenantiaid. Mae cyfrifon ariannol NEW Homes ar gyfer y blynyddoedd a ddaeth i ben yn 2016 a 2015 ar gael ar eu gwefan www.northeastwaleshomes.co.uk.

2015/16 yw'r flwyddyn gyntaf i gyfrifon ariannol NEW Homes gael eu hymgorffori gyda rhai'r Cyngor i gynhyrchu cyfrifon grŵp Cyngor Sir y Fflint, at ddibenion cymharu rydym wedi cynhyrchu rhai 2014/15 hefyd.

NEWID YN Y POLISIŌU CYFRIFO

Mae mân newidiadau wedi eu gwneud i bolisiâu cyfrifo yn ystod 2015/16 i adlewyrchu newidiadau yn y Cod Ymarfer a'r ffordd y mae gwasanaethau'r Cyngor yn cael eu darparu. Roeddynt yn cynnwys; cyflwyno IFRS 13 - Gwerth Teg, a pholisi cyfrifo'r Cyngor ar is-gwmnïau sy'n adlewyrchu bod cyfrifon grŵp Sir y Fflint yn cael eu cynhyrchu gan ymgorffori cyfrifon NEW Homes fel y disgrifir uchod.

NEWIDIADAU I'R DATGANIAD CYFRIFON YN Y DYFODOL

Yn 2016/17 bydd newidiadau sylweddol yn cael eu cyflwyno i Ddatganiad Cyfrifon y Cyngor:

- Fformat y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Mae prif ddatganiad newydd yn cael ei gyflwyno - Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu. Bydd y datganiadau'n cael eu cyflwyno ar yr un sail â segmentau adrodd y Cyngor yn adroddiadau monitro'r gyllideb refeniw, cryfhau'r cyswllt rhwng adroddiadau monitro'r gyllideb yn ystod y flwyddyn a'r Datganiad Cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn.
- Mae'r sail prisio ar gyfer Asedau Isadeiledd Priffyrdd sy'n cynnwys ffyrdd cerbydau, llwybrau troed, adeileddau, goleuadau stryd, dodrefn stryd a systemau rheoli traffig, yn newid o gost hanesyddol a ddibrisiwyd i gost adnewyddu a ddibrisiwyd a byddant yn cael eu dosbarthu'n unigol ar y Fantolen o'r enw Asedau'r Rhwydwaith Priffyrdd. Effaith y newid yn sail y prisiant fydd cynyddu gwerth net y Cyngor yn sylweddol, gan y bydd enillion ailbrisió yn digwydd wrth newid o brisió'r asedau ar gost gyfredol eu disodli yn hytrach na chostau hanesyddol gwreiddiol y gwaith sydd wedi cronni dros gyfnod sylweddol.
- Effeithio ar Gyfrifon Cronfa Bensiynau Clwyd - i fformat Cyfrif y Gronfa Bensiwn a'r Datganiad Asedau Net.

RHAGOLYGN ARIANNOL AR GYFER Y CYNGOR

Mae gan y Cyngor Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS) sy'n rhagweld faint o adnoddau y mae'r Cyngor yn debygol o'u cael dros y 3 blynedd nesaf, gan nodi unrhyw fylchau cyllido, a galluogi camau penodol i gael eu nodi i gydbwysu'r gyllideb a rheoli adnoddau.

Mae'r MTFS yn cael ei adolygu'n gyson i adlewyrchu datblygiadau yn y gyllideb ar lefel genedlaethol a lleol. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu ymagwedd egwyddorol ond llawn risg i ddod o hyd i atebion i'r lefel digynsail o arbedion yn y gyllideb sydd i'w canfod yn 2016/17 a thu hwnt a bydd fersiwn diwygiedig yn cael ei gyhoeddi'n ddiweddarach yn 2016.

ADRODDIAD NARATIF

Llwyddodd y Cyngor i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2016/17 yn ei gyfarfod ym mis Chwefror 2016 er mai'r rhagolwg diweddaraf yw y bydd angen dod o hyd i £20.6 miliwn ychwanegol yn 2017/18 - 2018/19, gyda £14.4 miliwn yn ymwneud â 2017/18. Diwygiwyd y rhagolwg hwn ar sail datblygiadau cyllidebol mwy diweddar ar lefel genedlaethol a lleol.

Mae Sir y Fflint, fel Cyngor sy'n derbyn lefel isel o arian, wedi gwneud achos ei fod yn arbennig o agored i ostyngiadau blynyddol sylweddol i gyllid y sector cyhoeddus i gwrdd â baich costau cyfredol a newydd. Mae'r Cyngor yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â hyn fel rhan o'i strategaeth ariannol gyffredinol.

Bydd diweddariadau rheolaidd yn cael eu darparu i'r Cabinet a phwyllgorau Craffu perthnasol drwy gydol y flwyddyn fel rhan o broses y gyllideb a fydd yn cynnwys sesiynau ymgysylltu â'r cyhoedd a budd-ddeiliaid allanol.

PRIF RISGIAU AC ANSICRWYDD

Mae gan y Cyngor bolisi a strategaeth rheoli risg gynhwysfawr. Mae pob maes blaenoriaeth o fewn y Cynllun Gwella blynyddol yn nodi'r risgiau a allai atal neu lesteirio ein llwyddiant i gyflawni ein hamcanion. Mae'r risgiau hyn yn cael eu hasesu ac yna eu holrhain drwy gydol y flwyddyn o leiaf unwaith bob chwarter. Mae risgiau hefyd yn cael eu hymgorffori yn ein ffyrdd o weithio - er enghraifft, drwy bartneriaethau, adroddiadau effeithlonrwydd cynllun busnes ac o fewn pob adroddiad a gyflwynir i'r Cabinet neu'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu.

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn derbyn crynodeb o risgiau strategol y Cyngor yng nghanol y flwyddyn ac ar ddiwedd y flwyddyn. Bydd y gofrestr risg a'r adroddiad diwedd blwyddyn i'r Pwyllgor Archwilio ar gael ar ddechrau mis Gorffennaf.

ESBONIO DATGANIADAU CYFRIFO

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn nodi incwm a gwariant y Cyngor ar gyfer y flwyddyn (2015/16) ac yn rhoi manylion am sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2016. Mae'r Datganiad yn cynnwys datganiadau craidd ac atodol, ynghyd â nodiadau datgelu. Mae'r wybodaeth a gyflwynir ar dudalennau 11-97 yn unol â gofynion Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2015/16 yn y Deyrnas Unedig (y Cod) sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA).

- Y datganiadau ariannol craidd:
 - **Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn** - Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn yng ngwahanol gronfeydd wrth gefn yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi yn 'gronfeydd y gellir eu defnyddio' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethi lleol) a chronfeydd wrth gefn eraill. Mae'r arian dros ben (neu'r diffyg) ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod, ac mae'r manylion wedi'u dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n berthnasol i Falans Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai at ddibenion sefydlu treth y cyngor a rhent. Mae'r Cynnydd/Lleihad Net cyn Trosglwyddo i'r llinell Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn dangos Balans Cronfa'r Cyngor statudol a'r Balans Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gan y Cyngor.

Ar 31 Mawrth 2016 roedd cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio yn £50,711 mil ac arian wrth gefn na ellir eu defnyddio yn £117,479 mil;

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Mae'r datganiad yn dangos y gost gyfrifo yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant lleol. Mae Awdurdodau yn codi trethi i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifo. Dangosir y sefyllfa trethiant yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

ADRODDIAD NARATIF

Mae diffyg 2015/16 ar ddarparu gwasanaethau yn £136,496 mil; sy'n cael ei ddwyn i mewn i'r datganiad ynglŷn â'r symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn.

- **Y Fantolen** - Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r dyledion sy'n cael eu cydnabod gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai dyledion) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd wrth gefn y mae'r Awdurdod yn eu dal. Adroddir ynglŷn â chronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Mae'r categori cyntaf o gronfeydd wrth gefn yn gronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio, h.y. y cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddarbodod o gronfeydd wrth gefn ac ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn na ellir ei defnyddio ond i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled). Yr ail categori o gronfeydd wrth gefn yw'r rhai na all yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd wrth gefn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn), lle y byddai symiau ond yn dod ar gael i ddarparu gwasanaeth os gwerthir yr asedau; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a gaiff eu dangos yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido o dan reoliadau' yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Gwerth net y Cyngor oedd £168,190 mil ar 31 Mawrth 2016 sy'n ostyngiad o gyfanswm y fantolen o £271,210 mil; ar 31 Mawrth 2015.

- **Datganiad Llif Arian** - mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newid mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yr awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod, drwy ddsbarthu llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu'n ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu drwy drethiant ac incwm grant, neu gan bobl sy'n derbyn gwasanaethau a ddarperir gan yr awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli'r graddau y mae llif arian parod tuag allan wedi'u gwneud ar gyfer adnoddau sydd wedi'u bwriadu i gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaeth yr Awdurdod yn y dyfodol. Mae llif arian sy'n codi o weithgareddau ariannol yn ddefnyddiol i ragweld hawliadau ar lif arian y dyfodol drwy ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthycu) i'r Awdurdod.
- Y prif ddatganiadau ariannol atodol, sy'n cynnwys -
 - **Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai** - Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant yn dangos cost economaidd yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau tai yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o renti a grantiau llywodraeth. Mae Awdurdodau yn codi rhenti i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifeg. Dangosir y cynnydd neu'r gostyngiad yn y flwyddyn, ar y sail y mae'r rhenti yn cael eu codi, yn Natganiad Symudiadau'r Cyfrif Refeniw Tai.

Yn ystod 2015/16 y symudiad ar falans y Cyfrif Refeniw Tai oedd £1,510 mil i £1,517 mil

- Mae cyfrifon grŵp a nodiadau cysylltiedig, yn ymgorffori cyfrifon ariannol Cartrefi a Rheoli Eiddo Gogledd Ddwyrain Cymru gyda rhai'r Cyngor.
- Mae cyfrifon y gronfa bensiwn yn adrodd ar y cyfraniadau a dderbyniwyd, taliadau i bensiynwyr a gwerth asedau net a fuddsoddwyd yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar ran aelodau o Gronfa Bensiwn Clwyd, ac yn cael eu cyflwyno yn unol â'r canllawiau gofynnol.
- Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn nodi strwythurau llywodraethu'r Cyngor a'i reolaethau mewnol allweddol.

GWYBODAETH BELLACH

Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gael ar y rhyngwyd (www.sirryflint.gov.uk), gyda rhagor o wybodaeth ar gael ar y cyfrifon a'r cyllidebau ar gais gan y Rheolwr Cyllid Corfforaethol, Cyngor Sir y Flint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug, CH7 6NA.

DATGANIAD CYFRIFOLDEBAU AR GYFER Y DATGANIAD CYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R AWDURDOD

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:-

- wneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y Rheolwr Cyllid Corfforaethol yw hwn, fel y Prif Swyddog Cyllid;
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o'r adnoddau a diogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Llofnodwyd:

**Cynghorydd Peter Curtis
Cadeirydd y Cyngor Sir**

Dyddiad:

CYFRIFOLDEBAU'R PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod yn unol â'r arferion priodol a nodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:-

- dewis polisiau cyfrifo addas a'u cymhwyso yn gyson;
- gwneud dyfarniadau a rhagamcanion sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- cydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Prif Swyddog Cyllid hefyd wedi:-

- cadw cofnodion cyfrifeg cywir a'u diweddarau;
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Mae'r datganiad cyfrifon yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2016, a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn honno.

Yn ogystal, mae'r datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Clwyd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 a swm a setliad ei asedau a'i ddyledion ar y dyddiad hwnnw.

Llofnodwyd:

**Gary Ferguson CPFA
Rheolwr Cyllid Corfforaethol (Prif Swyddog Cyllid)**

Dyddiad:

DATGANIAD YNGLŶN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2016

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn yng ngwahanol gronfeydd wrth gefn y Cyngor, wedi'u dadansoddi yn 'gronfeydd y gellir eu defnyddio' (y rhai sy'n cael eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethi lleol) a chronfeydd eraill (na ellir eu defnyddio).

Mae'r arian dros ben neu (Diffyg) ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, ac mae'r manylion wedi'u dangos yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol sy'n berthnasol i Falans Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer pwrpasau sefydlu treth y cyngor a rhent.

Mae'r Cynnydd/Lleihad Net cyn Trosglwyddo i'r llinell cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn dangos Balans Cronfa'r Cyngor statudol a'r Balans Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gan y Cyngor.

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor a Glustnodwyd	Balans y Cyfrif Refeniw Tai	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwysu	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio	Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod
Nodyn	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ar 31 Mawrth 2015*	10,515	30,232	1,510	6,764	4,814	53,835	217,375	271,210
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau	(7,729)	0	(128,767)	0	0	(136,496)	0	(136,496)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	33,476	33,476
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(7,729)	0	(128,767)	0	0	(136,496)	33,476	(103,020)
Addasiadau rhwng y Sail Cyfrif a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	5 4,871	0	128,774	1,205	(1,478)	133,372	(133,372)	0
Cynnydd/(Lleihad) Net cyn Trosglwyddo i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(2,858)	0	7	1,205	(1,478)	(3,124)	(99,896)	(103,020)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	21 2,487	(2,487)	0	0	0	0	0	0
Cynnydd /(gostyngiad) yn y flwyddyn	(371)	(2,487)	7	1,205	(1,478)	(3,124)	(99,896)	(103,020)
Ar 31 Mawrth 2016	10,144	27,745	1,517	7,969	3,336	50,711	117,479	168,190

* Addasiad y cyfnod blaenorol - gweler Nodyn 38.

DATGANIAD YNGLŶN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2016

Nodyn	Balans Cronfa'r Cyngor £000	Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor a Glustnodwyd £000	Balans y Cyfrif Refeniw Tai £000	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf £000	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso £000	Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio £000	Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod £000	
Ar 31st Mawrth 2014	11,161	39,292	1,662	4,293	3,804	60,212	302,174	362,386	
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau*	(10,484)	0	(11,444)	0	0	(21,928)	0	(21,928)	
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall*	0	0	0	0	0	0	(69,248)	(69,248)	
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr*	(10,484)	0	(11,444)	0	0	(21,928)	(69,248)	(91,176)	
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau*	5	778	0	11,292	2,471	1,010	15,551	(15,551)	0
Cynnydd/(Lleihad) Net cyn Trosglwyddo i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(9,706)	0	(152)	2,471	1,010	(6,377)	(84,799)	(91,176)	
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	21	9,060	(9,060)	0	0	0	0	0	
Cynnydd/(gostyngiad) yn y flwyddyn	(646)	(9,060)	(152)	2,471	1,010	(6,377)	(84,799)	(91,176)	
Ar 31 Mawrth 2015*	10,515	30,232	1,510	6,764	4,814	53,835	217,375	271,210	

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2016

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn dangos y gost gyfrifeg yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â'r arferion cyfrifeg a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant lleol. Mae Awdurdodau yn codi trethi lleol i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifeg. Mae'r sefyllfa trethiant wedi'i nodi yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

	Nodyn	2016		2015		Gwariant Net	
		Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Gros	Incwm Gros		
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth	37	£000	£000	£000	£000	£000	
Gofal Cymdeithasol Oedolion		62,528	(12,903)	49,625	58,420	(13,300)	45,120
Gwasanaethau canolog i'r Cyhoedd*		13,172	(1,759)	11,413	13,287	(1,410)	11,877
Addysg a gwasanaethau plant		164,227	(29,381)	134,846	157,926	(30,733)	127,193
Gwasanaethau Diwylliannol a Pherthnasol		27,167	(10,932)	16,235	21,135	(10,155)	10,980
Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoleiddio		20,561	(6,132)	14,429	24,391	(7,821)	16,570
Gwasanaethau Cynllunio		7,464	(5,435)	2,029	12,176	(6,976)	5,200
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant		27,940	(6,493)	21,447	28,715	(5,928)	22,787
Gwasanaethau Tai:							
Tai - Cronfa'r Cyngor*		48,868	(45,554)	3,314	52,148	(46,768)	5,380
Cyfrif Refeniw Tai		39,772	(30,065)	9,707	38,270	(28,627)	9,643
Cyfrif Refeniw Tai - setliad	10	79,248	0	79,248	0	0	0
Cyfrif Refeniw Tai - prisiadau	10	34,914	0	34,914	0	0	0
Craidd Corfforaethol a Democrataidd		7,326	(360)	6,966	7,460	(435)	7,025
Costau heb eu Dosbarthu		988	0	988	5,129	0	5,129
Cost Gwasanaethau		534,175	(149,014)	385,161	419,057	(152,153)	266,904
Gwariant Gweithredol Arall	2			23,438			23,323
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	3			20,761			20,617
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol	4			(292,864)			(288,916)
(Arian Dros Ben)/diffyg ar ddarpariaeth gwasanaethau				136,496			21,928
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbriso asedau anghyfredol				351			(173)
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbriso asedau ariannol ar gael i'w gwerthu				0			(3)
(Enillion) neu golledion actiwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau				(33,827)			69,424
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				103,020			91,176

*Cynhwyswyd gwariant o £10,135k yn 2014/15 yn anghywir o fewn llinell Cronfa Cyngor – Tai y Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth. Roedd hyn berthnasol i holl gostau'r Cyngor o safbwynt Cynllun Gostwng Treth y Cyngor, a ddylai fod wedi eu cynnwys ar linell Gwasanaethau Canolog i'r cyhoedd o dan y Cod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau. Mae ffigyrau 2014/15 wedi eu diwygio.

	Gwreiddiol Gwariant Gros	2015 Gwariant Gros Diwygiedig	Amrywiant
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth	£000	£000	£000
Gwasanaethau canolog i'r Cyhoedd	3,151	13,287	10,136
Tai - Cronfa'r Cyngor	62,284	52,148	(10,136)

Y FANTOLEN
ar 31 Mawrth 2016

		2016		2015	
	Nodyn	£000	£000	£000	£000
ASEDAU ANGHYFREDOL					
Eiddo, Peiriannau ac Offer	6				
Anheddau'r Cyngor		216,186		256,346	
Tir ac Adeiladau Eraill		259,963		271,696	
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer		14,962		16,272	
Asedau dros ben		8,693		7,426	
Asedau Isadeiledd		153,549		156,781	
Asedau Cymunedol		4,711		4,543	
Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd		21,089		3,771	
		<hr/>		<hr/>	
Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer			679,153		716,835
Eiddo Buddsoddi ac Ystâd Amaethyddol	7		30,611		30,805
Buddsoddiadau Hirdymor	9		227		394
Dyledwyr Hirdymor	11		2,111		2,072
			<hr/>		<hr/>
CYFANSWM ASEDAU ANGHYFREDOL			712,102		750,106
 ASEDAU CYFREDOL					
Rhestrau Eiddo	12	1,069		1,038	
Dyledwyr Byrdymor (darpariaeth lleihad mewn gwerth neu)	13	29,322		33,736	
Buddsoddiadau Byrdymor	14	6,014		2,115	
Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	15	25,063		42,679	
Asedau i'w Gwerthu	8	3,556		2,656	
			65,024		82,224
 DYLEDION CYFREDOL					
Benthyciadau i'w Had-dalu ar gais neu o fewn 12 mis	16	(2,785)		(1,555)	
Credydwyr Byrdymor	17	(28,221)		(31,151)	
Darpariaeth ar gyfer absenoldebau cronodig	19	(1,891)		(3,296)	
Dyledion gohiriedig	40	(580)		(529)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw	18	(858)		(2,573)	
Darpariaethau	19	(2,492)		(5,381)	
			(36,827)		(44,485)
 DYLEDION ANGHYFREDOL					
Credydwyr Hirdymor	17	(2,266)		(1,016)	
Benthyca Hirdymor	20	(251,901)		(172,585)	
Dyledion gohiriedig	40	(5,951)		(6,531)	
Darpariaethau	19	(1,042)		(1,032)	
Dyledion Hirdymor Eraill	42	(308,679)		(333,974)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw	18	(2,270)		(1,497)	
			<hr/>		<hr/>
CYFANSWM DYLEDION ANGHYFREDOL			(572,109)		(516,635)
 ASEDAU NET					
			<hr/>		<hr/>
			168,190		271,210

Y FANTOLEN

	Nodyn	2016		2015	
		£000	£000	£000	£000
CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO	21				
Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf		7,969		6,764	
Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso		3,336		4,814	
Cronfa'r Cyngor		10,144		10,515	
Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u Clustnodi		27,745		30,232	
Cyfrif Refeniw Tai		1,517		1,510	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO		50,711	50,711	53,835	53,835
CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO	22				
Y Gronfa Adbriso Wrth Gefn		55,016		57,858	
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf		380,112		504,216	
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol		(7,177)		(7,545)	
Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn		(308,679)		(333,974)	
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		98		116	
Cyfrif absenoldebau cronedig		(1,891)		(3,296)	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO		117,479	117,479	217,375	217,375
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		168,190	168,190	271,210	271,210

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r dyledion sy'n cael eu cydnabod gan y Cyngor fel ag yr oeddent ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Cyngor (asedau llai dyledion) yn cael eu cydweddu â'r cronfeydd wrth gefn. Adroddir ynglŷn â chronfeydd wrth gefn mewn dau gategori -

- Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio - y cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o gronfeydd wrth gefn ac ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (e.e. y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn na ellir ei defnyddio ond i gyllido gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled).
- Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio – y cronfeydd nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, gan gynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (e.e. y Gronfa Adbriso Wrth Gefn), ble y deuai symiau ar gael i ddarparu gwasanaeth dim ond os gwerthir yr asedau, a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a gaiff eu dangos yn y llinell 'Addasiadau rhwng y sail gyfrifo a'r sail gyllido o dan reoliadau' yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

DATGANIAD LLIF ARIAN

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod, sy'n perthyn i'r Awdurdod, yn ystod y cyfnod yr adroddir yn ei gylch. Mae'r datganiad yn dangos sut y mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac elfennau sy'n cyfateb i arian parod, drwy ddsbarthu llifoedd arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llifoedd arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o ran y graddau y caiff gweithrediadau'r Awdurdod eu cyllido drwy drethi ac incwm grant neu gan y sawl sy'n cael gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y darparwyd all-lifoedd arian ar gyfer adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu i'r modd y bydd yr Awdurdod yn darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae llifoedd arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu'n ddefnyddiol o ran rhagweld hawliadau ar lifoedd arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. arian a fenthyciwyd) i'r Awdurdod.

Adroddir y datganiad llif arian gan ddefnyddio'r dull anuniongyrchol, lle gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau yn cael ei addasu ar gyfer effeithiau trafodion o natur nad yw'n arian parod, unrhyw ohiriadau neu cronladau o dderbyniadau arian parod gweithredu yn y gorffennol neu yn y dyfodol neu daliadau, a eitemau o referiw neu gost sy'n gysylltiedig â buddsoddi neu ariannu llif arian.

	Nodyn	2016		2015	
		£000	£000	£000	£000
Gwarged neu (ddiffyg) net ar ddarparu gwasanaethau		(136,496)		(21,928)	
Addasiad i warged neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau anariannol		92,716		50,171	
Addasiad ar gyfer eitemau a gynhwysir yn y gwarged neu ddiffyg net ar gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu		<u>(26,757)</u>		<u>(27,020)</u>	
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu	23		(70,537)		1,223
Llif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	24	(25,468)		1,460	
Llif arian parod net o weithgareddau ariannu	25	<u>78,389</u>		<u>(509)</u>	
			52,921		951
(Cynnydd) / Gostyngiad net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod			<u>(17,616)</u>		<u>2,174</u>
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	15		42,679		40,505
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	15		25,063		42,679

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2016

CYFLWYNIAD

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015/16 (y Cod) a'r polisiau cyfrifo a nodir yn Nodyn 1. Mae'r nodiadau canlynol (1-42) yn nodi gwybodaeth ychwanegol i gynorthwyo darllenwyr.

1. DATGANIAD POLISI'AU CYFRIFO

Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2015/16 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2016. Mae gofyn i'r Cyngor baratoi Datganiad Cyfrifon Blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, y mae'r Rheoliadau hynny'n gofyn iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifo priodol. Mae'r arferion hyn yn cynnwys Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015/16 (y Cod) a Chod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau ar gyfer Awdurdodau Lleol 2015/16 (SeRCOP), a gefnogir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Mae'r confensiwn cyfrifo a fabwysiadir yn y Datganiad Cyfrifon yn gost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu gan ailbriso categorïau penodol o asedau ac offerynnau ariannol nad ydynt yn gyffredol.

Safonau Cyfrifo sydd wedi'u Cyflwyno ond heb eu Mabwysiadu eto

Mae'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016/17 wedi cyflwyno'r newidiadau, diwygiadau a'r dehongliadau canlynol i safonau cyffredol. Maent yn orfodol ar gyfer cyfnodau cyfrifo'r Cyngor sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ebrill 2016 neu gyfnodau diweddarach ac mae angen newid y polisiau cyfrifo ar gyfer cyfrifon y flwyddyn nesaf, ond nid yw'r Cyngor wedi'u mabwysiadu eto.

Pe bai'r rhain wedi'u mabwysiadu ym mlwyddyn ariannol 2015/16 ni fyddai unrhyw newidiadau o bwys fel y manylir isod:

- Newidiadau i Fuddiannau Gweithwyr Safon Cyfrifo Rhyngwladol (SCRh) 19. Newidiadau i gyfraniadau gweithwyr mewn cynlluniau buddiannau diffiniedig.
- Newidiadau i Drefniadau ar y Cyd Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) 11. Newidiadau i'r gyfrifeg ar gyfer caffael diddordeb mewn gweithrediadau ar y cyd.
- Newidiadau i SCRh 16 Eiddo, Peiriannau ac Offer a SCRh 38 Asedau Anniriaethol. Newidiadau i egluro dulliau derbyniol o ddibrisio ac amorteiddio.
- Gwelliannau blynyddol i SAARh. Newidiadau bach yw'r rhain i egluro SAARh presennol ac nid oes disgwyl iddynt gael effaith sylweddol ar gyfrifon y Cyngor.
- Newidiadau i SCRh 1 Cyflwyniad o Ddatganiadau Ariannol. Newidiadau i fformat y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Mae prif ddatganiad newydd yn cael ei gyflwyno o'r enw'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid. Cyflwynir y datganiadau ar yr un sail â chylchrannau adrodd y Cyngor mewn adroddiadau monitro cyllideb refeniw, gan gryfhau'r cyswllt rhwng adroddiadau monitro cyllideb yn ystod y flwyddyn a'r Datganiad Cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn.
- Newidiadau i fformat y Cyfrif Cronfa Bensiwn a'r Datganiad Asedau Net.

Dyfarniadau beirniadol a Rhagdybiaethau

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon, mae'r Cyngor wedi gorfod gwneud penderfyniadau, amcangyfrifon a rhagdybiaethau ar gyfer eitemau penodol sy'n effeithio ar ei bolisiau ac wedi adrodd ar lefelau asedau, rhwymedigaethau, incwm a threuliau. Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau cysylltiedig wedi'u seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyffredol a ffactorau perthnasol eraill sy'n cael eu hystyried i fod yn rhesymol ac yn cael eu

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

defnyddio i lywio'r sail ar gyfer dyfarniadau am werthoedd cario asedau a dyledion, lle nad yw'r rhain ar gael yn rhwydd o ffononellau eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu'r rhain â sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r amcangyfrifon cyfrifeg sylweddol o fewn y Datganiad Cyfrifon yn ymwneud ag asedau anghyfredol a lleihad mewn gwerth asedau ariannol.

Adolygir amcangyfrifon a rhagdybiaethau sylfaenol yn rheolaidd. Mae newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn addasiadau o swm cario'r ased neu'r rhwymedigaethau, neu swm y defnydd cyfnodol o ased, sy'n deillio o'r asesiad o statws presennol o, a'r manteision a'r rhwymedigaethau disgwylidig sy'n gysylltiedig ag asedau a dyledion.

Mae newidiadau i amcangyfrifon cyfrifeg yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y caiff yr amcangyfrif ei ddiwygio os yw'r diwygiad yn effeithio ar y cyfnod hwnnw yn unig, neu'n cael eu cydnabod yn ystod cyfnod yr adolygiad a chyfnodau yn y dyfodol os yw'r diwygiad yn effeithio ar y cyfnod presennol a chyfnodau i ddod.

Y dyfarniadau cyfrifeg beirniadol nodwyd gan y Cyngor sy'n cael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol yw:

- Cyllid gan y Llywodraeth a Chronfeydd Wrth Gefn - Mae lefelau'r cyllid ar gyfer awdurdodau lleol yn y dyfodol yn ansicr iawn. Mae'r Cyngor wedi neilltuo symiau mewn darpariaethau, balansau gweithio a chronfeydd wrth gefn y mae'n credu sy'n briodol yn seiliedig ar amgylchiadau lleol, gan gynnwys ei gyllideb gyffredinol, risgiau, gadernid yr amcangyfrifon cyllideb, mentrau mawr ar y gweill, rhagdybiaethau cyllideb, arian wrth gefn a darpariaethau eraill wedi'u clustnodi ac enw da'r Cyngor o ran rheolaeth ariannol. Newidiadau i fformat y Cyfrif Cronfa Bensiwn a'r Datganiad Asedau Net.
- Darpariaethau - Mae'n ofynnol i'r Cyngor fynegi barn wrth asesu a ddylai dyled bosibl gael ei chyfrif fel darpariaeth neu ddyled ddigwyddiadol. Wrth gyfrifo lefel y darpariaethau, mae'r Cyngor hefyd yn mynegi barn; maent yn cael eu mesur yn ôl amcangyfrif gorau'r Cyngor o'r costau sydd eu hangen i setlo'r rhwymedigaeth ar ddyddiad y Fantolen.
- Eiddo Buddsoddi - Mae'r Cyngor yn dosbarthu eiddo buddsoddi yn unol â gofynion y Cod Ymarfer, sef bod asedau'n cael eu dal ar gyfer incwm rhentu adbrisiant cyfalaf yn unig. Mae asesu eiddo fel hyn yn golygu rhoi dyfarniadau a allai gael eu dehongli mewn gwahanol ffyrdd.
- Prisiadau Asedau – Mae'r Cyngor yn prisio ei Stoc Dai drwy amcangyfrif y 'Gwerth Defnydd Presennol – Tai Cymdeithasol'. Y fethodoleg prisio a gymhwyswyd yw'r Gwerth Meddiant Gwag Wedi'i Addasu (a elwir yn Ddull Goleufa). Ar hyn o bryd nid oes canllawiau yng Nghymru sy'n diffinio cydrannau'r fethodoleg hon yn benodol, mae rhai ohonynt yn dibynnu ar ddyfarniadau proffesiynol sy'n benodol i amgylchiadau lleol.

Mae'r dull hwn yn ceisio gosod gwerth ar yr ased, yn seiliedig ar Werth Teg (gwerth y farchnad) gan dybio fod yr ased yn 'feddiant gwag' sydd wedyn yn cael ei amrywio i adlewyrchu defnydd yr ased fel tŷ cymdeithasol sydd eisoes â thenant. Egwyddorion tanategol y dull hwn yw:

- Caiff ased cynrychioladol ei defnyddio fel arfer fel sail i brisio cyfres o asedau tebyg.
- Penderfynir ar Werth Teg yr ased (gwerth y farchnad) o dystiolaeth ynglŷn â gwerthiant eiddo cymharol. Mae hyn yn rhoi gwerth 'meddiant gwag'.
- Addasir gwerth y farchnad gan ffactor i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti / arenillion y sector preifat a rhenti / arenillion y sector tai cymdeithasol. Y bwriad y tu ôl i hyn yw adlewyrchu'r llifoedd arian gwahaniaethol a fyddai'n digwydd rhwng y ddau fath o landlord o ystyried fod tenant eisoes yn yr eiddo a bod unrhyw werth datblygol yn cael ei anwybyddu wrth i barhad y defnydd presennol gael ei gymryd yn ganiataol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Y prif ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif a nodwyd gan y Cyngor sy'n cael effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol yw:

- Rhwymedigaethau Buddiannau Ymddeol - Mae'r Cyngor yn cydnabod ac yn datgelu ei rwymedigaeth buddiannau ymddeol yn unol â mesur a gofynion "Buddiannau Gweithwyr" SCRh 19. Mae amcangyfrif o'r ddyled bensiwn net er mwyn talu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau ac amcangyfrifon cymhleth sy'n ymwneud â chyfradd y gostyngiad a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n codi, newid mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwoldeb a'r adenillion disgwylidig ar asedau'r gronfa bensiynau. Mae cwmni o actiwariaid yn ymwneud â hyn i ddarparu cyngor arbenigol i'r Cyngor ynglŷn â'r rhagdybiaethau i'w defnyddio. Gall newidiadau yn y rhagdybiaethau hyn gael effaith sylweddol ar werth rhwymedigaeth buddiannau ymddeol y Cyngor. Gwelir manylion pellach sy'n asesu sensitifrwyd amcangyfrifon yn Nodyn 42.
- Lleihad yng Ngwerth Asedau Ariannol - Mae'r Cyngor yn darparu ar gyfer lleihad yng ngwerth ei symiau derbyniadwy yn seiliedig ar oedran, math ac adennill pob dyled. Darperir amcangyfrif rhesymol o leihad ar gyfer dyledion amheus yng nghyfrifon y Cyngor ar ddyddiad y fantolen, fodd bynnag yn yr hinsawdd economaidd bresennol ni ellir bod yn sicr y byddai lwfans felly yn ddigonol.
- Eiddo, Peiriannau ac Offer - Mae asedau yn cael eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol ac yn adlewyrchu materion megis lefel y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw a fydd yn cael eu gwneud mewn perthynas â mathau unigol o asedau, cost adnewyddu a chynnal a chadw tybiedig, amcangyfrif o oes ddefnyddiol heb ddarod yr ased.
- Defnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg asedau dros ben, asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu ac eiddo buddsoddi. Mae hyn yn cynnwys datblygu amcangyfrifon a thybiaethau sy'n cyd-fynd â sut y byddai cyfranogwyr y farchnad yn prisio asedau tebyg. Cyhyd ag sy'n bosibl, mae tybiaethau'n seiliedig ar ddata gweladwy. Os nad oes data gweladwy ar gael defnyddir y wybodaeth orau sydd ar gael. Gan hynny, gall gwerthoedd teg amcangyfrifol amrywio o brisiau gwirioneddol a fyddai'n cael eu cyflawni mewn trafodion hyd braich ar y dyddiad adrodd.

Croniadau Incwm a Gwariant

Mae cyfrifon refeniw a chyfalaf y Cyngor yn cael eu paratoi ar sail cronladau. Mae symiau wedi'u cynnwys yn y cyfrifon terfynol i wneud iawn am incwm neu wariant sydd i'w briodoli i flwyddyn y cyfrif ar gyfer nwyddau a dderbyniwyd neu waith a wnaed, ond nad yw taliad wedi'i dderbyn/ei wneud erbyn 31 Mawrth 2016. Yn benodol:-

Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan maent yn cael eu defnyddio - lle ceir bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a phryd y cânt eu defnyddio, cânt eu cario fel rhestr eiddo ar y Fantolen.

Mae eithriad i'r polisi hwn yn ymwneud â thaliadau blynyddol a gaiff eu dangos pan gânt eu talu yn hytrach na'u bod yn cael dosrannu ar draws blynyddoedd ariannol. Caiff y polisi hwn ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac felly ni chaiff unrhyw effaith o bwys ar gyfrifon blwyddyn.

Costau Benthycia

Mae'r Cyngor wedi dewis mabwysiadu'r addasiad gan y Cod mewn perthynas ag IAS 23 sy'n caniatáu i gostau benthycia, mewn perthynas ag asedau cymwys, i gael eu nodi fel treuliau yn hytrach na chyfalaf. Felly, mae'r holl gostau benthycia yn cael eu cydnabod fel traul wrth iddynt godi.

Derbynion Cyfalaf

Mae derbynion cyfalaf yn codi o werthu asedau eiddo ac ad-dalu blaensymiau, a rhoddir cyfrif amdanynt ar sail croniadau; caiff symiau nad ydynt yn fwy na £10 mil o unrhyw werthiant eu trin fel incwm refeniw, yn unol â rheoliadau cyfalaf. Mae balans derbyniadau sydd ddim wedi'i ddefnyddio at ddibenion ariannu cyfalaf wedi'i gynnwys yn y fantolen fel derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy.

Cynllun Ymrwymiad i Leihau Carbon

Mae gofyn i'r Cyngor gymryd rhan yng Nghynllun Arbed Ynni yr Ymrwymiad Lleihau Carbon. Yn y cynllun ar hyn o bryd yn yr ail flwyddyn yr ail gam yn rhedeg o 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2019.

Mae gofyn i'r Cyngor brynu ac ildio lwfansau, yn ôl-weithredol ar hyn o bryd, ar sail allyriadau h.y. y carbon deuocsid a gynhyrchir tra defnyddir ynni. Tra allyrrir carbon deuocsid (h.y. tra defnyddir ynni), mae dyled a gwariant yn cael eu cydnabod. Caiff y ddyled ei rhyddhau drwy ildio lwfansau. Caiff y ddyled ei mesur ar yr amcangyfrif gorau o'r gwariant y bydd ei angen i gwrdd â'r rhwymedigaeth, fel arfer ar werth cyfredol y farchnad gogyfer â nifer y lwfansau y mae eu hangen i gwrdd â'r ddyled ar y diwrnod adrodd. Caiff y costau i'r Cyngor eu cydnabod a'u hadrodd yng nghostau gwasanaethau'r Cyngor a chânt eu dosrannu rhwng y gwasanaethau ar sail eu defnydd o ynni.

Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

Mae arian yn cael ei gynrychioli gan arian parod mewn llaw ac adneuon gyda sefydliadau ariannol sy'n addaladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cywerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau hylifol iawn sy'n aeddfedu mewn tri mis neu lai o'r dyddiad caffael ac yn trosi'n hawdd i symiau hysbys o arian parod gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian, mae arian parod a chywerthoedd arian parod yn cael eu dangos fel symiau net o orddrafftiau banc sy'n cael eu talu pan ofynnir amdanynt ac maent yn rhan annatod o reoli arian y Cyngor.

Codi taliadau ar Refeniw ar gyfer Asedau nad ydynt yn Gyfredol

Caiff gwasanaethau a gwasanaethau cefnogi eu codi â'r symiau canlynol i gofnodi'r gost o ddal asedau sefydlog yn ystod y flwyddyn:

- Dibrisiad i'w briodoli i'r asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol.
- Colledion ailbriso a lleihad yng ngwerth asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth lle nad oes unrhyw enillion cronedig yn y Gronfa Adbriso wrth gefn y gall y colledion gael eu dileu yn eu herbyn.
- Amorteiddio asedau sefydlog annirweddol i'w priodoli i'r gwasanaeth.
- Nid oes gofyn i'r Cyngor godi treth y cyngor i ariannu dibrisiad, ailbriso a cholledion lleihad yn y gwerth neu amorteiddio. Fodd bynnag, mae gofyn iddo roi cyfraniad ariannol o refeniw tuag at leihad yn ei ofyniad benthyca cyffredinol sy'n gyfystyr â swm a gyfrifir ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Cyngor yn unol â chanllaw statudol. Felly, caiff dibrisiad, ailbriso a cholledion lleihad yn y gwerth ac amorteiddio eu disodli gan gyfraniad ym Malans Cronfa'r Cyngor – Isafswm Darpariaeth Refeniw drwy drafodyn addasu gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn, ar gyfer y gwahaniaeth rhwng y ddau.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfrifir Isafswm Darpariaeth Refeniw y Cyngor yn unol â Datganiad Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw 2015/16 a gytunwyd gan y Cyngor ym mis Chwefror 2015 ac Arweiniad Llywodraeth Cymru ar Ddarpariaeth Isafswm Refeniw. Polisi'r Cyngor yw:

- Codi Isafswm Darpariaeth Refeniw sy'n cyfateb i 2% o ddyled heb ei thalu ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai a 4% ar gyfer Cronfa Cyngor, ar wariant cyfalaf a wnaed cyn 1 Ebrill 2008 ac ar wariant cyfalaf â chymorth yn y dyfodol.
- Bydd gwariant cyfalaf a wnaed ar neu ar ôl 1 Ebrill 2008 ac a ariennir gan fenthycy darbodus yn cael ei ad-dalu yn seiliedig ar fywyd defnyddiol yr ased drwy randaliadau blynyddol cyfartal.

Yn ogystal, efallai y bydd y Cyngor yn talu neu'n amnewid benthyciadau yn gynharach nag a gynlluniwyd yn wreiddiol fel rhan o'i strategaeth rheoli dyledion, yn dibynnu ar amodau'r farchnad, risg a budd ariannol. Mae dadansoddiad o'r Isafswm Darpariaeth Refeniw a godir ar gyfer y flwyddyn yn Nodyn 36.

Buddiannau Gweithwyr

Buddiannau'n daladwy yn ystod cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai sy'n cael eu talu o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddiannau fel cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl a thâl absenoldeb oherwydd salwch ar gyfer gweithwyr presennol ac yn cael eu cydnabod fel traul am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Cyngor. Gwneir cronriad ar gyfer cost hawliau gwyliau (neu unrhyw ffurf o absenoldeb, e.e. amser hyblyg, amser mewn llaw) a neillir gan weithwyr ond heb eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn, y gall gweithwyr eu dwyn ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad ar y cyfraddau cyflog a'u cymhwysio yn y flwyddyn gyfrifo ganlynol, sef y cyfnod y gall y gweithiwr gymryd y budd.

Caiff y cronriad ei godi ar yr Arian dros Ben neu Ddiffyg yn Narpariaeth y Gwasanaethau, (ond yna caiff ei wrthdroi drwy'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn) fel bod buddiannau gwyliau'n cael eu codi ar refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddiannau Dod â Swydd i Ben

Mae Buddiannau Dod â Swydd i Ben yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail cronriadau pan nad oes modd i'r Cyngor bellach dynnu'r cynnig ar gyfer y buddiannau hynny neu pan fydd yr awdurdod yn cydnabod costau ar gyfer ailstrwythuro.

Pan fydd buddiannau dod â swydd i ben yn cynnwys codi pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn i falans Cronfa'r Cyngor gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu bensiwnwr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â safonau cyfrifo perthnasol. Yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn, mae angen dyraniadau i a gan y Gronfa Bensiwnau Wrth Gefn i gael gwared ar ddebydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddion pensiwn wrth ddod â swydd i ben, a'u disodli gyda debydau ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwnau a'r pensiwnwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy, ond heb eu talu, ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddiannau ar ôl Cyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:-

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan Bensiwnau Athrawon Capita neu ar ran yr Adran Addysg (DfE).
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, Cronfa Bensiwn Clwyd (a weinyddir gan Gyngor Sir y Fflint).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r cynlluniau yn rhoi buddiannau diffiniedig i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau) a enillir wrth iddynt weithio i'r Cyngor.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau ar gyfer cynllun yr athrawon yn golygu na all y rhwymedigaeth i'r buddiannau hyn gael eu pennu ar y Cyngor fel arfer. Felly, caiff y cynllun ei gyfrif fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig ac nid oes unrhyw ddyled ar gyfer taliadau buddiannau yn y dyfodol wedi'i nodi ar y Fantolen. Caiff llinell y Gwasanaethau Plant ac Addysg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei chodi gyda chyfraniadau'r gweithiwr sy'n daladwy i'r Pensiynau Athrawon yn y flwyddyn.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Caiff Cynllun y Llywodraeth Leol ei gyfrif fel cynllun buddiannau wedi'i ddiffinio:-

- Mae dyledion y gronfa bensiwn sydd i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd yn defnyddio dull gwiriad credyd cost actiwaraidd amcanol - asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a fydd yn cael eu gwneud mewn perthynas â buddiannau ymddeol a enillwyd hyd yma gan gyflogion, yn seiliedig ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ac ati, a rhagamcanion enillion gweithwyr presennol.
- Mae dyledion yn cael eu gostwng i'w gwerth ar brisiau cyfredol yn defnyddio cyfradd sy'n seiliedig ar y gyfradd ddangosol ar fond corfforaethol ansawdd uchel.
- Mae asedau Cronfa Bensiwn Clwyd a briodolir i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen yn ôl eu gwerth teg.
- Mae'r newid yn y dyledion pensiwn net yn cael ei ddadansoddi fesul saith rhan:-
 - Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn rhwymedigaethau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillir eleni - wedi'i ddyrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau roedd y gweithwyr yn gweithio iddynt.
 - Cost gwasanaeth yn y gorffennol – y cynnydd mewn dyledion yn codi o benderfyniadau'r flwyddyn hon y mae eu heffeithiau yn ymwneud â blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd yn ystod blynyddoedd blaenorol – wedi'i debydu i'r Arian Dros Ben neu'r Diffyg mewn Darparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Ddosbarthu.
 - Enillion neu golledion ar setliadau a chwtogiadau - canlyniad camau i ryddhau'r Cyngor o ddyledion neu ddiwyddiadau sy'n lleihau'r gwasanaeth a ragwelir yn y dyfodol neu groniad buddiannau gweithwyr – sydd wedi'u debydu neu eu credydu i'r Arian Dros Ben neu'r Ddiffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.
 - Llog net ar y dyledion buddiannau diffiniedig net – cost y llog net ar gyfer y Cyngor, y newid yn ystod y cyfnod sy'n codi o dreigl amser – a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Cyfrifir hyn fel llog ar ddyledion pensiwn gan dynnu'r llog ar asedau. Caiff gwerth y dyledion ei gyfrifo drwy ddisgowntio'r taliadau buddiannau a ddisgwylir yn y dyfodol ar gyfer y cyfnod rhwng y dyddiad talu disgwyliedig a'r dyddiad y pennir eu gwerth. Y llog ar asedau yw'r llog ar asedau sy'n cael eu dal ar ddechrau'r cyfnod a'r llif arian sy'n digwydd yn ystod y cyfnod, a gyfrifir gan ddefnyddio'r gyfradd ostyngol ar ddechrau'r flwyddyn.
 - Costau gweinyddu – nid yw costau rhedeg y gronfa a briodolir i'r Cyngor yn cynnwys costau rheoli buddsoddiadau – a ddebydir i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
 - Adenillion ar asedau cynlluniau - ac eithrio symiau a gynhwyswyd mewn llog net ar y ddyled buddiannau diffiniedig net - tâl i'r Gronfa Bensiynau.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Enillion a cholledion actiwaraidd – newidiadau yn y rhwymedigaeth pensiynau net sy'n codi oherwydd nad ydyw digwyddiadau wedi cyd-daro â rhagdybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd bod yr actiwaraidd wedi diweddarau eu rhagdybiaethau - wedi'u codi i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn.
- Cyfraniadau wedi'u talu i Gronfa Bensiwn Clwyd – arian parod wedi'i dalu fel cyfraniadau gweithiwr i'r gronfa bensiwn i setlo dyledion; ni chyfrifir am hyn fel traul.

Mewn perthynas â buddiannau ymddeol, mae darpariaethau statudol yn gofyn i Falans Cronfa'r Cyngor/ Cyfrif Refeniw Tai gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu yn uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â safonau cyfrifo perthnasol.

Yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod dyraniadau i a gan y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn i gael gwared ar ddebydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddiannau ymddeol a'u disodli gyda debydau ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiynau a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy, ond heb eu talu, ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn, felly'n mesur yr effaith fuddiol ar Gronfa'r Cyngor/Cyfrif Refeniw Tai sydd angen cyfrif am fuddiannau ymddeol ar sail llifoedd arian yn hytrach, na buddiannau a enillir gan weithwyr.

Buddiannau â Disgresiwn

Mae gan y Cyngor bwerau cyfyngedig i ddyfarnu buddiannau ymddeol yn ôl disgresiwn, mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Mae rhwymedigaethau yr amcangyfrifir iddynt godi o ganlyniad i roi dyfarniad i unrhyw aelod o staff (gan gynnwys athrawon), yn cael eu cronni yn ystod blwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad, ac yn cael ei gyfrif drwy ddefnyddio'r un polisiau ag sy'n gymwys i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Digwyddiadau Ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, boed ffatriol neu anffatriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod rhoi gwybod a'r dyddiad yr awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad Cyfrifon. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:-

- Y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd – mae'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- Y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd - nid yw'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle byddai categori o ddigwyddiadau yn cael effaith faterol, gwneir datgeliad yn nodiadau'r natur o ddigwyddiadau a'u heffaith ariannol fel y cawsant eu hamcangyfrif.

Mesur Gwerth Teg

Mae'r Cyngor yn mesur rhai o'i asedau nad ydynt yn ariannol megis asedau dros ben ac eiddo buddsoddi a rhai offerynnau ariannol am werth teg ar bob dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn wrth werthu ased neu a fyddai'n cael ei dalu i drosglwyddo atebolrwydd mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur. Tybir fod:

- Trafodion yn digwydd yn y brif farchnad, neu'r farchnad fwyaf manteisiol
- Prisiau'n cael eu gosod gan gyfranogwyr y farchnad sy'n gweithredu er eu lles economaidd gorau
- Asedau nad ydynt yn ariannol yn cael eu defnyddio am eu defnydd uchaf a gorau i'r prynwr a'r gwerthwr

Mae'r Cyngor yn defnyddio technegau prasio sy'n briodol o dan yr amgylchiadau ac sydd â data digonol ar eu cyfer, gan gynyddu'r defnydd a wneir o fewnbynnau gweladwy perthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anweladwy.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r mewnbynnau i'r technegau prisio o ran asedau a dyledion lle mae'r gwerth teg yn cael ei fesur neu ei ddatgan yn natganiadau ariannol y Cyngor yn cael eu categoreiddio yn yr hierarchaeth gwerth teg, fel a ganlyn:-

- Mewnbynnau Lefel 1 – dyfynbrisiau (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu ddyledion sy'n union yr un fath y gall y Cyngor gael mynediad atynt ar y dyddiad mesur
- Mewnbynnau Lefel 2 – mewnbynnau heblaw am y dyfynbrisiau a gynhwysir yn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased neu'r ddyled, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol
- Mewnbynnau Lefel 3 – mewnbynnau anweladwy ar gyfer yr ased neu'r ddyled

Offerynnau Ariannol

Offeryn ariannol yw contract sy'n peri ased ariannol gan un endid a dyled ariannol neu offeryn ecwiti gan endid arall. Nid yw trafodion digyfnewid, megis y rheiny sy'n ymwneud â threthi a grantiau llywodraeth, yn ennyn offerynnau ariannol.

Dyledion Ariannol

Mae dyled ariannol yn rhwymedigaeth i drosglwyddo buddiannau economaidd a reolir gan y Cyngor a gall rhwymedigaeth dan gcontract i ddarparu arian neu asedau ariannol gydag endid arall sydd o bosibl yn anffafriol i'r Cyngor adlewyrchu hynny.

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, ac wedi'u mesur yn y lle cyntaf ar werth teg ac yn cael eu cario ar gost wedi'u hamorteiddio. Mae taliadau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar swm cario'r rhwymedigaeth, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn. Mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronedig) a'r llog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Mae'r enillion a cholledion ar adbrynu neu setlo benthyciadau yn gynnar yn cael eu credydu a'u debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setliad. Fodd bynnag, lle mae adbrynu'n digwydd fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciadau sy'n cynnwys addasu neu gyfnewid offerynnau sy'n bodoli eisoes, mae'r premiwm neu'r disgownt yn cael ei dynnu neu ei ychwanegu yn ôl eu trefn o gost wedi'i amorteiddio'r benthyciad newydd neu'n un wedi'i addasu, ac mae'r ysgrifennu i lawr i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael ei ledaenu dros oes y benthyciad drwy addasu'r gyfradd log effeithiol.

Pan godir premiymau neu ddisgowntiau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, mae rheoliadau yn caniatáu i'r effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor gael ei ledaenu dros y blynyddoedd i ddod. Mae gan y Cyngor bolisi o ledaenu'r enillion neu'r golled dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yn erbyn y premiwm a oedd yn daladwy neu'r disgownt yn dderbyniadwy pan gafodd ei ad-dalu. Mae'r cysoniad o'r symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol yn erbyn Balans Cronfa'r Cyngor yn cael ei reoli gan drosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad o'r Symudiad yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Asedau Ariannol

Ased ariannol yw hawl i fuddiannau economaidd yn y dyfodol a reolir gan y Cyngor a gynrychiolir gan arian neu offerynnau eraill neu rwymedigaeth dan contract i dderbyn arian neu ased ariannol arall.

Caiff asedau ariannol eu dosbarthu i ddau fath:-

- Benthyciadau a symiau derbyniadwy – asedau gyda thaliadau sy'n sefydlog neu wedi'u penderfynu, ond nad ydynt yn cael eu dyfynnu mewn marchnad weithredol.
- Asedau ar gael i'w gwerthu - asedau sydd â phris y farchnad a/neu sydd heb daliadau sefydlog neu daliadau y gellir eu pennu.

Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy:

Cydnabyddir benthyciadau a symiau derbyniadwy ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, ac wedi'u mesur yn y lle cyntaf ar werth teg. Maent yn cael eu mesur wedyn ar eu cost wedi'i hamorteiddio.

Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar swm cario'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn ariannol. Mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n ddyledus ac yn dderbyniadwy (ynghyd â llog cronedig), a'r llog sydd wedi'i gredyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r swm a dderbynnir ar gyfer y flwyddyn, fel y nodir yn y cytundeb benthyciad.

Asedau ar gael i'w Gwerthu:

Cydnabyddir asedau sydd ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau contract offeryn ariannol, a mesurir hwy yn y lle cyntaf ar werth teg.

Pan fo gan yr ased daliadau sefydlog neu y gellir eu pennu, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer y llog sy'n daladwy, yn seiliedig ar gost wedi'i amorteiddio'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log effeithiol ar gyfer yr offeryn.

Lle nad oes unrhyw daliad sefydlog neu y gellir ei bennu, caiff incwm (e.e. difidendau) ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan ddaw'n dderbyniadwy gan y Cyngor.

Cedwir yr asedau yn y Fantolen yn ôl eu gwerth teg. Mae gwerthoedd wedi'u seilio ar yr egwyddorion canlynol:-

- Offerynnau gyda phrisiau marchnad a ddyfynnwyd - pris y farchnad
- Offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog a thaliadau y gellir eu pennu / dadansoddiad llif arian gostyngol
- Cyfrandaliadau ecwiti heb brisiau dyfynedig y farchnad - asesiad annibynnol o werth y cwmni.

Cydbwysir newidiadau mewn gwerth teg gan gofnod yn y Gronfa Wrth Gefn Asedau ar Gael i'w Gwerthu a chydabyddir enillion/colledion yn yr Arian Dros Ben neu Ddiffyg ar Adbriso Asedau ar gael i'w Gwerthu.

Yr eithriad i hyn yw achosion lle gwelir lleihad mewn colledion - caiff y rhain eu debydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion/colled net ar gyfer yr ased a gronnwyd yn y Gronfa Wrth Gefn Asedau ar gael i'w Gwerthu.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Pan mae gwerth asedau wedi lleihau, oherwydd y tebygolrwydd sy'n codi o ddigwyddiad yn y gorffennol na fydd taliadau sy'n ddyledus dan gytundeb yn cael eu gwneud (taliadau sefydlog neu y gellir eu pennu) neu pan fydd y gwerth teg yn is na'r gost, mae'r ased yn cael ei ysgrifennu i lawr a thâl yn cael ei godi ar y llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Os oes gan yr ased daliadau gosodedig neu fesuradwy, mae colled yr amhariad yn cael ei fesur fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llif arian diwygiedig yn y dyfodol wedi'i ddisgowntio ar gyfradd llog gwreiddiol yr ased. Fel arall caiff colled yr amhariad ei fesur fel unrhyw ddiffyg gwerth teg yn erbyn cost caffael yr offeryn (net unrhyw brif ad-daliad ac amorteiddiad).

Mae unrhyw enillion neu golledion sy'n codi o beidio â chydabod yr ased yn cael eu credydu neu ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion neu golledion cronedig a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gronfa Wrth Gefn Ar Gael i'w Werthu. Os na ellir mesur gwerth teg yn ddibynadwy, caiff yr offeryn ei gario am gost is nag unrhyw golledion o amhariad.

Grantiau Llywodraeth a Chyfraniadau

Os ydynt yn cael eu talu fel ernes, mewn rhandaliadau neu fel ôl-ddyledion, cydnabyddir grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau trydydd parti a rhoddion yn ddyledus i'r Cyngor pan mae sicrwydd rhesymol:-

- Bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r amodau sydd wedi'u hatodi i'r taliadau, a
- Derbynnir y grant neu'r cyfraniadau.

Nid yw'r symiau sy'n cael eu cydnabod yn ddyledus i'r Cyngor yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd nes bydd yr amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu'r cyfraniad wedi'u bodloni. Mae'r amodau yn amodiad sy'n nodi bod yn rhaid i'r buddion economaidd yn y dyfodol neu'r potensial am wasanaeth yn defnyddio'r grant neu'r cyfraniad gael eu gwireddu gan y derbynnydd fel y nodir, neu bydd yn rhaid dychwelyd y grant/cyfraniad yn ôl i'r trosglwyddwr.

Mae arian a roddwyd fel blaendal fel grantiau a chyfraniadau lle nad yw'r amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn y Fantolen fel credydwr (Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw).

Pan fo'r amodau wedi'u bodloni, mae'r grant neu'r cyfraniad yn cael ei gredu i'r llinell gwasanaeth berthnasol (grantiau refeniw a chyfraniadau y gellir eu priodoli), neu Drethiant ac Incwm Grant nad ydyw'n Benodol (grantiau refeniw heb eu neilltuo a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle credydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn. Lle nad yw'r grant wedi'i ddefnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf, caiff ei bostio i Gronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso. Lle bydd wedi'i gymhwyso, caiff ei bostio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Trosglwyddir symiau yng Nghronfa Wrth Gefn Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith y byddant wedi'u defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf.

Asedau Treftadaeth

Asedau treftadaeth yw'r asedau hynny y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw mewn ymddiriedolaeth ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol. Mae'r asedau hyn yn cynnwys adeiladau hanesyddol, casgliadau archifau (swyddfa cofnodion) a chasgliadau amgueddfeydd.

Adeiladau Hanesyddol:-

Mae adeiladau hanesyddol y Cyngor wedi'u lleoli yn bennaf ym Marc Treftadaeth Dyffryn Maes Glas. Mae adeiladau hanesyddol yn cael eu dosbarthu fel rhai gweithredol neu anweithredol.

Gweithredol

Os yw adeilad, yn ogystal â chael ei ddal am nodweddion treftadaeth, yn cael ei ddefnyddio ar gyfer gweithgareddau eraill neu i ddarparu gwasanaethau eraill; yna mae'n cael ei brisio yn yr un modd ag adeiladau eraill o'r math hwnnw ac yn cael ei nodi'n ased gweithredol.

Anweithredol

Os yw adeilad yn cael ei ddal oherwydd ei nodweddion treftadaeth yn unig; yna mae'n cael ei brisio yn unol â FRS 30 (Asedau Treftadaeth). Rhoddwyd ystyriaeth i gategori a gwerth yr asedau hyn ar sail eu defnydd presennol ac unrhyw ddefnydd arall posibl. Nid yw'r rhan fwyaf o'r rhain yn gofyn am werth marchnad ac o ystyried eu natur ni ellir rhoi gwerth o'r fath arnynt ar sail costau adnewyddu; oherwydd hynny, lle cedwir cofnodion, ystyrir eu prisio ar sail cost hanesyddol. Wrth gyfrifo'r asedau hyn, cydnabyddir y caffaelwyd y rhan fwyaf ohonynt cyn dyddiad bodolaeth yr awdurdod gweinyddol cyfredol (h.y. cyn ad-drefnu'r Llywodraeth Leol yn 1996) ac felly mae hynny yn atal casglu gwybodaeth gywir ynghylch costau hanesyddol at ddibenion cyfrifo.

Casgliadau:-

Archifau'r Sir

Mae'r archifau, sy'n amrywio o un darn o bapur i filoedd o ddogfennau, yn cael eu cadw dan amrywiaeth o dermau, y rhai mwyaf cyffredin yw adnau (benthyciad tymor hir), rhodd neu bryniant.

Mae'r rhan fwyaf o archifau yn cael eu cadw ar adnau. Nid oes ymgais wedi'i wneud at bennu gwerth arian parod neu yswiriant i'r dreftadaeth hanesyddol a diwylliannol unigryw. Fodd bynnag, lle mae'r archifau wedi cael eu prynu, efallai bod cofnodion ynglŷn â'u gwerth ar y diwrnod y prynwyd nhw ar gael. Byddai prisio holl asedau yn cymryd cryn dipyn o amser, adnoddau ac arian, ac ni fyddai unrhyw werth marchnad a roddir ar asedau hyn yn adlewyrchiad cywir o werth yr asedau i dreftadaeth y Sir, h.y. ni fyddai modd disodli neu ailadeiladu'r ased pe bai'n cael ei golli. O ganlyniad, nid yw'r Cyngor yn cydnabod yr asedau hyn ar y Fantolen.

Mae nifer fechan o eitemau yn arteffactau yn hytrach na deunydd dogfennol sy'n ffurfio mwyafrif helaeth y daliadau, ac fel y cyfryw yn eithriadau. Mae'r Cyngor yn ystyried ei fod yn briodol i yswirio'r arteffactau er nad yw'n berchen arnynt; eu gwerth yswirio hanesyddol yw £174,415 ac ni ystyrir yr eitemau at ddibenion adrodd/datgelu.

Amgueddfa'r Sir

Mae casgliad amgueddfa'r Sir yn cynnwys oddeutu 6,800 o eitemau neu grwpiau o eitemau. O'r rhain mae oddeutu 260 yn cael eu harddangos yn Amgueddfa'r Wyddgrug, 100 yn Amgueddfa Bwcle a grŵp o oddeutu 580 o eitemau ar fenthyg i Ymddiriedolaeth Dyffryn Maes Glas. Mae'r gweddill mewn storfa oddi ar y safle. Mae'r mwyafrif helaeth o eitemau'r casgliad wedi'u rhoi. Ni all y mwyafrif helaeth o'r casgliad gael ei brisio oherwydd ei natur amrywiol ac unigryw. Mae dulliau prisio confensiynol yn annibynadwy ac nid oes manteision i geisio rhoi gwerth ar yr eitemau - byddai ceisio rhoi gwerth arnynt yn costio mwy. Fel gyda chasgliad Archifau'r Sir, nid yw'r Cyngor yn cydnabod yr asedau hyn ar y Fantolen.

Asedau Anniriaethol

Mae asedau anniriaethol yn asedau nad ydynt yn ariannol ac yn asedau heb sylwedd ffisegol. Mae gwariant ar asedau anniriaethol yn cael ei gyfalafu os disgwylir y bydd buddiannau economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth yn cael ei ddarparu i'r Cyngor ac os oes modd mesur cost yr ased yn ddibynadwy.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Gall gwariant datblygu, neu drwyddedau meddalwedd a brynwyd, fodloni'r diffiniad o ased pan fydd mynediad at y buddion economaidd yn y dyfodol yn cael ei reoli gan y Cyngor, naill ai drwy ddalffa neu warchodaeth gyfreithiol; yn yr achosion hyn, ni fydd lefel gwariant de minimis o £10 mil (ni fydd gofynion cyfrifo cyfalaf yn berthnasol i symiau is) wedi'i phennu.

Caiff asedau anniriaethol eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio. Mae swm dibrisiedig ased anniriaethol yn cael ei amorteiddio dros ei oes ddefnyddiol i linellau gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae amorteiddio yn cychwyn yn y flwyddyn lawn gyntaf yn dilyn caffael/ychwanegiad.

Yr oes ddefnyddiol a ddefnyddir ar gyfer amorteiddio yw:-

	Blynyddoedd
Trwyddedau Meddalwedd	5
Gwariant datblygu	7

Os yw gwariant ar asedau anniriaethol yn gymwys fel gwariant cyfalaf at ddibenion statudol, ni chaniateir i gostau amorteiddio gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor, a gan hynny maent yn cael eu tynnu'n ôl o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn a'u rhoi yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Taliadau Llog

Mae llog allanol sy'n daladwy yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ynghyd ag amorteiddiad yr enillion a'r colledion ar ail-brynu neu setliad cynnar benthyciadau a gariwyd ymlaen yn y Fantolen.

Rhestr

Mae rhestrau wedi'u cynnwys yn y fantolen ar lefel isaf y gost neu'r gwerth net gwiredadwy. Mae cost pob rhestr eiddo yn cael ei fesur mewn ffordd wahanol; y mesuriadau a ddefnyddir mewn perthynas â phrif restrau eiddo'r Cyngor yw:-

- Depo Helygain (cynnal a chadw Priffyrdd a halen craig) Cyfartaledd pwysau
- Depo Alltami (Tiroedd a chynnal a chadw cerbydau a halen craig) Cyfartaledd pwysau
- Depo Alltami (tanwydd fflyd) Cyntaf i mewn, cyntaf allan
- Depo Canton (Cynnal a chadw adeiladau) Cyntaf i mewn, cyntaf allan
- Mae'r holl stoc arall yn cael ei fesur yn seiliedig ar eu cost.

Buddsoddiadau

Dangosir y buddsoddiadau yn y fantolen yn ôl gwerth teg (gwerth y farchnad) ar gyfer pob dosbarth o offeryn ariannol.

Mae adneuo a buddsoddiadau tymor byr yn cael eu cynnwys efo arian parod a chywerthoedd arian parod, yn hytrach na buddsoddiadau tymor byr, os ydynt yn aeddfedu o fewn 3 mis o ddyddiad eu caffael, dan IAS 7.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rhai hynny a ddefnyddir ar gyfer ennill rhent a/neu adbrisiant cyfalaf yn unig. Nid yw'n cwrdd â'r diffiniad os defnyddir yr eiddo mewn unrhyw ffordd i hwyluso darpariaeth gwasanaethau neu gynhyrchu nwyddau neu os yw wedi'i ddal i'w werthu.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Caiff eiddo buddsoddi ei fesur i ddechrau yn ôl y gost ac yn ôl gwerth teg ar ôl hynny, sef y pris a fyddai wedi cael ei dderbyn i werthu ased felly mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur. Fel ased nad yw'n ariannol mae eiddo buddsoddi yn cael ei fesur ar y defnydd uchaf a gorau.

Ni chaiff eiddo eu dibrisio ond fe'u hadbrisir yn flynyddol yn ôl amgylchiadau'r farchnad ar ddiwedd y flwyddyn. Mae enillion neu golledion yn cael eu postio i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannol a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r un driniaeth yn berthnasol i enillion a cholledion ar waredu.

Fodd bynnag, nid yw'r trefniadau statudol yn caniatáu i enillion a cholledion ailbrisio a gwaredu gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor. Felly caiff enillion a cholledion eu gwrthdroi allan o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u postio i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf (ac ar gyfer unrhyw dderbyniadau gwerthiant dros £10 mil, i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn).

Mae rhent a dderbynnir mewn perthynas ag eiddo buddsoddi yn cael ei gredydu i'r llinell Incwm Ariannol a Buddsoddi ac yn arwain at gynnydd ym Malans Cronfa'r Cyngor.

Cyd-bwyllgorau

Mae'r Cyngor yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau y mae'n eu rheoli a'r rhwymedigaethau sy'n dod o weithgaredd unrhyw wasanaeth a ddarperir ar y cyd â phartion eraill. Mae'n adlewyrchu ei wariant a chyfran yr incwm y mae'n ei ennill o hynny yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Prydlesau

Prydlesau Ariannol

Er mwyn i brydles fod yn brydles ariannol, mae'n rhaid i'r Cyngor gario bron y cyfan o'r risgiau a'r gwobrau a ddaw yn sgil perchnogaeth. Ceir pum sefyllfa y gall, yn unigol neu gyda'i gilydd, arwain at brydles ariannol. Sef:

- perchnogaeth yr ased yn cael ei throsglwyddo i'r prydlesai cyn diwedd cyfnod y brydles
- y prydlesai yn cael cynnig prynu'r ased am bris y disgwylir iddo fod yn is na'r gwerth teg er mwyn sicrhau y byddai'r cynnig yn cael ei dderbyn
- cyfnod y brydles ar gyfer y rhan fwyaf o oes economaidd yr ased
- gwerth presennol yr isafswm taliadau prydles yn cyfateb i o leiaf bron y cyfan o werth teg yr ased ar brydles (mae'r Cyngor wedi penderfynu bod 'bron y cyfan' yn cyfateb i 90%, yn ôl cyngor eu hymgynghorwyr prydles annibynnol), a
- ased a brydesir yn ased o natur arbenigol a dim ond y prydlesai sy'n gallu ei ddefnyddio heb wneud addasiadau mawr.

Lle bo bron y cyfan o risgiau a gwobrau perchenogaeth ased ar brydles yn cael eu cario gan y Cyngor, caiff yr ased ei gofnodi fel eiddo, peiriant neu offer a chydabyddir y ddyled gyfatebol.

Mae'r gwerth y mae'r ddau yn cael eu cydnabod yn is na gwerth teg yr ased neu werth presennol yr isafswm taliadau prydles, wedi'u gostwng yn defnyddio cyfradd llog sy'n berthnasol i'r les. Mae'r gyfradd llog perthnasol yn cynhyrchu cyfradd llog gyfnodol gyson ar y ddyled sy'n weddill.

Mae'r eiddo, y peiriannau neu'r offer a gaffaelwyd dan brydlesau cyllid yn cael eu dibrisio dros oes yr ased yn unol â'r polisi cyfrifo dibrisiant. Mae'r ased a'r ddyled yn cael eu cydnabod ar ddechrau'r brydles, ac yn cael eu dad-gydnabod pan fydd y ddyled yn cael ei rhyddhau, canslo neu ddibennu.

Mae'r rhent blynyddol yn cael ei rannu rhwng ad-dalu'r ddyled a chostau ariannol. Mae costau ariannol blynyddol yn cael eu cyfrifo yn defnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r ddyled sy'n weddill.

Prydlesau Gweithredu

Mae prydlesau nad ydynt yn bodloni diffiniad prydlesau ariannol yn cael eu cyfrif fel prydlesau gweithredu. Mae rhenti prydlesau gweithredu yn cael eu codi ar gyfrifon refeniw, ar sail croniadau, ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

Mar prydlesau eiddo yn cael eu dosbarthu a'u cyfrifo fel prydlesau tir ac adeiladau unigol.

Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Mae costau gwasanaethau cymorth a ddarperir yn ganolog ac adeiladau gweinyddol wedi'u codi ar wasanaethau yn unol â Chod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau 2015/16 (SeRCOP). Mae costau craidd corfforaethol a democrataidd ac unrhyw gost heb ei ddsbarthu yn cael eu dyrannu dan benawdau gwrthrychau ar wahân ac nid ydynt yn cael eu dosrannu i unrhyw wasanaeth arall.

Addasiadau Cyfnodau Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifo ac Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnodau blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifo neu i gywiro gwall materol. Caiff newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifo eu cyfrif yn y dyfodol, h.y. yn y blynyddoedd presennol a'r dyfodol y mae'r newid yn effeithio arnynt ac nid ydynt yn arwain at addasiad cyfnod blaenorol.

Ni wneir newidiadau i bolisiâu cyfrifo oni bai bo angen drwy arferion cyfrifo cywir neu pan fo'r newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Cyngor. Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei wneud yn ôl-weithredol (oni nodir yn wahanol) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i ddefnyddio bob amser.

Caiff gwallau materol yn ffigurau'r cyfnod blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Eiddo, Peiriannau ac Offer

Caiff asedau sydd â sylwedd ffisegol ac y'u cedwir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer, a dybir sy'n gwella gwerth ased, ei gyfalafu ar sail croniadau, cyn belled â'i bod yn debygol y bydd manteision economaidd neu botensial y gwasanaeth yn y dyfodol sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Cyngor ac y gellir mesur cost yr eitem mewn modd dibynadwy. Caiff asedau o'r fath eu hadbrisiu yn ystod y flwyddyn a'u gwerth yn cael ei leihau neu ei ailbrisiu fel y bo'n briodol i sicrhau eu bod yn cael eu cynnal dan y gwerth cario cywir.

Caiff gwariant sy'n cynnal potensial ased i ddarparu buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol ond nad yw'n ychwanegu ato (h.y. trwsio a chynnal a chadw) ei gyfalafu yn y lle cyntaf, ond wedi hynny gan nam ar y swm cyfatebol. Mae lefel gwariant de minimis o £20 mil (ni fydd gofynion cyfrifo cyfalaf yn berthnasol i symiau is) wedi'i phennu.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mesuriad

Caiff asedau eu mesur yn ôl cost i ddechrau, gan gynnwys:-

- Pris prynu
- Unrhyw gost a briodolir i ddod â'r ased i'r lleoliad a'r cyflwr angenrheidiol er mwyn gallu gweithredu yn y modd y mae'r rheolwyr yn ei fwriadu.
- Amcangyfrif cychwynnol costau datgymalu a symud yr eitem ac adfer y safle y mae wedi'i leoli arno.

Yna caiff asedau eu cario yn y Fantolen yn defnyddio'r seiliau mesur canlynol:-

- Anheddau'r Cyngor - gwerth teg, a bennir yn defnyddio gwerth defnydd presennol ar gyfer tai cymdeithasol.
- Asedau Isadeiledd - cost hanesyddol dibrisiedig
- Cerbydau, peiriannau, dodrefn ac offer - cost hanesyddol dibrisiedig.
- Pob ased gweithredu arall – gwerth teg, a bennir fel y swm a delir am yr ased yn ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol).
- Asedau cymunedol - cost hanesyddol ac nid cost dibrisiedig.
- Asedau dros ben - Mae mesur gwerth presennol yn seiliedig ar werth teg, amcangyfrifir y bydd defnydd mwyaf a gorau o safbwynt participant farchnad.
- Asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol.

Pan nad oes tystiolaeth o'r farchnad o werth presennol oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir costau amnewid dibrisiedig fel amcangyfrif o werth presennol.

Pan fo gan asedau nad ydynt yn eiddo oes ddefnyddiol fyr neu werth isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel dirprwy ar gyfer gwerth teg.

Adbriso

Mae asedau a gynhwysir yn y Fantolen ar werth presennol yn cael eu hadbriso yn rheolaidd (o leiaf bob pum mlynedd) i sicrhau nad yw eu swm cario'n sylweddol wahanol i'w gwerth presennol ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r Cyngor yn bodloni'r gofyniad hwn drwy adbriso cyfran o gyfanswm ei bortffolio asedau pob blwyddyn; yn ystod 2015/16 adbrisiwyd 15% o asedau nad ydynt yn anheddau.

Y fethodoleg briso a ddefnyddir ar gyfer Stoc Tai y Cyfrif Refeniw Tai yw Dull Goleufa, techneg gwerth meddiant gwag wedi'i addasu sy'n seiliedig ar werth yr eiddo gan dybio meddiant gwag, gyda ffactor addasu i adlewyrchu meddiant parhaus gan denant. Mae'r fethodoleg hon – a ddefnyddir gan y rhan fwyaf o awdurdodau lleol yng Nghymru – yn debygol o gynhyrchu prisiadau cyson ar gyfer eiddo Cyfrif Refeniw Tai tebyg mewn gwahanol awdurdodau lleol. Mae gwerth presennol anheddau'r Cyngor yn cael ei fesur yn defnyddio gwerth defnydd presennol - tai cymdeithasol, fel y diffinnir gan Safonau Prisio RICS, sef y swm a amcangyfrifwyd ar gyfer cyfnewid eiddo (ar ddyddiad y prisio) rhwng prynwr a gwerthwr mewn trafodyn hyd braich.

Caiff cynnydd o ran prisiadau eu paru gan gredydau i'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion na wireddwyd. Yn eithriadol, gellir credydu enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd ar wasanaeth o'r blaen.

Pan nodir lleihad o ran gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- Pan fo balans enillion adbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y balans hwnnw (hyd at swm yr enillion cronodig).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Pan nad oes balans yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn neu pan fo balans annigonol, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion adbriso a gydnabuwyd ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei weithredu'n ffurfiol. Mae enillion a godwyd cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cyfuno yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Lleihad mewn Gwerth

Caiff asedau eu hadolygu ar gyfer lleihad mewn gwerth ar ddiwedd pob cyfnod adrodd er mwyn sicrhau nad ydynt yn cael eu cario ar werth uwch na'u swm adferadwy. Mae enghreifftiau o leihad yn cynnwys gostyngiad sylweddol mewn gwerth asedau penodol a thystiolaeth o ddifrod ffisegol (e.e. difrod tân).

Caiff asedau eu hasesu ar ddiwedd pob blwyddyn i weld a oes unrhyw arwydd y gallai fod lleihad mewn gwerth. Pan fo arwyddion yn bodoli a phan amcangyfrifir bod unrhyw wahaniaethau posibl yn faterol, caiff swm adferadwy'r ased ei amcangyfrif, a phan fo hyn yn llai na swm cario'r ased, caiff swm lleihad ei gydnabod ar gyfer y diffyg. Pan gaiff lleihad mewn gwerth ei nodi, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:-

- Pan fo balans enillion adbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y balans hwnnw (hyd at swm yr enillion cronodig)
- Pan nad oes balans yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn neu pan fo balans annigonol, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan gaiff lleihad mewn gwerth ei wrthdroi o ganlyniad, caiff y gwrthdroi ei gredu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i haddasu ar gyfer dibrisiad a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

Dibrisiad

Darperir dibrisiant ar gyfer yr holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer gydag oes ddefnyddiol gyfyngedig. Gwneir eithriad ar gyfer asedau nad oes ganddynt oes ddefnyddiol gyfyngedig ac asedau nad oes modd eu defnyddio eto (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu). Mae dibrisiant ar asedau newydd yn cael ei godi o'r flwyddyn lawn gyntaf yn dilyn ychwanegu'r ased. Yn achos asedau a gafwyd dan brydlesi ariannol gwneir y ddarpariaeth o'r flwyddyn yr ychwanegwyd yr ased.

Cyfrifir dibrisiant ar sail llinell syth, gan dybio dim gwerthoedd gweddilliol ar gyfer yr holl eiddo, peiriannau ac offer. Yr oes ddefnyddiol fwyaf cyffredin yw:-

	Blynnyddoedd
Adeiladau	50
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	3-10
Asedau Isadeiledd	40

Caiff Tai Cyngor eu dibrisio yn ôl swm sy'n cyfateb i'r Lwfans Atgyweiriadau Mawr.

Caiff asedau a gânt eu cyfalafu dan brydlesau ariannol eu dibrisio dros fywyd penodol yr ased naill ai yn unol â'r contract sydd yn ei le neu, yn absenoldeb yr wybodaeth hon, gan ymgynghorwyr prydles annibynnol y Cyngor yn eu hadolygiad o'r brydles.

Ni chaiff asedau sy'n cael eu hadeiladu eu dibrisio nes bydd yr ased yn cael ei ddefnyddio.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cydrannu

Pan fo gan ased Eiddo, Peiriant neu Offer gydrannau mawr sydd â chost sylweddol o ran cyfanswm cost yr eitem ac sydd ag oes ddefnyddiol amcangyfrifedig gwahanol iawn i oes ddefnyddiol y prif ased, caiff y cydrannau eu dibrisio ar wahân.

Mae lefel de minimis materiolaeth o £2.5 miliwn ar gyfer gwerth asedau wedi'i bennu. Dan y lefel hon ni fydd eitemau unigol o eiddo, peiriannau ac offer yn cael eu hystyried fesul cydran; bydd cydrannau arwyddocaol yn cael eu hystyried fel cydrannau y mae eu gwerth cyfredol yn 20% neu fwy o gyfanswm gwerth cyfredol yr ased.

Caiff enillion adbriso eu dibrisio hefyd, gyda swm sydd gyfwerth â'r gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth presennol a godir ar asedau a'r dibrisiad a fyddai wedi'i godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Dad-gydnabod Eiddo, Peiriannau ac Offer

Caiff eiddo, peiriant neu offer ei ddad-gydnabod drwy waredu neu pan na ddisgwylir unrhyw fudd economaidd yn y dyfodol neu botensial am wasanaeth o'u defnyddio.

Gwarediadau ac Asedau Anghyfredol a gânt eu Dal i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y bydd swm cludo ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy werthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased a gaiff ei Ddal i'w Werthu unwaith y mae'n bodloni'r meini prawf canlynol:

- Mae'n rhaid i'r ased fod ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac yn gyffredin i werthu ased o'r fath.
- Mae'n rhaid i'r gwerthiant fod yn debygol iawn; mae'n rhaid i'r lefel briodol o reolwyr fod yn ymrwymedig i gynllun i werthu'r ased ac mae'n rhaid cael rhaglen weithredol i ganfod prynwr a chwblhau'r cynllun.
- Mae'n rhaid i'r ased (neu grŵp gwaredu) gael ei farchnata i'w werthu am bris sy'n rhesymol o ran ei werth teg cyfredol.

Dylid disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant wedi'i gwblhau o fewn blwyddyn i ddyddiad y dosbarthiad ac fe ddylai'r cam gweithredu sydd ei angen i gwblhau'r cynllun nodi ei fod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol i'r cynllun yn cael eu gwneud neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

Caiff yr ased ei ailbriso'n syth cyn eil ailddosbarthu ac yna caiff ei gario ar y swm isaf a gwerth teg llai costau gwerthu. Pan fo lleihad dilynol i werth teg llai costau gwerthu, caiff y golled ei phostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff enillion o ran gwerth teg eu cydnabod hyd at swm unrhyw golledion blaenorol yn unig a gydnabyddir yn y Gwarged neu Golled ar Darpariaeth Gwasanaethau. Ni chaiff dibrisiad ei godi ar Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu.

Os na fydd asedau yn bodloni'r meini prawf i gael eu dosbarthu'n Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu bellach, cânt eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol a'u prisio ar swm isaf eu swm cludo cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau a gânt eu dal i'w gwerthu (cânt eu haddasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddio neu adbriso a fyddai wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu) a'u swm adenilladwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Ni chaiff asedau a gaiff eu gadael neu eu sgrapio eu hailddosbarthu fel Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Pan gaiff ased ei waredu neu ei ddatgomisiynu, caiff swm cludo'r ased ar y Fantolen (p'un a yw'n Eiddo, Peiriant, Offer neu'n Asedau a gânt eu Dal i'w Gwerthu) ei diddymu i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r golled wrth ei waredu. Caiff derbyniadau o warediadau eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu golled wrth waredu (h.y. wedi'i rwydo i ffwrdd yn erbyn gwerth cludo'r ased adeg ei waredu). Caiff enillion adbriso a gronnir ar gyfer yr ased yn y Gronfa Adbriso Wrth Gefn eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

Caiff symiau a dderbynnir ar gyfer gwarediad mwy na £10k eu dosbarthu fel derbyniadau cyfalaf. Mae credydu balans derbynebau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac yna dim ond ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd y gellir eu defnyddio, neu eu neilltuo i leihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia (y Nawdd Cyfalaf Gofynnol). Caiff derbynebau eu hadfeddu i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Nid yw gwerth y gwarediadau sydd wedi'u diddymu yn dâl yn erbyn y dreth gyngor na rhenti, gan fod cost asedau anghyfredol yn cael eu talu'n llawn dan drefniadau ar wahân ar gyfer cyllido cyfalaf. Caiff symiau eu hadfeddu i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Darpariaethau, Dyledion Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn

Darpariaethau

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Cyngor sydd, y mae'n fwy na thebyg, angen setliad trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth, a phan y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o'r swm y rhwymedigaeth honno.

Codir tâl am ddarpariaethau fel gwariant ar linell y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad mantolen y gwariant y mae angen ei wneud er mwyn setlo'r rhwymedigaeth, gan roi ystyriaeth i risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan wneir taliadau maes o law, fe'u codi o'r ddarpariaeth sydd eisoes yn y Fantolen. Caiff setliadau a amcangyfrifwyd eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol - pan ddaw'n llai na thebygol y bydd bellach angen trosglwyddo buddiannau economaidd (neu fod setliad is na'r hyn a ddisgwyliid yn cael ei wneud), caiff y ddarpariaeth ei dychwelyd a'i chredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl i beth, neu'r cyfan, o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth gael ei adfer gan barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), dim ond pan fo'n bron yn sicr y caiff ad-daliad ei dderbyn os bydd y cyngor yn setlo'r rhwymedigaeth y caiff hyn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol.

Dyledion Digwyddiadol

Mae dyled ddigwyddiadol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Cyngor na ellir cadarnhau ei bodolaeth ond trwy un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor.

Mae dyledion digwyddiadol hefyd yn codi mewn amgylchiadau pan wneid darpariaeth fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Nid yw dyledion digwyddiadol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen, yn hytrach datgelir nhw mewn nodyn ynglŷn â'r cyfrifon.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn digwydd pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi ased posibl i'r Cyngor na ellir cadarnhau ei fodolaeth ond trwy un neu ragor o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn llwyr o fewn rheolaeth y Cyngor. Nid yw asedau digwyddiadol yn cael eu cydnabod ar y Fantolen ond yn cael eu datgelu mewn nodyn ynglŷn â'r cyfrifon pan ei fod yn debygol y budd mewnllif o fuddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth.

Ysgolion

Caiff holl ysgolion y Cyngor a gynhelir eu hystyried yn endidau a reolir gan y Cyngor. Yn unol â gofynion y cod mae'r Cyngor yn cynnwys ei ysgolion a gynhelir yn ei ddatganiadau ariannol endidau unigol. Mae hyn yn cynnwys incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, arian dros ben a llif arian yr ysgolion.

Asedau Anghyfredol - Ysgolion

Mae asedau anghyfredol ysgolion cymunedol yn eiddo i'r Cyngor ac yn cael eu cynnwys ar y Fantolen.

Mae adeiladau Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr ac Ysgolion Gwirfoddol a Reolir yn perthyn i gyrff crefyddol ac felly nid ydynt yn cael eu cydnabod ar y Fantolen. Mae unrhyw dir a/neu gaeau chwarae sy'n perthyn i'r Cyngor mewn ysgolion gwirfoddol a gynorthwyr / ysgolion gwirfoddol a reolir yn cael eu cynnwys ar y Fantolen. Mae unig Ysgol Sefydledig y Cyngor yn perthyn i lywodraethwyr yr ysgol a gan hynny mae wedi'i chynnwys ar y Fantolen.

Is-gwmnïau

Mae'r Cyngor yn berchen ar gwmni o'r enw Cartrefi a Rheoli Eiddo Gogledd-ddwyrain Cymru (NEW Homes), a gan hynny mae'n rheoli ei endid a felly ei gwneud yn ofynnol paratoi cyfrifon grŵp. Yng nghyfrifon endid unigol y Cyngor, cofnodir buddiannau mewn is-gwmnïau yn ôl y gost.

Cronfeydd Wrth Gefn

Caiff symiau eu neilltuo ar gyfer dibenion y tu allan i'r diffiniad o ddarpariaethau eu hystyried fel cronfeydd wrth gefn. Maent naill ai'n arian parod wedi'i neilltuo i dalu am wariant annisgwyl yn y tymor byr, adnoddau i helpu i reoli llif arian neu adnoddau cronodig na chawsant eu gwario na'u clustnodi ar ddiwedd y cyfnod cyfrifo. Mae'r trosglwyddiadau i'r ac o'r cronfeydd wrth gefn wedi'u nodi fel sy'n briodol yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Gwariant Refeniw a Ariennir o Gyfalaf Trwy Statud (REFCUS)

Codir am wariant a wnaed yn ystod y flwyddyn y gellir ei wneud yn gyfalaf o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu asedau anghyfredol fel gwariant i gyfrif refeniw'r gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn.

Pan fo'r Cyngor wedi penderfynu cwrdd â chostau'r gwariant hwn yn defnyddio adnoddau cyfalaf presennol neu trwy fenthycu, trosglwyddiad yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad yw Treth y Cyngor neu rent yn cael ei effeithio.

Mae gwariant REFCUS yn cynnwys grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, grantiau i fusnesau a chynlluniau gwella eiddo preifat.

Treth Ar Werth

Caiff TAW taladwy ei gynnwys fel gwariant dim ond cyhyd â nad oes modd ei adfer gan Adran Refeniw a Thollau Ei Mawrhydi. Caiff TAW derbyniadwy ei eithrio o'r incwm.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

2. GWARIANT GWEITHREDOL ARALL

	2016	2015
	£000	£000
Praesept – Mae Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Trosedd	14,596	13,998
Praeseptau eraill – cynghorau cymuned	2,487	2,387
Tâl - Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru	7,033	7,019
Enillion net ar werthu asedau anghyfredol	(1,084)	(499)
Treuliau gweinyddu ar y ddyled buddiannau diffiniedig net	406	418
	23,438	23,323

3. INCWM A GWARIANT ARIANNU A BUDDSODDI

Mae cyfanswm Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi cyfanredol net o £20,761 mil (£20,617 mil yn 2014/15), yn cynnwys y colledion buddsoddi a'r gwariant buddsoddi a nodir isod.

	2016	2015
	£000	£000
Llog yn daladwy a thaliadau tebyg	13,727	10,212
Colledion buddsoddi a Gwariant Buddsoddi (gweler y nodyn isod)	3,109	4,168
Llog net ar y ddyled buddiannau diffiniedig net (gweler nodyn 46)	10,422	10,814
Llog ac Incwm buddsoddi	(6,497)	(4,577)
	20,761	20,617

Colledion buddsoddi a Gwariant Buddsoddi

Mae'r cofnodion canlynol wedi'u cydnabod:

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Colledion adbriso ar eiddo buddsoddi		1,397		2,988
Addasiadau Lleihad mewn Gwerth - LBI	0		0	
Llai llog cronedig - LBI	0		0	
		0		0
Gwariant Buddsoddi (eiddo)		1,397		2,988
		1,712		1,180
		3,109		4,168

4. TRETHIANT LLEOL AC INCWM GRANT AMHENODOL

	2016	2015
	£000	£000
Incwm Treth y Cyngor	(81,355)	(77,873)
Cyfraddau annomestig	(43,876)	(47,689)
Grantiau llywodraeth heb eu neilltuo	(144,022)	(146,706)
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau**	(23,611)	(16,648)
	(292,864)	(288,916)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Treth y Cyngor

Mae pob eiddo domestig wedi'i gynnwys yn Rhestr Brisio Treth y Cyngor a gyhoeddir ac a gynhelir gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio sy'n rhan o Gyllid a Thollau ei Mawrhydi. Mae pob eiddo wedi'i osod mewn un o naw band eiddo (Band A i Band I) yn dibynnu ar werth yr anedd yn y farchnad agored ar 1 Ebrill 2003 (a elwir fel arall fel y dyddiad prasio). Mae degfed band (A-) ar gael i'r trethdalwyr hynny sy'n byw mewn eiddo band 'A' ac yn gymwys i dderbyn gostyngiad ar sail anabledd.

Mae Treth y Cyngor yn daladwy yn seiliedig ar fand prasio'r eiddo a bennir gan Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Cyfrifir costau gros drwy rannu cyfanswm gofynion incwm y Cyngor Sir, Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r Cynghorau Tref/Cymuned yn unol â sylfaen Treth y Cyngor.

Y sylfaen dreth yw cyfanswm yr eiddo ym mhob band sydd wedi'u haddasu i drosi'r rhif yn gyfwerth â Band D, a'i addasu ar gyfer eithriadau, gostyngiadau ac anwybyddiadau. Yn ogystal, rhoddir ystyriaeth o fewn y sylfaen dreth i ddyledion drwg neu amheus.

Y sylfaen dreth ar gyfer 2015/16 oedd 61,993 eiddo a gyfatebir i fand 'D' (61,501 yn 2014/15), fel y cyfrifir yn y tabl isod:

	Bandiau Prasio										Cyfanswm	
	A-	A	B	C	D	E	F	G	H	I		
Anheddau Trethadwy												
Nifer yr anheddau trethadwy	0	3,915	8,947	19,424	12,074	10,106	6,867	3,038	569	225	65,165	
Anheddau â gostyngiadau ar sail anabledd	0	15	53	110	100	129	85	39	10	19	560	
Anheddau trethadwy wedi'u haddasu	15	3,953	9,004	19,414	12,103	10,062	6,821	3,009	578	206	65,165	
Anheddau trethadwy wedi'u haddasu												
Anheddau heb unrhyw ostyngiad	8	1,221	4,876	12,518	8,433	7,588	5,572	2,562	489	178	43,445	
Anheddau ag un gostyngiad	7	2,732	4,125	6,887	3,659	2,463	1,242	439	71	23	21,648	
Anheddau â dau ostyngiad	0	0	3	9	11	11	7	8	18	5	72	
Anheddau trethadwy wedi'u gostwng	15	3,953	9,004	19,414	12,103	10,062	6,821	3,009	578	206	65,165	
Anheddau trethadwy wedi'u gostwng												
Cyfanswm anheddau wedi'u gostwng	13	3,270	7,971	17,688	11,183	9,441	6,507	2,895	551	198	-	
Cymhareb i Fand "D"	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	-	
Cyfwerth â Band "D"	7	2,180	6,200	15,722	11,183	11,539	9,399	4,825	1,103	461	62,619	
										Addasiad cyfradd casglu (1%)		(626)
										Addasiad eiddo wedi'u heithrio		0
										Sylfaen Treth y Cyngor 2015/16		61,993

Praesept Cyngor Sir y Fflint ar gyfer eiddo band 'D' yn 2015/16 oedd £1,025.27 (£988.421 yn 2014/15). Roedd biliau Treth y Cyngor yn seiliedig ar y lluosyddion canlynol ar gyfer bandiau A- i I:-

Band	A-	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9

Mae ychwanegiadau praeseptau eraill i hysbysiadau Treth y Cyngor 2015/16 yn cynnwys praesept yr Heddlu a Throsedd Cymru Comisiynydd Gogledd o £14,596 mil (£13,988 mil yn 2014/15) a 34 Cyngor Tref a Chymuned sydd, gyda'i gilydd, â phraeseptau gwerth £2,487 mil (£2,387 mil yn 2014/15).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Dadansoddiad o'r enillion net o Dreth y Cyngor:

	2016	2015
	£000	£000
Treth y Cyngor a gasglwyd	81,646	78,203
Cynnydd/Gostyngiad yn y ddarpariaeth drwgddyledion	(5)	65
Llai - Symiau wedi'u dileu	(286)	(395)
	81,355	77,873
Llai - Daladwy I Heddlu Cymru a Throseddau Chomisinydd Gogledd	(14,596)	(13,998)
	66,759	63,875

Ardrethi Annomestig

Trefnir Ardrethi Annomestig yn genedlaethol. Mae'r llywodraeth yn pennu punt dal y dreth, a oedd yn 48.2c yr eiddo yn 2015/16 (47.3c yn 2014/15). Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu'r trethi yn ei ardal ac fe'u telir wedyn i'r gronfa Ardrethi Annomestig a weinyddir gan Lywodraeth Cymru.

Mae Llywodraeth Cymru yn dosbarthu derbyniadau cronfa'r Ardrethi Annomestig i awdurdodau lleol yn seiliedig ar swm sefydlog ar gyfer pob person. Talwyd £65,423 mil o incwm Ardrethi Annomestig i mewn i'r gronfa, ar ôl tynnu gostyngiadau a darpariaethau (£59,759 mil yn 2014/15), yn seiliedig ar werth trethadwy diwedd blwyddyn o £153,286 mil (£151,494 mil yn 2014/15).

Dadansoddiad o'r enillion net o gyfraddau annomestig:

	2016	2015
	£000	£000
Ardrethi annomestig a gasglwyd	65,040	59,595
Llai - Talwyd i mewn i gronfa Ardrethi Annomestig	(65,423)	(59,759)
Llai - Cost casglu	(338)	(362)
Cynnydd/Gostyngiad yn y ddarpariaeth drwgddyledion	303	45
Cynlluniau rhyddhad	418	481
	0	0
Derbyniadau o'r gronfa	43,876	47,689
	43,876	47,689

5. ADDASIADAU RHWNG Y SAIL GYFRIFO A'R SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ynglŷn â'r addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr y mae'r Awdurdod yn eu cydnabod yn ystod y flwyddyn yn unol â'r arferion cyfrifeg priodol ynglŷn â'r adnoddau hynny sydd wedi'u pennu gan ddarpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod eu defnyddio i gwrdd â gwariant cyfalaf a referniw. Yr addasiad debyd ar gyfer y flwyddyn yw £133,372 mil (£15,551 mil yn 2014/15).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio					Cronfeydd Wrth Gefn Na Ellir eu Defnyddio
	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	
2015/16	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:						
Gwrthdroad eitemau sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	18,672	0	26,197	0	0	(44,869)
Colledion ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer	3,338	0	35,305	0	0	(38,643)
Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi	(905)	0	0	0	0	905
Amortieiddio asedau anniriaethol	164	0	3	0	0	(167)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd	0	0	0	0	(28,982)	28,982
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud	12,750	0	79,248	0	0	(91,998)
Symiau'r asedau anghyfredol a ddiddymwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	1,208	0	905	0	0	(2,113)
Cynnwys eitemau nad ydynt wedi eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf	(7,151)	0	(513)	0	0	7,664
Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	(348)	0	(11,288)	0	0	11,636
Addasiadau'n ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso:						
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu cymhwyso a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(27,504)	0	0	0	27,504	0
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:						
Trosglwyddiad enillion gwerthiannau arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cyfrif Refeniw Tai	(1,733)	0	(1,463)	3,253	0	(57)
Defnydd o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	(2,066)	0	2,066
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol:						
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(327)	0	(40)	0	0	367
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Gronfa Bensiynau						
Gwrthdroad eitemau yn ymwneud â buddiannau ymddeol sydd wedi eu debydu neu'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	31,213	0	1,554	0	0	(32,767)
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(23,151)	0	(1,084)	0	0	24,235
Addasiad yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:						
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(1,355)	0	(50)	0	0	1,405
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddiad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0	0	0	18	0	(18)
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau	4,871	0	128,774	1,205	(1,478)	(133,372)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	Aiddatganwyd					Cronfeydd Wrth Gefn Na Eilir eu Defnyddio
	Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio					
	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Cyngor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	
2014/15	£000	£000	£000	£000	£000	
Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf:						
<i>Gwrthdroad eitemau sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</i>						
Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	10,778	0	18,771	0	0	(29,549)
Colledion ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer	9,978	0	0	0	0	(9,978)
Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi	1,774	0	0	0	0	(1,774)
Amorteiddio asedau anniriaethol	184	0	3	0	0	(187)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd	0	0	0	0	(21,803)	21,803
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud	8,125	0	0	0	0	(8,125)
Symiau'r asedau anghyfredol a ddiddymwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,990	0	570	0	0	(3,560)
 Cynnwys eitemau nad ydynt wedi eu debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf	(7,130)	0	(528)	(570)	0	8,228
Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	(117)	0	(6,885)	0	0	7,002
 Addasiadau'n ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso:						
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau heb eu cymhwyso a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(22,813)	0	0	0	22,813	0
 Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:						
Trosglwyddiad enillion gwerthiannau arian parod a gredydwyd fel rhan o'r enillion/colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cyfrif Refeniw Tai	(3,358)	0	(865)	4,324	0	(101)
Defnydd o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	(1,283)	0	1,283
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(222)	0	(144)	0	0	366
 Addasiadau sy'n ymwneud â'r Gronfa Bensiynau						
Gwrthdroad eitemau yn ymwneud â buddiannau ymddeol sydd wedi eu debydu neu'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	29,767	0	1,578	0	0	(31,345)
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	(24,039)	0	(1,173)	0	0	25,212
Swm y mae'r swm a godir ar gyfer hawliadau Cyflog Cyfartal i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau setliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(4,978)	0	0	0	0	4,978
 Addasiad yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:						
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(45)	0	(35)	0	0	80
 Addasiadau sy'n ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddiad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Wrth Gefn i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(116)	0	0	0	0	116
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifo a'r Sail Ariannu dan y Rheoliadau*	778	0	11,292	2,471	1,010	(15,551)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

6. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Symudiadau 2015/16

	Anheddau'r Cyngor a Garejys	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peirianau, Dodrefn ac Offer	Asedau Dros Ben	Asedau Isadeiledd	Asedau Cymunedol	Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad								
Ar 1 Ebrill 2015	305,413	307,228	27,252	7,946	219,685	4,543	3,771	875,838
Ychwanegiadau a Caffaeliadau	21,130	4,467	2,046	4	2,423	168	17,386	47,624
Cynnydd Ailbriso / (gostyngiad) a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	442	(1,407)	0	166	0	0	0	(799)
Cynnydd Ailbriso / (gostyngiad) a gydnabyddir yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(84,143)	(3,497)	0	(2,802)	0	0	0	(90,442)
Asedau Datgydnabod	0	(1,822)	(1,792)	0	0	0	0	(3,614)
Ailddosbarthiadau	(466)	(3,286)	0	2,717	0	0	0	(1,035)
Symudiadau eraill yn y gost neu brisiad	0	583	0	688	0	0	(68)	1,203
Ar 31 Mawrth 2016	242,376	302,266	27,506	8,719	222,108	4,711	21,089	828,775

Dibrisiad a Lleihad mewn Gwerth Cronedig

Ar 1 Ebrill 2015	(49,067)	(35,532)	(10,980)	(520)	(62,904)	0	0	(159,003)
Tâl dibrisiant	(5,060)	(8,734)	(3,357)	(23)	(5,655)	0	0	(22,829)
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn	35	1,181	0	8	0	0	0	1,224
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Arian Dros Ben/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	20,691	161	0	304	0	0	0	21,156
Amhariadau ddileu i'r Gronfa Ailbriso	28	105	0	(8)	0	0	0	125
Namau a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	0	(1,352)	0	0	0	0	0	(1,352)
Gwrthdroi Namau a gydnabuwyd yn y Gwarged / Diffyg	0	650	0	36	0	0	0	686
Amhariadau ysgrifennu allan i Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	28,313	1,977	0	377	0	0	0	30,667
Namau a gydnabyddir yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(21,130)	(2,777)	0	(4)	0	0	0	(23,911)
Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	1,822	1,793	0	0	0	0	3,615
Asedau hailddosbarthu (i) / o Dal i'w Gwerthu	0	196	0	(196)	0	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2016	(26,190)	(42,303)	(12,544)	(26)	(68,559)	0	0	(149,622)
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2016	216,186	259,963	14,962	8,693	153,549	4,711	21,089	679,153
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2015	256,346	271,696	16,272	7,426	156,781	4,543	3,771	716,835

Natur Deiliad Asedau

Perchen	216,186	259,963	9,091	8,693	153,549	4,711	21,089	673,282
Prydles Ariannol	0	0	5,871	0	0	0	0	5,871
Ar 31 Mawrth 2016	216,186	259,963	14,962	8,693	153,549	4,711	21,089	679,153

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Symudiadau 2014/15

	Anheddau'r Cyngor a Garejys £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer £000	Asedau Dros Ben £000	Asedau Isadeiledd £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd £000	Cyfanswm £000
Cost neu Brisiad								
Ar 1 Ebrill 2014	293,335	317,605	27,096	7,848	213,359	4,720	4,582	868,545
Ailddosbarthiadau *	0	(170)	644	0	(297)	(177)	0	0
Cyfanswm	293,335	317,435	27,740	7,848	213,062	4,543	4,582	868,545
Ychwanegiadau a Caffaeliadau	12,422	8,266	1,766	21	6,623	0	3,031	32,129
Cynnydd Ailbriso / (gostyngiad) a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	0	(1,126)	0	(84)	0	0	0	(1,210)
Cynnydd Ailbriso / (gostyngiad) a gydnabyddir yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	(20,391)	0	(625)	0	0	0	(21,016)
Asedau Datgydnabod	0	0	(2,254)	0	0	0	(140)	(2,394)
Ailddosbarthiadau	(344)	(1,086)	0	669	0	0	0	(761)
Symudiadau eraill yn y gost neu brisiad	0	4,130	0	117	0	0	(3,702)	545
Ar 31 Mawrth 2015	305,413	307,228	27,252	7,946	219,685	4,543	3,771	875,838
Dibrisiad a Lleihad mewn Gwerth Cronedig								
Ar 1 Ebrill 2014	(30,304)	(44,043)	(10,749)	(41)	(57,759)	0	0	(142,896)
Ailddosbarthiadau*	0	276	(547)	0	297	(26)	0	0
Cyfanswm	(30,304)	(43,767)	(11,296)	(41)	(57,462)	(26)	0	(142,896)
Tâl dibrisiant	(5,110)	(8,649)	(3,331)	(19)	(5,489)	0	0	(22,598)
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn	0	1,540	0	0	0	0	0	1,540
Dibrisiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Arian Dros Ben/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	3,103	0	0	0	0	0	3,103
Amhariadau ddileu i'r Gronfa Ailbriso	0	404	0	5	0	0	0	409
Namau a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	(29)	(1,547)	0	(12)	0	0	0	(1,588)
Gwrthdroi Namau a gydnabuwyd yn y Gwarged / Diffyg	0	7,194	1,393	45	47	26	0	8,705
Amhariadau ysgrifennu allan i Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0	8,261	0	(45)	0	0	0	8,216
Namau a gydnabyddir yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(13,624)	(2,182)	0	(397)	0	0	0	(16,203)
Asedau wedi'i dad-gydnabod	0	0	2,254	0	0	0	0	2,254
Asedau hailddosbarthu (i) / o Dal i'w Gwerthu	0	111	0	(56)	0	0	0	55
Ar 31 Mawrth 2014	(49,067)	(35,532)	(10,980)	(520)	(62,904)	0	0	(159,003)
Y Fantolen ar 31 Mawrth 2015	256,346	271,696	16,272	7,426	156,781	4,543	3,771	716,835
Y Fantolen ar 1 Ebrill 2014	263,031	273,562	16,347	7,807	155,600	4,720	4,582	725,649
Natur Deiliad Asedau								
Perchen	256,346	271,696	9,768	7,426	156,781	4,543	3,771	710,331
Prydles Ariannol	0	0	6,504	0	0	0	0	6,504
Ar 31 Mawrth 2015	256,346	271,696	16,272	7,426	156,781	4,543	3,771	716,835

*Yn ystod y flwyddyn adolygwyd y gofrestr asedau, o ganlyniad yr oedd angen ailddosbarthu asedau mân.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mesur Gwerth Teg Asedau Dros Ben

Mae manylion asedau dros ben yr awdurdod a gwybodaeth am yr hierarchaeth gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 fel a ganlyn:

Dyfnbrisiau mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau sy'n union yr un fath (Lefel 1)	Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 2)	Mewnbynnau anweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 3)	Gwerth teg ar 31 Mawrth 2016
£000	£000	£000	£000
Asedau Dros Ben	0	3,019	5,674
Cyfanswm	0	3,019	5,674

Defnyddir mesuriad gwerth teg a gofynion datgelu yn y drefn honno o 1 Ebrill 2015 ymlaen, felly ni chyflwynir unrhyw gymaryddion o flynyddoedd blaenorol.

Technegau Prisio a ddefnyddir i bennu Gwerth Teg Lefel 2 a 3 ar gyfer Asedau Dros Ben

Trwy ddefnyddio technegau prisio priodol, mae prisiwr y Cyngor wedi cynyddu'r defnydd a wneir o fewnbynnau perthnasol hysbys a lleihau'r defnydd a wneir o fewnbynnau anweladwy.

Y technegau prisio a ddefnyddir i fesur gwerth teg asedau dros ben yw dull y farchnad a'r dull incwm. Roedd prisiwr y Cyngor o'r farn bod y seiliau hyn yn briodol oherwydd:-

- (i) Dull y farchnad – mae defnyddio prisiau a gwybodaeth a data perthnasol eraill a gynhyrchwyd gan drafodion y farchnad yn adlewyrchu gwerth yr ased sy'n daladwy gan y farchnad.
- (ii) Dull incwm – mae defnyddio'r dull hwn yn adlewyrchu disgwyliadau'r farchnad ar gyfer llif arian sy'n dderbyniadwy gan yr ased hwnnw yn y dyfodol.

Defnydd Uchaf a Gorau o Asedau Dros Ben

Wrth amcangyfrif gwerth teg asedau dros ben yr awdurdod, mae defnydd uchaf a gorau'r eiddo wedi'i gymryd i ystyriaeth.

Mae gofyn i'r awdurdod ddatgelu sut mae'r defnydd uchaf a gorau yn wahanol i'r defnydd presennol. Yn unol â'u triniaeth fel asedau dros ben, mae nifer o'r asedau hyn yn wag ar hyn o bryd; yn yr achosion hyn nid yw'r defnydd presennol yn ddefnydd uchaf a gorau.

Technegau Prisio

Nid oes unrhyw newid wedi bod yn y technegau prisio a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn ar gyfer asedau dros ben.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

7. EIDDO BUDDSODDI AC YSTÂD AMAETHYDDOL

	2016 £000	2015 £000
Cost neu Brisiad		
Ar 1 Ebrill	30,805	36,544
Ailddosbarthiadau	(1,124)	(3,740)
Mae cynnydd Ailbriso/Gostyngiad i Gwarged/Diffyg	930	(1,999)
Gwrthdroi Colledion i'w Gwarged/Diffyg	0	0
Ar 31 Mawrth	30,611	30,805
 Dibrisiant a Lleihad mewn Gwerth		
Ar 1 Ebrill	0	0
Ailddosbarthiadau	0	0
Ar 31 Mawrth	0	0
 Y Fantolen ar 31 Mawrth	30,611	30,805

Mesuriad Gwerth Teg ar gyfer Eiddo Buddsoddi

Mae manylion eiddo buddsoddi'r awdurdod a gwybodaeth am yr hierarchaeth gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 fel a ganlyn:

	Dyfnbrisiau mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau sy'n union yr un fath (Lefel 1) £000	Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 2) £000	Mewnbynnau anweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 3) £000	Gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 £000
Ystadau Masnachol a Diwydiannol	0	0	17,883	17,883
Ystâd Amaethyddol - Ffermydd	0	11,820	0	11,820
Ystâd Amaethyddol - Tir Pori	0	0	908	908
Cyfanswm	0	11,820	18,791	30,611

Defnyddir mesuriad gwerth teg a gofynion datgelu yn y drefn honno o 1 Ebrill 2015 ymlaen, felly ni chyflwynir unrhyw gymaryddion o flynyddoedd blaenorol.

Technegau Prisio a ddefnyddir i bennu Gwerth Teg Lefel 2 a 3 ar gyfer Eiddo Buddsoddi

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill - Lefel 2

Prisiwyd ffermydd a thyddynnod y Cyngor gan brisiwr annibynnol allanol yn unol â gofynion Gwerth Teg SAARh 13, gan ddefnyddio dull y farchnad ar gyfer asedau tebyg ond gan adlewyrchu amgylchiadau penodol pob ased e.e. gwag neu â thenantiaeth bresennol. Roedd y technegau prisio hefyd yn ystyried y defnydd uchaf a gorau gan

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

adlewyrchu'r hyn sy'n ffisegol bosibl neu'n cael ei ganiatáu gan y gyfraith. Datganwyd hierarchaeth prisio Lefel 2 gan y tybiwyd fod y lefel hon yn adlewyrchu'r data, a darparwyd cymaryddion y farchnad fel rhan o'r adroddiad prisio.

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill - Lefel 3

Y technegau prisio a ddefnyddir i fesur gwerth teg tir pori a thir moel yw dull y farchnad a'r dull incwm. Roedd prisiwr y Cyngor o'r farn bod y seiliau hyn yn briodol oherwydd:-

- (i) Dull y farchnad – mae defnyddio prisiau a gwybodaeth a data perthnasol eraill a gynhyrchwyd gan drafodion y farchnad yn adlewyrchu gwerth yr ased sy'n daladwy gan y farchnad.
- (ii) Dull incwm – mae defnyddio'r dull hwn yn adlewyrchu disgwyliadau'r farchnad ar gyfer llif arian sy'n dderbyniadwy gan yr ased hwnnw yn y dyfodol.

Trwy ddefnyddio technegau prisio priodol dan yr amgylchiadau a lle'r oedd data digonol ar gael, mae prisiwr y Cyngor wedi cynyddu'r defnydd a wneir o fewnbynnau perthnasol hysbys a lleihau'r defnydd a wneir o fewnbynnau anweladwy. Roedd y technegau prisio tir pori a thir moel yn adlewyrchu mewnbwn Lefel 3 oherwydd diffyg data'r farchnad a oedd ar gael i brisiwr y Cyngor.

Y technegau prisio a ddefnyddir i fesur gwerth teg ystadau masnachol a diwydiannol yw'r dull incwm (ar gyfer asedau) a dull y farchnad (ar gyfer tir gwag). Roedd prisiwr y Cyngor o'r farn bod y seiliau hyn yn briodol oherwydd:-

- (ii) Dull incwm – mae defnyddio'r dull hwn yn adlewyrchu disgwyliadau'r farchnad ar gyfer llif arian sy'n dderbyniadwy gan yr ased hwnnw yn y dyfodol.
- (i) Dull y farchnad – mae defnyddio prisiau a gwybodaeth a data perthnasol eraill a gynhyrchwyd gan drafodion y farchnad yn adlewyrchu gwerth yr ased sy'n daladwy gan y farchnad.

Fodd bynnag, y prif ddull a ddefnyddiwyd i brisio unedau masnachol a diwydiannol oedd gwybodaeth a data presennol y Cyngor ei hun a oedd yn adlewyrchu ffactorau megis twf rhent, lefelau deiliadaeth, lefelau dyledion drwg a chostau rhwymedigaethau trwsio a chynnal a chadw. Gan hynny, hierarchaeth prisio unedau masnachol a diwydiannol y Cyngor yw Lefel 3 gan fod y dull prisio'n defnyddio mewnbynnau anweladwy a gwneir hynny ar yr un sail wrth brisio'r ased ag a ddefnyddir gan gyfranogwyr y farchnad.

Defnydd Uchaf a Gorau o Eiddo Buddsoddi

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo buddsoddi'r awdurdod, defnydd uchaf a gorau yr eiddo yw eu defnydd presennol.

Technegau Prisio

Nid oes unrhyw newid wedi bod yn y technegau prisio a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn ar gyfer eiddo buddsoddi.

Y Broses Brisio

Mesurir gwerth teg eiddo buddsoddi'r awdurdod yn flynyddol ar bob dyddiad adrodd. Yn 2015/16 prisiwyd ffermydd a thyddynnod y Cyngor gan brisiwr allanol, a phrisiwyd y gweddill gan brisiwyr mewnol y Cyngor. Caiff yr holl brisiadau eu gwneud yn unol â'r fethodoleg a'r seiliau amcangyfrif a osodir yn safonau proffesiynol y Sefydliad Brenhinol Syrfëwyr Siartredig. Mae arbenigwyr prisio'r awdurdod yn gweithio'n agos â swyddogion ariannol ar holl faterion prisio.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

8. ASEDAU A GÂNT EU DAL I'W GWERTHU

	Anheddau'r Cyngor a Garejys £000	Eiddo, Peiriannau ac Offer £000	Eiddo Buddsoddi £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Ebrill 2015	0	499	2,157	2,656
Ychwanegiadau	0	469	0	469
Asedau newydd eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	466	568	1,123	2,157
Asedau newydd eu dad-ddosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	0	0	0	0
Aiiddosbarthiadau Net	466	568	1,123	2,157
Namau	0	(438)	0	(438)
Enillion Adbriso	0	716	350	1,066
Colledion Adbriso	0	(139)	(102)	(241)
Adbrisiadau net	0	577	248	825
Asedau a werthwyd	(466)	(719)	(928)	(2,113)
Ar 31 Mawrth 2016	0	956	2,600	3,556
Ar 1 Ebrill 2014	232	0	571	803
Asedau newydd eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	384	727	3,428	4,539
Asedau newydd eu dad-ddosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu	(47)	0	(45)	(92)
Aiiddosbarthiadau Net	337	727	3,383	4,447
Enillion Adbriso	0	911	402	1,313
Colledion Adbriso	0	(139)	(209)	(348)
Adbrisiadau net	0	772	193	965
Asedau a werthwyd	(569)	(1,000)	(1,990)	(3,559)
Ar 31 Mawrth 2015	0	499	2,157	2,656

Mesuriad Gwerth Teg Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu

Mae manylion asedau'r awdurdod sy'n cael eu dal i'w gwerthu a gwybodaeth am yr hierarchaeth gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 fel a ganlyn:

	Dyfnbrisiau mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau sy'n union yr un fath (Lefel 1) £000	Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 2) £000	Mewnbynnau anweladwy arwyddocaol eraill (Lefel 3) £000	Gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 £000
Asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu	0	0	3,556	3,556
Total	0	0	3,556	3,556

Defnyddir mesuriad gwerth teg a gofynion datgelu yn y drefn honno o 1 Ebrill 2015 ymlaen, felly ni chyflwynir unrhyw gymaryddion o flynyddoedd blaenorol.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Technegau Prisio a ddefnyddir i bennu Gwerth Teg Lefel 2 a 3 ar gyfer Asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol eraill - Lefel 3

Y technegau prisio a ddefnyddir i fesur gwerth teg asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu yw dull y farchnad a'r dull incwm. Roedd prisiwr y Cyngor o'r farn bod y seiliau hyn yn briodol oherwydd:-

- (i) Dull y farchnad – mae defnyddio prisiau a gwybodaeth a data perthnasol eraill a gynhyrchwyd gan drafodion y farchnad yn adlewyrchu gwerth yr ased sy'n daladwy gan y farchnad.
- (ii) Dull incwm – mae defnyddio'r dull hwn yn adlewyrchu disgwyliadau'r farchnad ar gyfer llif arian sy'n dderbyniadwy gan yr ased hwnnw yn y dyfodol.

Trwy ddefnyddio technegau prisio priodol, mae prisiwr y Cyngor wedi cynyddu'r defnydd a wneir o fewnbynnau perthnasol hysbys a lleihau'r defnydd a wneir o fewnbynnau anweladwy.

Defnydd Uchaf a Gorau o Asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu

Wrth amcangyfrif gwerth teg asedau yr awdurdod sy'n cael eu dal i'w gwerthu, mae defnydd uchaf a gorau'r eiddo wedi'i gymryd i ystyriaeth.

Mae gofyn i'r awdurdod ddatgelu sut mae'r defnydd uchaf a gorau yn wahanol i'r defnydd presennol. Mae nifer o asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu yn wag ar hyn o bryd ac yn aros i gael eu gwaredu; yn yr achosion hyn nid y defnydd presennol yw'r defnydd uchaf a gorau.

Technegau Prisio

Nid oes unrhyw newid wedi bod yn y technegau prisio a ddefnyddir yn ystod y flwyddyn ar gyfer asedau sy'n cael eu dal i'w gwerthu.

9. ASED AU ANNIRIAETHOL

	2016			2015		
	Trwyddedau Meddalwedd	Gwariant datblygu	Cyfanswm	Trwyddedau Meddalwedd	Gwariant datblygu	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill						
Swm Cario gros	677	607	1,284	648	607	1,255
Amorteiddiad cronedig	(423)	(467)	(890)	(294)	(380)	(674)
Swm Cario Net	254	140	394	354	227	581
Ychwanegiadau	14	0	14	29	0	29
Amorteiddiad ar gyfer y cyfnod	(94)	(87)	(181)	(129)	(87)	(216)
Balans ar 31 Mawrth	174	53	227	254	140	394
Yn cynnwys:						
Symiau Cario Gros	691	607	1,298	677	607	1,284
Amorteiddiad cronedig	(517)	(554)	(1,071)	(423)	(467)	(890)
Cyfanswm	174	53	227	254	140	394

Caiff asedau anniriaethol eu hamorteiddio o'r flwyddyn ariannol lawn gyntaf ar ôl eu caffael, yn unol â'r polisi cyfrifo cysylltiedig. Mae amorteiddiad £181 mil a godwyd ar referniw yn 2015/16 (£216 mil yn 2014/15) yn cael ei amsugno fel gorbenion ar draws yr holl benawdau gwasanaeth yn y Cost Gwasanaethau. Nid yw'n bosibl mesur faint yn union o'r amorteiddio y gellir ei briodoli i bob pennawd gwasanaeth.

10. EITEMAU PERTHNASOL INCWM A GWARIANT

CRT - Taliad Setlo

Ar 2 Ebrill 2015 arwyddodd pob un o'r 11 awdurdod sy'n cadw stoc (tai Cyngor) yng Nghymru gytundeb gwirfoddol gyda Llywodraethau'r DU a Chymru i newid y trefniadau i ariannu tai cyngor yng Nghymru.

Terfynwyd y system cymorthdaliadau negyddol a oedd mewn grym, a oedd yn mynnu fod Sir y Fflint yn talu oddeutu £6m o gymhorthdal negyddol i Lywodraeth Cymru ac ymlaen i Drysorlys y DU. Yn hytrach, dechreuodd system o daliadau llog ar fenthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) yr oedd y Cyngor wedi'u benthycio i adael y system gymorthdaliadau fel rhan o'r cytundeb. Talwyd y benthyciadau PWLB, sef y taliad setlo (cyfandaliad unigol a elwir yn wariant cyfalaf), i Lywodraeth Cymru (LIC) ac ymlaen i Drysorlys y DU. I Sir y Fflint roedd hwn yn gyfanswm o £79,248k. Dangosir y taliad ar wahân i wyneb y Cyfrif Refeniw Tai a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem berthnasol o wariant.

Bydd y cytundeb yn cynhyrchu arbedion refeniw sy'n caniatáu i'r Cyngor gynyddu ei fuddsoddiad yn y stoc bresennol, a chynorthwyo i ddarparu cyflenwad ychwanegol o dai. Bydd hefyd yn darparu atebolrwydd mwy lleol i denantiaid.

CRT – Prisiadau - Anheddau

Yn ystod y flwyddyn ail-brisiwyd stoc dai'r Cyngor. Gostyngodd gwerth llyfr net Anheddau'r Cyngor o £255,511k ar ddyddiad y fantolen ddiwethaf o £34,914k diolch i linell CRT y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, sy'n cynrychioli symudiad gostyngol ym mhreis marchnad stoc dai'r Cyngor ers yr ail-brisiad diwethaf ar 1 Ebrill 2011. Dangosir hwn ar wyneb y Cyfrif Refeniw Tai a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem berthnasol o wariant.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

11. DYLEDWYR HIRDYMR

	2016	2015
	£000	£000
Endidau ac unigolion eraill	2,111	2,072
Cyfanswm	2,111	2,072

Dadansoddiad o ddyledwyr hirdymor a ddsbarthwyd fel 'endidau ac unigolion eraill':-

	2016	2015
	£000	£000
Benthyciadau adnewyddu a gwella	1,807	1,669
Benthyciadau prynwyr tro cyntaf	100	100
Benthyciadau Prynu Car gyda Chymorth	57	131
Dyddodion Tai fforddiadwy	98	116
Gwaith strydoedd preifat	45	44
Benthyciad i Gartrefi NEWYDD (Cwmni Tai)	4	12
Cyfanswm	2,111	2,072

12. RHESTRAU EIDDO

Ar 31 Mawrth 2016, roedd gan y Cyngor restrau eiddo gwerth £1,069 mil (£1,038 mil yn 2014/15) ar y fantolen.

	2016	2015
	£000	£000
Cynnal Adeiladau	112	112
Cynnal a Chadw Priffyrdd	158	213
Tanwydd	40	41
Cynnal a Chadw Cerbydau	53	53
Halen craig	431	328
Arlwyo	122	120
Offer Ailgylchu	44	58
Canolfannau Hamdden	35	37
Amrywiol	74	76
Cyfanswm	1,069	1,038

Yn unol ag IAS 2, bydd cyfanswm cost pob prif fath o restr eiddo a ddelir ar ddyddiad y fantolen yn cael ei ddatgelu.

	2016	2015
	£000	£000
Cynnal a Chadw Priffyrdd	474	357
Tanwydd fflyd, cynnal a chadw tiroedd a chynnal a chadw cerbydau	802	792
Cyfanswm	1,276	1,149

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

13. DYLEDWYR BYRDYMR

	2016	2015
	£000	£000
Cyrff llywodraeth ganolog	12,790	17,236
Awdurdodau Lleol eraill	2,546	4,859
Cyrff GIG	1,654	1,297
Corfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu	389	2
Endidau ac unigolion eraill	11,580	11,132
Treth y Cyngor	2,767	2,589
	31,726	37,115
Llai darpariaeth ar gyfer colledion lleihad yn y gwerth (nodyn 19)	(2,404)	(3,379)
	29,322	33,736

14. BUDDSODDIADAU BYRDYMR

Mae cyfanswm y fantolen o £6,014 mil (£2,115 mil yn 2014/15) yn werth net o'r symiau hynny a fuddsoddwyd am 3 mis neu lai (gan gynnwys arian dros nos/cyfrif galw) sy'n cael eu trin fel arian parod, sef cyfanswm o £25,400 mil (£41,900 mil yn 2014/15).

	2016	2015
	£000	£000
Buddsoddiadau (3 mis - 365 diwrnod)	6,000	2,000
Llog a Gronnwyd	14	115
Cyfanswm	6,014	2,115

15. ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol				
Buddsoddiadau dros dro (cyfrifon galw)		1,200		5,000
Arian parod a chywerthoedd arian parod	26,424		43,120	
Dyled arian parod	(2,561)		(5,441)	
		23,863		37,679
Cyfanswm		25,063		42,679

16. BENTHYCIADAU I'W HAD-DALU AR GAIS NEU O FEWN 12 MIS

	2016	2015
	£000	£000
Llog cronedig ar fenthyca hirdymor allanol	2,731	1,103
Benthyciad Buddsoddi i Arbed (gan Lywodraeth Cymru)	0	398
Benthyciadau Effeithlonrwydd Ynni (gan Salix Finance Ltd)	54	54
Cyfanswm	2,785	1,555

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

17. CREDYDWYR

	2016	2015
	£000	£000
Byrdymor		
Cyrff llywodraeth ganolog	3,993	3,638
Awdurdodau lleol eraill	2,622	5,584
Cyrff y GIG	354	313
Corfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu	19	18
Endidau ac unigolion eraill	21,233	21,598
Cyfanswm	28,221	31,151
Hirdymor		
Cyrff llywodraeth ganolog	1,719	0
Awdurdodau lleol eraill	250	787
Endidau ac unigolion eraill	297	229
Cyfanswm	2,266	1,016

18. INCWM GRANT

Credydodd yr Awdurdod y grantiau a'r chyfraniadau canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2016	2015
	£000	£000
Credydwyd i Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol		
Grant Cynnal Refeniw	142,543	145,253
Grant Cytundeb Canlyniad	1,479	1,453
Cyfanswm Grantiau Llywodraeth heb eu Neilltuo	144,022	146,706
Llywodraeth Cymru:		
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	5,060	5,110
Grant Cyfalaf Cyffredinol	2,598	2,616
Cynllun Cludiant Rhanbarthol	0	1,279
Grant Gwella Ysgolion Ychwanegol	0	1,142
Ysgolion yr 21ain Ganrif	11,771	1,735
Grantiau Eraill Llywodraeth Cymru	3,735	2,808
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill**	447	1,958
Cyfanswm Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau	23,611	16,648
Cyfanswm	167,633	163,354

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

	2016 £000	2015 £000
Gredydwyd i'r Gwasanaethau		
Llywodraeth Cymru		
Cefnogi Pobl	5,875	6,456
DELLS Ôl 16	5,786	5,896
Grant Gwella Addysg*	6,642	0
Cyfnod Sylfaen*	0	4,992
Llwybrau Dysgu*	0	396
Dechrau'n Deg	2,967	2,729
Teuluoedd yn Gyntaf	1,689	1,739
Amddifadedd Disgyblion	2,925	2,296
Effeithiolrwydd Ysgolion*	0	1,227
Tocynnau Teithio Rhatach	2,161	2,047
Rheoli Gwastraff Cynaliadwy	2,968	3,106
Camddefnyddio Sylweddau	398	697
Cronfa Gofal Canolraddol	816	1,269
Y gronfa byw'n annibynnol	1,214	0
Cymunedau mwy diogel	462	0
Dros dro ar gyfer pobl iau	390	0
Grant Cymorth Gwasanaethau Bws	547	558
Arall	0	(1,201)
Adran Gwaith a Phensiynau	39,208	39,091
Cyngor Celfyddydau Cymru	1,941	2,072
Grantiau a Chyfraniadau Eraill	7,086	14,023
Cyfanswm	83,075	87,393

*Cyfunodd LIC nifer o grantiau yn 2015/16 i ffurfio'r Grant Gwella Addysg newydd

Grantiau a chyfraniadau a Dderbyniwyd Ymlaen Llaw

Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o grantiau a chyfraniadau nad ydynt eto wedi'u cydnabod fel incwm, gan eu bod ag amodau ynghlwm wrthynt sy'n nodi y byddai angen dychwelyd yr arian i'r rhoddwr grant os nad yw'r gofynion yn cael eu bodloni. Mae'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	2016 £000	2015 £000
Byrdymor		
Grantiau Refeniw	129	1,778
Grantiau Cyfalaf	0	102
	285	496
Cyfraniadau Cyfalaf	444	197
Cyfraniadau Refeniw	858	2,573
Cyfanswm		
Hirdymor		
Grantiau Refeniw	107	354
Grantiau Cyfalaf	0	0
	376	549
Cyfraniadau Refeniw	1,787	594
Cyfraniadau Cyfalaf	2,270	1,497
Cyfanswm		

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

19. DARPARIAETHAU

Mae'r symiau a gydnabyddir fel darpariaethau yn amcangyfrifon o'r gwariant sydd ei angen i setlo rhwymedigaethau presennol. Mae cyfanswm y darpariaethau (cyfredol ac anghyfredol), sef £3,534 mil, yn cynnwys y balansau canlynol:-

	2016	Symudiad allan	Symudiad i mewn	2015
	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau cyfredol				
Statws Sengl / Cyflog cyfartal	368	(3,263)	602	3,029
Cynllun Trefniant MMI	396	0	396	0
Ôl-ofal hen safleoedd tirlenwi	44	0	0	44
Buddion Terfynu Staff	465	(578)	465	578
Hawliadau Pridiannau Tir	0	(130)	0	130
Amddifad Safle-Sandycroft	1,219	(381)	0	1,600
Cyfanswm	2,492	(4,352)	1,463	5,381
Rhwymedigaethau Anghyfredol				
Hawliadae (staff)	9	0	0	9
Ôl-ofal hen safleoedd tirlenwi	1,033	(493)	503	1,023
Cyfanswm	1,042	(493)	503	1,032

- Mae'r staff yn honni bod darpariaeth yn cynnwys y costau a ragwelir o hawliadau staff yn erbyn y Cyngor; ni ddisgwylir unrhyw alwadau yn erbyn y ddarpariaeth.
- Mae'r £1,077k yn darparu ar gyfer costau ôl-ofal amgylcheddol ar gyfer hen safleoedd gwaredu gwastraff yn Standard, Bwcle a Brookhill, wedi ei rannu dros ddyled gyfredol (£44k) a dyled anghyfredol (£1,033k). Mae'r costau arfaethedig wedi eu hymgorffori mewn gweithredoedd perfformiad gyda Chyfoeth Naturiol Cymru (Asiantaeth yr Amgylchedd gynt). Mae'r gweithredoedd yn ffurfio sail rhwymedigaeth gyfreithiol y Cyngor i ariannu'r ôl-ofal am 60 mlynedd o ddyddiad cau'r safle tirlenwi. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei diwygio trwy fynegeio blynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Manwerthu, ac yn cael ei hadolygu ar gyfer digonolrwydd. Mae'r ddarpariaeth yn cyfateb i'r rhwymedigaeth gyfreithiol a gynhwysir yn y gweithredoedd perfformiad.
- Mae'r ddarpariaeth Statws Sengl / Cyflog Cyfartal yn darparu cyllid ar gyfer y cyfanswm bach o gostau gweddilliol sy'n gysylltiedig â setlo hen achosion cyflog cyfartal. Mae pob taliad gweithredu a chymhelliad gweddilliol wedi'u gwneud i staff o dan y cytundebau statws sengl yn 2015/16.
- Mae'r ddarpariaeth sy'n gysylltiedig â'r 'Cynllun Trefniant MMI' yn ymwneud â phenderfyniadau a wnaethpwyd gan fwrdd MMI.

MMI oedd prif yswiriwr cyrff y sector cyhoeddus cyn iddo roi'r gorau i ddarparu yswiriant busnes ym mis Medi 1992. Er mwyn sicrhau bod MMI yn rheoli ei fusnes yn drefnus, rhoddwyd cynllun trefniant gyda'i gredydwy'r ar waith. Os yw'n amlwg nad oes modd rheoli'r busnes yn ddiddyled, yna byddai'r cynllun trefniant yn cael ei roi ar waith. Byddai'r holl gredydwy'r yn destun ardoll canran ar yr holl ddyledion a dalwyd hyd yma a byddai unrhyw daliadau yn y dyfodol yn cael eu gwneud ar gyfradd ostyngol.

Sbardunwyd y cynllun trefniant ar 13 Tachwedd 2012 gydag ardoll dechreuol o 15% o hawliadau a oedd wedi'u talu ar y dyddiad hwnnw fel y'u gosodwyd gan weinyddwr y cynllun. Hysbyswyd credydwy'r ym mis Mawrth 2016 y byddai'r ardoll yn codi i 25%, a byddai'r taliadau ddyledus am y 10% ychwanegol o hawliadau a oedd wedi'u talu ar y dyddiad hwnnw yn daladwy ym mis Ebrill 2016. Mae Sir y Fflint, fel y sefydliad llywodraeth leol dyledus, yn gyfrifol am dalu'r ardoll mewn perthynas â chyn Gyngorau Bwrdeistref Delyn ac Alyn a Glannau Dyfrdwy, yn ogystal â'i gyfran mewn perthynas â chyn Gyngor Sir Clwyd, fel y cytunwyd gyda'r Awdurdodau Lleol eraill yng ngogledd Cymru.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Mae gan Bortffolios gwasanaeth y Cyngor gynlluniau busnes sy'n cynnwys gostyngiadau cynlluniedig i nifer y gweithlu a chostau er mwyn gwneud arbedion refeniw cylchol. Roedd y Cyngor yn ddigon ymrwymedig gyda rhai cynigion ar ddyddiad y fantolen i warantu creu darpariaeth yn 2015/16 i derfynu buddiannau gweithwyr a fyddai'n gadael eu swyddi yn y Cyngor yn 2016/17.
- Ceisiodd grŵp o gwmnïau archwilio eiddo hawlio ad-daliadau am ffioedd a dalwyd i'r Cyngor i gael mynediad at ddata pridiannau tir. Mae'r partiön wedi dod i gytundeb ynglŷn â'r hawliadau hyn.
- Bu i gwmni fferyllol adael ei safle yn Sandycroft gan adael llawer iawn o gemegion ar ôl. O ganlyniad diddymwyd y cwmni. Er budd y cyhoedd, bu raid i'r Cyngor a phartneriaid statudol eraill ymyrryd ac maent yn y broses o weithredu cynllun i gael gwared ar y perygl i'r cyhoedd ac adfer y safle yn raddol. Yn ystod y flwyddyn roedd y risgiau wedi gostwng ar ôl cael gwared ar gemegau o'r safle. Mae gwaith yn parhau i ddadhalogi'r safle a disgwylir iddo orffen ym mis Hydref 2016. Mae'r ddarpariaeth yn adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o rwymedigaethau'r dyfodol ar ddyddiad y fantolen.

Darpariaethau Cyfredol - Absenoldebau Cronedig

Y ddarpariaeth ar gyfer absenoldebau cronedig yn 2015/16 oedd £1,891 mil (£3,296 mil yn 2014/15).

	2016 £000	Symudiad allan £000	Symudiad i mewn £000	2015 £000
Absenoldebau Cronedig	1,891	(3,296)	1,891	3,296
Cyfanswm	<u>1,891</u>	<u>(3,296)</u>	<u>1,891</u>	<u>3,296</u>

Mae absenoldebau digolledol cronedig byrdymor yn cyfeirio at fuddiannau y mae gweithwyr yn eu derbyn fel rhan o'u contract cyflogaeth, hawliad sy'n cronni wrth iddynt ddarparu gwasanaethau i'r Awdurdod. Y budd mwyaf arwyddocaol dan y pennawd hwn yw hawl i wyliau blynyddol sy'n cyflogaion yn cronni wrth iddynt weithio. Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol, cost darparu gwyliau a buddion tebyg yn cael eu cydnabod pan fydd gweithwyr gwasanaeth sy'n cynyddu eu hawl i absenoldebau digolledol i'r dyfodol rendr. O ganlyniad, mae'n ofynnol i'r Awdurdod gronni ar gyfer gwyliau blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd erbyn 31 Mawrth. Dan drefniadau cyfrifeg blaenorol, nid oedd angen y fath gronni. Mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi rheoliadau sy'n mynnu bod awdurdodau lleol i ariannu hawl i wyliau blynyddol a budd-daliadau eraill pan fyddant yn cael eu defnyddio, yn hytrach na phan maent yn cael eu hennill gan weithwyr. Caiff symiau eu trosglwyddo i'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig nes caiff y buddiannau eu defnyddio.

Darpariaethau Cyfredol - Darpariaeth ar gyfer Colledion Lleihad yn y Gwerth (Drwgddyledion)

Mae'r symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor wedi'u gostwng yn sgil amcangyfrif o'r ddarpariaeth ar gyfer colledion lleihad yn y gwerth.

	2016 £000	2015 £000
Rhenti tai	409	391
Treth y cyngor	802	797
Dyledwyr eraill	1,193	2,191
Cyfanswm	<u>2,404</u>	<u>3,379</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

20. BENTHYCA HIRDY MOR

Dadansoddiad	Cyfraddau Llog		2016	2015
	Lleiafswm %	Uchafswm %	£000	£000
Yn ol math o Fenthyciad (Cyfradd Sefydlog)				
Salix Finance (Effeithlonrwydd Ynni)		Di-log	81	135
Llywodraeth (PWL B)	0.66	9.50	232,410	153,163
Sefydliadau ariannol eraill	4.48	4.58	18,950	18,950
Llywodraeth Cymru		Di-log	460	337
Cyfanswm			<u>251,901</u>	<u>172,585</u>
Yn ol cyfnod aeddfedu				
Rhwng 1 a 2 flynedd			1,654	54
Rhwng 2 a 5 mlynedd			10,027	1,681
Rhwng 5 a 10 mlynedd			14,430	21,993
Mwy na 10 mlynedd			225,790	148,857
Cyfanswm			<u>251,901</u>	<u>172,585</u>

21. CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO

Mae'r Cyngor yn cadw nifer o gronfeydd wrth gefn ar y Fantolen. Mae rhai yn cael eu dal am resymau statudol, mae angen rhai i gydymffurfio ag arfer cyfrifeg priodol ac mae eraill wedi'u sefydlu yn wirfoddol i glustnodi adnoddau ar gyfer cynlluniau gwario yn y dyfodol. Mae'r symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio wedi'u nodi yn y Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn ac yn nodyn 5.

Cronfa'r Cyngor

Mae balans Cronfa'r Cyngor, sef £10,144 mil, yn cynrychioli gwerth y cronfeydd wrth gefn heb eu clustnodi sydd ar gael i'r Awdurdod (£10,515 mil yn 2014/15).

Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u Clustnodi

Mae cyfanswm y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd, sef £27,745 mil (£30,232 mil yn 2014/15) yn cynnwys balansau gwasanaeth refeniw o £5,025 mil (£5,242 mil yn 2014/15), arian dros ben a gynhyrchwyd gan ysgolion a reolir yn lleol sy'n dod i £2,306 mil (£2,379 mil yn 2014/15), ac amryw o gronfeydd wrth gefn penodol eraill sy'n cynnwys:

- Balansau gwasanaeth - yn cynrychioli'r elfen o lithriadau y mae adrannau gwasanaeth yn gallu eu dwyn ymlaen i'w defnyddio yn y flwyddyn ariannol ddilynol ac incwm/tanwariant achlysurol perthnasol sy'n ymestyn dros fwy nag un flwyddyn.
- Balansau ysgolion – mae'r swm hwn yn cynrychioli elfen o falansau a rhyddhawyd dan gynllun dirprwyo cyllidebau i ysgolion a oedd heb ei wario ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- Statws sengl / cyflog cyfartal – cronfa wrth gefn gronedig i ariannu costau gweithredu'r cytundeb statws sengl a chostau sy'n gysylltiedig â setlo achosion cyflog cyfartal hanesyddol.
- Newid sefydliadol – arian wrth gefn wedi'i gronni i ariannu costau ailfodelu gwasanaethau a phrosiectau 'Buddsoddi i Arbed'
- Strategaeth y Gyllideb – arian a gronnwyd wrth gefn i'w ddefnyddio i gydbwysu cyllidebau dros y tymor canolig.
- Cydraddoli Budd-daliadau – cyflwynwyd y gronfa hon i warchod yn erbyn newid posibl yn y Cymhorthdal Budd-daliadau Tai.
- Etholiadau'r Sir – arian wrth gefn i ariannu costau etholiadau'r dyfodol

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Cefnogi pobl - mae'r gronfa wedi'i sefydlu i liniaru effaith y lleihad arfaethedig mewn arian grant gan Lywodraeth Cymru.
- Cynllun Datblygu Unedol – cyllid i dalu costau sy'n gysylltiedig â chadarnhau ac yna gweithredu'r Cynllun Datblygu Unedol
- Gwaredu Gwastraff – defnyddir y gronfa hon yn bennaf i ariannu cyfraniad Cyngor Sir y Fflint i Bartneriaeth Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru.
- Cynnal a chadw yn ystod y gaeaf – mae arian wrth gefn ar gyfer y perygl o dywydd difrifol
- Yswiriant Wrth Gefn – yswiriant wrth gefn amrywiol gan gynnwys cronfa'r Cyngor i dalu costau hunan-yswiriant gan nad yw pob risg wedi'i yswirio'n allanol.
- Grantiau a Chyfraniadau – grantiau a chyfraniadau amrywiol gan ddarparwyr allanol y dylid eu gwario yn unol â chyfyngiadau defnyddio cysylltiedig.

Mae'r symudiadau rhwng y cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd wedi'u crynhoi yn y tabl isod:-

	Balans ar		Balans ar		Balans ar		
	1 Ebrill 2014	Trosglwyddiadau Allan 2014/15	Trosglwyddiadau i Mewn 2014/15	31 Mawrth 2015	Trosglwyddiadau u Allan 2015/16	Trosglwyddiadau i Mewn 2015/16	31 Mawrth 2016
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balansau Gwasanaeth*	7,936	(6,617)	3,923	5,242	(5,177)	4,960	5,025
Balansau Ysgolion*	2,198	(2,332)	2,513	2,379	(3,054)	2,981	2,306
Statws Sengl / Cyflog Cyfartal	23,454	(11,750)	1,160	12,864	(5,796)	481	7,549
Buddsoddi mewn newid sefydiadol	706	(1,306)	6,122	5,522	(5,027)	774	1,269
Strategaeth y Gyllideb	0	0	0	0	(1,000)	5,460	4,460
Gwireddu Buddion	1,119	(906)	0	213	(111)	91	193
Etholiadau sirol	108	(17)	63	154	(32)	72	194
Cefnogi Pobl	1,511	0	0	1,511	(679)	0	832
Storfa Offer Cymunedol	120	(4)	63	179	(179)	0	0
Cynllun Datblygu Unedol	0	0	0	0	(4)	651	647
Rheoli adeiladu	209	(111)	0	98	(7)	0	91
Gwaredu Gwastraff	468	(104)	35	399	(28)	0	371
Cefn Gwlad	3	(3)	191	191	(202)	11	0
Flintshire Enterprise Ltd	127	(78)	48	97	(24)	0	73
Hawliadau trydydd parti	87	(87)	0	0	0	0	0
Ffioedd dylunio	120	0	0	120	(120)	200	200
Cynnal a Chadw yn y Gaeaf	250	0	0	250	0	0	250
Parcio Ceir	30	0	187	217	(147)	16	86
Yswiriant Wrth Gefn	846	(960)	910	796	(685)	1,110	1,221
Arian parod a derbynebaw adolygiad	0	0	0	0	0	241	241
Grantiau a Chyfraniadau	0	0	0	0	0	2,737	2,737
Cyfanswm	39,292	(24,275)	15,215	30,232	(22,272)	19,785	27,745

Cyfrif Refeniw Tai

Mae balans cronedig cronfa wrth gefn y cyfrif refeniw tai, sef £1,517 mil (£1,510 mil yn 2014/15), yn cynnwys diffyg Cyfrif Refeniw Tai yn 2015/16 o £7 mil (£152 mil (diffyg) yn 2014/15), fel y nodir ar dudalennau 86 a 87.

Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf

Mae'r gronfa wrth gefn derbyniadau cyfalaf yn cynnwys derbyniadau o werthu asedau sydd eto i'w defnyddio i ariannu cyfalaf neu i ad-dalu dyled.

Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso

Mae grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso yn symiau a dderbyniwyd ond heb eu defnyddio eto i ariannu gwariant cyfalaf.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

22. CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO

Mae manylion y symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio fel a ganlyn:–

	2016	2015
	£000	£000
Cronfeydd Wrth Gefn		
Cronfa Adbrasio Wrth Gefn	55,016	57,858
Cronfa Wrth Gefn Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu	-	-
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	380,112	504,216
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	(7,177)	(7,545)
Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn	(308,679)	(333,974)
Cyfrif Cyflog Cyfartal	-	-
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	98	116
Cyfrif absenoldebau cronedig	(1,891)	(3,296)
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio	117,479	217,375

Y Gronfa Adbrasio Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Adbrasio Wrth Gefn yn cynnwys enillion yr Awdurdod a ddeilliodd o'r cynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer. Caiff y balans ei leihau pan gaiff asedau ag enillion crynodedol eu:

- adbrasio i lawr neu eu gwanhau gan golli'r enillion
- defnyddio i ddarparu gwasanaethau gan golli'r enillion drwy ddibrisio, neu
- gwerthu gan wireddu'r enillion.

Mae'r gronfa wrth gefn adbrasio yn cofnodi enillion adbrasio nas gwiredwyd ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y gronfa. Mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan asedau anghyfredol o fewn y fantolen - nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2016	2015
	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill	57,858	60,536
Adbrasio asedau yn uwch	2,862	5,423
Adbrasio asedau yn is a cholledion nam ddim yn cael eu talu o'r Gweddill/Diffyg Darpariaeth Gwasanaethau	(3,214)	(5,250)
Gwarged neu ddiffyg ar adbrasio asedau nad ydynt yn gyfredol nas postiwyd at y gwarged/ diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(352)	173
Gwahaniaeth rhwng dibrisiad gwerth teg a dibrisiad cost hanesyddol	(1,938)	(1,531)
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu a waredwyd	(552)	(1,320)
Swm a ddiddymwyd yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(2,490)	(2,851)
Balans ar 31 Mawrth	55,016	57,858

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cronfa Wrth Gefn Offerynnau Ariannol ar gael i'w Gwerthu

Mae'r gronfa wrth gefn offerynnau ariannol sydd ar gael i'w gwerthu yn cofnodi enillion adbrisió heb eu gwireddu sy'n codi o ddal buddsoddiadau ar gael i'w gwerthu, yn ogystal â cholledion nas gwiredddwyd nad ydynt wedi codi oherwydd lleihad mewn gwerth asedau. Mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan fenthyciadau a buddsoddiadau o fewn y fantolen - nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		0		(3)
Adbrisiad ar i fyny ar fuddsoddiadau	0		0	
Adbrisió buddsoddiadau yn is ddim yn cael eu talu o'r Gweddill/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	0		3	
		<u>0</u>		<u>3</u>
Balans ar 31 Mawrth		<u>0</u>		<u>0</u>

Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Bensiynau Wrth Gefn yn gyfrif addasiadau sy'n cynnwys y gwahaniaeth amseru sy'n deillio o'r gwahanol drefniadau ar gyfer buddiannau ar ôl cyflogaeth ac ar gyfer ariannu buddion yn unol â'r darpariaethau statudol.

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddiannau ôl gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – mae'r buddiannau yn cael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynyddoedd o wasanaeth. Mae'r dyledion sy'n cael eu cydnabod yn y cyfrifon yn cael eu diweddarau i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac adenillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuwyd i dalu'r costau.

Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i ariannu buddiannau a enillwyd wrth i'r Awdurdod wneud cyfraniad y cyflogwr i'r gronfa bensiwn neu dalu unrhyw bensiwn y mae'n gyfrifol amdano yn uniongyrchol. Felly, mae balans debyd y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn dangos diffyg sylweddol yn y manteision a enillwyd gan weithwyr y gorffennol a'r presennol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi'u neilltuo i'w diwallu. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau bod arian wedi'i neilltuo erbyn amser talu'r buddion.

	2016	2015
	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill	(333,974)	(258,417)
Enillion ar asedau'r cynllun	(11,121)	42,220
Enillion a Cholledion Actiwaraid	44,948	(111,644)
Taliadau net i warged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(32,767)	(31,345)
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun	24,235	25,212
Balans ar 31 Mawrth	<u>(308,679)</u>	<u>(333,974)</u>

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amser sy'n deillio o'r gwahanol drefniadau cyfrifo ar gyfer defnyddio asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae cost caffael, adeiladu neu wella yn cael ei ddebydu o'r Cyfrif a dibrisiad, colledion nam ac amorteiddiad yn cael ei dalu o'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gan gysoni o'r Gronfa Adbrisió Wrth Gefn i newid ffigurau gwerth teg yn sail cost hanesyddol). Mae'r cyfrif yn cael ei gredydu gyda'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion cronedig ar eiddo buddsoddi ac enillion adbriso cronedig ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Adbriso ar gyfer enillion o'r fath.

Mae Nodyn 5 yn darparu manylion ffynhonnell yr holl drafodion sy'n rhan o'r Cyfrif, ac eithrio'r rhai sy'n cynnwys y Gronfa Adbriso wrth gefn.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		504,216		516,324
Gwrthdroad eitemau mewn perthynas â gwariant cyfalaf sydd wedi eu debydu a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
- Y tâl a godir am ddibrisio ac amharu ar asedau anghyfredol	(44,870)		(29,550)	
- Colledion adbriso ar PP & E	(38,643)		(9,978)	
- Amortieiddio asedau anniriaethol	(181)		(216)	
- Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud	(91,998)		(8,125)	
- Symiau o asedau nad ydynt yn gyfredol a ddilëwyd ar waredu neu werthu fel rhan o'r enillion / colled ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(2,113)		(3,560)	
- Symudiadau yng ngwerth marchnad yr Eiddo Buddsoddi a ddebydwyd neu gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	906		(1,774)	
	<u>(176,899)</u>		<u>(53,203)</u>	
Addasu symiau a adawyd allan o'r Gronfa Adbriso Wrth Gefn	<u>2,490</u>		<u>2,851</u>	
Swm net a adawyd allan o gost asedau anghyfredol yn ystod y flwyddyn		(174,409)		(50,352)
Ariannu Cyfalaf a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn:				
- Defnydd o'r gronfa derbyniadau wrth gefn	2,066		1,283	
- Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd wedi cael eu cymhwyso i ariannu cyfalaf	28,982		21,803	
- Asedau Anniriaethol - Ychwanegiadau	14		29	
- Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiadau cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor a'r Cyfrif Refeniw Tai	7,664		7,658	
- Gwariant Cyfalaf y codir tâl yn erbyn Cronfa'r Cyngor a Balansau'r Cyfrif Refeniw Tai	11,636		7,002	
Derbyniadau Cyfalaf CRT a Neilltuwyd	0		570	
Addasiadau dyledwyr tymor hir - Ad-daliadau Benthyciad	(57)		(101)	
		50,305		38,244
Balans ar 31 Mawrth		<u>380,112</u>		<u>504,216</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol

Mae'r cyfrif addasiadau offerynnau ariannol yn darparu mecanwaith cydbwysu rhwng y gwahanol gyfraddau y mae enillion a cholledion (fel premiymau ar dalu dyledion yn gynnar) yn cael eu cydnabod dan y Cod ac yn ofyniad statudol ar gyfer gronfa'r Cyngor. Unwaith eto, mae'r gronfa yn cael ei chyfateb gan fenthyciadau a buddsoddiadau yn y fantolen, ac nid yw'r adnoddau ar gael at ddibenion cyllido.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(7,545)		(7,912)
Premiymau a gafwyd yn ystod y flwyddyn a'u codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0		0	
Cyfan y premiymau a gafwyd yn y blynyddoedd ariannol blaenorol i'w codi ar y balans Cronfa'r Cyngor yn unol â'r gofynion statudol	<u>368</u>		<u>367</u>	
Swm y mae costau cyllid a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		368		367
Balans ar 31 Mawrth		<u>(7,177)</u>		<u>(7,545)</u>

Cyfrif Cyflog Cyfartal

Mae'r cyfrif cyflog cyfartal yn gwneud iawn am y gwahaniaeth rhwng y gyfradd y mae'r Awdurdod yn darparu ar gyfer costau posibl setliadau cyflog cyfartal mewn perthynas ag achosion cyflog cyfartal a'r gallu dan ddarpariaethau statudol i ohirio'r effaith ar gydbwysedd cronfa'r cyngor hyd nes y bydd arian parod yn cael ei dalu allan i hawlwy'r.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		0		(4,978)
(Cynnydd) / gostyngiad yn y ddarpariaeth ar gyfer achosion cyflog cyfartal	0		4,978	
Setliadau arian parod a dalwyd yn ystod y flwyddyn	<u>0</u>		<u>0</u>	
Swm lle mae'r swm a godir ar gyfer hawliadau Cyflog Cyfartal i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau setliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		0		4,978
Balans ar 31 Mawrth		<u>0</u>		<u>0</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Derbynebau cyfalaf gohiriedig yw benthyciadau y mae'r Cyngor wedi'u rhoi i unigolion ar y gofrestr tai fforddiadwy. Y benthyciad yw blaendal yr unigolyn i'w cynorthwyo i brynu cartref fforddiadwy yn y sir. Mae'r benthyciad yn addaladwy pan werthir y tŷ neu ar ôl 25 mlynedd, pa bynnag un sy'n digwydd gyntaf. Mae'r arian wrth gefn yn dal y dderbyneb gydnabyddedig yn y dyfodol.

	2016	2015
	£000	£000
Dyddodion Cartrefi fforddiadwy	98	116
	<u>98</u>	<u>116</u>

Cyfrif absenoldebau cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaethau fyddai'n codi fel arall ar Falans Cronfa'r Cyngor sy'n deillio o absenoldebau a enillwyd, ond na chymerwyd yn ystod y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a gariwyd drosodd ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor wedi'i niwtralu gan drosglwyddiadau i neu o'r cyfrif.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Balans Ar 1 Ebrill		(3,296)		(3,376)
Setlo neu ganslo'r croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	3,296		3,376	
Symiau cronedig ar ddiwedd y flwyddyn bresennol	<u>(1,891)</u>		<u>(3,296)</u>	
Y swm y mae taliadau swyddogion a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r taliadau sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol		1,405		80
Balans ar 31 Mawrth		<u>(1,891)</u>		<u>(3,296)</u>

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

23. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

Mae'r llifoedd arian parod net o £70,537 mil (£1,223 mil yn 2014/15) yn sgil gweithgareddau gweithredol yn cynnwys yr elfennau llog canlynol:

	2016	2015
	£000	£000
Llog a gafwyd	391	472
Llog a dalwyd	(14,852)	(9,316)

24. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI

	2016	2015
	£000	£000
Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(48,108)	(32,158)
Prynu buddsoddiadau tymor byr a thymor hir.	(4,000)	6,721
Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi	(196)	(239)
Elw o werthiant eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol.	3,271	4,323
Elw o fuddsoddiadau tymor byr a thymor hir	(4,000)	0
Derbynebaw eraill o weithgareddau buddsoddi	27,565	22,813
Llifoedd arian net o Weithgareddau Gweithredol	(25,468)	1,460

25. DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU ARIANNU

	2016	2015
	£000	£000
Derbynebaw arian parod o fenthyca tymor byr a thymor hir	79,370	337
Derbynebaw eraill o weithgareddau ariannu	0	0
Taliadau i leihau'r ddyled sy'n weddill mewn perthynas â phrydlesau ariannol	(529)	(492)
Ad-dalu benthyca tymor byr a thymor hir	(452)	(354)
Taliadau eraill ar gyfer gweithgarwch buddsoddi	0	0
Llif arian net o weithgarwch ariannu	78,389	(509)

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

26. TÂL SWYDDOGION

Rheoliadau Cyfrifon ac archwilio (Cymru) Mae angen ddatgelu manylion tâl unigol ar gyfer cyflogaion hŷn drwy'r post lle mae cyflog rhwng £60,000 a £150,000 ac enw lle mae'r cyflog yn fwy na £150,000. Uwch-weithwyr cyflogedig at ddibenion datgelu yn y Prif Weithredwr, prif swyddogion, swyddogion statudol a'r personau y Prif Weithredwr yn uniongyrchol gyfrifol amdanynt.

Mae cyflogau tîm y Prif Weithredwr a'r Prif Swyddog wedi'u gosod gan y Cyngor llawn yn unol â Datganiad ar Bolisiau Tâl y Cyngor (ar gael ar wefan y Cyngor). Nid yw cyfraddau tâl wedi amrywio o gwbl yn ystod y flwyddyn oni bai am gynnydd chwyddiant ar gyfer gweithredu cyflogau blynyddol a gytunwyd yn genedlaethol i gynrychioli'r cynnydd mewn cost byw.

Teitl Swydd	2015/16			2014/15		
	Nodyn	Taliadau Cydnabyddiaeth	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr	Taliadau Cydnabyddiaeth	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr	Cyfraniad Pensiwn y Cyflogwr
		£	£			
2015/16						
Prif Weithredwr	1	131,233	31,704	131,233	32,967	
Prif Swyddog Pobl ac Adnoddau	6	71,518	20,383	78,181	18,099	
Prif Swyddog Llywodraethu	2	83,640	20,375	78,280	18,701	
Prif Swyddog Addysg ac Ieuencid	3	95,691	23,310	97,328	22,531	
Prif Swyddog Gofal Cymdeithasol	3	95,691	23,310	97,328	22,531	
Prif Swyddog Cymunedol a Menter		86,700	21,120	82,403	19,076	
Prif Swyddog Cynllunio a'r Amgylchedd		83,640	20,375	78,949	18,277	
Prif Swyddog Gwasanaethau Stryd a Thrafnidiaeth		83,640	20,375	78,181	18,099	
Prif Swyddog Newid Sefydliadol 1	4	83,640	20,375	47,752	11,055	
Prif Swyddog Newid Sefydliadol 2		83,640	20,375	78,181	18,099	
Rheolwr Cyllid Corfforaethol (Swyddog Adran 151)		58,734	14,308	58,734	13,597	
Cyfarwyddwr yr Amgylchedd	5	0	0	106,643	7,405	
Pennaeth Cyllid	5	0	0	62,932	4,655	
Pennaeth TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	5	0	0	86,947	10,214	
		957,767	236,010	1,163,072	235,306	

Nodyn 1 : Nid yw'r taliadau'n cynnwys (a) £6,148 15/16 a £6,172 14/15 ar gyfer swyddog etholiadol yn ystod etholiadau leol a chenedlaethol (ad-dalwyd costau'r olaf gan y Llywodraeth berthnasol) a (b) £5,000 ar gyfer Clerc Awdurdod Tan ac Achub Gogledd Cymru (ad-dalwyd y costau).

Nodyn 2 : Nid yw taliadau cydnabyddiaeth yn cynnwys (a) £1,087 15/16 a £495 14/15 a dderbyniwyd ar gyfer y dirprwy swyddog canlyniadau mewn etholiadau cenedlaethol (ad-dalir y costau gan y priodol).

Nodyn 3: Mae cyflogau Cyn Gyfarwyddwyr yn cael eu diogelu o dan bolisi Newid Sefydliadol y Cyngor.

Nodyn 4: Nid yw'r Prif Swyddog Newid Sefydliadol 1 oedd yn ei swydd tan fis Awst 2014, felly y taliadau yn 2014/15 cyfanswm blwyddyn llawn.

Nodyn 5: Dilëwyd y swyddi hyn fel rhan o uwch reolwyr ailstrwythuro yn ystod 2014/15.

Nodyn 6: Mae'r tâl cydnabyddiaeth a delir i'r Prif Swyddog Pobl ac Adnoddau'n adlewyrchu cyfnod estynedig o salwch lle cymhwyswyd polisi rheoli presenoldeb y Cyngor.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 hefyd yn mynnu fod y gymhareb rhwng taliadau'r Prif Weithredwr a'r enillwr canolrifol sy'n cyfateb i lawn amser (£16,969) yn cael ei ddatgelu; ar gyfer 15/16 roedd hwn yn 1:7:73. (ar gyfer 2014/15 roedd hyn hefyd yn 1:7:73)

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn mynnu fod manylion taliadau unigol uwch swyddogion yn cael eu datgelu yn ôl swydd os yw'r cyflog rhwng £60,000 a £150,000 ac yn ôl enw os yw'r cyflog yn uwch na £150,000. Uwch swyddogion at ddibenion y datgeliad hwn yw'r prif weithredwr, prif swyddogion, swyddogion statudol ac unigolion y mae'r prif weithredwr yn uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Nid yw'r gwerthoedd band yn cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwyr.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae rhai swyddi a lenwir yn cael eu talu yn unol â thelerau ac amodau Soulbury a gytunwyd yn genedlaethol. Gall Cyrff Llywodraethu ddefnyddio eu doethineb wrth osod cyflogau Penaethiaid o fewn terfynau Tâl ac Amodau Athrawon Ysgol 2015.

Band Taliadau Cydnabyddiaeth	2016		2015	
	Dim ysgolion	Ysgolion	Dim ysgolion	Ysgolion
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer
£60,000 - £64,999	3	12	3	14
£65,000 - £69,999	1	8	3	6
£70,000 - £74,999	1	6	0	4
£75,000 - £79,999	1	2	0	1
£80,000 - £84,999	0	2	0	5
£85,000 - £89,999	0	1	0	2
£90,000 - £94,999	0	2	0	0
£95,000 - £99,999	0	1	0	0
£135,000 - £139,999	0	0	1	0
	6	34	7	32

Pecynnau Gadael

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu (mewn bandiau £20 mil hyd at £100 mil a £50 mil bandiau wedi hynny) nifer y pecynnau gadael a gytunwyd a chost y pecynnau i'r Awdurdod yn y flwyddyn ariannol. Mae costau gadael sy'n codi yn 2015/16 y mae'r awdurdod wedi ymrwymo iddynt ar 31 Mawrth 2016, ond yn eu talu ar ôl y dyddiad hwnnw, hefyd wedi eu cynnwys yn y datgeliad.

Mae'r cyfansymiau a ddatgelir yn cynnwys taliadau dileu swydd a roddwyd i'r unigolyn ac unrhyw daliadau gan y Cyngor i'r gronfa benswn pan fydd gweithiwr yn ymddeol yn gynnar heb ostyngiad actiwaraid mewn pensiwn yn unol â Pholisi lawndal Yn Ôl Disgresiwn y Cyngor. Mae'r costau hyn yn cael eu talu'n defnyddio cronfa neilltuedig wrth gefn a grëwyd yn arbennig i ariannu costau newid sefydliadol.

Band Cost Pecyn Gadael	Colli swydd Gorfodol		Ffyrdd Eraill o Arael y Cytunwyd Arnynt		Cyfanswm Pecynnau Gadael yn ôl Band Cost		Cyfanswm Pecynnau Gadael ym Mhob Band	
	2015/16	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2014/15	2015/16	2014/15
	No.	No.	No.	No.	No.	No.	£	£
£0 - £20,000	44	61	63	95	107	156	633,710	1,270,196
£20,001 - £40,000	12	15	15	43	27	58	733,521	1,606,705
£40,001 - £60,000	3	7	1	13	4	20	175,121	967,505
£60,001 - £80,000	1	4	3	7	4	11	280,348	771,520
£80,001 - £100,000	1	1	3	2	4	3	342,382	255,687
£100,001 - £150,000	0	0	1	2	1	2	112,995	235,560
£150,001 - £200,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£200,001 - £250,000	0	2	0	0	0	2	0	416,909
	61	90	86	162	147	252	2,278,077	5,524,082

Ym mis Gorffennaf 2015 roedd yr adroddiad 'Rhaglen Newid Rheoli'r Gweithlu' i'r Pwyllgor Arolygu a Chraffu Adnoddau Corfforaethol yn adolygu perfformiad y Cyngor yn erbyn argymhellion Swyddfa Archwilio Cymru mewn astudiaeth genedlaethol o arferion a pherfformiad y sector cyhoeddus. Dangosodd yr adolygiad fod y Cyngor wedi datblygu arferion a pholisïau lleol effeithiol a oedd yn cynrychioli gwerth am arian.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

27. LWFANSAU AELODAU

Talwyd gwerth £1,340 mil (gan gynnwys yswiriant gwladol a phensiynau cyflogwr) o lwfansau i Aelodau o'r Cyngor yn 2015/16 (£1,336 mil yn 2014/15).

	2016	2015
	£000	£000
Lwfans Sylfaenol	927	920
Lwfansau Cyfrifoldeb Arbennig	247	236
Yswiriant cenedlaethol cyflogwr	79	80
Pensiwn cyflogwr	68	62
Treuliau Aelodau	19	68
	<u>1,340</u>	<u>1,366</u>

Mae treuliau'n cynnwys costau teithio, cynhaliaeth, ffonau a lluniaeth.

Mae'r lwfansau a dalwyd yn disgyn i'r bandiau canlynol:-

Band Lwfans	2016 Nifer Aelodau	2015 Nifer Aelodau
£0 - £9,999	0	1
£10,000 - £14,999	39	35
£15,000 - £19,999	12	16
£20,000 - £24,999	8	7
£25,000 - £29,999	3	4
£30,000 - £34,999	4	4
£35,000 - £39,999	2	2
£40,000 - £44,999	1	1
£45,000 - £49,999	0	0
£50,000 - £54,999	0	0
£55,000 - £59,999	0	0
£60,000 - £64,999	1	1
	<u>70</u>	<u>71</u>

28. PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae'r Cyngor yn gorfod datgelu trafodion materol gyda phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor, neu i'w rheoli neu eu dylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodion hyn yn caniatáu darllenwyr i asesu'r graddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu efallai wedi diogelu'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i ymdrin yn rhydd â'r Cyngor.

Cymru a'r Llywodraeth Ganolog

Mae gan Lywodraeth Cymru ddylanwad sylweddol drwy ddeddfwriaeth a chyllid grant - mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Cyngor yn gweithredu ynddo, yn darparu'r mwyafrif o'i gyllid ar ffurf grantiau, ac yn rhagnodi telerau sawl trafodyn sydd gan y Cyngor â phartïon eraill fel biliau treth y cyngor a budd-daliadau tai. Mae grantiau a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ac adrannau llywodraeth eraill wedi'u nodi yn y dadansoddiad pynciol yn Nodyn 37.

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Aelodau

Mae gan Aelodau o'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyngor. Mae cyfanswm y lwfansau a dalwyd i Aelodau yn 2015/16 wedi'u dangos yn nodyn 27.

Mae'r Cyngor yn penodi aelodau i rai cyrff elusennol ac wirfoddol allanol neu Aelodau cael datgan cysylltiad â sefydliadau, cyrff cyhoeddus ac awdurdodau. Mae cyfanswm y trafodion gyda chyrff dan y pennawd hwn yn ystod 2015/16 fel a ganlyn:

• Taliadau	£598 mil	(£698 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£29 mil	(£65 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	£1 mil	(£39 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor	£1 mil	(£10 mil yn 2014/15)

Mae Aelodau wedi datgan cysylltiad neu berthynas mewn cwmnïau neu fusnesau a allai fod wedi ymwneud â'r Cyngor. Mae cyfanswm y taliadau a wnaed i gwmnïau dan y pennawd hwn yn ystod 2015/16 a'r symiau sy'n ddyledus ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

• Taliadau	£135 mil	(£192 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£0 mil	(£1 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	£27 mil	(£4 mil yn 2014/15)

Mae aelodau wedi datgan rhai trafodion personol gyda'r Cyngor. Mae cyfanswm y trafodion dan y pennawd hwn yn ystod 2014/15 fel a ganlyn:

• Taliadau	£0 mil	(£16 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£20 mil	(£1 mil yn 2014/15)

Mae cysylltiadau personol pob Aelod yn cael eu cofnodi yn y Gofrestr Gyhoeddus o Gysylltiadau Aelodau, yn unol â'r gyfraith a Chod Ymddygiad y Cyngor. Mae'r Gofrestr ar gael i'r cyhoedd ei gweld drwy gysylltu â Phennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democraidd Cyngor Sir y Fflint, Neuadd y Sir, Yr Wyddgrug.

Swyddogion

Mae Uwch Swyddogion wedi datgan yn ôl y galw a lle bo'n briodol, gysylltiad neu berthynas mewn cwmni, corff gwirfoddol, elusennol, neu gyhoeddus sy'n derbyn taliadau gan y Cyngor. Mae cyfanswm y trafodion â chyrff o'r fath yn ystod 2015/16 fel a ganlyn:

• Taliadau	£374 mil	(£418 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£24 mil	(£0 mil yn 2014/15)

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Cronfa Bensiwn Clwyd

Y Cyngor yw'r awdurdod gweinyddu ar gyfer Cronfa Bensiwn Clwyd. Mae manylion y trafodion gyda Chronfa Bensiwn Clwyd wedi'u darparu o fewn cyfrifon y Gronfa Bensiwn ar dudalen 98.

Asiantaeth Pensiynau Athrawon

Y costau pensiwn a godir yw'r gyfradd gyfrannu a osodwyd gan yr Adran Addysg ar sail cronfa dybiannol. Mae manylion pensiwn athrawon wedi'u nodi yn nodyn 42

Mae Heddlu Gogledd Cymru a Chomisiynydd Trosedd ac Awdurdod Tân Gogledd Cymru

Comisiynwyr Trosedd ac Tân Heddlu ac Achub ac Awdurdodau yn pennu eu ffioedd eu hunain i drethdalwyr y cyngor sydd wedyn yn cael eu cynnwys yn y bil treth y cyngor – mae'r taliadau hyn yn cael eu hadnabod fel y praesept. Cyfanswm praeseptau ac ardollau a dalwyd i'r Heddlu Cymru a Throsedd Gogledd a Chomisiynydd ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru yw £21,629 mil (£21,017 mil yn 2014/15).

Cynghorau Cymuned / Tref

Cyfanswm y praeseptau a dalwyd i'r 34 cyngor cymuned / tref yw £2,487 mil (£2,387 mil yn 2014/15).

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr

Mae trafodion gyda Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr ar gyfer gweithgareddau gofal iechyd cysylltiedig yn ystod 2015/16 fel a ganlyn:

• Taliadau	£4,930 mil	(£2,627 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£1,577 mil	(£5,388 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	£350 mil	(£312 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor	£137 mil	(£1,907 mil yn 2014/15)

Cydbwyllgor Addysg Cymraeg

• Taliadau	£521 mil	(£421 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£6 mil	(£0 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor	£0 mil	(£0 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor	£1 mil	(£0 mil yn 2014/15)

Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

• Taliadau	£104 mil	(£107 mil yn 2014/15)
• Derbynebaw	£6 mil	(£16 mil yn 2014/15)
• Symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor	£3 mil	(£0 mil yn 2014/15)

29. FFIODD ARCHWILIO

Cyfanswm y ffioedd archwilio ac arolygu a oedd yn ddyledus yn ystod y flwyddyn oedd £394 mil (£417 mil yn 2014/15). Darparwyd gwasanaethau archwilio allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

	2016	2015
	£000	£000
Ffioedd ar gyfer y cyfrifon	219	216
Ffioedd ar gyfer y Mesur Llywodraeth Leol	103	105
Ffioedd ar gyfer grantiau	72	96
	<u>394</u>	<u>417</u>

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

30. GWASANAETHAU ASIANTAETH

Mae Cyngor Sir y Fflint yn un o chwe phartner Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru, y partneriaid eraill yw Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam. Mae Portffolio Strydwedd a Chludiant Cyngor Sir y Fflint yn ymgymryd â gwaith cefnffyrdd ar ran Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd Cymru ar gyfer Llywodraeth Cymru. Mae ad-daliadau am waith a wnaed dan y Cytundeb Asiantaeth Prifffyrdd yn dod i £1,971mil (£2,080 mil yn 2014/15).

Mae chwe chyngror gogledd Cymru'n gweithredu fel asiantau i Lywodraeth Cymru i ddarparu benthyciadau y gellir eu hailgylchu dan y cynllun Troi Tai'n Gartrefi, ar gyfer trwsio eiddo sydd wedi bod yn wag ers peth amser, gyda'r bwriad o'u defnyddio unwaith eto. Cyngor Sir y Fflint yw'r awdurdod arweiniol/bancio ar gyfer gogledd Cymru ac mae'n gyfrifol am weinyddu'r gronfa. Ni dderbyniwyd unrhyw incwm arall gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2015/16 (£0 mil yn 2014/15) ac roedd y taliadau gros yn erbyn y swm a ddygwyd ymlaen yn £405 mil (£435k yn 2014/15), ac ad-dalwyd £373 mil yn ystod y flwyddyn, sy'n rhoi cyfanswm net taliadau o £32 mil. O hynny, bu i Gyngor Sir y Fflint dderbyn a dosbarthu gwerth £155 mil o fenthyciadau (£185 mil yn 2014/15) ac ad-dalwyd £25 mil.

Yn ystod y flwyddyn darparodd Llywodraeth Cymru gyllid pellach i Gyngor Sir y Fflint i ddarparu nwyddau benthyca ailgylchadwy ychwanegol sy'n cael eu trin fel trefniadau asiantaeth yng nghyfrifon y Cyngor. Derbyniwyd £313 mil yn 2015/16 (£228 mil 2014/15) ar gyfer ail gynllun Troi Tai yn Gartrefi a bydd rhaid dychwelyd y cyllid mewn 15 mlynedd. Mae'r pwrpas yr un fath â'r hyn a amlinellir uchod, ac nid oes unrhyw fenthyciadau wedi'u dosbarthu hyd yma. Derbyniwyd £313 mil arall yn 2015/16 (£228 mil 2014/15) o dan y Benthyciadau Gwella Tai, ar gyfer gwaith i wneud eiddo preswyl yn ddiogel, cynnes a/neu'n sicr, eto byddai'n rhaid dychwelyd y cyllid mewn 15 mlynedd. Mae gwerth £31 mil o fenthyciadau wedi'u rhoi yn ystod y flwyddyn (£0 mil yn 2014/15).

Mae Cyngor Sir y Fflint yn gweithredu fel asiant ar ran Llywodraeth Cymru wrth dderbyn a dosbarthu grantiau amrywiol drwy ranbarth Gogledd Cymru. Grant Cymorth Gwasanaethau Bysiau i gynorthwyo gwasanaethau bysiau a chludiant cymunedol gwerth tua £6,129 mil (£6,176 mil yn 2014/15) ac yn yr un modd £1,140 mil i'r Cynllun Teithio Rhatach i Bobl Ifanc (trefniant newydd yn 2015/16). £1,796 mil o'r Gronfa Gofal Canolraddol i ariannu cynlluniau i annog gwasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol, tai a'r trydydd sector i weithio'n integredig (£8,792 mil yn 2014/15). Grant Pwynt Mynediad Sengl sef rhaglen ranbarthol i'w gwneud yn haws i gwsmeriaid gael mynediad at wasanaethau cymdeithasol a gofal iechyd - £141 mil (£371 mil yn 2014/15).

Mae Cyngor Sir y Fflint yn asiantwyr ar ran cwmnïau dŵr ac yn casglu taliadau dŵr a charthffosiaeth gan denantiaid sy'n byw yn anheddau'r Cyngor. Yn 2015/16 casglwyd £3,453 mil (£3,515 mil 2014/15). Mae'r Cyngor hefyd yn asiant i drefnu a chasglu yswiriant cynnwys y cartref ar gyfer eiddo tenantiaid os ydynt yn dymuno, yn 2015/16 casglwyd £104 mil (£110 mil yn 2014/15).

31. DEDDF Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL (CYMRU) 2006

Mae gan y Cyngor gytundeb gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, yn unol ag Adran 33 Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006, er mwyn darparu gwasanaeth cyfarpar cymunedol integredig dan drefniant cronfa gyfun. Darperir y gwasanaeth gan staff Cyngor Sir y Fflint (fel partner lletyol) yn Uned 3, Stad Ddiwydiannol Penarlâg, Penarlâg.

Partneriaeth	2016 £000	2015 £000
Gwariant Gros	1,129	1,052
Incwm Gros	(1,185)	(1,116)
(Gweddill) / diffyg ar gyfer y flwyddyn	(56)	(64)
Cyfraniad at y Gyllideb		
Cyngor Sir y Fflint	319	391

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae Uned 3, sydd yn Sir y Fflint, yn eiddo i Gyngor Sir y Fflint (50.25%) a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (49.75%), ac mae wedi'i brisio'n £1,011 mil; mae'r safle wedi'i gynnwys ym mantolen Cyngor Sir y Fflint (fel partner lletyol):-

	Gros £000	Net £000	%
Cyngor Sir y Fflint	508	501	50.25
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	503	497	49.75
	1,011	998	100.00

32. TREFNIADAU AR Y CYD

Mae Cyngor Sir y Fflint yn cymryd rhan mewn gwahanol drefniadau/partneriaethau gyda chynghorau cyfagos, sef:-

- Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Gogledd Ddwyrain Cymru (gyda Wrecsam)
- Canolfan Gwastraff Bwyd Gogledd Ddwyrain Cymru (gyda Chonwy a Sir Ddinbych)
- Gwasanaeth Cefnogi Synhwyrâu Gogledd-ddwyrain Cymru (gyda Wrecsam a Sir Ddinbych)
- Tîm Dyletswydd Argyfwng Gogledd-ddwyrain Cymru (gyda Wrecsam (arweinydd) a Sir Ddinbych)
- Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam (arweinydd))
- Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych a Gwynedd)
- Partneriaeth Caffael Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych (arweinydd), Gwynedd a Wrecsam)
- Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Gogledd Cymru (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd a Wrecsam)
- Partneriaeth Prosesu Cosbau Cymru (10 o awdurdodau lleol Cymru)
- Galw Gofal - gwasanaeth telefol rhanbarthol (gydag Ynys Môn, Conwy (arweinydd) a Gwynedd)
- GwE [Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol Gogledd Cymru] (gydag Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Gwynedd (arweinydd) a Wrecsam)
- Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy (gyda Sir Ddinbych (arweinydd) a Wrecsam)

Cyngor Sir y Fflint yw'r partner lletyol ar gyfer Gwasanaeth Cyfarpar Cymunedol Gogledd Ddwyrain Cymru (ceir y manylion yn nodyn 31), Gwasanaeth Cefnogi Synhwyrâu Gogledd-ddwyrain Cymru, Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru a Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Gogledd Cymru.

Caiff datganiadau ariannol (cydbwyllgor) ar wahân eu paratoi ar gyfer Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru (www.nwrwtp.org), Taith (www.taith.gov.uk), GwE (www.gwynedd.gov.uk) ac AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy (www.sirdinbych.gov.uk). Mae datganiadau cydbwyllgor 2015/16 yn nodi:-

	2016		2015		Cyngor Sir y Fflint Rhannu	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwariant Gros						
Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol	288	419	Cyfrannau cyfartal	58	85	
TAITH	0	113	Pro rata yn ôl y boblogaeth	0	28	
GWE	14,073	9,311	Pro rata yn ôl nifer y disgyblion	3,168	2,093	
AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy	465	400	Costau rheoli - cyfrannau cyfartal, costau gweithgareddau - ardal ddaearyddol	27	27	

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae cyfran Cyngor Sir y Fflint o incwm a gwariant y Prosiect Trin Gwastraff Gweddilliol a Taith wedi'i gofnodi dan gost net gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol â'r polisi cyfrifo ar gyfer cydbwyllgorau. Terfynwyd Cyd-bwyllgor Taith, a oedd yn datblygu Strategaeth Drafnidiaeth Gogledd Cymru, yn ystod y flwyddyn ariannol yn dilyn penderfyniad gweinidogion i ddod â'r Consortia Trafnidiaeth Rhanbarthol i ben.

33. CRONFEYDD ERAILL A WEINYDDIR GAN YR AWDURDOD

Mae'r Cyngor yn gweinyddu cronfa ymddiriedolaeth ar ran Optec D.D. (UK) Limited. Mae'r gronfa yn rhoi cymorth ariannol i'r cynllun cyfnewid ieuencid rhwng Cyngor Sir y Fflint a Murata a Kuga Cho yn Japan. Balans y gronfa ar 31 Mawrth 2016 oedd £74 mil (£79 mil yn 2014/15); nid yw wedi'i gynnwys yn y fantolen.

Cyngor Sir y Fflint yw'r awdurdod arweiniol o ran gweinyddu'r Gronfa Degwm ar ran Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam. Caiff yr incwm yn sgil buddsoddiadau, net treuliau rheoli canolog, ei ddsrannu i bob awdurdod i'w rhoi fel grantiau sy'n cyd-fynd â'r amcanion a nodir. Ar 31 Mawrth 2016 balans y gronfa oedd £546 mil (£564 mil yn 2014/15).

Mae portffolio'r Gwasanaethau Cymdeithasol – Adain Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion, yn cadw cyfrifon banc ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth nad ydynt yn gallu ymdopi â'u materion ariannol oherwydd anallu meddyliol. Caiff aelodau o'r tîm Dirprwyaeth eu cymeradwyo i weithredu fel penodai corfforaethol gyda'r Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer pob defnyddiwr gwasanaeth. Y cyfanswm a ddelir gan y Cyngor ar 31 Mawrth 2016 oedd £4,148 mil, mewn 415 o gyfrifon ar wahân (£4,143 mil mewn 400 o gyfrifon yn 2014/15).

34. DYLEDION DIGWYDDIADOL

- Yn unol â darpariaethau Rhan 2A Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 a Strategaeth Archwilio Tir Halogedig y Cyngor, bydd 7 hen safle gwaredu gwastraff yn y sir yn cael eu hystyried a bydd cyflwr pob un yn cael ei asesu maes o law. Gall yr asesiadau ddod i'r casgliad bod y Cyngor yn gyfrifol am ymgymryd ag unrhyw waith adfer angenrheidiol neu gyfran o unrhyw waith.

Mae'r gwaith o asesu 2 safle bron â dod i ben, ac mae'n ymddangos y bydd angen ymgymryd â gwaith adfer. Mae'r Cyngor wrthi'n datblygu opsiynau ar gyfer y gwaith adfer.

- Ynghyd â'r ddarpariaeth mewn perthynas â'r 'Cynllun Trefniant MMI' yn Nodyn 20, mae'r Cyngor yn cydnabod y bydd unrhyw daliad gan MMI ar ôl cyflwyno'r ardoll gychwynnol yn cael ei wneud ar gyfradd is o 85% ac maent wedi creu cronfa wrth gefn benodol i ariannu'r 15% y bydd ar y Cyngor angen ei dalu ar gyfer unrhyw hawliad a setlir yn y dyfodol. Mae rhagweld hawliadau yn y dyfodol yn ansicr oherwydd natur ddirgel nifer yr hawliadau y mae MMI yn parhau i'w derbyn. Mae'r ardoll yn destun adolygiad gan weinyddwr y cynllun o leiaf bob 12 mis. Er bod yr ardoll wedi codi yn dilyn adolygiad yn ystod y flwyddyn i lefel gyfanredol o 25%, wrth foddelu canlyniadau disgwylidig ar gyfer rheoli busnes MMI yn ddiddyled, nododd y gweinyddwr y gallai'r ardoll amrywio rhwng 15% a 34%.
- Sir y Fflint yw'r corff deddfwriaethol sy'n olynu Cyngor Sir Clwyd mewn unrhyw achosion yn ymwneud â honiadau o gam-drin. Mae nifer o honiadau o'r fath yn parhau i gael eu cyflwyno gan bobl a oedd mewn gofal pan oeddent yn blant. Weithiau, ni all y Cyngor hawlio tâl gan yr yswirwyr a, bryd hynny, mae'n bosibl y bydd angen i'r Cyngor ariannu hawliadau llwyddiannus.
- Mae nifer o weithwyr yn ceisio hawlio yn erbyn y Cyngor mewn Tribiwnlysoedd Cyflogaeth a bydd gwrandawliadau'n digwydd yn y flwyddyn ariannol nesaf. Yn seiliedig ar ganlyniadau'r achosion mae'n bosibl y bydd gofyn i'r Cyngor dalu pob un, rhai neu ddim o'r hawliadau.
- Yn ystod y broses o gyflwyno'r cytundeb tâl statws sengl (sydd bellach wedi'i gwblhau), ymrwymodd y Cyngor i adolygu statws cyflogaeth gweithwyr llanw i weld a ddylent fod yn gyflogedig a derbyn hawliau cyflogaeth. Mae'n bosibl y bydd rhai costau cysylltiedig yn dibynnu ar ganlyniad yr adolygiad.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

- Mae Cyngor ynghyd â eraill awdurdodau Cymru yw'r 'blaid diddordeb' mewn achos cyfreithiol cenedlaethol Daeth gan grŵp o ddarparwyr cartrefi gofal erbyn 21 allan o 22 byrddau iechyd lleol o ran eu costau yn darparu mecanwaith ar gyfer ariannu gofal a gofal nyrsio. Yr achos yn gymhleth gydag awdurdodau lleol sy'n ceisio caniatâd i apelio at y Goruchaf Lys barn diweddaraf o blaid byrddau iechyd lleol gan yr Uchel Lys ym mis Chwefror 2016. Yn seiliedig ar ganlyniad achos gallai Cyngor yn gorfod talu holl, rhai neu dim hawliad.

35. ASEDAU DIGWYDDIADOL

Mae Adran 106 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn caniatáu cytundebau cyfreithiol fel rhan o ganiatâd cynllunio sy'n ymrwmo'r datblygwr i wneud gwaith neu gyfraniadau mewn da tuag at amrywiaeth o isadeiledd neu wasanaethau. Mae cynllun tai fforddiadwy o'r enw 'Ecwiti a Rennir' yn ymrwymiad o'r fath; mae'r datblygwr yn gwneud nifer o'r eiddo ar gael i'w prynu gan y rheiny ar y gofrestr tai fforddiadwy am 70% o werth y farchnad. Mae'r 30% sy'n weddill yn cael ei drosglwyddo i'r Cyngor ar ffurf pridiant cyfreithiol yn erbyn yr eiddo. Gall perchennog y tŷ brynu cyfran y Cyngor neu werthu'r eiddo ar unrhyw adeg. Dylid ceisio gwerthu'r eiddo yn y lle cyntaf i bobl ar y gofrestr tai fforddiadwy ond, os nad yw'r eiddo wedi'i werthu o fewn cyfnod penodol, gellir ei werthu ar y farchnad agored. Mae'n debygol y bydd y Cyngor yn cael budd o'r cytundebau hyn yn y dyfodol ar ffurf derbyniadau cyfalaf Fodd bynnag, dan y cytundeb cyfreithiol, mae'n rhaid defnyddio'r dderbynneg ar gyfer darparu tai fforddiadwy.

36. DARPARIAETH AR GYFER AD-DALU BENTHYCIADAU ALLANOL

Mae Adran 22 Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid a Chyfrifo Cyfalaf) (Cymru) (Diwygiad) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod roi isafswm darpariaeth refeniw o'r neilltu mewn perthynas ag ariannu gwariant cyfalaf a grëwyd y flwyddyn honno neu mewn unrhyw flwyddyn ariannol cyn y flwyddyn honno. Roedd y symiau a roddwyd o'r neilltu yn 2015/16 fel a ganlyn:-

	2016	2015
	£000	£000
Cyfanswm y ddarpariaeth refeniw leiaf	7,664	7,660
Ad-daliad l'r cyfrif refeniw tai	(513)	(530)
	<u>7,151</u>	<u>7,130</u>

37. ADRODD FESUL ADRAN

Y dadansoddiad incwm a gwariant gan y gwasanaeth ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn a nodwyd gan y Cod Ymarfer Rhoi Gwybod am Wasanaeth. Ond, gwneir penderfyniadau ynglŷn â dyrannu adnoddau yn gan Gabinet yr Awdurdod ar sail yr adroddiadau cyllideb a ddadansoddir ar draws cyfarwyddiaethau. Caiff yr adroddiadau eu paratoi ar sail wahanol i'r polisiâu cyfrifo a ddefnyddir yn y datganiadau ariannol. Yn benodol:

- Dim ffioedd mewn perthynas â gwariant cyfalaf (lle bydd dibrisiadau, adbriso a lleihad yn y gwerth sy'n fwy na balans y Gronfa Adbriso Wrth Gefn a'r amorteiddiad yn cael eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r tabl isod yn dangos sut mae incwm a gwariant prif gyfarwyddiaethau'r Awdurdod a gofnodwyd yn yr adroddiadau cyllideb ar gyfer y flwyddyn, yn cysoni i symiau a gynhwyswyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

2015/16	Gwariant			Incwm			Gwariant net
	Gweithwyr £000	Eraill £000	Cyfanswm £000	Ffioedd, Taliadau & Eraill £000	Cyfraniad au & Grantiau £000	Cyfanswm £000	
Adrodd i Reoli							
Prif Weithredwr	2,011	1,153	3,164	(159)	(40)	(199)	2,965
Cymunedol a Menter	5,591	54,345	59,936	(3,630)	(44,485)	(48,115)	11,821
Addysg ac Ieuencid	94,898	32,375	127,273	(10,293)	(19,807)	(30,100)	97,173
Llywodraethu	4,285	6,757	11,042	(1,811)	(446)	(2,257)	8,785
Newid Sefydliadol	13,365	10,697	24,062	(14,627)	(773)	(15,400)	8,662
Pobl ac Adnoddau	4,344	487	4,831	(320)	(15)	(335)	4,496
Cynllunio a'r Amgylchedd	6,250	2,972	9,222	(2,751)	(959)	(3,710)	5,512
Gofal Cymdeithasol	26,376	49,392	75,768	(8,714)	(7,860)	(16,574)	59,194
Gwasanaethau Stryd a Thrafnidiaeth	12,649	31,036	43,685	(7,443)	(6,882)	(14,325)	29,360
Cyllid Corfforaethol a Canolog	803	36,139	36,942	(14,942)	0	(14,942)	22,000
Cyfrif Refeniw Tai	6,246	19,171	25,417	(25,246)	122	(25,124)	293
Portffolio Alldro Terfynol i Reoli	176,818	244,524	421,342	(89,936)	(81,145)	(171,081)	250,261
Eitemau o fewn 'Net cost gwasanaethau', heb eu hadrodd i reoli.							
Segmentu ychwanegol-Clwyd Theatr							
Cymru	2,695	1,961	4,656	(2,726)	(1,930)	(4,656)	0
Taliadau cyfalaf	0	175,673	175,673	0	0	0	175,673
Taliadau Cyfalaf- Gysylltiedig ag asedau	(3,576)	(125)	(3,701)	0	0	0	(3,701)
Addasiadau cyfrifyddu sy'n gysylltiedig â gweithwyr	0	(4,437)	(4,437)	1,870	0	1,870	(2,567)
Eitemau a adroddwyd i reoli, heb eu cynnwys yn 'Gost Net y gwasanaethau'							
Cronfeydd wrth gefn-credyd / debyd	0	(11,753)	(11,753)	15,789	0	15,789	4,036
Datganiad Incwm a Gwariant							
Cynhwysfawr - isod 'gost net y gwasanaethau'							
Eraill	0	(38,921)	(38,921)	380	0	380	(38,541)
Gost net y gwasanaethau	175,937	358,237	534,174	(65,938)	(83,075)	(149,013)	385,161
Gwariant Gweithredol Arall	0	26,635	26,635	(3,197)	0	(3,197)	23,438
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi							
Buddsoddi	0	27,258	27,258	(6,497)	0	(6,497)	20,761
Trethiant Lleol ac Incwm Grant							
Amhenodol	0	0	0	(125,231)	(167,633)	(292,864)	(292,864)
(Gwarged)/Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau							
Ddarpariaeth o Wasanaethau	175,937	412,130	588,067	(200,863)	(250,708)	(451,571)	136,496

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

2014/15	Gwariant			Incwm			Gwariant net
	Gweithwyr £000	Eraill £000	Cyfanswm £000	Ffioedd, Taliadau & Eraill* £000	Cyfraniada u & Grantiau* £000	Cyfanswm £000	
Adrodd i Reoli							
Prif Weithredwr	1,996	1,313	3,309	(142)	(56)	(198)	3,111
Cymunedol a Menter	5,956	55,703	61,659	(2,258)	(46,645)	(48,903)	12,756
Addysg ac Ieuencid	91,401	35,334	126,735	(6,445)	(23,056)	(29,501)	97,234
Llywodraethu	4,322	6,470	10,792	(1,861)	(442)	(2,303)	8,489
Newid Sefydliadol*	13,911	10,692	24,603	(14,806)	(1,019)	(15,825)	8,778
Pobl ac Adnoddau*	4,765	1,006	5,771	(657)	(115)	(772)	4,999
Cynllunio a'r Amgylchedd*	6,390	3,303	9,693	(2,394)	(1,879)	(4,273)	5,420
Gofal Cymdeithasol	26,128	48,169	74,297	(4,159)	(11,969)	(16,128)	58,169
Gwasanaethau Stryd a Thrafnidiaeth	13,617	37,509	51,126	(6,090)	(15,394)	(21,484)	29,642
Cyllid Corfforaethol a Canolog	2,731	38,350	41,081	(15,442)	(864)	(16,306)	24,775
Cyfrif Refeniw Tai*	6,409	21,166	27,575	(27,365)	(19)	(27,384)	191
Portffolio Alldro Terfynol i Reoli	177,626	259,015	436,641	(81,619)	(101,458)	(183,077)	253,564
Eitemau o fewn 'Net cost gwasanaethau', heb eu hadrodd i reoli*							
Segmentu ychwanegol-Clywd Theatr							
Cymru	2,713	1,953	4,666	(2,591)	(2,075)	(4,666)	0
Taliadau cyfalaf		47,838	47,838	(159)	(6,165)	(6,324)	41,514
Taliadau Cyfalaf- Gysylltiedig ag asedau	(5,041)	(177)	(5,218)			0	(5,218)
Addasiadau cyfrifyddu sy'n gysylltiedig â gweithwyr		(12,849)	(12,849)	4,721	10,184	14,905	2,056
Eitemau a adroddwyd i reoli, heb eu cynnwys yn 'Gost Net y gwasanaethau'***							
Cronfeydd wrth gefn-credyd / debyd		(10,593)	(10,593)	16,227		16,227	5,634
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - isod 'gost net y gwasanaethau'		(31,341)	(31,341)	585	164	749	(30,592)
Eraill		(10,089)	(10,089)	10,035		10,035	(54)
Gost net y gwasanaethau	175,298	243,757	419,055	(52,801)	(99,350)	(152,151)	266,904
Gwariant Gweithredol Arall		27,381	27,381	(4,057)		(4,057)	23,324
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi		25,201	25,201	(4,420)	(164)	(4,584)	20,617
Trethiant Lleol ac Incwm Grant Amhenodol			0	(125,562)	(163,354)	(288,916)	(288,916)
(Gwarged)/Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau	175,298	296,339	471,637	(186,840)	(262,868)	(449,708)	21,929

Yn ystod y flwyddyn adolygwyd y nodyn uchod i wella ei gyflwyniad. Mae hyn wedi arwain at ail-ddatgan ffigyrau a nodwyd ag * uchod o'r ffigyrau a gyhoeddwyd yn 2014/15, fodd bynnag nid yw'r ffigyrau net wedi newid.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

38. GWARIANT CYFALAF AC ARIANNU CYFALAF

Mae cyfanswm y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn a ddengys yn y tabl isod (gan gynnwys gwerth yr asedau a gafaelwyd dan brydlesi ariannol), ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Pan ariennir gwariant cyfalaf yn y dyfodol drwy daliadau i referniw gan fod asedau'n cael eu defnyddio gan yr Awdurdod, mae'r gwariant yn golygu bod cynnydd yn y gofyniad cyllido cyfalaf, mesuriad o'r gwariant cyfalaf a wnaed yn hanesyddol gan yr Awdurdod nad yw wedi'i ariannu eto.

	2016 £000	2015 £000
Buddsoddiad Cyfalaf		
Eiddo, peiriannau ac offer	48,094	32,129
Asedau Annirweddol	14	29
REFCUS (gweler tudalen 35)	92,193	8,243
	140,301	40,401
 Ffynonellau Cyllid		
Derbyniadau cyfalaf	(2,066)	(1,282)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau	(28,982)	(21,803)
Cronfeydd Cyfalaf / CERA	(11,649)	(7,031)
	(42,697)	(30,116)
 Cynnydd/(Ileihad) yn y gofyniad cyllido cyfalaf	 97,604	 10,285
 Cynnydd mewn benthyca â chymorth	4,316	4,316
Cynnydd mewn benthyca arall (digymorth)	93,288	5,969
	97,604	10,285

39. YMRWYMIADAU CYFALAF YN Y DYFODOL

Roedd yr ymrwymadau sylweddol dan contractau cyfalaf (dros £250 mil) ar 31 Mawrth 2016 fel a ganlyn:

	Swm y contract £000	Taliadau hyd yma £000	Swm sy'n weddill £000
Cronfa Gyngor			
Treffynnon, Campws Cymunedol 3-16	26,732	18,729	8,003
Inswleiddio Waliau Allanol	1,768	1,375	393
Gylchfan Queensferry	1,335	782	553
Adnewyddu Cymdogaethau - Cynlluniau Atgyweirio Grwp	1,305	626	679
Penarlâg, Pentref Sylfaenol (Cynllun Cyswllt)	1,096	1,033	63
	32,236	22,545	9,691
 Cyfrif Refeniw Tai			
Anheddau Cyngor- Safonau Ansawdd Tai Cymru	11,890	6,717	5,173
Gosodiadau Paneli Solar	3,000	2,920	80
	14,890	9,637	5,253
 Cyfanswm Ymrwymadau Cyfalaf	 47,126	 32,182	 14,944

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

40. PRYDLESU

Rhenti Prydlesai

Prydlesi Ariannol

Mae'r Cyngor wedi caffael nifer o gerbydau ac offer dan brydlesi ariannol. Mae'r asedau a gafaelwyd dan y prydlesi hyn wedi'u cynnwys fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y fantolen gyda'r symiau net canlynol:

	2016	2015
Dosbarthiad Asedau	£000	£000
Cerbydau, peiriannau ac offer	5,871	6,504

Mae'r Cyngor yn ymroddedig i dalu'r isafswm dan y prydlesi hyn, sy'n cynnwys setliad o'r ddyled hirdymor ar gyfer y llog yn yr eiddo, peiriannau ac offer a gafaelwyd gan y Cyngor, a chostau cyllid a fydd yn daladwy gan y Cyngor yn y dyfodol tra bydd y ddyled yn ddyledus. Mae isafswm taliadau prydles yn cynnwys y symiau canlynol ac mae £580 mil ohonynt i'w talu yn y 12 mis nesaf (£592 mil ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol).

	2016	Ad-dalwyd	Newydd	2015
	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau prydles ariannol (gwerth net presennol yr isafswm taliadau prydles):				
Cyfredol	580	529	0	529
Anghyfredol	5,951	0	0	6,531
	6,531	529	0	7,060
Costau cyllid sy'n daladwy yn y blynyddoedd i ddod	3,464	630	0	4,094
Isafswm taliadau prydles	9,995	1,159	0	11,154

Isafswm taliadau prydles - y swm lleiaf y disgwylir i brydlesai dalu ar brydles yn ystod oes y brydles

Rhwymedigaethau prydles ariannol - elfen gyfalaf yr isafswm taliadau prydles

Costau cyllid - elfen log yr isafswm taliadau prydles

Bydd isafswm taliadau prydles a dyledion prydles ariannol yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Isafswm Taliadau Prydles		Rhwymedigaethau Prydles Ariannol	
	2016	2015	2016	2015
	£000	£000	£000	£000
Dim mwy nag un flwyddyn	1,159	1,159	580	529
Mwy nag un flwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd	4,768	5,061	2,679	2,715
Mwy na phum mlynedd	4,068	4,934	3,272	3,816
	9,995	11,154	6,531	7,060

Prydlesi Gweithredu

Yn 2015/16, cyfanswm y rhenti prydlesi gweithredu a dalwyd oedd £989 mil (£1,498 mil yn 2014/15).

	2016	2015
Dosbarthiad Asedau	£000	£000
Tir	40	39
Adeiladau	118	162
Cerbydau, peiriannau ac offer	831	1,297
	989	1,498

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Y taliadau prydles isafswm yn y dyfodol sy'n ddyledus dan brydlesi gweithredu yw:

	Tir	Adeiladau	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Dim mwy nag un flwyddyn	39	116	666	821
Mwy nag un flwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd	152	358	466	976
Mwy na phum mlynedd*	1,000	885	0	1,885
	1,191	1,359	1,132	3,682

* Cyfrifir unrhyw gytundeb penagored hyd at 2023/24 yn unol ag oes cyfartalog cyffredinol y prydlesi hiraf

Rhenti Prydleswr

Prydlesi Gweithredu

Mae'r Cyngor yn prydlesu eiddo dan brydlesi gweithredu ar gyfer dibenion datblygu economaidd. Yn 2015/16, cyfanswm y rhenti prydlesi a dderbyniwyd oedd £2,843 mil (£2,720 mil yn 2014/15).

Yr isafswm taliadau prydles sy'n dderbyniadwy dan brydlesi gweithredu yn y dyfodol yw:

	Tir	Adeiladau	Cyfanswm
	£000	£000	£000
Dim mwy nag un flwyddyn	69	2,103	2,172
Mwy nag un flwyddyn ond dim mwy na phum mlynedd	171	7,050	7,221
Mwy na phum mlynedd*	462	10,975	11,437
	702	20,128	20,830

* Cyfrifir unrhyw gytundeb penagored hyd at 2026/27 yn unol ag oes cyfartalog cyffredinol y prydlesi hiraf

Prydlesi Ariannol

Nid yw'r Cyngor yn darparu prydles ar unrhyw eiddo ar brydles ariannol.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

41. OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae offerynnau ariannol sydd wedi'u cynnwys ar y fantolen yn cynnwys y dyledion ariannol a'r asedau canlynol:

	Tymor Hir		Cyfredol	
	2016	2015	2016	2015
	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau ariannol ar gost wedi'i amorteiddio				
Prif	251,901	172,585	54	452
Llog a Gronnwyd	0	0	2,731	1,103
Fenthyciadau	<u>251,901</u>	<u>172,585</u>	<u>2,785</u>	<u>1,555</u>
Dyled arian parod	0	0	2,561	5,441
Arian parod ac arian cyfwerth ag	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2,561</u>	<u>5,441</u>
Phrydlesau Ariannol	5,951	6,531	580	529
Dyledion gohiriedig	<u>5,951</u>	<u>6,531</u>	<u>580</u>	<u>529</u>
Masnachu Derbyniadwy	0	0	26,101	34,268
O Fewn Credydwyr	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>26,101</u>	<u>34,268</u>
Cyfanswm Dyledion Ariannol	<u>257,852</u>	<u>179,116</u>	<u>32,027</u>	<u>41,793</u>
Asedau ariannol ar gost wedi'i amorteiddio				
Prif	0	0	6,000	2,000
Llog a Gronnwyd	0	0	14	115
Buddsoddiadau	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>6,014</u>	<u>2,115</u>
Arian parod a chywerthoedd arian parod				
Llog a Gronnwyd	0	0	27,594	48,210
Arian parod a chywerthoedd arian parod	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>30</u>	<u>0</u>
Symiau Masnachu Derbyniadwy	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>27,624</u>	<u>48,210</u>
O Fewn Dyledwyr	<u>2,111</u>	<u>1,885</u>	<u>29,759</u>	<u>27,569</u>
Cyfanswm yr Asedau Ariannol	<u>2,111</u>	<u>1,885</u>	<u>29,759</u>	<u>27,569</u>
	<u>2,111</u>	<u>1,885</u>	<u>63,397</u>	<u>77,894</u>

Mae llinellau credydwyr presennol ar y fantolen yn cynnwys £2,122k na ellir ei ddiffinio fel dyled ariannol. Gweler nodyn 17 am wybodaeth bellach.

Mae'r llinell Dyledwyr ar y fantolen yn cynnwys £0k (2014/15 £187k) tymor hir a £1,968k (2014/15 £9,546k) ar hyn o bryd na ellir eu diffinio fel asedau ariannol. Gweler nodiadau 11 ac 13 am wybodaeth bellach.

Yn y llinell Arian a Cyfwerth ag Arian ar y fantolen mae asedau a dyledion ariannol yn cael eu gosod yn erbyn:-

	2016	2015
	Net	Net
	Total	Total
	£000	£000
Asedau Ariannol-Cyfrifon Banc Mewn Credyd	27,624	48,210
Rhwymedigaethau Ariannol - Gorddrafft Arian Parod	-2,561	-5,441
Adroddwyd Sefyllfa Net ar y Fantolen	<u>25,063</u>	<u>42,769</u>

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabuwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas ag offerynnau ariannol fel a ganlyn:

	2016			2015		
	Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol		Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol	
	Rhwymedigaethau a fesurir ar gost wedi'i amorteiddio £000	Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy £000	Cyfanswm £000	Rhwymedigaethau a fesurir ar gost wedi'i amorteiddio £000	Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy £000	Cyfanswm £000
Treuliau llog	(13,727)	0	(13,727)	(10,212)	0	(10,212)
Llog sy'n daladwy a thaliadau tebyg	(13,727)	0	(13,727)	(10,212)	0	(10,212)
Incwm llog	0	290	290	0	506	506
Llog ac incwm buddsoddiadau	0	290	290	0	506	506
Elw/(colled) net ar gyfer y flwyddyn	(13,727)	290		(10,212)	506	

Gwerth Teg Asedau a Dyledion ar Gost wedi'i Hamorteiddio

Caiff yr asedau ariannol a dyledion ariannol a gynrychiolwyd gan fenthyciadau a symiau derbyniadwy eu cario yn y fantolen ar y gost wedi'i hamorteiddio. Gellir asesu eu gwerth teg trwy gyfrifo gwerth presennol y llif arian a gyflawnir yn ystod gweddill tymor yr offerynnau (yn unol â dull 2014/15).

Mae ffigwr benthyciadau benthycia 2015/16 ar gyfer Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus wedi'i gyfrifo gan gyfeirio at y gyfres o gyfraddau 'ad-daliad cynnar' a ddaeth i rym ar 31 Mawrth 2016 (yn unol â dull 2014/15).

Mae ffigwr benthyciadau Lender Option Borrower Option (LOBO) 2015/16 wedi'i gyfrifo drwy ostwng y llifoedd arian dros gyfnod llawn y benthyciadau ar y gyfradd llog briodol.

Mae gwerthoedd teg rhwymedigaethau prydlesau ariannol wedi'u cyfrifo drwy ddisgowntio llif arian dan gontract yn yr arenillion bond ar y raddfa AA briodol.

Mae tystysgrifau dyddodion wedi'u disgowntio ar gyfraddau llog y farchnad ar gyfer offerynnau o safon credyd tebyg a thymor sy'n weddill i aeddfedu

Mae gwerth teg asedau a rhwymedigaethau cyfredol, a thaladwyon a symiau derbyniadwy masnachu hirdymor, a symiau derbyniadwy eraill yn cael eu brasamcanu at y swm cario.

Cyfrifir y gwerthoedd teg fel a ganlyn, esbonir yr hierarchaeth gwerth teg yn y polisiau cyfrifeg yn Nodyn 1:

	Lefel Teg	2016		2015	
		Gwerth	Swm i'w gario	Gwerth Teg	Swm i'w gario
			£000	£000	£000
Rhwymedigaethau Ariannol					
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2	232,410	320,864	154,039	254,343
LOBO	2	18,950	26,380	19,177	27,045
Symiau Taladwy Brydles	3	6,531	5,653	7,060	6,165
		<u>257,891</u>	<u>352,897</u>	<u>180,276</u>	<u>287,553</u>
Asedau ariannol					
Tystysgrifau Adneuon	2	3,006	3,008	0	0
		<u>3,006</u>	<u>3,008</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae gwerth teg Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn uwch na'r swm a gariwyd oherwydd bod portffolio benthyciadau'r Awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau sefydlog lle mae'r gyfradd llog sy'n daladwy yn uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ymrwymiad hwn i dalu llog uwch na chyfraddau presennol y farchnad yn cynyddu'r swm y byddai'n rhaid i'r Awdurdod ei dalu petai'r benthyciwr yn gofyn neu'n cytuno i ad-dalu'r benthyciad yn gynt. Mae'r un peth yn wir am LOBO, gyda chyfraddau llog uwch na chyfraddau Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ar ddyddiad y fantolen, gan arwain at werth teg uwch.

DATGELU NATUR A MAINT Y RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae'r Cyngor yn rheoli ei risg Rheoli'r Trysorlys drwy fabwysiadu Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys Gwasanaethau Cyhoeddus 2011 CIPFA, y Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol, a Strategaeth Fuddsoddi Blynyddol fel y cyhoeddwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru dan adran 15 (1) (a) Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'n rhaid i'r Awdurdod baratoi (o leiaf) Datganiad Polisi a Strategaeth (adroddiad canol blwyddyn) ac adroddiad alldro blynyddol i'w gyflwyno i'r Cabinet, yn unol â Rheolau'r Weithdrefn Ariannol. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn gofyn am derfynau buddsoddi ar fuddsoddiadau penodol (buddsoddiadau sy'n cynnig diogelwch uchel a hylifedd), buddsoddiadau amhenodol (buddsoddiadau risg uwch) a buddsoddiadau wedi'u hymrwymo am fwy na blwyddyn. Yn ogystal, mae'n rhaid pennu dangosyddion darbodus allweddol a dogfennu Arferion Rheoli'r Trysorlys. Mae'r arferion hyn yn cynnwys risgiau ariannol fel Risg Credyd, Risg Hylifedd a Risg y Farchnad.

Mae gweithgareddau'r Awdurdod yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- Risg credyd - y posibilrwydd y bydd partiion eraill yn methu talu'r symiau sy'n ddyledus i'r awdurdod
- Risg hylifedd - y posibilrwydd na fyddai gan yr awdurdod gyllid i gadw ei ymrwymadau i wneud taliadau
- Risg y farchnad - y posibilrwydd y gallai'r awdurdod wynebu colled ariannol o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau ar y farchnad stoc.

Mae rhaglen rheoli risg gyffredinol yr Awdurdod yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau'r effeithiau posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i ariannu gwasanaethau. Mae rheoli risg yn cael ei wneud gan dîm trysorlys canolog, dan bolisiau a gymeradwyir gan Gyngor Sir y Fflint yn y Datganiad Polisi a Strategaeth. Mae Sir y Fflint yn darparu egwyddorion ysgrifenedig ar gyfer rheoli risg cyffredinol, yn ogystal â pholisiau ysgrifenedig ar feysydd penodol fel risg cyfraddau llog, risg credyd a buddsoddi arian dros ben.

Risg - Dyledion

Caiff y Cyngor gyllid hirdymor drwy fenthycia gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus neu'r farchnad drwy LOBO.

- Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus - mae'r rhan fwyaf o'r ddyled hon ar gyfradd sefydlog, felly nid oes risg o ran cyfraddau llog. Os bydd y cyfraddau yn gostwng, bydd y Cyngor yn talu mwy na chyfradd y farchnad ar hyn o bryd. Fodd bynnag, ystyrir ei bod yn fwy buddiol cael sicrwydd cyllidebol ar daliadau llog yn y dyfodol mewn amgylchedd cyfradd llog isel. Ar 31 Mawrth 2016 roedd 4.3% o'r ddyled ar gyfradd newidiol, gan leihau'r risg o ran cyfraddau llog a chynyddu'r ansicrwydd cyllidebol. Mae dewis yn y Strategaeth Rheoli Trysorlys i gael dyled sy'n 35% newidiol os tybir bod hynny'n briodol. Caiff risg o ran hylifedd ei reoli drwy broffil aeddfedrwydd dyledion a dangosydd darbodus nad yw'n caniatáu mwy na 10% o'r ddyled i aeddfedu mewn blwyddyn.
- LOBO - Mae gan bob LOBO gyfradd llog sefydlog rhwng 12 a 23 mis ac yna gyfradd sefydlog pellach ar gyfer y cyfnod y benthyciad. Fodd bynnag gall y benthyciwr alw'r benthyciad yn ôl ar ôl cyfnod penodol o amser. Defnyddir LOBO oherwydd bod ganddynt gyfradd llog is na Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a chaiff hyn ei gydbwysu yn erbyn y risgiau o ran cyfraddau'n codi a gorfod ad-dalu'r benthyciad, sy'n arwain at risg ail-ariannu ar adeg o gyfraddau llog uwch. Mae swm LOBO wedi'i gyfyngu i 35% o fenthycia hirdymor.

Mae dadansoddiad yn dangos, petai cyfraddau llog yn codi 1%, y byddai'r effaith ariannol yn golygu cynnydd o £290 mil yng nghostau dyledion cyfradd amrywiadwy.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Risgiau - Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy

Buddsoddiadau Hirdymor -

- Cyfeirir at fuddsoddiadau o fwy na 1 blwyddyn fel buddsoddiadau amhenodol oherwydd y risg ychwanegol o ran cyfraddau llog. Mae terfyn o £10 miliwn ar gyfer buddsoddiadau hirdymor a gweithdrefnau ychwanegol i'w hawdurdodi gan y Rheolwr Cyllid Corfforaethol.
- Mae adneuron gyda banciau a chymdeithasau adeiladu yn cynnwys rhywfaint o risg credyd ac mae hyn yn cael ei reoli yn defnyddio tri asiantaeth sgorio. Mae'r Cyngor yn defnyddio'r meini prawf canlynol, ac mae buddsoddiadau yn cael eu gwneud yn amodol ar y cyfyngiadau ariannol a'r cyfyngiadau amser a ddangosir.

Isafswm Statws Credyd	Banciau Gwarantu	Banciau Wedi Sicrhau	Llywodraeth	Corfforaethol	Darparwyr Cofrestredig
Llywodraeth y DU	£ Diderfyn 50 Mlynedd				
AAA AA+	£4miliwn 5 mlynedd	£7miliwn 5 mlynedd	£7miliwn 25 mlynedd	£4miliwn 5 mlynedd	£4miliwn 10 mlynedd
AA	£4miliwn 4 mlynedd	£7miliwn 4 mlynedd	£7miliwn 15 mlynedd	£4miliwn 4 mlynedd	
AA-	£4miliwn 3 mlynedd	£7miliwn 3 mlynedd	£7miliwn 10 mlynedd	£4miliwn 3 mlynedd	
A+	£4miliwn 2 mlynedd	£7miliwn 2 mlynedd	£7miliwn 5 mlynedd	£4miliwn 2 mlynedd	£4miliwn 5 mlynedd
A	£4miliwn 1 flwyddyn	£7miliwn 1 flwyddyn		£4miliwn 1 flwyddyn	
A-	£4miliwn 6 mis	£7miliwn 6 mis		£4miliwn 6 mis	
Cronfeydd cyfun	£7miliwn y Gronfa				
BBB-	Mae'r Cyngor yn gyfyngedig i dros nos dyddodion ar ei ' banc cyfrif cyfredol eu				
Awdurdodau lleol heb sgôr	£4m 2 mlynedd				
Eraill heb sgôr	Efallai y bydd y Cyngor yn buddsoddi mewn unrhyw sefydliad heb sgôr, yn · asesiad allanol credyd a cyngor penodol gan y cynghorydd rheoli Trysorlys yr awdurdod (£1m bob / cyfyngu ar 1 flwyddyn) · fframwaith polisi pellach ar gyfer buddsoddi gydag unrhyw sefydliadau eraill a ddatblygir (£100k yn mhob / terfyn 5 mlynedd)				

Mae dadansoddiad yn dangos, petai cyfraddau llog yn codi 1%, y byddai'r effaith ariannol yn golygu incwm o £12 mil mewn buddsoddiadau. Petai cyfraddau yn gostwng 1%, byddai'r un swm yn cael ei gollu.

Bondiau -

Ceir risg credyd cyfyngedig wrth fuddsoddi mewn bondiau oherwydd eu bod wedi'u cefnogi gan y llywodraeth. Fodd bynnag, bydd y farchnad yn amrywio'n seiliedig ar gyfraddau llog cyfredol ac felly'n newid y gwerth teg.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Symiau derbyniadwy eraill -

Mae'n ofynnol i gwsmeriaid wneud trefniadau i dalu arian sy'n ddyledus i'r Cyngor, ar sail eu gallu i dalu. Gofynnir i gwsmeriaid lenwi ffurflen asesiad ariannol a chadarnhau'n ysgrifenedig y swm y cytunwyd arno a'r dyddiad y bydd y trefniant yn dechrau. Mae gofyn iddynt hefyd roi gwybod i swyddogion y Cyngor am amgylchiadau mewn perthynas â'u gallu i dalu y maent yn dymuno i'r swyddogion eu hystyried wrth gynnal yr asesiad.

42. PENSIYNAU

Pensiynau - Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o Gynllun Pensiwn Athrawon; cynllun aml-gyflogwr â buddion diffiniedig sy'n darparu buddion penodol i athrawon ar eu hymddeoliad. At ddibenion cyfrifyddu caiff ei drin fel cynllun cyfraniadau diffiniedig gan nad yw'r Cyngor yn gallu nodi ei gyfran o'r asedau a'r rhwymedigaethau gyda digon o ddibynadwyedd. Nid yw'r Cynllun wedi'i gyllido ac mae'r Adran Addysg yn defnyddio cronfa ddybiannol i gyfrifo cyfradd gyfraniadau cyflogwyr.

Mae'r Cyngor yn cyfrannu at y cynllun drwy wneud cyfraniadau ar sail canran cyflogau pensiynadwy athrawon. Yn 2015/16 talodd y Cyngor £7,944 mil (£7,367 mil yn 2014/15), sy'n cynrychioli 15.48% (cyfartaledd) o dâl pensiynadwy athrawon (14.07% yn 2014/15). Amcangyfrifir y bydd cyfraniad 2016/17 yn £7,613 mil, sef 16.14% o dâl pensiynadwy athrawon.

Nid yw'r Cyngor yn atebol i'r cynllun dros unrhyw rwymedigaeth endidau arall dan y cynllun.

Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am yr holl daliadau pensiwn sy'n ymwneud â'r buddiannau y mae wedi'u dyfarnu yn ôl disgrisiwn yn dilyn ymddeoliadau cynnar (h.y. ychwanegu blynyddoedd), ynghyd â'r cynnydd cysylltiedig, y tu allan i delerau'r cynllun athrawon. Maent yn cael eu cyfrifo ar sail buddiannau diffiniedig fel y manylir yn yr adran ganlynol.

Pensiynau – Gweithwyr Eraill

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r Cyngor yn gwneud cyfraniadau at gost buddiannau ar ôl cyflogaeth. Mae swyddogion a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, Cronfa Bensiynau Clwyd, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Sir y Fflint. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol â buddiannau diffiniedig a gaiff ei gyllido, sy'n golygu bod y Cyngor a gweithwyr yn talu cyfraniadau i mewn i gronfa, a gyfrifir ar lefel a fwriedir i gydbwyso dyledion pensiynau gydag asedau buddsoddi.

Mae trefniadau ar gyfer rhoi buddiannau â disgrisiwn ar ôl ymddeol wrth ymddeol yn gynnar yn drefniant buddiannau diffiniedig na chaiff ei ariannu, lle caiff dyledion eu cydnabod pan gaiff y buddiannau eu rhoi. Nid oes unrhyw asedau wedi'u cynllunio i dalu'r rhwymedigaethau pensiwn hyn.

Gweithredir Cronfa Bensiynau Clwyd dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac mae Panel Cronfa Bensiynau Clwyd yn gyfrifol am lywodraethu'r cynllun. Gosodir y polisi yn unol â Rheoliadau'r Gronfa Bensiwn.

Y prif risgiau i awdurdod y cynllun yw'r tybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (h.y. codi arian ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, llog bondiau a pherfformiad y buddsoddiadau ecwiti a ddelir gan y cynllun.

Mae gwybodaeth bellach am gyfrifon Cronfa Bensiwn Clwyd ar gael ar dudalennau 98-125 ac yn Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiynau Clwyd yn www.clwydpensionfund.org.uk.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Trafodion yn Ymwneud â Buddion Ymddeol

Caiff cost buddiannau ymddeol eu cydnabod yng nghost net gwasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r tâl y mae angen ei wneud yn erbyn Treth y Cyngor yn seiliedig ar y swm sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ymddeol ei gwrthdroi yn y datganiad ynglŷn â'r symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn. Mae trafodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:-

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Trefniadau buddion dewisol	
	2016	2015	2016	2015
	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Dadansoddiad o Wariant Gwasanaethau -				
Costau cyfredol darparu gwasanaethau	20,950	16,748	0	0
Costau darparu gwasanaeth yn y gorffennol/(elw)	1	59	0	0
Cwtogiadau/setiadau	988	3,250	0	56
Gwariant Gweithredu Arall				
Treuliau gweinyddu	406	418	0	0
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi				
Treuliau llog net	8,990	8,947	1,432	1,867
Tâl net ar y gweddill/diffyg wrth ddarparu gwasanaethau -	<u>31,335</u>	<u>29,422</u>	<u>1,432</u>	<u>1,923</u>
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				
Ailfesur rhwymedigaeth y buddion diffiniedig net -				
Elw ar asedau'r cynllun	11,121	(42,220)	0	0
(Elw) a cholled actwaraidd - rhagdybiaethau ariannol	(43,559)	107,885	(1,389)	3,759
Tâl net ar incwm a gwariant cynhwysfawr arall -	<u>(32,438)</u>	<u>65,665</u>	<u>(1,389)</u>	<u>3,759</u>
Tâl Net Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant -	<u>(1,103)</u>	<u>95,087</u>	<u>43</u>	<u>5,682</u>
Datganiad ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
Gwrthdroi taliadau a wnaed ar y gweddill/diffyg wrth ddarparu gwasanaethau ar gyfer buddion ymddeol yn unol ag IAS 19	(31,335)	(29,422)	(1,432)	(1,923)
Gwir swm a godwyd ar falans cronfa'r Cyngor ar gyfer pensiynau yn ystod y flwyddyn				
Cyfraniad cyflogwyr sy'n dyladwy i'r cynllun	20,937	21,862	3,298	3,350
Debyd/(credyd) net i'r symudiad yn y datganiad o gronfeydd wrth gefn	<u>(10,398)</u>	<u>(7,560)</u>	<u>1,866</u>	<u>1,427</u>

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Asedau Pensiynau a Rhwymedigaethau mewn perthynas â Buddiannau Ymddeol cydnabyddedig yn y Fantolen

Mae'r swm a gynhwyswyd yn y Fantolen yn codi o rwymedigaeth y Cyngor mewn perthynas â'i gynlluniau buddion wedi'u diffinio fel a ganlyn:-

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Trefniadau buddion dewisol	
	2016	2015	2016	2015
	£000	£000	£000	£000
Gwerth y rhwymedigaethau presennol	(751,269)	(766,703)	(43,155)	(46,410)
Gwerth Teg asedau	485,745	479,139	0	0
Gweddill/diffyg yn y cynllun	<u>(265,524)</u>	<u>(287,564)</u>	<u>(43,155)</u>	<u>(46,410)</u>

Mae cyfanswm y rhwymedigaethau yn adlewyrchu'r ymrwymadau tymor hir gwaelodol sydd gan yr Awdurdod mewn perthynas â buddiannau ymddeol sy'n ddyledus. Mae rhwymedigaeth net o £308,679 mil wedi'i gynnwys fel rhan o gyfanswm y cronfeydd wrth gefn annefyddadwy ar y Fantolen.

Cysoniad o'r gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun:-

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Trefniadau buddion dewisol	
	2016	2015	2016	2015
	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill	766,703	630,731	46,410	44,078
Costau cyfredol darparu gwasanaethau	20,950	16,748	0	0
Costau llog	24,993	27,935	1,432	1,867
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	4,984	5,147	0	0
Elw a cholled actwaraidd - rhagdybiaethau ariannol	(43,559)	107,885	(1,389)	3,759
Buddion a dalwyd	(23,791)	(25,052)	(3,298)	(3,350)
Costau darparu gwasanaethau yn y gorffennol	1	59	0	0
Elw gwasanaeth yn y gorffennol	0	0	0	0
Cwtogiadau/setliadau	988	3,250	0	56
31 Mawrth	<u>751,269</u>	<u>766,703</u>	<u>43,155</u>	<u>46,410</u>

Cysoniad o'r gwerth teg asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol:-

	2016	2015
	£000	£000
1 Ebrill	479,139	416,392
Incwm llog	16,003	18,988
Treuliau gweinyddu	(406)	(418)
Elw ar asedau'r cynllun	11,121	42,220
Cyfraniadau'r cyflogwr	22,619	23,561
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	4,984	5,147
Buddion a dalwyd	<u>(25,473)</u>	<u>(26,751)</u>
31 Mawrth	<u>485,745</u>	<u>479,139</u>

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Mae asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys y categorïau canlynol:-

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Buddsoddiadau ecwiti:				
DU dyfynedig*	0		0	
Byd-Eang dyfynedig*	34,488		35,935	
Byd-Eang annyfynedig	0		16,770	
Yr Unol Daleithiau*	0		0	
Japan*	0		0	
Ewrop*	0		0	
Marchnadoedd Datblygol*	27,687		28,748	
Cyffindir*	9,229		4,791	
Y Dwyrain Pell*	0		0	
	<hr/>	71,404	<hr/>	86,244
Bondiau:				
Tramor Arall	59,747		62,288	
Buddsoddiadau a yrrir gan rwymedigaethau*	110,750		110,202	
	<hr/>	170,497	<hr/>	172,490
Eiddo:				
DU*	14,572		14,374	
Tramor	23,802		19,166	
	<hr/>	38,374	<hr/>	33,540
Arian Parod:				
Cyfrifon Arian Parod*	4,858		14,374	
	<hr/>	4,858	<hr/>	14,374
Arall:				
Cronfeydd Mantoli	49,060		19,166	
Ecwiti Preifat	52,946		52,705	
Isadeiledd	9,715		9,583	
Coed ac Amaeth	9,229		9,583	
Nwyddau	0		9,583	
Gronfa Twf Amrywiol	79,662		71,871	
	<hr/>	200,612	<hr/>	172,491
		<hr/>		<hr/>
		485,745		479,139

* Dosbarth ased sydd â phris marchnad wedi'i ddyfynnu mewn marchnad weithredol.

Mae'r cynllun yn cadw ymrwymïadau mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol sydd yn ei amlygu i amrywiaeth o risgiau ariannol gan gynnwys risg credyd, risg cyd-barti, risg hylifedd, risg y farchnad a risg y gyfradd gyfnewid. Adolygir gweithdrefnau rheoli risg yn flynyddol ac maent yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy'r marchnadoedd ariannol ac ar weithredu cyfyngiadau i leihau'r risgiau hyn. Mae'r polisi presennol yn ceisio gostwng y risg drwy arallgyfeirio buddsoddiadau ar draws dosbarthiadau ased, rhanbarthau buddsoddi a rheolwyr cronfeydd.

NODIADAU YNGLŶN Â'R DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Dyledion

Mae dyledion wedi'u hasesu ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull credyd uned a ragamcanir, amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy mewn blynyddoedd i ddod yn dibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwolaeth, lefelau cyflog ac ati. Mae'r dyledion wedi'u hasesu gan Mercer Human Resource Consulting, cwmni annibynnol o actiwariaid; ac mae amcangyfrifon ar gyfer y Cyngor Sir yn seiliedig ar brisiad llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2013. Mae'r tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari fel a ganlyn:-

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Trefniadau buddion dewisol	
	2016	2015	2016	2015
Rhagdybiaethau Marwolaeth				
Hirhoedledd pensiynwyr cyfredol 65 oed -				
Dynion	23.5 bl	23.4 bl	23.5 bl	23.3 bl
Merched	26.0 bl	25.9 bl	26.0 bl	25.8 bl
Hirhoedledd pensiynwyr 65 oed yn y dyfodol -				
Dynion	26.4 bl	26.3 bl	-	-
Merched	29.4 bl	29.3 bl	-	-
Cyfradd Chwyddiant (Mynegai Prisiau Defnyddwyr)	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau	3.5%	3.5%	-	-
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau	2.0%	2.0%	2.0%	2.4%
Cyfradd gostwng rhwymedigaethau'r cynllun	3.6%	3.3%	3.4%	4.5%

Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraid a nodir yn y tabl uchod. Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod wedi'u cyfrifo trwy newid rhagdybiaethau perthnasol yn defnyddio'r swm a bennir, gan dybio bod yr holl newidynnau eraill yn aros yr un fath. Nid yw'r dull hwn o reidrwydd yn realistig gan fod rhai rhagdybiaethau yn gysylltiedig; er enghraifft, os yw'r senario yn dangos chwyddiant uwch na'r disgwyl, efallai y byddai'n rhesymol disgwyl y byddai'r cynnyrch nominal ar fondiau corfforaethol hefyd yn uwch. Fodd bynnag, mae'r dadansoddiad yn ymysu un effaith o un arall.

	Effaith y cynnydd ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig	Effaith y lleihad ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig
	£000	£000
Hirhoedledd (cynnydd / lleihad mewn 1 flwyddyn)	(15,576)	15,576
Cyfradd Chwyddiant (cynnydd / lleihad o 0.1%)	(14,725)	14,725
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd / lleihad o 0.1%)	(3,579)	3,579
Cyfradd gostwng (cynnydd / lleihad o 0.1%)	14,456	(14,456)

Mae cynnydd mewn pensiynau yn gysylltiedig â chynnydd mewn chwyddiant (CPI), ac felly mae'r effaith ar y gyfradd chwyddiant a'r effaith ar y cynnydd mewn pensiynau yr un fath.

Effaith ar Lifoedd Arian

Mae'r rheoliadau sy'n llywodraethu'r cynllun yn gofyn am brisiad actiwaraid pob tair blynedd. Mae cyfraniadau ar gyfer pob cyflogwr wedi'u pennu gan ystyried eu hamgylchiadau unigol. Mae'r rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i'r cyfraniadau gael eu pennu gyda golwg ar dargedu diddyledrwydd y cynllun, ac mae'r darpariaethau manwl wedi'u nodi yn Natganiad Strategaeth Cyllido Cronfa Bensiwn Clwyd. Cafodd y prisiad diweddaraf ei wneud ar 31 Mawrth 2013, a dangosodd ddiffyg asedau yn erbyn rhwymedigaethau o £0.5 biliwn ar y dyddiad hwnnw; sy'n cyfateb i lefel ariannu o 68%. Mae cyflogwyr y cynllun yn talu cyfraniadau ychwanegol am gyfnod o dros 20 mlynedd er mwyn cwrdd â'r diffyg.

Cyfanswm y cyfraniadau y disgwylir y cânt eu gwneud i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan y Cyngor yn y flwyddyn at 31 Mawrth 2017 yw £21.038 miliwn.

Hyd y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig ar gyfer aelodau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 19 mlynedd yn 2015/16 (19 mlynedd yn 2104/14).

DATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai ac yn dangos y gost economaidd yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau tai yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w gyllido o renti a grantiau llywodraeth. Awdurdodau yn codi rhenti i dalu am wariant yn unol â'r fframwaith deddfwriaethol; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Mae'r cynnydd neu ostyngiad yn y flwyddyn, ar y sail y rhenti yn cael eu codi, yn cael ei ddangos yn y Mudiad ar y Datganiad Refeniw Tai.

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Gwariant				
Atgyweirio a chynnal a chadw		6,723		8,261
Rheoli a goruchwyllo		4,727		3,925
Gwasanaethau Arbenigol		1,392		0
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill		111		879
Cymhorthdal taladwy o ran y cyfrif refeniw tai		0		6,234
Dibrisiant ac amhariad yng nghyswllt asedau nad ydynt yn rhai cyfredol		26,426		18,775
Taliad Setlo		79,248		0
Prisiadau - Anheddau		34,914		
Costau rheoli dyledion		47		10
Cynnydd yn y ddarpariaeth ar gyfer drwgddyledion		346		186
Cyfanswm gwariant		<u>153,934</u>		<u>38,270</u>
Incwm				
Rhenti anheddau (gros)	28,917		27,588	
Rhenti safleoedd heblaw anheddau (gros)		<u>497</u>		<u>364</u>
		29,414		27,952
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau		<u>651</u>		<u>675</u>
Cyfanswm incwm		<u>30,065</u>		<u>28,627</u>
Cost net gwasanaethau y cyfrif refeniw tai fel y mae wedi ei gynnwys yn natganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yr awdurdod cyfan		123,869		9,643
Cyfran y CRT o Craidd Corfforaethol a Democrataidd		0		72
Cyfran y cyfrif refeniw tai o symiau eraill sydd wedi eu cynnwys yng Nghost Net		<u>6</u>		<u>197</u>
Cost net gwasanaethau y cyfrif refeniw tai		<u>123,875</u>		<u>9,912</u>
Gwariant Gweithredu Eraill				
Rhwyd (elw) / colled ar waredu asedau cyfredol		(559)		(289)
Gwaith gweinyddol, treuliau ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net*		22		22
Ariannu a Buddsoddi Incwm a Gwariant				
Llog taladwy a thaliadau tebyg*		4,907		1,281
Incwm buddsoddi y cyfrif refeniw tai		0		(7)
Colled net ar waredu asedau nad ydynt yn gyfredol		522		525
llog ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net (gweler nodyn 42)				
tai		<u>128,767</u>		<u>11,444</u>

* O fewn cyfrifon 2014/15 £22k gweinyddol roedd treuliau ar rhwymedigaeth budd diffiniedig net wedi'u cynnwys anghywir gyda thaliadau llog sy'n daladwy ac yn debyg o

DATGANIAD O SYMUDIADAU YN Y CYFRIF REFENIW TAI

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016

Mae'r datganiad hwn yn dangos sut y mae'r gwarged / diffyg ar y Datganiad Gwariant ar gyfer y flwyddyn Incwm a'r Cyfrif Refeniw Tai yn cysoni gwarged / diffyg am y flwyddyn ar y Cyfrif Refeniw Tai Statudol.

	Nodyn (o nodiadau craidd)	2016 £000	2015 £000
Ar 1 Ebrill		1,510	1,662
Gwarged/(diffyg) ar ddatganiad incwm a gwariant y cyfrif refeniw tai		(128,767)	(11,444)
Cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr		(128,767)	(11,444)
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan reoliadau	5	128,774	11,292
Cynnydd/(gostyngiad) net cyn trosglwyddo i gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi		7	(152)
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi		0	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn ystod y flwyddyn ar y cyfrif refeniw tai		7	(152)
Ar 31 Mawrth		1,517	1,510

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

1. DEDDFWRIAETH

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai, yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, yn adlewyrchu rhwymedigaeth statudol i roi cyfrif ar wahân am ddarpariaethau tai awdurdod lleol. Mae'n dangos prif elfennau'r gwariant refeniw ar dai – gwaith cynnal a chadw, ad-daliadau rhent, gwaith gweinyddu – a chostau ariannu cyfalaf, a sut y telir am y rhain drwy gyfrwng rhenti, cymorthdaliadau ac incwm arall.

2. STOC TAI

Dyma nifer yr anheddau a'u math ar 31 Mawrth 2016 were :-

Math	2016 Nifer	2015 Nifer
Tai	4,039	4,051
Fflatiau	1,353	1,364
Maisonettes	10	108
Byngalos	1,796	1,796
	<u>7,198</u>	<u>7,319</u>

3. ÔL-DDYLEDION RHENT

Mae cyfanswm y rhenti, sef £1,124k (£951k in 2014/15) yn cynnwys, yn ychwanegol at yr elfen rent sylfaenol, symiau sy'n ddyledus am drethi dŵr/carthffosiaeth, taliadau gwresogi, yswiriant cartref, trwyddedau teledu cyffredin a threth ar werth ar rai rhenti garejys. Nid oes modd nodi'r elfennau rhent unigol hyn ar wahân i'r cyfanswm.

Dadansoddiad o ôl-ddyledion	2016 £000	2015 £000
Rhent		
Tenantiaid cyfredol	966	774
Cyn-denantiaid	158	177
	<u>1,124</u>	<u>951</u>
Darpariaeth ar gyfer colledion oherwydd amhariadau (drwgddyledic)	£000	£000
Darpariaeth agoriadol	428	706
Dilewyd yn ystod y flwyddyn	(349)	(464)
Cynnydd yn y ddarpariaeth	330	186
	<u>409</u>	<u>428</u>

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

4. CYFRIFYDDU ASED AU NAD YDYNT YN ASED AU CYFREDOL

Ariannu Cyfalaf

Cafodd gwariant cyfalaf y cyfrif refeniw tai, sef £99,626k (£111,994k in 2014/15) ei ariannu fel a ganlyn :-

	Derbyniadau Cyfalaf	Cyfraniadau a Grantiau Cyfalaf £000	Cyfraniadau Refeniw	Benthyca £000	Cyfanswm £000
Ariannau cyfalaf	1,641	5,574	11,288	81,123	99,626
	1,641	5,574	11,288	81,123	99,626

Lwfans Atgyweiriadau Mawr

Cynhwysir yng nghyfanswm y cyfraniadau a'r grantiau cyfalaf (£5,574k) y swm a ddyrannwyd ar gyfer atgyweiriadau mawr yn 2015/16 sef £5,060k (£5,110k yn 2014/15 hefyd). Caiff y swm a ddyrannwyd ar gyfer atgyweiriadau mawr ei gynnwys yng ngrantiau'r llywodraeth – llinell gyffredinol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Cafodd y grant hwn gan Lywodraeth Cymru ei ddefnyddio'n llawn yn 2015/16 i ariannu gwariant cyfalaf cymwys.

Derbyniadau Cyfalaf

Gwireddwyd derbyniadau cyfalaf gros gwerth £1,493k (£858k in 2014/15) drwy werthu anheddau, gwerthu tir, gwerthu perchnogaeth a rennid ac ad-dalu morgaeisi :-

	2016 £000	2015 £000
Anheddau'r cyngor	1,028	858
Morgaeisi	0	0
Gwerthu tir	465	0
	1,493	858

Dibrisiant

Darperir ar gyfer dibrisiant llinell syth ar bob ased ac iddo oes ddefnyddiol gyfyngedig, nad yw'n ased cyfredol yn y cyfrif refeniw tai, ac eithrio tir nad oes modd ei ddibrisio. Seilir y swm o £5,139k (£5,110k yn 2014/15) ar brisiadau mantolen net agoriadol 2015/16 (rhestr brisio namyn dibrisiant cronnus) gan ragdybio nad oes dim gwerthoedd gweddilliol.

	2016 £000	2015 £000
Anheddau	5,043	5,099 (yn cyfateb i werth Lwfans Atgyweiriadau Mawr)
Garejys	17	11
Peiriannau a chyfarpar	79	0
	5,139	5,110

Colledion oherwydd amhariadau a gwariant refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud

Cyfrifwyd cyfanswm o £21,186k fel addasiad amhariad eiddo CRT yn 2015/16 (£13,629k yn 2014/15) a £79,248k o wariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud (£0k yn 2014/15) a esbonnir ymhellach ar y dudalen nesaf.

NODIADAU AR DDATGANIAD INCWM A GWARIANT Y CYFRIF REFENIW TAI

5. EITEMAU PERTHNASOL O INCWM A GWARIANT

Taliad Setlo CRT

Ar 2 Ebrill 2015 arwyddodd pob un o'r 11 awdurdod sy'n cadw stoc (tai Cyngor) yng Nghymru gytundeb gwirfoddol gyda Llywodraethau'r DU a Chymru i newid y trefniadau i ariannu tai cyngor yng Nghymru.

Terfynwyd y system cymorthdaliadau negyddol a oedd mewn grym, a oedd yn mynnu fod Sir y Fflint yn talu oddeutu £6m o gymhorthdal negyddol i Lywodraeth Cymru ac ymlaen i Drysorlys y DU. Yn hytrach, dechreuodd system o daliadau llog ar fenthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) yr oedd y Cyngor wedi'u benthycio i adael y system gymorthdaliadau fel rhan o'r cytundeb. Talwyd benthyciadau PWLB, sef y taliad setlo (un cyfandaliad a alwyd yn wariant cyfalaf - gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf trwy statud), i Lywodraeth Cymru (LIC) ac ymlaen i Drysorlys y DU. I Sir y Fflint roedd hwn yn gyfanswm o £79,248k. Dangosir y taliad ar wahân i wyneb y Cyfrif Refeniw Tai a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem berthnasol o wariant.

Bydd y cytundeb yn cynhyrchu arbedion refeniw sy'n caniatáu i'r Cyngor gynyddu ei fuddsoddiad yn y stoc bresennol, a chynorthwyo i ddarparu cyflenwad ychwanegol o dai. Bydd hefyd yn darparu atebolrwydd mwy lleol i denantiaid.

Prisiadau – Anheddau

Yn ystod y flwyddyn ail-brisiwyd stoc dai'r Cyngor. Gwelwyd cynnydd o £34,914k yng ngwerth llyfr net anheddau'r Cyngor o £255,511k ar ddyddiad y fantolen ddiwethaf diolch i linell CRT y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Roedd hyn yn talu costau blynyddoedd blaenorol o'r pen arall am ddibrisiad ac amhariad sydd wedi cronni ers yr ail-brisiad diwethaf ar 1 Ebrill 2011. Dangosir hwn ar wyneb y Cyfrif Refeniw Tai a'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem perthnasol o wariant.

6. CYFRAN CYFRIF REFENIW TAI O GYFRANIADAU I / O GEFN PENSIYAU

Mae cost budd-daliadau ymddeol yn cael ei gydnabod yng nghost net y gwasanaethau pan gânt eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fo'r gweithiwr yn eu derbyn fel pensiwn. Fodd bynnag, mae'r ffi y mae'n ofynnol i'r Cyfrif Refeniw Tai yn seiliedig ar gyfraniadau y cyflogwyr 'a wnaed yn ystod y flwyddyn, felly mae gwir gost budd-daliadau ymddeol yn cael ei ôl-dynnu yn y mudiad yn natganiad cronfeydd wrth gefn.

Mae'r trafodion Cyfrif Refeniw Tai yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr a'r mudiad yn natganiad cronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn: -

	2016	2015
	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth -		
Cost gwasanaeth cyfredol	1,004	834
Cwtogiadau / setliadau	6	197
Gwariant Gweithredol Arall -		
Costau gweinyddol	22	22
Cyllido a Buddsoddi, Incwm a Gwariant		
Gwariant llog net	522	525
	522	525
Tâl Cyfrif Cyfanswm Refeniw Tai	1,554	1,578
 Symudiadau yn y Datganiad Cronfeydd wrth gefn		
Dadwneud taliadau net ar ddarpariaeth gwasanaethau ar gyfer budd-daliadau ymddeol yn unol â IAS 19	(1,554)	(1,578)
 Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn y Cyfrif Refeniw Tai cydbwysu ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:		
Cyfraniadau cyflogwyr sy'n daladwy i'r cynllun	1,084	1,173

CYFRIFON GRŴP

Mae'r Cod yn gofyn bod awdurdod lleol a chanddo gysylltiadau materol mewn is-gwmnïau, cyfranogion a mentrau ar y cyd yn paratoi Cyfrifon Grŵp yn ychwanegol at ei gyfrifon endid unigol.

At ddibenion Cyfrifon Grŵp, mae'r Cyngor wedi cydgrynhoi cyfrifon North East Wales Homes Limited (NEW Homes), is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i'r Cyngor. Ni baratowyd Cyfrifon Grŵp ar gyfer 2014-15 gan nad oedd natur a lefel gweithgaredd NEW Homes yn cael ei ystyried o bwys mawr i'r Cyngor. Mae gweithgaredd wedi cynyddu ac, wrth baratoi Cyfrifon Grŵp ar gyfer 2015-16, mae cymaryddion wedi cael eu paratoi ar gyfer blwyddyn ariannol 2014-15.

Mae trefniadau cydweithio eraill y Cyngor wedi cael eu hadolygu yn erbyn gofynion y Cod a phennwyd nad oes angen cynnwys unrhyw un o'r trefniadau hyn yn y Cyfrifon Grŵp.

Mae'r Cyfrifon Grŵp yn cynnwys:

- Datganiad Grŵp ynglŷn â'r Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn
- Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Grŵp
- Mantolen Grŵp
- Datganiad Llif Arian Grŵp

NEW Homes

Sefydlwyd NEW Homes ar 3 Ebrill 2014 i fod yn berchen ar, gosod a rheoli eiddo gyda'r nod o gynyddu nifer a safon y tai fforddiadwy ar draws y sir, gan ddarparu gwasanaeth proffesiynol i landlordiaid a thenantiaid.

Mae NEW Homes yn gwmni sy'n gyfyngedig gan gyfrannau, sy'n eiddo'n llwyr i'r Cyngor (1 am lawnwerth £1), wedi'i sefydlu dan adran 95 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae gan y Cyngor reolaeth lem dros NEW Homes fel cyfranddaliwr unigol sy'n cymeradwyo:

- rhoi cyfalaf cyfranddaliadau
- dosbarthu arian masnachu dros ben
- cynllun busnes blynyddol
- cael gwared ag unrhyw asedau
- unrhyw fenthycy yn erbyn asedau
- penodi cyfarwyddwyr ar y bwrdd

Mae mwy o wybodaeth am NEW Homes ar gael ar ei wefan www.northeastwaleshomes.co.uk, lle bydd ei gyfrifon endid unigol yn cael eu cyhoeddi bob blwyddyn.

Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig â bod yn berchen ar NEW Homes wedi'u nodi ac maent yn cael eu rheoli ar lefel sy'n dderbyniol o isel. Mae'r Cyngor yn derbyn diweddariadau cynnydd rheolaidd gan y Bwrdd. Yn ystod y cyfnod cynnar hwn yn natblygiad NEW Homes, mae'r effeithiau y mae wedi'i gael ar sefyllfa ariannol, perfformiad a llif arian y Cyngor yn ansylweddol. Yn ychwanegol at hynny, mae'n annhebygol y bydd NEW Homes yn colli arian, ond os ydyw, byddai'r colledion yn cael eu hadfer o werthu'i asedau, gan ei fod yn gwmni sy'n gyfyngedig gan gyfrannau.

Mae mantolen NEW Homes yn dangos ei fod yn berchen ar asedau anghyfredol. Mae'r rhain yn cyfateb i gyfanswm o 21 eiddo sydd wedi cael eu rhoi am £1 yr un gan ddatblygwyr preifat o dan gytundebau adran 106 i ddarparu tai fforddiadwy. Mae'r cytundebau hyn rhwng datblygwyr ac awdurdodau cynllunio lleol yn cael eu trefnu fel rhan o amod caniatâd cynllunio ac maent yn galluogi awdurdodau lleol i drefnu cyfraniad tuag at ystod o isadeiledd a gwasanaethau, gan gynnwys tai fforddiadwy. Cyfanswm gwerth yr eiddo hyn ar Fantolen NEW Homes yw £3.12 miliwn.

Mae'r Cyngor a NEW Homes yn creu cytundeb hawliau enwebu ar gyfer pob eiddo, sy'n rhoi hawl i'r Cyngor ddewis pob tenant a defnyddio hyn i roi cartref i bobl sydd ar gofrestr tai fforddiadwy Sir y Fflint.

CYFRIFON GRŴP

Polisiau Cyfrifo

Mae'r polisiau cyfrifo ar gyfer y Grŵp yn dilyn y rhai a fabwysiadwyd gan Gyngor Sir y Fflint yn y cyfriflenni endid unigol, fel sy'n cael ei nodi ar dudalennau 17 hyd at 35. Lle mae polisiau cyfrifo NEW Homes yn wahanol, mae'r cydgrynhoi wedi'i addasu er mwyn unioni unrhyw wahaniaethau mewn ymdriniaeth gyfrifo.

DATGANIAD GRŴP YNGLYN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn a orffennodd ar 31 Mawrth 2016

	Balans Cronfa'r Cyngor £000	Erail Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio £000	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gellir eu Defnyddio £000	Cronfeydd Wrth Gefn na Ellir eu Defnyddio £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod £000	Mae is- gwmni yn cadw'r £000	Grŵp Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn £000
Ar 31 Mawrth 2015	10,515	43,320	53,835	217,375	271,210	1,731	272,941
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau	(7,806)	(128,767)	(136,573)	0	(136,573)	55	(136,518)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	33,476	33,476	780	34,256
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(7,806)	(128,767)	(136,573)	33,476	(103,097)	835	(102,262)
Addasiadau rhwng cyfrifon grŵp a Chyfrifon awdurdod	77	0	77	0	77	(77)	0
Cynnydd/(lleihad) net cyn trosglwyddiadau	(7,729)	(128,767)	(136,496)	33,476	(103,020)	758	(102,262)
Addasiadau rhwng cyfrifyddu a sail o dan y rheoliadau ariannu	4,871	128,501	133,372	(133,372)	0	0	0
Cynnydd/(lleihad) net cyn trosglwyddiadau i gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi	(2,858)	(266)	(3,124)	(99,896)	(103,020)	758	(102,262)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	2,487	(2,487)	0	0	0	0	0
Cynnydd/(gostyngiad) yn y flwyddyn	(371)	(2,753)	(3,124)	(99,896)	(103,020)	758	(102,262)
Ar 31 Mawrth 2016	10,144	40,567	50,711	117,479	168,190	2,489	170,679

DATGANIAD GRŴP YNGLYN Â'R SYMUDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN

ar gyfer y flwyddyn a orffennodd ar 31 Mawrth 2015

	Council Fund Balance £000	Other Useable Reserves £000	Total Usable Reserves £000	Unusable Reserves £000	Total Reserves of the Authority £000	Subsidiary Reserves £000	Total Group Reserves £000
Ar 31 Mawrth 2014	11,161	49,051	60,212	302,174	362,386	0	362,386
Arian Dros Ben/(diffyg) ar ddarpariaeth gwasanaethau	(10,518)	(11,444)	(21,962)	0	(21,962)	49	(21,913)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	(69,248)	(69,248)	1,716	(67,532)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(10,518)	(11,444)	(21,962)	(69,248)	(91,210)	1,765	(89,445)
Addasiadau rhwng cyfrifon grŵp a Chyfrifon awdurdod	34	0	34	0	34	(34)	0
Cynnydd/(lleihad) net cyn trosglwyddiadau	(10,484)	(11,444)	(21,928)	(69,248)	(91,176)	1,731	(89,445)
Addasiadau rhwng cyfrifyddu a sail o dan y rheoliadau ariannu	778	14,773	15,551	(15,551)	0	0	0
Cynnydd/(lleihad) net cyn trosglwyddiadau i gronfeydd wrth gefn wedi eu clustnodi	(9,706)	3,329	(6,377)	(84,799)	(91,176)	1,731	(89,445)
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	9,060	(9,060)	0	0	0	0	0
Cynnydd /(gostyngiad) yn y flwyddyn	(646)	(5,731)	(6,377)	(84,799)	(91,176)	1,731	(89,445)
Ar 31 Mawrth 2015	10,515	43,320	53,835	217,375	271,210	1,731	272,941

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR GRŴP

ar gyfer y flwyddyn a orffennodd ar 31 Mawrth 2016

	2016		Gwariant Net	2015		Gwariant Net
	Gwariant Gros	Incwm Gros		Gwariant Gros	Incwm Gros	
Dadansoddiad Gwariant Gwasanaeth	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gofal Cymdeithasol Oedolion	62,528	(12,903)	49,625	58,420	(13,300)	45,120
Gwasanaethau canolog i'r Cyhoedd	13,172	(1,759)	11,413	13,287	(1,410)	11,877
Addysg a gwasanaethau plant	164,227	(29,381)	134,846	157,926	(30,733)	127,193
Gwasanaethau Diwylliannol a Pherthnasol	27,167	(10,932)	16,235	21,135	(10,155)	10,980
Gwasanaethau Amgylcheddol a	20,561	(6,132)	14,429	24,391	(7,821)	16,570
Gwasanaethau Cynllunio	7,464	(5,435)	2,029	12,176	(6,976)	5,200
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	27,940	(6,493)	21,447	28,715	(5,928)	22,787
Gwasanaethau Tai:						
Tai - Cronfa'r Cyngor	48,928	(45,597)	3,331	52,153	(46,792)	5,361
Cyfrif Refeniw Tai	39,772	(30,065)	9,707	38,270	(28,627)	9,643
Cyfrif Refeniw Tai - setliad	79,248	0	79,248	0	0	0
Cyfrif Refeniw Tai - prisiadau	34,914	0	34,914	0	0	0
Craidd Corfforaethol a Democraidd	7,326	(360)	6,966	7,460	(435)	7,025
Costau heb eu Dosbarthu	988	0	988	5,129	0	5,129
Cost Gwasanaethau	534,235	(149,057)	385,178	419,062	(152,177)	266,885
Gwariant Gweithredol Arall			23,438			23,323
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi			20,761			20,617
Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol			(292,864)			(288,916)
(Arian Dros Ben)/diffyg ar ddarpariaeth			136,513			21,909
Treuliau treth is-gwmni			5			4
Grŵp (Gwarged) / Diffyg			136,518			21,913
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbrisiu asedau anghyfredol			(429)			(1,889)
(Arian dros ben)/diffyg ar ailbrisiu asedau ariannol ar gael i'w			0			(3)
(Enillion) neu golledion actiwaraidd ar asedau a			(33,827)			69,424
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			102,262			89,445

MANTOLEN GRŴP
fel yr oedd hi ar 31 Mawrth 2016

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
ASEDAU ANGHYFREDOL				
Eiddo, Peiriannau ac Offer				
Anheddau'r Cyngor	216,186		256,346	
Tir ac Adeiladau Eraill	263,041		273,841	
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	14,962		16,272	
Asedau dros ben	8,693		7,426	
Asedau Isadeiledd	153,549		156,781	
Asedau Cymunedol	4,711		4,543	
Asedau sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd	21,089		3,771	
Cyfanswm eiddo, peiriannau ac offer		682,231		718,980
Eiddo Buddsoddi ac Ystâd Amaethyddol		30,611		30,805
Asedau Anniriaethol		227		394
Buddsoddiadau Hirdymor		0		0
Dyledwyr Hirdymor		2,102		2,060
CYFANSWM ASEDAU ANGHYFREDOL		715,171		752,239
 ASEDAU CYFREDOL				
Rhestrau Eiddo	1,069		1,038	
Dyledwyr Byrdymor (darpariaeth lleihad mewn gwerth ne	29,261		33,698	
Buddsoddiadau Byrdymor	6,014		2,115	
Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	25,197		42,764	
Asedau i'w Gwerthu	3,556		2,656	
CYFANSWM ASEDAU CYFREDOL		65,097		82,271
 DYLEDION CYFREDOL				
Benthyciadau i'w Had-dalu ar gais neu o fewn 12 mis	(2,785)		(1,555)	
Credydwyr Byrdymor	(28,245)		(31,167)	
Darpariaeth ar gyfer absenoldebau cronedig	(1,891)		(3,296)	
Dyledion gohiriedig	(580)		(529)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw	(858)		(2,573)	
Darpariaethau	(2,492)		(5,381)	
Rhwymedigaeth treth cyfredol	(5)		(4)	
CYFANSWM DYLEDION CYFREDOL		(36,856)		(44,505)
 DYLEDION ANGHYFREDOL				
Credydwyr Hirdymor	(2,266)		(1,016)	
Benthyca Hirdymor	(251,901)		(172,585)	
Dyledion gohiriedig	(5,951)		(6,531)	
Darpariaethau	(1,042)		(1,032)	
Dyledion Hirdymor Eraill	(308,679)		(333,974)	
Derbyniadau Grantiau Ymlaen Llaw	(2,270)		(1,497)	
Rhwymedigaeth Treth Ohiriedig	(624)		(429)	
CYFANSWM DYLEDION ANGHYFREDOL		(572,733)		(517,064)
 ASEDAU NET		<u>170,679</u>		<u>272,941</u>

MANTOLEN GRŴP
fel yr oedd hi ar 31 Mawrth 2016

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO				
Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	7,969		6,764	
Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	3,336		4,814	
Cronfa'r Cyngor	10,067		10,481	
Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u Clustnodi	27,745		30,232	
Cyfrif Refeniw Tai	1,517		1,510	
Elw a Cholled Wrth Gefn	112		49	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO		50,746		53,850
 CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO				
Y Gronfa Adbrisió Wrth Gefn	57,470		59,574	
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	380,112		504,216	
Cyfrif Addasiadau Offerynnau Ariannol	(7,177)		(7,545)	
Y Gronfa Bensiynau Wrth Gefn	(308,679)		(333,974)	
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	98		116	
Cyfrif absenoldebau cronedig	(1,891)		(3,296)	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO		119,933		219,091
 CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		170,679		272,941

DATGANIAD LLIF ARIAN GRŴP
ar gyfer y flwyddyn a orffennodd ar 31 Mawrth 2016

	2016		2015
	£000	£000	£000
Gwarged neu (ddiffyg) net ar ddarparu gwasanaethau	(136,513)		(21,913)
Addasiad i warged neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau anariannol	92,786		50,220
Addasiad ar gyfer eitemau a gynhwysir yn y gwarged neu ddiffyg net ar gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi neu ariannu	<u>(26,757)</u>		<u>(27,020)</u>
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(70,484)	1,287
Llif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	(25,468)		1,460
Llif arian parod net o weithgareddau ariannu	<u>78,385</u>		<u>(488)</u>
		<u>52,917</u>	<u>972</u>
(Cynnydd) / Gostyngiad net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod		(17,567)	2,259
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		42,764	40,505
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd		25,197	42,764

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

ar gyfer y flwyddyn sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2016

RHEOLAETH AC AELODAETH CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir y Fflint fel awdurdod arweiniol. Mae strategaeth fuddsoddi a gweinyddu'r Gronfa yn cael ei gosod yn flynyddol gan Bwyllgor Cronfa Bensiynau Clwyd, sy'n cynnwys wyth Aelod etholedig ac un cynrychiolydd gweithwyr, pob un â hawliau pleidleisio cyfartal, mynediad i hyfforddiant a gwybodaeth. Gweithredwyd trefniadau rheoli buddsoddiadau'r Gronfa gan un ar ddeg o reolwyr buddsoddi yn ystod 2015/16.

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) statudol, a sefydlwyd i ddarparu buddiannau ymddeol a marwolaeth ar gyfer gweithwyr llywodraeth leol, heblaw athrawon, yr heddlu a diffoddwyr tân yng Ngogledd Ddwyrain Cymru. Yn ogystal â hyn, mae cyrff cymwys eraill sy'n darparu gwasanaethau tebyg i rai awdurdodau lleol yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac felly yn aelodau o'r Gronfa.

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn gweithredu cynllun â buddion diffiniedig lle yr ariennir buddiannau ymddeol gan gyfraniadau ac enillion buddsoddi. Gwneir cyfraniadau gan aelodau gweithredol yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013, fel y'u diwygiwyd, ac yn amrywio o 5.5% i 12.5% o gyflog pensiynadwy ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2016. Mae cyfraniadau gweithwyr yn cael eu hychwanegu at gyfraniadau cyflogwyr sy'n seiliedig ar brisiad o'r Gronfa gan yr Actwari bob tair blynedd. Mae buddion y cynllun hefyd yn cael eu pennu'n genedlaethol gan Reoliadau 2013 (fel y'u diwygiwyd). Cynhaliwyd y prisiad diwethaf ar 31 Mawrth 2013, a daeth y canfyddiadau i rym ar 1 Ebrill 2014. Dengys y prisiad bod lefelau'r cyllid wedi gostwng o'r prisiad blaenorol (31 Mawrth 2010) o 72% i 68%. Mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr wedi'u strwythuro i ddychwelyd yn raddol i lefel cyllid 100% dros gyfnod o 18 mlynedd. Mae hyn yn awgrymu cyfradd cyfraniadau cyflogwr o 13.8% a chyfanswm taliad o £32.6m y flwyddyn ar gyfer cyfraniadau diffygiol, gan gynyddu o 4.1% y flwyddyn. Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Arian) 2009 (fel y'u diwygiwyd) yn cynnwys rheolau ynglŷn â rheoli'r Gronfa, Rheolwyr Buddsoddi, Buddsoddiadau a'r defnydd o arian y Gronfa ac unrhyw gyfyngiadau ar fuddsoddiadau.

Mae aelodaeth Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn wirfoddol ac mae'r sefydliadau sy'n cyfrannu at Gronfa Bensiynau Clwyd yn cynnwys:

- Cyrff rhestredig, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg lle bo eu staff yn gymwys i fod yn aelod o'r gronfa yn awtomatig.
- Cyrff a dderbyniwyd sy'n sefydliadau sy'n cyfrannu at y gronfa dan gytundeb mynediad rhwng y gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrff a dderbyniwyd yn cynnwys contractwyr gwirfoddol, elusennol a thebyg sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol ar ôl allanoli i'r sector preifat.

Nodir aelodaeth y Gronfa ar 31 Mawrth 2016 a 2015 isod:

	2016	2015
	Nifer	Nifer.
Cyfranwyr gweithredol	15,989	15,941
Pensiynwyr a Dibynyddion		
Cyn-weithwyr	9,862	9,272
Gweddwon / Dibynyddion	1,616	1,591
Arall		
Buddion a ddiogelwyd / heb eu penderfynu	13,176	12,433
Ad-daliad wedi'i gloi	1,022	871
	<u>41,665</u>	<u>40,108</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Y cyrff rhestredig a gyfrannodd at y Gronfa yn ystod 2015/16 yw:

Awdurdodau Unedol:	Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Wrecsam.
Sefydliadau addysgol:	Coleg Cambria, Prifysgol Glyndŵr.
Cynghorau Tref a Chymuned:	Argoed, Coedpoeth, Cei Connah, Penarlâg, Rhosllannerchrugog, Bwcle, Prestatyn, Offa, yr Wyddgrug, Parc Caia, y Rhyl, Shotton, Llanasa
Arall:	Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru, Tribiwnlys Prisio Gogledd Cymru.

Y cyrff a dderbyniwyd i gyfrannu at y Gronfa yw:-

Arall: Gyrfa Cymru, Cartref y Dyffryn Ceiriog, Compass Group UK, Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych, Ymddiriedolaeth Castell Bodelwyddan, Gwasanaethau Masnachol Wrecsam, Grŵp Ieuenctid Dinbych, Civica UK.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiynau Clwyd a'r Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi a gyflwynir i'r Cyd-gyfarfod Ymgynghorol Blynyddol i staff a chynrychiolwyr yr aelodau.

SAIL PARATOI Y CYFRIFON A PHOLISIÂU CYFRIFO

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2015/16 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2016. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015/16 sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddiannau pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n digwydd ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol. Mae gwerth actiwaraidd presennol y buddiannau ymddeol a addawyd, wedi'u prisio yn seiliedig ar Safon Cyfrifo Rhyngwladol (IAS) 19, yn cael ei ddatgelu yn Nodyn 16 y cyfrifon hyn.

I grynhoi, mae'r polisiau cyfrifo a fabwysiadwyd wedi'u nodi fel a ganlyn:

- Mae cyfraniadau, buddion ac incwm buddsoddi sy'n ddyledus wedi'u cynnwys ar sail croniadau.
- Mae buddsoddiadau wedi'u cynnwys yn y cyfrifon yn ôl eu gwerth ar y farchnad, pris cynnig fel arfer.
- Mae dyledwyr a chredydwyr yn cael eu llunio ar gyfer yr holl symiau sy'n weddill ar 31 Mawrth.
- Mae gwerthoedd Trosglwyddo unigol a dderbyniwyd ac a dalwyd wedi'u cyfrif ar sail arian parod.
- Mae gwerthoedd Trosglwyddo Swmpus a dalwyd yn cael eu cyfrif ar sail croniadau.
- Nid yw'r datganiadau ariannol yn ystyried rhwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion eraill ar ôl y cyfnod cyfrifo yr adroddir yn ei gylch.
- Mae treuliau rheoli buddsoddiadau yn cael eu cyfrif ar sail croniadau ac yn cynnwys y ffioedd a dalwyd ac sy'n ddyledus i ariannu rheolwyr a cheidwaid y Gronfa, ffioedd actiwaraidd ac ymgynghorwyr mesur perfformiad a buddsoddi.
- Cyfrifir treuliau gweinyddu ar sail croniadau. Mae holl gostau staff Cyngor Sir y Fflint yn cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa ac mae costau rheoli, llety a gwasanaethau cefnogi eraill yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.
- Mae costau caffael buddsoddiadau yn cynnwys holl gostau uniongyrchol trafodion a derbynebaw gwerthiant yn swm net o holl gostau uniongyrchol trafodion.

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

		2016		2015	
	Nodyn	£000	£000	£000	£000
Cyfraniadau a Buddion					
Cyfraniadau derbyniadwy:					
Gan gyflogwyr (Arferol)	1	(30,488)		(29,434)	
Gan gyflogwyr (Diffyg)	1	(27,277)		(28,590)	
Gan weithwyr neu aelodau	1	<u>(14,471)</u>		<u>(14,929)</u>	
			(72,236)		(72,953)
Trosglwyddwyd i mewn		(1,691)		(2,202)	
Incwm Arall		<u>(3,077)</u>		<u>(3,726)</u>	
			<u>(4,768)</u>		<u>(5,928)</u>
			(77,004)		(78,881)
Buddion sy'n daladwy :					
Pensiynau	1	52,922		50,338	
Cyfundaliadau (ymddeoliad)	1	14,029		14,544	
Cyfundaliadau (grantiau marwolaeth)	1	<u>2,247</u>		<u>1,807</u>	
			69,198		66,689
Taliadau i'r rhai a adawodd y cynllun neu o'u herwydd					
Ad-daliadau i gyfrannwyr		121		83	
Trosglwyddo allan (unigol)		1,936		1,788	
Trosglwyddo allan (swmp)	2	3,889		0	
Arall		129		165	
Treuliau a achoswyd gan y cynllun	3	<u>17,621</u>		<u>18,289</u>	
			<u>23,696</u>		<u>20,325</u>
			92,894		87,014
YCHWANEGIADAU NET (TYNNWYD ALLAN)			<u>15,890</u>		<u>8,133</u>
Elw ar Fuddsoddiadau					
Incwm Buddsoddiad	5		(5,863)		(5,345)
Newid yng ngwerth marchnad y buddsoddiadau (Wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu)	5		4,706		(184,629)
ENILLION NET AR FUDDSODDIADAU			<u>(1,157)</u>		<u>(189,974)</u>
(GOSTYNGIAD) / CYNNYDD NET YN Y GRONFA			14,733		(181,841)
ASEDAU NET AGORIADOL Y CYNLLUN			<u>1,395,408</u>		<u>1,213,567</u>
ASEDAU NET WRTH GAU'R CYFRIFON			<u>1,380,675</u>		<u>1,395,408</u>

CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

		2016	2015
	Nodyn	£000	£000
Datganiad Asedau Net			
Asedau Buddsoddiad:	5/6		
Gwarantau Llog Sefydlog		170,331	172,749
Cronfeydd ecwiti tramor a reolir		202,826	247,289
Cronfeydd aml-strategaeth a reolir		227,037	205,260
Cronfeydd eiddo		109,233	103,522
Cronfeydd Isadeiledd		27,351	34,128
Cronfeydd Amaethyddol / Coed		25,937	26,207
Cronfeydd Nwyddau		0	24,962
Cronfeydd ecwiti preifat		139,582	142,808
Cronfa o Gronfeydd Mantoli		139,221	48,750
Buddsoddiad wedi'i gymhell gan rwymedigaeth		315,530	329,101
Cronfeydd Manteisgar		8,240	9,998
		<u>1,365,288</u>	<u>1,344,774</u>
Arian Parod	8	<u>15,034</u>	<u>47,591</u>
		15,034	47,591
Asedau Cyfredol:			
Yn ddyledus o fewn 1 blwyddyn	9	<u>5,349</u>	<u>6,236</u>
		5,349	6,236
Rhwymedigaethau cyfredol :			
Yn ddyledus o fewn 1 blwyddyn	9	<u>(4,996)</u>	<u>(3,193)</u>
		(4,996)	(3,193)
ASEDAU NET AR 31 MAWRTH		<u><u>1,380,675</u></u>	<u><u>1,395,408</u></u>

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

1. DADANSODDIAD O'R CYFRANIADAU DERBYNIADWY / BUDDION SY'N DALADWY

Mae'r cyfraniadau yn cynrychioli'r symiau sydd i'w derbyn gan wahanol awdurdodau cyflogi parthed eu cyfraniadau eu hunain a chyfraniadau gweithwyr pensiynadwy. Cyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd yn ystod 2015/16 oedd £57.765m (£58.024m yn 2014/15) gan gyflogwyr a £14.471m (£14.929m yn 2014/15) gan weithwyr.

Roedd y swm hwnnw gan gyflogwyr yn cynnwys £30.488m (£29.434m yn 2014/15) a oedd yn ymwneud â'r gyfradd gyfrannu gyffredin o 13.8% a delir gan bob cyflogwr, a £27.277m (£28.590m yn 2014/15) yn ymwneud â'r cyfraddau addasedig unigol a chyfraniadau ychwanegol a dalwyd mewn perthynas â chyllido diffygion ar gyfer cyflogwyr unigol.

Cafodd buddion sy'n daladwy ac ad-daliadau cyfraniadau eu cynnwys yn y cyfrifon ar sail yr holl hawliadau dilys a gymeradwywyd yn ystod y flwyddyn.

Gweler dadansoddiad o'r cyfraniadau a dderbyniwyd a'r buddion sy'n daladwy isod:-

Cyrrff rhestredig	2016		2015	
	Buddion sy'n daladwy £000	Cyfraniadau derbyniadwy £000	Buddion sy'n daladwy £000	Cyfraniadau derbyniadwy £000
Cyngor Sir y Fflint	23,903	25,215	24,610	24,648
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	21,199	22,438	20,241	21,789
Cyngor Sir Ddinbych	16,632	17,525	14,895	17,549
Dosraniad cronfa gyda:				
Cyngorau Gwynedd a Phowys	2,317	0	2,353	0
Sefydliadau Addysg	3,191	4,215	2,982	6,737
Cyngorau Tref a Chymuned	124	298	131	286
Eraill - cyrrff rhestredig	888	1,478	605	1,359
Eraill - cyrrff a dderbyniwyd	944	1,067	872	585
	69,198	72,236	66,689	72,953

Dim ond adlewyrchu'r ffigyrau yn y cyfrifon a wna'r uchod. Mae amgylchiadau pob un o'r cyrrff a restrir yn wahanol am amrywiaeth o resymau (proffiliau cyfraniadau a phensiynwyr, cyfraddau cyfrannu gweithwyr, profiad o ymddeoliadau cynnar ac ati) ac mae llunio cymariaethau uniongyrchol yn ddiystyr i raddau helaeth oherwydd hyn.

2. TROSLWYDDIAD SWMPUS

Roedd y trosglwyddiad swmpus o £3.889 miliwn y sonnir amdano yn y cyfrifon yn berthnasol i'r arian a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd o safbwynt staff Addysg a drosglwyddwyd o Gyngor Sir y Fflint, Cyngor Sir Ddinbych a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam.

3. TREULIAU TALU GAN Y GRONFA

Mae'r rheoliadau yn caniatáu i'r Cyngor godi cost gweinyddu'r cynllun ar y Gronfa. Cyfrifwyd ffioedd rheolwyr allanol ar sail yr hyn sydd yn eu cytundeb rheoli.

Mae'r tabl isod yn nodi costau gweinyddu pensiynau a rheoli buddsoddiadau. Mae'r prif gynnydd yn y costau goruchwylio a llywodraethu yn ymwneud â phenodi ymgynghorydd allanol ac ymgynghorydd annibynnol newydd, ac mae'r ddau ohonynt wedi cyfrannu at adolygiad mawr o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa a newidiadau i strwythur llywodraethu'r Gronfa. Mae'r ffioedd ymgynghori hefyd yn adlewyrchu monitro parhaus mandad Rheolaeth Hirdymor Risg Cyllid.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	2016	2015
	£000	£000
Trosolwg a Llywodraethu		
Costau Gweithwyr	225	218
Gwasanaethau Cefnogi	31	33
Cyflenwadau a Gwasanaethau	54	49
Ymgynghorwyr ac Actiwari	818	750
Archwilio	39	37
Cyfreithiol	35	21
	1,202	1,108
Ffioedd Rheoli Buddsoddiad		
Net Ffioedd Rheoli Cronfa	14,971	16,127
Ffioedd Ceidwaid	28	32
Ffioedd Monitro Perfformiad	30	20
	15,029	16,179
Costau Gweinyddol		
Costau Gweithwyr	603	592
Gwasanaethau Cefnogi	146	156
Allanoli	404	32
Cyflenwadau a Gwasanaethau	237	222
	1,390	1,002
Cyfanswm y ffioedd	17,621	18,289

Mae ffioedd rheoli buddsoddiadau'n fras seiliedig ar werth y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ar y farchnad a gan hynny maent yn cynyddu neu'n gostwng wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid. Mae'r Gronfa wedi'i buddsoddi mewn cronfeydd cyfun ac mae'r mwyafrif o'r ffioedd yn cael eu codi o fewn y Cronfeydd. Roedd canllaw CIPFA 2014/15 yn mynnu fod cronfeydd pensiwn yn cynnwys holl ffioedd rheolwyr buddsoddiadau gan gynnwys y rheiny a ddidynnir yn y tarddiad i ariannu buddsoddiadau. Gan hynny, roedd y ffigwr o £16.127m ar gyfer Costau Rheoli Buddsoddiadau a adroddwyd yng nghyfrifon 2014/15 yn cynnwys £1.891m o ffioedd tanategol. Yn ogystal â'r ffioedd tanategol roedd y canllaw hefyd yn mynnu fod cronfeydd yn cynnwys costau trafodion (a oedd yn cael eu cynnwys yn y nodyn naratif yn unig yn y gorffennol) gan hynny cynhwyswyd £1.527m o gostau trafodion yn y £16,127m.

Mae canllaw CIPFA wedi'i adolygu yn 2015/16 ac mae wedi egluro'r sefyllfa o ran ffioedd tanategol, gan alw ar egwyddor cyfrifeg rheolaeth. Mae'r canllaw yn egluro y dylai Cronfeydd ond gynnwys ffioedd os oes ganddynt berthynas uniongyrchol â'r rheolwr buddsoddiadau, sy'n golygu na ddylai ffioedd tanategol gael eu cynnwys yng nghyfanswm y Costau Rheoli. Mae'r wybodaeth hon yn dal i fod yn ddatgeladwy yn Adroddiad Blynyddol y Gronfa.

Mae Ffioedd Rheoli'r Gronfa a ddangosir dros y dudalen yn dangos y ffioedd ar gyfer 2015/16, 2014/15 yn ogystal â'r swm cyfwerth ar gyfer 2014/15 os ailddatganwyd i ateb gofynion canllawiau 2015/16. Mae cyfanswm y costau'n cynnwys Costau Rheoli Blynyddol gan Reolwyr y Gronfa a hefyd unrhyw gostau ychwanegol megis costau gweithredol, gweinyddol a chyfreithiol. Mae'r ffioedd ar gyfer 2014/15 hefyd wedi cael eu haddasu i gynnwys costau a ailddosbarthwyd neu gostau ychwanegol a ddarparwyd ar ôl cadarnhau cyfrifon 2014/15.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

		os ailldatganwyd	
	2016	2015	2015
	£000	£000	£000
Ffioedd Rheoli'r Gronfa			
Craidd			
Treuliau Cyfanswm gynnwys AMC	5,578	6,152	6,672
Ffioedd Gwaelodol	0	833	0
Ffioedd Perfformiad	219	720	439
Ffioedd Trafodion	105	1,096	1,096
Ffioedd nad ydynt yn rhai craidd			
Treuliau Cyfanswm gynnwys AMC	6,132	4,078	5,161
Ffioedd Gwaelodol	0	1,058	0
Ffioedd Perfformiad	2,557	1,759	2,037
Ffioedd Trafodion	380	431	431
	14,971	16,127	15,836

Mae'r rhai nad ydynt yn rai craidd yn ymwneud ag eiddo, isadeiledd, ecwiti preifat, buddsoddiadau manteisgar, a phren ac amaethyddiaeth.

Cyfanswm y ffioedd fel canran o'r gwerth asedau net y gronfa oedd 1.09% ar gyfer 2015/16 (1.16% 2014/15).

4. BUDDSODDIADAU A PHERFFORMIAD

Ceir rhagor o fanylion am y strategaeth fuddsoddi yn y Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi sydd ar gael gan Reolwr Cronfa Bensiynau Clwyd, Neuadd y Sir, yr Wyddgrug, CH7 6NA (gwefan www.clwydpensionfund.org.uk neu ffôn: 01352 702264).

Mae'r Cyngor yn defnyddio gwasanaethau perfformiad buddsoddi Cwmni WM ac Ymgynghorwyr JLT . Dangosodd yr adroddiad ar gyfer blwyddyn ariannol 2015/16 fod y Gronfa wedi gwneud elw cyffredinol o -0.1% o'i buddsoddiadau (+14.0% yn 2014/15). Mae hynny'n cymharu ag elw meincnod o +1.4% ar gyfer y flwyddyn.

5. DADANSODDIAD O DRAFODION AC ELW AR FUDDSODDIADAU

Trosolwg

Mae'r Gronfa'n buddsoddi arian dros ben mewn asedau trwy ystod eang o reolwyr. Mae'r prif fuddsoddiadau hyn trwy gronfeydd cyfun lle bo'r Gronfa yn un o nifer o fuddsoddwyr a lle bo'r arian cyfun yn cael ei fuddsoddi ar sail gyffredin ond, o ran asedau amgen y Gronfa, mae cwpl o ddaliadau a ddyfynnir. Yn gyffredinol, fodd bynnag, nid oes gan y Gronfa ddaliadau uniongyrchol o safbwynt ecwiti, bondiau, eiddo, cwmnïau ecwiti preifat, nwyddau nac offerynnau ariannol eraill.

Trafodion ac Elw ar Fuddsoddiadau

Mae manylion trafodion buddsoddi 2015/16 ac elw net gwerthiant o £4.840m (£57.213m yn 2014/15) ynghyd ag incwm buddsoddi o £5.863m (£5.345m yn 2014/15) wedi'u nodi isod. Yr oedd yr elw nas gwiredwyd ar gyfer 2015/16, o ganlyniad i newid yng ngwerth marchnad y buddsoddiadau, yn cyfateb i (£9.546)m (colled o £127.416m yn 2014/15). Felly, y cynnydd yng ngwerth marchnad y buddsoddiadau (a wiredwyd ac nas gwiredwyd) yw (£4.706)m (£184.629m yn 2014/15).

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Gwerth ar y farchnad 2014/15	Pryniant	Gwerthiant	Elw a wireddwyd (Colled)	Elw heb ei wireddu (colled)	Gwerth ar y farchnad 2015/16	Incwm Buddsoddi adau
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarantau Llog Sefydlog	172,749	0	0	0	(2,418)	170,331	0
Buddsoddiad wedi'i gymell gan rywmedigaeth	329,101	0	0	0	(13,571)	315,530	0
Ecwiti Tramor Gweithredol	247,289	19,909	(50,115)	995	(15,252)	202,826	0
Amlstrategaeth	205,260	179,620	(148,422)	4,103	(13,524)	227,037	0
Eiddo	103,522	7,192	(10,544)	1,663	7,400	109,233	2,741
Isadeiledd	34,128	78	(10,509)	12	3,642	27,351	1,125
Coed ac Amaethyddiaeth	26,207	782	(2,306)	0	1,254	25,937	94
Nwyddau	24,962	0	(25,703)	(12,246)	12,987	0	0
Ecwiti Preifat	142,808	21,935	(40,980)	9,669	6,150	139,582	1,644
Manteisgar	9,998	4,036	(496)	93	(5,391)	8,240	201
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	48,750	199,280	(109,346)	692	(155)	139,221	0
	1,344,774	432,832	(398,421)	4,981	(18,878)	1,365,288	5,805
Arian parod	47,591	0	0	0	0	15,034	0
Ffioedd mewn cronfeydd cyfun	0	0	0	0	9,332	0	0
Llog	0	0	0	0	0	0	58
Arian Cyfred	0	0	0	(141)	0	0	0
	47,591	0	0	(141)	9,332	15,034	58
Cyfanswm 2015/16	1,392,365	432,832	(398,421)	4,840	(9,546)	1,380,322	5,863
2014/15	1,212,810	142,377	(149,070)	57,213	127,416	1,392,365	5,345

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Gwerth ar y farchnad 2013/14	Pryniant	Gwerthiant	Elw a wireddwyd (Colled)	Elw heb ei wireddu (colled)	Gwerth ar y farchnad 2014/15	Incwm Buddsoddi adau
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarant Llog Sefydlog	174,002	0	0	0	(1,253)	172,749	0
Buddsoddiad wedi'i gymell gan rwymedigaeth	227,459	0	0	0	101,642	329,101	0
Ecwiti Tramor Gweithredol	281,343	15,824	(87,442)	36,439	1,125	247,289	0
Amlstrategaeth	115,487	85,133	0	0	4,640	205,260	0
Eiddo	97,780	12,170	(20,303)	1,948	11,927	103,522	1,948
Isadeiledd	29,636	3,368	(4,385)	163	5,346	34,128	901
Coed ac Amaethyddiaeth	22,382	4,055	(160)	0	(70)	26,207	101
Nwyddau	32,084	0	0	0	(7,122)	24,962	0
Ecwiti Preifat	139,799	19,620	(31,226)	3,812	10,803	142,808	2,010
Manteisgar	12,517	2,207	(4,961)	638	(403)	9,998	231
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	48,393	0	(593)	169	781	48,750	0
	<u>1,180,882</u>	<u>142,377</u>	<u>(149,070)</u>	<u>43,169</u>	<u>127,416</u>	<u>1,344,774</u>	<u>5,191</u>
Arian parod	31,928	0	0	0	0	47,591	0
Ffioedd mewn cronfeydd cyfun	0	0	0	14,032	0	0	0
Llog	0	0	0	0	0	0	154
Arian Cyfred	0	0	0	12	0	0	0
	<u>31,928</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>14,044</u>	<u>0</u>	<u>47,591</u>	<u>154</u>
Cyfanswm 2014/15	<u>1,212,810</u>	<u>142,377</u>	<u>(149,070)</u>	<u>57,213</u>	<u>127,416</u>	<u>1,392,365</u>	<u>5,345</u>
2013/14	<u>1,179,061</u>	<u>501,018</u>	<u>(505,043)</u>	<u>107,501</u>	<u>(78,815)</u>	<u>1,212,810</u>	<u>2,721</u>

6. GWERTH BUDDSODDIADAU AR Y FARCHNAD (GAN EITHRIO ARIAN PAROD A BLAENDRAFODION)

Cost llyfr y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016 yw £1,123.290m (£1,083.899m yn 2014/15). Gwerth marchnad y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2016 yw £1,365.288m (£1,344,774m yn 2014/15); gellir dadansoddi hyn fel a ganlyn:

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Yn ôl cyfandir

Mae'r daliadau yn y DU ar 31 Mawrth 2016 yn cyfateb i 31% o gyfanswm y buddsoddiadau yn ôl gwerth y farchnad:

	2016	2015
	£000	£000
Y DU	429,081	431,010
Ewrop	103,471	114,087
Gogledd America	93,321	100,667
Marchnadoedd sy'n datblygu	104,121	93,653
Buddsoddiadau Byd-eang	635,294	605,357
	1,365,288	1,344,774

Yn ôl rheolwr cronfa

	2016		2015	
	£000	%	£000	%
BlackRock	0	0	50,330	4
Wellington	77,877	6	109,235	8
Aberdeen	26,244	2	9,380	1
Insight	315,530	23	329,101	24
Pioneer	0	0	1,324	0
Liongate	0	0	21,977	2
SSARIS	0	0	25,449	2
Duet	0	0	50,299	4
BlueCrest	0	0	34,409	3
Investec	155,632	11	163,885	12
Stone Harbor	170,331	12	172,749	13
Pyrford	60,992	5	59,973	4
Man FRM	139,221	10	0	0
'Syniadau Gorau' Ymgynghorydd	109,118	8	0	0
Eiddo	109,233	8	103,522	8
Isadeiledd	27,351	2	34,128	2
Coed/ Amaethyddiaeth	25,937	2	26,207	2
Ecwiti Preifat	139,582	10	142,808	10
Manteisgar	8,240	1	9,998	1
	1,365,288	100	1,344,774	100

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Yn ôl y Buddsoddiadau Rhestredig / Rheoledig

	2016			2015		
	Rhestredig a reolwyd	Rhestredig	Anrhestredig	Rhestredig a reolwyd	Rhestredig	Anrhestredig
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarantau Llog Sefydlog	0	0	170,331	0	0	172,749
Ecwiti Tramor	202,826	0	0	196,990	0	50,299
Amlstrategaeth	227,037	0	0	205,260	0	0
Eiddo	38,988	0	70,245	36,018	0	67,504
Isadeiledd	0	11,417	15,934	0	6,712	27,416
Coed / Amaethyddiaeth	0	0	25,937	0	0	26,207
Nwyddau	0	0	0	0	0	24,962
Ecwiti Preifat	0	1,998	137,584	0	1,969	140,839
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	0	0	139,221	21,977	0	26,773
Manteisgar	0	0	8,240	0	0	9,998
Buddsoddiad wedi'i gymhell gan rwymedigaeth	315,530	0	0	329,101	0	0
	<u>784,381</u>	<u>13,415</u>	<u>567,492</u>	<u>789,346</u>	<u>8,681</u>	<u>546,747</u>
			<u>1,365,288</u>			<u>1,344,774</u>

7. GWERTH TEG Y BUDDSODDIADAU

Offerynnau Ariannol

Er bod y Gronfa'n buddsoddi bron yn gyfan gwbl trwy gyfrwng cronfeydd cyfun, mae rheolwyr y cronfeydd hyn yn buddsoddi mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol gan gynnwys adneuron banc, offerynnau ecwiti a ddyfynnir, gwarant llog sefydlog, daliadau eiddo uniongyrchol, cynnyrch ecwiti anrhestredig, blaendrafodion nwyddau a deilliannau eraill. Mae hyn yn cyflwyno amrywiaeth o risgiau ariannol i'r Gronfa gan gynnwys risg o ran credyd a chyd-barti cytundeb, risg hylifedd, risg y farchnad a risg cyfradd gyfnewid.

Benthycia stoc yw benthyc gwarantau penodol gan un buddsoddwr i un arall sy'n caniatáu i'r sawl sydd berchen y stoc barhau i dderbyn yr incwm a gynhyrchir gan y stoc ynghyd â thaliad ychwanegol gan y sawl sy'n benthyc. Mae'r risg yn cael ei leihau wrth i'r benthyciwr ddarparu sicrwydd cyfochrog o ansawdd uchel (arian parod, gwarantau neu giltiau). Mewn gwirionedd mae'n weithgaredd masnachu i gynhyrchu incwm yn hytrach na buddsoddiad. Nid yw'r Gronfa yn ymwneud yn uniongyrchol â benthycia stoc.

Gwerth Teg – Seiliau Priso

Mae'r buddsoddiadau yn cael eu dangos yn y cyfrifon yn ôl eu gwerth teg ar 31 Mawrth 2016 ar sail y canlynol.

- Mae gwarantau rhestredig y DU a thramor yn cael eu priso o fewn y cronfeydd cyfun priodol gan ddefnyddio prisiau'r cynnig swyddogol a ddyfynnwyd ar y gyfnewidfa stoc berthnasol. Mae daliadau tramor yn cael eu trosi i sterling ar gyfradd gyfnewid a ddyfynnwyd pan gaeodd y marchnadoedd ar 31 Mawrth 2016.
- Mae unedau ymddiriedolaethau yn cael eu priso ar bris cynnig y farchnad.
- Mae cronfeydd cyfun eraill yn cael eu priso ar bwynt y cynnig yn y broses ddiweddaraf a ddyfynnwyd gan eu rheolwyr perthnasol neu weinyddwyr y gronfa briodol ar 31 Mawrth 2016. Lle nad oes pris cynnig ar gael, prisir yr asedau ar y gwerth net a ddarparwyd ar gyfer yr ased.
- Mae cronfeydd eiddo yn cael eu priso ar bris cynnig ar y farchnad, sy'n seiliedig ar brisiad annibynnol rheolaidd o'r cronfeydd cyfun ar gyfer daliadau eiddo.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

- Mae daliadau ecwiti preifat yn fuddiannau mewn partneriaethau cyfyngedig. Mae'n bwysig cydnabod natur oddrychol wrth benderfynu ar werth teg y buddsoddiadau hyn. Maent yn seiliedig ar amcangyfrifon ar gyfer y dyfodol a barn sy'n cynnwys nifer o ffactorau. Mae'r daliadau hyn yn cael eu prisio yn seiliedig ar gyfran y Gronfa o asedau net y bartneriaeth yn ôl y datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddwyd gan y rheolwyr perthnasol. Lle nad yw'r prisiadau hyn yn cyd-fynd â dyddiad mantolen y Gronfa, mae'r prisiadau yn cael eu haddasu gan roi ystyriaeth i'r trafodion diweddaraf, gwerthoedd asedau a gwybodaeth ariannol arall sydd ar gael ar adeg paratoi'r datganiadau hyn er mwyn adlewyrchu dyddiad mantolen y Gronfa. Mae datganiadau prisio rheolwyr yn cael eu paratoi yn unol â Chanllawiau Cymdeithas Ecwiti Preifat a Chyfalaf Menter Ewrop (EVCA), yn cynnwys y llog a gariwyd. Mae'r rhain yn cynnwys protocol FAS157 yr UDA o ran dulliau prisio-
 - Y Farchnad – defnyddio prisiau a data perthnasol arall a gynhyrchir gan drafodion y farchnad sy'n cynnwys asedau / dyledion tebyg neu gyffelyb (e.e. lluosrifau arian).
 - Incwm – yn defnyddio technegau prisio i drosi symiau a ddisgwylir yn y dyfodol i un swm presennol (enillion neu lifau arian gostyngol)
 - Cost – yn seiliedig ar y swm y byddai ei angen ar hyn o bryd i ddisodli capasiti gwasanaeth ased (wedi'i addasu ar gyfer darfodiad)

Mae angen i reolwyr “defnyddio'r dull sy'n briodol ar gyfer yr amgylchiadau a defnyddio data digonol ac i gymhwyso'r dull yn gyson nes nad yw'n briodol bellach.” Mae hefyd yn bosibl defnyddio nifer o ddulliau neu gyfuniad o ddulliau. Mae'r rhan fwyaf o reolwyr ecwiti preifat yn defnyddio cyfuniad o ddulliau'r “farchnad” ac “incwm”.

- Mae buddsoddiadau isadeiledd fel arfer yn cael eu dwyn ar sail cost neu werth teg, pa un bynnag sydd isaf, heblaw pan fo prisiadau penodol am i fyny neu am i lawr. Wrth amcangyfrif gwerth teg, mae rheolwyr yn defnyddio eu barn, gan roi ystyriaeth i ganllawiau EVCA a nodwyd uchod ar gyfer prisio buddsoddiadau heb eu dyfynnu. Ystyrir prisiadau am i fyny pan y mae amcanion buddsoddi wedi'u dilysu a gellir arddangos cynnydd o'r fath. Mae prisiadau am i lawr yn cael eu cyflawni waeth beth fo'r cam buddsoddi lle bo'r rheolwr yn ystyried bod diffyg ar y buddsoddiad gwaelodol.
- Mae buddsoddiadau coetir yn cael eu dwyn ar werth net ased fel y penderfynir gan y Partner Cyffredinol. Yn y rhan fwyaf o achosion mae gwerth teg yn deillio o'r datganiadau ariannol archwiliedig a ddarparwyd gan reolwyr neu gronfeydd gwaelodol. Mewn amgylchiadau lle nad yw'r datganiadau ariannol archwiliedig ar gael ar 31 Mawrth, mae'r prisiadau yn deillio o adroddiadau chwarterol heb eu harchwilio gan y rheolwyr neu'r gronfeydd gwaelodol. Lle bo'r buddsoddiadau coetir yn uniongyrchol yn hytrach na thrwy reolwyr gwaelodol, mae'r prisiadau yn seiliedig ar brisiad annibynnol rheolaidd o'r daliadau hyn.
- Mae gronfeydd mantoli yn cael eu prisio'n fisol i greu gwerth net ased yn seiliedig ar gyfran cyfatebol y Gronfa o werth y gronfeydd gwaelodol fesul rheolwr. Yn gyffredinol mae gwerth teg buddsoddiad y Gronfa mewn cronfa berthnasol yn cynrychioli'r swm y gall y Gronfa ddisgwyl ei dderbyn o'r gronfa pe bai buddsoddiad y Gronfa yn cael ei adbrynu ar ddyddiad y prisiad, yn seiliedig ar yr wybodaeth sydd ar gael yn rhesymol ar adeg llunio'r prisiad ac y mae'r Gronfa'n credu ei fod yn ddibynadwy.
- Mae gronfeydd Twf Arallgyfeirio ac Aml Strategaeth yn buddsoddi'n bennaf mewn marchnadoedd nad ydynt yn seiliedig ar gyfnewidfeydd. Mae'r rhain yn cynnwys marchnadoedd OTC neu “rhyng ddelwyr” a defnyddir trosoledd yn sylweddol gan gronfeydd o'r fath. Os nad yw prisiau'r farchnad ar gael neu nad ydynt yn adlewyrchu prisiau cyfredol y farchnad, mae'r Gronfa yn cymhwyso ei pholisïau prisio ei hun gan gyfeirio at brisiau perthnasol sydd ar gael i sefydlu gwerth teg ar gyfer yr asedau a ddeler.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Gwerth Teg – Hierarchaeth

Mae prisiad offerynnau ariannol wedi'i ddsbarthu'n dair lefel yn ôl ansawdd a dibynadwyedd yr wybodaeth a ddefnyddir i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol ar Lefel 1 yw'r rhai lle bo eu gwerth teg yn deillio o brisiau heb eu haddasu a ddyfynnwyd mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau tebyg. Mae cynnyrch sy'n cael eu dosbarthu fel Lefel 1 yn cynnwys ecwiti a ddyfynnwyd, gwarannau llog sefydlog a ddyfynnwyd ac ymddiriedolaethau unedol. Dangosir buddsoddiadau rhestredig yn ôl pris y cynnig.

Lefel 2

Offerynnau ariannol ar Lefel 2 yw'r rhai lle nad yw'r pris a ddyfynnir ar y farchnad ar gael, er enghraifft, lle bo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad na ystyrir fel marchnad weithredol, neu lle y defnyddir technegau prasio i benderfynu ar werth teg a lle bo'r technegau hynny'n defnyddio mewnbynnau sydd wedi'u seilio'n sylweddol ar ddata marchnad y gellir ei weld.

Lefel 3

Offerynnau ariannol ar Lefel 3 yw'r rhai lle bo o leiaf un mewnbyn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad offeryn nad yw wedi'i seilio ar ddata marchnad y gellir ei weld. Byddai offerynnau o'r fath yn fuddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfeydd o gronfeydd mantoli, sy'n cael eu prasio gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau prasio sydd angen barn sylweddol i benderfynu ar ragdybiaeth briodol.

Mae'r tablau canlynol yn dangos sefyllfa asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2016 a'r 31 Mawrth 2015 yn seiliedig ar yr hierarchaeth hon.

	Gwerth ar y Farchnad 2015/16	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
	£000	£000	£000	£000
Gwarantau Llog Sefydlog	170,331	0	170,331	0
Buddsoddiad wedi'i gymhell gan rwymedigaeth	315,530	0	0	315,530
Ecwiti Tramor Gweithredol	202,826	60,073	142,753	0
Amlstrategaeth	227,037	170,110	56,927	0
Eiddo (1)	109,233	0	38,988	70,245
Isadeiledd (1)	27,351	11,417	0	15,934
Coed ac Amaethyddiaeth (1)	25,937	0	0	25,937
Ecwiti Preifat (2)	139,582	1,998	0	137,584
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	139,221	3,889	127,319	8,013
Cronfeydd Manteisgar (2)	8,240	0	0	8,240
	1,365,288	247,487	536,318	581,483
 Arian Parod	 15,034	 15,034	 0	 0
 Cyfanswm 2015/16	 1,380,322	 262,521	 536,318	 581,483

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

(1) Eiddo / Isadeiledd / Coed ac Amaethyddiaeth – defnyddir seiliau prisio amrywiol. Mae daliadau cronfa uniongyrchol yn cael eu prisio yn seiliedig ar brisiadau annibynnol, mae'r rhain wedi'u dosbarthu fel Lefel 2, ac mae gan rai cronfeydd ddiddordeb a menter partneriaeth ar y cyd sy'n destun amrywiaeth o fethodolegau prisio. Er mwyn bod yn geidwadol, mae'r cronfeydd hyn wedi'u dosbarthu fel Lefel 3 oni ddyfynnir y gronfa ei hun.

(2) Ecwiti Preifat a Chronfeydd Manteisgar – Defnyddir nifer o sylfeini prisio amrywiol gan gynnwys cost, prisiau a ddyfynnwyd (yn aml yn cael eu diystyru ar gyfer "cyfnodau clo", lluosrifau trafodion, lluosrifau'r farchnad, enillion gwireddu yn y dyfodol, rhagolygon y cwmni, barn trydydd parti ac ati. Mae prisiadau cwmni a chronfeydd yn aml yn adlewyrchu cyfuniadau o'r seiliau prisio hyn. Er mwyn bod yn geidwadol, mae'r cronfeydd hyn wedi'u dosbarthu fel Lefel 3 oni ddyfynnir y gronfa ei hun.

O fewn y buddsoddiadau a nodwyd uchod fel (1) neu (2), er bod cyfran fechan wedi'u rhestru, mae'r mwyafrif o'r daliadau yn fuddsoddiadau heb eu dyfynnu; (£296.928m) o gymharu â £307.982m yn 2014/15. Mae'r rhain wedi'u prisio yn ôl gwerth teg gan reolwyr y gronfa, gan ddefnyddio sail brisio briodol. Mae'r prisiadau yn dibynnu ar farn i raddau helaeth, ac oherwydd goddrychedd ac amrywioldeb y prisiadau hyn mae mwy o debygolrwydd na fydd y prisiadau sydd yn y datganiadau ariannol yn cael eu gwireddu pe baent yn cael eu gwerthu. Gall y gwahaniaeth fod yn sylweddol is neu uwch.

	Gwerth ar y Farchnad 2014/15	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3
	£000	£000	£000	£000
Gwarant Llog Sefydlog	172,749	0	172,749	0
Buddsoddiad wedi'i gymhell gan rwymedigaeth	329,101	329,101	0	0
Ecwiti Tramor Gweithredol	247,289	237,671	9,618	0
Amlstrategaeth	205,260	126,556	78,704	0
Eiddo (1)	103,522	0	36,018	67,504
Isadeiledd (1)	34,128	6,712	0	27,416
Coed ac Amaethyddiaeth (1)	26,207	0	0	26,207
Nwyddau	24,962	0	24,962	0
Ecwiti Preifat (2)	142,808	1,969	0	140,839
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	48,750	0	45,833	2,917
Cronfeydd Manteisgar (2)	9,998	0	0	9,998
	1,344,774	702,009	367,884	274,881
 Arian Parod	 47,591	 47,591	 0	 0
 Cyfanswm 2014/15	 1,392,365	 749,600	 367,884	 274,881

8. RISGIAU BUDDSODDI

Fel y dangoswyd, mae gan y Gronfa fudd mewn amrywiaeth o offerynnau ariannol gan gynnwys adneuron banc, offerynnau ecwiti a ddyfynnir, gwarantau llog sefydlog, daliadau eiddo uniongyrchol a chynnyrch ecwiti heb eu rhestru. Mae hyn yn cyflwyno amrywiaeth o risgiau ariannol i'r Gronfa gan gynnwys risg credyd a chyd-barti cytundeb, risg hylifedd, risg y farchnad a risg cyfradd gyfnewid.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Gweithdrefnau ar gyfer Rheoli Risg

Mae'r prif bwerau buddsoddi wedi'u cynnwys yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (diwygiwyd) ac yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdod Gweinyddu fuddsoddi unrhyw arian o'r gronfa bensiwn nad oes ei angen ar unwaith i wneud taliadau o'r Gronfa Bensiwn. Mae'r rheoliadau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Gronfa Bensiwn lunio polisi ar gyfer buddsoddi arian y gronfa. Mae gweithdrefnau rheoli risg cyffredinol yr Awdurdod Gweinyddu yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy y marchnadoedd ariannol a gweithredu cyfyngiadau i liniaru'r risgiau hynny. Mae'r Gronfa Bensiwn yn adolygu ei Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi yn flynyddol a'r Datganiad Strategaeth Ariannu, sy'n egluro polisi'r Gronfa Bensiwn ar faterion megis y math o fuddsoddiadau sy'n cael eu cynnal, cydbwysedd rhwng y mathau o fuddsoddiadau, cyfyngiadau buddsoddi a'r modd y rheolir y risg. Gellir canfod y Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi a'r Datganiad Strategaeth Ariannu ar wefan y Gronfa (www.clwydpensionfund.org.uk)

Mae'r Gronfa yn cynnal adolygiad ffurfiol o'i strwythur bob 4 blynedd o leiaf, bob 3 blynedd fel arfer. Cynhaliwyd yr adolygiad diwethaf yn 2014 pan benderfynodd Ymgynghorwyr y Gronfa, JLT Group, y dylai'r gymysgedd o asedau, gyda'r gofynion ar gyfer rheolwyr cronfeydd penodol i wneud yn well na'u hindocsau marchnad, gynhyrchu elw tymor hir o 7.2% gydag anwadalwch o ryw 11%. Elfen allweddol y broses adolygu oedd ystyried risg ac ers sawl blwyddyn bellach mae'r Gronfa wedi dilyn polisi o leihau risg trwy amrywio buddsoddiadau ar draws dosbarthiadau asedau, rhanbarthau buddsoddi a rheolwyr cronfeydd. At hynny, mae asedau amgen yn destun eu gofynion amrywio eu hunain ac mae rhai enghreifftiau eraill isod.

- ecwiti preifat – yn ôl cam, daearyddiaeth a blwyddyn gyntaf y buddsoddiad lle na ddefnyddir cronfeydd o gronfeydd.
- eiddo – yn ôl math, proffil risg, daearyddiaeth a blwyddyn gyntaf y buddsoddiad (ar gronfeydd caeedig).
- isadeiledd – yn ôl math (cynradd / eilaidd), daearyddiaeth a blwyddyn gyntaf y buddsoddiad.
- cronfeydd mantoli – cronfeydd unigryw trwy lwyfan cyfrif a reolir

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn mandad Rheoli Risg Hirdymor. Mae'r strategaeth yn darparu fframwaith i alluogi'r Gronfa i leihau risg yn effeithiol pan fydd cyflwr y farchnad yn fwy ffafriol (h.y. pan fydd bondiau yn rhatach). Mae'r fframwaith yn cynnwys sbardunau sy'n seiliedig ar gynnyrch y farchnad a sbardunau lefel ariannu. Yn benodol, mae'r rheolwr yn defnyddio technegau Buddsoddiad wedi'i Gymell gan Rwymedigaeth (LDI) i gynyddu lefel mantoli o fewn y Gronfa. Cyflawnir hyn trwy brynu giltiau ynghyd â chytundebau ail-brynu (adfeddiannu). Mae'r rhain yn caniatáu i'r gronfa dderbyn amlygiad "heb ei ariannu" i'r giltiau. Mae'r rheolwr hefyd yn dyblygu dyraniad ecwiti goddefol y Gronfa gan ddefnyddio Cyfnewidiadau Cyfanswm Elw Ecwiti (TRS).

Risg Rholio

Mae gan rheolwr LDI y cyfleuster i ddefnyddio cytundebau ailbrynu, ar ôl i'r cytundebau hyn aeddfedu, mae angen eu disodli gyda chytundebau eraill i gynnal yr amlygiad perthnasol (a elwir yn 'rholio'r contract). Mae hyn yn cynnwys rheoli'r risgiau gweithredol a godwyd i sicrhau bod digon o adnoddau ar waith i drefnu'r masnachu a rheoli'r broses. Yn ogystal â hyn, wrth i'r contract aeddfedu, gall y farchnad sylfaenol ar gyfer adfeddiannu fod yn anhylif ac ar y gwaethaf, efallai na fydd modd i'r rheolwr rollo'r sefyllfa. Caiff hyn ei liniaru trwy strwythuro'r adfeddiannu cyffredinol dros gyfres o ddyddiadau aeddfedu ac amrywio amlygiad cyd-barti.

Risg Rheolwr

Mae'r Gronfa hefyd wedi'i hamrywio'n dda o ran rheolwyr heb unrhyw reolwr unigol yn rheoli mwy na 23% o asedau'r Gronfa. Pan gânt eu penodi mae rheolwyr cronfeydd yn derbyn pŵer dirprwyol trwy gytundeb rheoli buddsoddi i brynu a gwerthu fel y bo'n briodol yn eu barn nhw dan y mandad priodol. Mae gan bob mandad feincnod neu darged i'w ragori neu ei gyflawni, fel arfer yn seiliedig ar gyfnod rholio o 3 blynedd. Mae angen diweddariad, o leiaf bob chwarter, gan bob rheolwr a chynhelir cyfarfodydd rheolaidd gyda'r rheolwyr i drafod eu mandadau a'u perfformiad arnynt. Mae trefniadau ychydig yn wahanol ar gyfer rhai o'r asedau amgen. Ar gyfer ecwiti preifat, eiddo, isadeiledd a choed / amaethyddiaeth, mae'r buddsoddiadau yn benodol i gronfa nid y rheolwyr, gyda chronfeydd penodol yn cael eu dewis gan y tîm mewnol ar ôl gwiriadau diwydrwydd dyladwy gofalus. Mae'r ymrwymadau hyn yn tueddu i fod yn llai o ran natur na'r prif fuddsoddiadau dosbarth o asedau ond derbynnir adroddiadau perfformiad rheolaidd ac mae buddsoddiadau o'r fath yn cael eu hadolygu gyda'r rheolwyr o leiaf unwaith y flwyddyn.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Credyd

Risg credyd yw risg y bydd cyd-barti yr offeryn ariannol yn methu â chyflawni goblygiad neu ymrwymiad y mae wedi'i gytuno gyda'r Gronfa. Fel y nodwyd uchod, mae bron holl fuddsoddiadau'r Gronfa trwy gronfeydd cyfun ac mae nifer o'r rhain yn ymwneud â masnachu deilliadol o fathau amrywiol, gan gynnwys blaendrafodion cyfnewidiadau ac opsiynau. Er nad yw'r Gronfa yn gyd-barti uniongyrchol i fasnach o'r fath ac felly nad oes risg credyd uniongyrchol, yn amlwg mae'r holl drafodion deilliadol yn cynnwys elfen o risg a gall methiant un o gyd-bartion y gronfa gael effaith negyddol ar werth cronfa gyfun.

Fodd bynnag, mae rhan o'r gwiriadau diwydrwydd dyladwy gweithredol a gyflawnir ar benodiadau rheolwyr posibl yn cynnwys ansawdd prosesau risg rheolwr ar gyfer cyd-bartion ac yn ceisio sefydlu sicrwydd bod y rhain yn gallu lleihau amlygiad i risg credyd. Ar ôl eu penodi, mae angen i reolwyr ddarparu copïau o'u hadroddiadau rheolaeth fewnol blynyddol i'w hadolygu i sicrhau bod y safonau a ddisgwylir yn cael eu cynnal.

Ni wneir adneuo gyda'r banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio'n annibynnol.

Yn amodol ar ofynion llif arian parod, gellir adneuo arian yn un o'r canlynol:

- Cyfrif banc y Gronfa Bensiwn gyda Banc National Westminster ar gyfer hylifedd dyddiol.
- Cyfrif adnau National Westminster sy'n caniatáu mynediad ar ôl 180 diwrnod o rybudd.
- Cronfa Marchnad Arian AAA ar gyfer gofynion hylifedd annisgwyl neu gyfraddau elw uwch.

Cred y Gronfa ei bod wedi rheoli ei hamlygiad i risg credyd ac ni chafwyd profiad o ddiffygion neu adneuo heb eu casglu yn y tair blynedd diwethaf. Daliadau arian parod y gronfa ar 31 Mawrth 2016 oedd £15.034m (£47.591m ar 31 Mawrth 2015), ac fe'u cynhaliwyd fel a ganlyn:

	Safon	2016 £000	2015 £000
Cronfeydd Marchnadoedd Arian			
BlackRock	AAA	0	482
Bank of New York Mellon	AAA	1,395	3,374
Cyfrifon Cadw Banc			
National Westminster Bank PLC	BBB+	13,619	43,715
Cyfrifon Banc Cyfredol			
National Westminster Bank PLC	BBB+	20	20
		<u>15,034</u>	<u>47,591</u>

O fewn y Gronfa, y meysydd ffocws o ran risg credyd yw bondiau a rhai categorïau asedau amgen.

- Rheolir portffolio bondiau'r Gronfa ar sail anghyfyngedig ac mae amlygiad sylweddol i greddydd, dyled y farchnad sy'n dod i'r amlwg a benthyciadau. Ar 31 Mawrth 2016, roedd gan y Gronfa fondiau nad ydynt o radd fuddsoddi gwerth £62.171 miliwn neu 36.5% o'r portffolio llog sefydlog (37.0% ar 31 Mawrth 2015).
- O ran ecwiti preifat ac isadeiledd mae buddsoddiadau'r Gronfa bron yn gyfan gwbl yn perthyn i ecwiti'r cwmnïau dan sylw.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Hylifedd

Mae gan y Gronfa Bensiwn ei chyfrif banc ei hun. Yn yr ystyr symlaf, risg hylifedd yw risg na fydd y Gronfa'n gallu diwallu ei oblygiadau ariannol pan fyddant yn ddyledus, yn enwedig taliadau pensiwn i'r aelodau. Ar lefel strategol mae'r Awdurdod Gweinyddu, ynghyd â'r actwari ymgynghorol, yn adolygu sefyllfa'r Gronfa bob tair blynedd i sicrhau y gellir cyflawni'r holl rwymedigaethau'n briodol. Mae cynllunio llif arian parod parhaus o ran cyfraniadau, taliadau buddion, incwm buddsoddi a galwadau cyfalaf/dosraniadau hefyd yn allweddol ac yn cael ei gyflawni'n rheolaidd gan y Gronfa.

O ran buddsoddiadau'n benodol, mae gan y Gronfa gymysgedd o asedau hylifol, lled-hylifol ac asedau caeth trwy'r rheolwyr. Er fod gan reolwyr buddsoddi'r Gronfa bwerau dirprwyol sylweddol ynghylch eu portffolios unigol a rheolaeth sefyllfa o ran arian, mae ganddynt gronfeydd cyfun gyda gwerth uchel o warantau hylifol iawn, megis ecwiti a bondiau wedi'u dyfynnu ar y prif gyfnewidfeydd stoc, y gellir eu gwireddu'n hawdd. Mae ecwiti traddodiadol (gan gynnwys amlygiad ecwiti synthetig) a bondiau yn awr yn cyfrif am 50% o gyfanswm gwerth y Gronfa ac, er y bydd rhai elfennau llai hylifol yn y ffigwr hon (ecwiti marchnad sydd i ddod a dyled er enghraifft), mae'r cronfeydd sy'n buddsoddi yn y gwarantau hyn yn cynnig masnachu misol ar eu gwaethaf – ac yn aml yn wythnosol neu bob pythefnos.

O ran asedau amgen, mae'r sefyllfa yn fwy cymysg. Er bod rhai cronfeydd wedi'u dyfynnu yma, mae'r mwyafrif yn destun eu telerau hylifedd eu hunain neu, yn achos eiddo, rheolau adbryniant. Mae cronfeydd caeedig fel y rhan fwyaf o gronfeydd ecwiti preifat a rhai cronfeydd eiddo ac isadeiledd yn gaeth am y cyfnod penodedig (10 mlynedd fel arfer), er y gellir eu gwerthu ar farchnad eilaidd, am bris gostyngol fel arfer.

Mae'r tabl isod yn dadansoddi gwerth buddsoddiadau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2016 yn ôl proffil hylifedd.

	Gwerth ar y Farchnad 2015/16	1 Mis	2 - 3 Mis	3 - 6 Mis	6 - 12 Mis	Wedi cau - dod i ben	Wedi'u cloi
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarant Llog Sefydlog	170,331	170,331	0	0	0	0	0
Buddsoddiad wedi'i gymhell gan rwymedigaeth	315,530	315,530	0	0	0	0	0
Eciwiti Tramor Gweithredol	202,826	200,989	1,837	0	0	0	0
Amlstrategaeth	227,037	224,191	2,846	0	0	0	0
Eiddo	109,233	0	38,988	0	0	70,245	0
Isadeiledd	27,351	11,417	0	0	0	15,934	0
Coed ac Amaethyddiaeth	25,937	0	0	0	0	25,937	0
Ecwiti Preifat	139,582	1,998	0	0	0	137,584	0
Cronfa Hedge	139,221	111,391	21,816	0	0	0	6,014
Cronfeydd Manteisgar	8,240	0	0	0	0	8,240	0
	1,365,288	1,035,847	65,487	0	0	257,940	6,014

Dylid nodi bod y gwahanol fuddsoddiadau a ddyfynnwyd yn destun rheolau setliad gwahanol ond bod yr holl daliadau / derbynebau fel arfer yn ddyledus o fewn 7 diwrnod ar ôl dyddiad y trafodion (prynu / gwerthu). Gan fod y Gronfa'n defnyddio cronfeydd cyfun ar gyfer buddsoddiadau a ddyfynnir mae'r rhain yn destun dyddiadau masnachu dyddiol, wythnosol, bob pythefnos neu fisol fel arfer. Mae'r holl fuddsoddiadau o'r fath wedi'u dynodi fel "o fewn 1 mis" at ddibenion dadansoddi hylifedd. Mae cronfeydd eiddo penagored yn destun rheolau adbryniant a osodwyd gan eu byrddau rheoli. Mae gan nifer adbryniadau chwarterol ond gellir dal y rhain yn ôl mewn marchnadoedd anodd er mwyn peidio â gorfod gwerthu a chreu anfantais i fuddsoddwyr sy'n parhau. At ddibenion dadansoddi hylifedd, defnyddiwyd dull ceidwadol ac felly mae'r holl fuddsoddiadau o'r fath wedi'u dynodi fel "o fewn 2-3 mis".

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Mae cronfeydd caeedig wedi'u dynodi'n gaeth at ddibenion dadansoddi hylifedd. Fodd bynnag, mae gan y cronfeydd caeedig hyn batrwm llif arian parod gwahanol iawn i'r buddsoddiadau traddodiadol gan fod yr arian a ymrwymir yn cael ei dynnu i lawr wrth wneud y buddsoddiadau gwaelodol yn unig (fel arfer dros gyfnod o 5 mlynedd) ac mae dosraniadau'n cael eu dychwelyd cyn gynted ag y gadewir y buddsoddiadau gwaelodol (mor aml â'r bedwaredd flwyddyn yn aml).

O ran llif arian parod, felly, mae llif arian parod net ar gyfer cronfa o'r fath fel arfer yn cyrraedd uchafswm o tua 60-70% o'r swm a ymrwymwyd ac mae dosraniadau cronus fel arfer yn fwy na'r symiau a dynnwyd i lawr cyn diwedd y cyfnod penodol, gan fod y cronfeydd hyn fel arfer yn darparu 1 ½ i 2 ½ yr arian a fuddsoddiwyd yn wreiddiol. Ar yr un pryd, mae'n arfer yn y Gronfa i fuddsoddi arian yn rheolaidd bob blwyddyn felly mae blwyddyn orau'r cronfeydd gweithredol yn amrywio rhwng 1997 i 2016. Mae hyn yn golygu, er bod yr holl arian wedi'i ddynodi yn gaeedig ac felly'n gaeth ar sail eu "oes 10 mlynedd" arferol, mae nifer yn agosach at aeddfedrwydd na'r hyn a awgrymir yn y dynodiad cyffredinol hwn.

Fel y gwelir o'r tabl, hyd yn oed yn defnyddio'r sail geidwadol a amlinellwyd uchod, mae tua 76% o'r portffolio'n gallu cael ei wireddu o fewn 1 mis.

Risg Marchnad

Risg marchnad yw risg y bydd gwerth teg neu lif arian parod yn y dyfodol ar gyfer sefydliad ariannol yn amrywio oherwydd newidiadau ym mhris y farchnad. Mae'r Gronfa yn agored i risg o golled ariannol o ganlyniad i newid yng ngwerth ei buddsoddiadau a'r perygl o ganlyniad i hynny na fydd yr asedau'n gallu darparu'r enillion yn unol â'r enillion a ddisgwyllir sy'n sail i'r prisiad o'i rhwymedigaethau dros y tymor hir.

Mae risg marchnad yn cynnwys dwy elfen::

- Risgiau'n gysylltiedig ag ansefydlogrwydd perfformiad y dosbarth o asedau (beta);
- Risgiau'n gysylltiedig â gallu rheolwyr, lle y caniateir hynny, i symud o bwysau mynegai a chynhyrchu alffa, gan wrthbwysu risg beta trwy ragori ar berfformiad y farchnad.

Mae'r tabl canlynol yn gosod dadansoddiad o sefyllfa'r Gronfa yng nghyswllt risg o ran y farchnad ar 31 Mawrth 2016 trwy ddangos y swm a fuddsoddiwyd ym mhob dosbarth o asedau a thrwy bob rheolwr ym mhob prif ddosbarth o asedau, y mynegai a ddefnyddiwyd fel meincnod, y targed a osodwyd ar gyfer y rheolwyr yn erbyn y meincnod hwn ac uchafswm ansefydlogrwydd targed y rheolwyr (neu risg) yn erbyn y mynegai i gyflawni hyn. Mae'r risg disgwyliedig yn seiliedig ar enillion hanesyddol 10 mlynedd a chyfnewidioldeb.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

	Rheolwr	Gwerth ar y Farchnad 2015/16 £000	Meincnod	Targed (Net)	Risg (<) %
Gwarant Llog Sefydlog	Stone Harbor	170,331	LIBOR 1 Mis	+1.0%	6.0
Buddsoddiad wedi'i gymell gan rwymedigaeth	Insight	315,530	Atebolwydd / FTSE	Match	21.0
Eciwiti tramor gweithredol	Investec	98,705	MSCI AC World NDR	+2.5%	14.0
	Aberdeen	26,244	MSCI Marchnadau Ffiniol	+1.5%	20.0
	Wellington	77,877	MSCI EM Free	+1.5%	21.0
Cronfeydd Amlstrategaeth	'Syniadau gorau' Ceidwad	109,118	UK CPI	+3.0%	9.0
	Investec	56,927	CPI y DU	+4.6%	9.0
	Pyrford	60,992	RPI	+4.5%	9.0
Cronfa Hedge	Man FRM	139,221	LIBOR 3 Mis	+3.5%	6.0
Cronfeydd Eiddo	Amrywiol	109,233	IPD Balanced PUTs	Exceed	5.0
Cronfeydd Isadeiledd	Amrywiol	27,351	LIBOR 3 Mis	+5.0%	10.0
Cronfeydd Coed / Amaethyddol	Amrywiol	25,937	LIBOR 3 Mis	+5.0%	10.0
Cronfeydd Ecwiti Preifat	Amrywiol	139,582	LIBOR 3 Mis	+5.0%	28.0
Cronfeydd Manteisgar	Amrywiol	8,240	LIBOR 3 Mis	+5.0%	28.0
		1,365,288			

Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig ag ansefydlogrwydd gwerthoedd y farchnad yn cael eu rheoli'n bennaf trwy bolisi o amrywiaeth o asedau eang. Mae'r Gronfa yn gosod cyfyngiadau ar y math o fuddsoddiad y gall ei wneud trwy gyfyngiadau buddsoddi, yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (fel y'u diwygiwyd). Mae'r Gronfa hefyd yn mabwysiadu meincnod strategol penodol (mae'r manylion yn SIP y Gronfa) a phwysoli'r dosbarthiadau o asedau gwahanol o fewn y meincnod i ffurfio'r sail ar gyfer dyrannu ased o fewn y Gronfa. O dan amodau arferol, mae ail-gydbwysu chwarterol ar gyfer y meincnod strategol hwn o fewn y goddefiant penodol. Mae'r dyraniad hwn, a benderfynir trwy fodel dyrannu ased y Gronfa, wedi'i ddylunio i amrywio asedau a lleihau risg ar gyfer lefel perfformiad penodol trwy amrywiaeth eang o fuddsoddiadau ar draws y prif ddsbarthiadau o asedau a'r dosbarthiadau asedau amgen a rhanbarthau daearyddol o fewn pob dosbarth o asedau. Mae'r meincnod strategol cyfredol wedi'i dargedu i gynhyrchu enillion hir dymor o 7.2% gydag ansefydlogrwydd o ryw 11%.

Mae risg y farchnad yn cael ei rheoli trwy amrywio rheolwyr – gan greu portffolio amrywiol ar draws nifer o reolwyr buddsoddi. O ddydd i ddydd, bydd rheolwyr yn rheoli risg yn unol â'r meincnodau, targedau a pharmedrau risg a osodwyd ar gyfer y mandad, ynghyd â'u polisiau a phrosesau eu hunain. Mae'r Gronfa ei hun yn monitro rheolwyr yn rheolaidd (bob chwarter o leiaf) ar yr holl agweddau hyn. Ar gyfer eiddo ac ecwiti preifat, mae amrywio cronfeydd a rheolwyr yn allweddol ac, er nad oes rhestr gyflawn o fuddsoddiadau wedi'u nodi yma, mae gan y Gronfa gyswllt â gwahanol fuddsoddiadau fel a ganlyn:

	Gwerth ar y Farchnad 2016 £000	Rheolwyr Nifer	Cronfeydd Nifer	Eiddo / Cwmnïau a amcangyfrifir Nifer
Asedau Gwirioneddol	162,521	23	39	>280
Ecwiti Preifat / Manteisgar	147,822	23	64	>4,000

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Prisiau Eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn ansefydlog o ganlyniad i newidiadau ym mhrisiau marchnad (heblaw'r rhai sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfnewid tramor), boed y newidiadau hynny o ganlyniad i ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu ei roddwyr neu ffactorau sy'n effeithio ar yr holl offerynnau o'r fath.

Mae'r gronfa yn agored i risg cyfranddaliadau a phris deilliadol. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau gan y gronfa sydd ag ansicrwydd o ran y pris yn y dyfodol. Mae'r holl fuddsoddiadau gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Mae rheolwyr buddsoddi'r gronfa yn lliniaru risg pris trwy amrywio a dethol gwarantau ac mae offerynnau ariannol eraill yn cael eu monitro gan y gronfa i sicrhau eu bod o fewn y cyfyngiadau a nodwyd yn strategaeth fuddsoddi'r gronfa.

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a symudiad enillion buddsoddiad a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad â mesurydd perfformiad y gronfa, Cwmni WM, mae'r gronfa wedi penderfynu bod y symudiadau canlynol yn risg pris y farchnad yn bosibl ar gyfer cyfnod adrodd 2015/16:

Math o ased	Symudiadau posibl yn y farchnad (+ / -)
Ecwiti Byd-eang gan gynnwys y DU	7.31%
Ecwiti Tramor	10.35%
Gwarantau Llog Sefydlog	4.03%
Buddsoddiadau wedi'u cymell gan rwymedigaeth	13.12%
Strategaeth Aml Cyfuno	5.67%
Eraill	2.51%
Eiddo	2.49%

Mae'r sensitifedd yn cyd-fynd â'r tybiaethau a ddarparwyd gan Gwmni WM sy'n seiliedig ar ddata hanesyddol a gasglwyd ar gyfer y Gronfa. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod yr holl amrywiadau eraill, yn bennaf cyfraddau cyfnewid arian cyfred tramor a chyfraddau llog, yn aros yr un fath.

Pe bai pris marchnad buddsoddiadau'r gronfa wedi cynyddu / gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion yn ôl pris y farchnad fel a ganlyn (nodir ffigyrau cymharol y flwyddyn flaenorol hefyd).

Math o ased	Gwerth ar y farchnad	Newid canran	Gwerth ar ôl cynydd	Gwerth ar ôl y gostyngia d
	2015/16	%	£000	£000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	15,034	0.01	15,036	15,032
Asedau portffolio buddsoddi:-				
Ecwiti Byd-eang gan gynnwys y DU	98,705	7.31	105,920	91,490
Ecwiti Tramor	104,121	10.35	114,898	93,344
Gwarantau Llog Sefydlog	170,331	4.03	177,195	163,467
Byddsoddi wedi'i gymell gan rwymedigaeth	315,530	13.12	356,928	274,132
Strategaeth Aml Cyfuno	227,037	5.67	239,910	214,164
Eraill	340,331	2.51	348,873	331,789
Eiddo	109,233	2.49	111,953	106,513
	<u>1,380,322</u>		<u>1,470,713</u>	<u>1,289,931</u>

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Math o ased	Gwerth ar y farchnad	Newid canran	Gwerth ar ôl cynnydd	Gwerth ar ôl y gostyngia d
	2014/15	%	£000	£000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	47,591	0.01	47,596	47,586
Asedau portffolio buddsoddi:-				
Ecwiti Byd-eang gan gynnwys y DU	153,636	6.00	162,854	144,418
Ecwiti Tramor	93,653	9.82	102,850	84,456
Gwarantau Llog Sefydlog	172,749	4.24	180,074	165,424
Byddsoddi wedi'i gymhell gan rwymedigaeth	329,101	12.82	371,292	286,910
Eraill	492,113	2.90	506,384	477,842
Eiddo	103,522	3.31	106,949	100,095
	<u>1,392,365</u>		<u>1,477,999</u>	<u>1,306,731</u>

Risg Cyfradd Llog

Mae'r Gronfa yn buddsoddi ei hasedau ariannol gyda'r prif bwrpas o wneud elw ar y buddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn destun risgiau cyfradd llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg neu lif arian parod offeryn ariannol yn y dyfodol yn newid oherwydd newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae'r Gronfa yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm y gronfa a'r asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae rheolwr Incwm Sefydlog y Gronfa wedi cynghori y gall cyfraddau godi o 25 o bwyntiau sail (bps) dros y flwyddyn nesaf. Gan nad yw'r gronfa yn defnyddio gwarantau Incwm Sefydlog i ddarparu incwm, mae'r dadansoddiad sensitifedd canlynol yn cyfeirio at arian parod a balansau arian parod yn unig.

Math o Aased	Gwerth Cario	Newid yn ystod y flwyddyn mewn asedau net sydd ar gael i dalau buddion	
	2015/16	+25BPS	-25BPS
	£000	£000	£000
Arian parod ar hyn sy'n cyfateb i arian parod	1,395	3	(3)
Balansau Arian parod	13,639	34	(34)
	<u>15,034</u>	<u>37</u>	<u>(37)</u>

Math o Aased	Gwerth Cario	Newid yn ystod y flwyddyn mewn asedau net sydd ar gael i dalau buddion	
	2014/15	+75BPS	-75BPS
	£000	£000	£000
Arian parod ar hyn sy'n cyfateb i arian parod	3,856	29	(29)
Balansau Arian Parod	43,735	328	(328)
	<u>47,591</u>	<u>357</u>	<u>(357)</u>

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Arian Cyfred

Mae risg arian cyfred yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn newid yn y dyfodol oherwydd y newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid tramor. Mae'r Gronfa yn agored i risg arian cyfred ar offerynnau ariannol sy'n cael eu nodi mewn unrhyw arian cyfred arall heblaw arian cyfred gweithredol y Gronfa (GBP). Mae gan y Gronfa asedau wedi'u nodi mewn arian cyfred nad yw'n GBP.

Mae'r tabl isod yn crynhoi i ba raddau y mae'r Gronfa yn agored i risg arian cyfred ar 31 Mawrth 2016 ac ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol:

Risg Arian Cyfred - Math o ased	Gwerth ar y Farchnad 2015/16 £000	Gwerth ar y farchnad 2014/15 £000
Gwarantau Llog Sefydlog	170,331	172,749
Ecwiti tramor gweithredol	202,826	247,289
Amlasiantaeth	227,037	205,260
Nwyddau	0	24,962
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	139,221	48,750
Eiddo	32,056	37,867
Isadeiledd	12,441	19,449
Coed / Amaethyddiaeth	25,937	26,207
Manteisgar	8,240	9,998
Ecwiti Preifat	118,118	121,233
	936,207	913,764

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol mewn ymgynghoriad â Mesurydd Perfformiad y Gronfa, Cwmni WM, a dadansoddi i ba raddau y mae'r Gronfa yn agored i risg arian cyfred tramor ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2016, ystyriwyd bod ansefydlogrwydd tebygol symudiadau cyfraddau cyfnewid tramor yn 5.85%. Ar gyfer y cyfnod hyd at 31 Mawrth 2015, y ffigur cyfatebol oedd 5.44%.

Mae'r dadansoddiad hwn yn tybio bod yr holl amrywiadau eraill, yn bennaf cyfraddau llog, yn aros yr un fath. Byddai cryfhau / gwanhau'r canrannau blynyddol unigol hyn yn erbyn yr arian cyfred amrywiol y mae gan y gronfa fuddsoddiadau ynddynt yn cynyddu / gostwng yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion fel a ganlyn:

Risg Arian Cyfred - Math o ased	Gwerth ar y farchnad 2015/16	Newid Canran %	Gwerth ar ôl cynnydd £000	Gwerth ar ôl y gostyngiad £000
Gwarantau Llog Sefydlog	170,331	5.85	180,288	160,374
Ecwiti Tramor - Gweithredol	202,826	5.85	214,682	190,970
Amlstrategaeth	227,037	5.85	240,309	213,765
Cronfa Hedge	139,221	5.85	147,359	131,083
Coed ac Amaethyddiaeth	25,937	5.85	27,453	24,421
Isadeiledd	12,441	5.85	13,168	11,714
Eiddo	32,056	5.85	33,930	30,182
Manteisgar	8,240	5.85	8,722	7,758
Eciwiti Preifat	118,118	5.85	125,022	111,214
	936,207		990,933	881,481

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Risg Arian Cyfred - Math o ased	Gwerth ar y farchnad	Newid Canran	Gwerth ar ôl cynnydd	Gwerth ar ôl y gostyngiad
	2014/15	%	£000	£000
Gwarantau Llog Sefydlog	172,749	5.44	182,152	163,346
Ecwiti Tramor - Gweithredol	247,289	5.44	260,749	233,829
Amlstrategaeth	205,260	5.44	216,432	194,088
Cronfa o Gronfeydd Mantoli	48,750	5.44	51,403	46,097
Nwyddau	24,962	5.44	26,321	23,603
Coed ac Amaethyddiaeth	26,207	5.44	27,633	24,781
Isadeiledd	19,449	5.44	20,507	18,391
Eiddo	37,867	5.44	39,928	35,806
Manteisgar	9,998	5.44	10,542	9,454
Eciwiti Preifat	121,233	5.44	127,830	114,636
	<u>913,764</u>		<u>963,497</u>	<u>864,031</u>

9. DERBYNIADAU / TALADWY

	2016		2015	
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol :				
Cyfraniadau dyledus - Gweithwyr	1,109		1,171	
Cyfraniadau dyledus - Cyflogwyr	2,394		3,005	
Blynyddoedd wedi'u hychwanegu	30		41	
Refeniw a Thollau Ei Mawrhydi	13		25	
Straen Pensiwn	1,635		1,762	
Awdurdod Gweinyddu	0		0	
Amrywiol	<u>168</u>		<u>232</u>	
		5,349		6,236
Llai Rhwymedigaethau Cyfredol:				
Cyfraniadau	(6)		(7)	
Cyfandaliadau	(3,324)		(2,246)	
Grantiau Marwolaeth	(755)		(144)	
Awdurdod Gweinyddu	(284)		(265)	
Blynyddoedd Wedi'u hychwanegu	(195)		(41)	
Refeniw a Thollau Ei Mawrhydi	(5)		(9)	
Amrywiol	<u>(427)</u>		<u>(481)</u>	
		<u>(4,996)</u>		<u>(3,193)</u>
Asedau Cyfredol Net		<u>353</u>		<u>3,043</u>

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Dadansoddiad o derbyniadau	2016	2015
	£000	£000
Cyrff Llywodraeth Ganolog	13	25
Awdurdodau Lleol Eraill	4,868	4,931
Cyrff ac Unigolion Eraill	468	1,280
	5,349	6,236
Dadansoddiad o symiau taladwy	2016	2015
	£000	£000
Cyrff Llywodraeth Ganolog	(5)	(9)
Awdurdodau Lleol Eraill	(468)	(271)
Cyrff ac Unigolion Eraill	(4,523)	(2,913)
	(4,996)	(3,193)

10. TRAFODION MATEROL

Mae'r Gronfa yn cynnal adolygiad o drefniadau rheoli'r gronfa bob tair neu bedair blynedd. Cynhaliwyd adolygiad llawn yn ystod 2014/15 ac mae'r canlynol yn rhoi manylion y newidiadau a gwblhawyd yn ystod 2015/16. Cafodd rhai tanysgrifiadau ac adbryniadau eu darwahanu drwy gydol 2015/16, gweler y manylion isod.

2015/16

Rheolwr	Mandad	Dyraniad	Adbryniadau / Tanysgrifiadau	
			Cychwynnol	Terfynol
Adbryniadau				
BlackRock	Dyraniad Ased Tactegol Byd-eang	6%	ddim yn berthnasol	Mai 15
Bluecrest	Dyraniad Ased Tactegol Byd-eang	3%	ddim yn berthnasol	Hydref 15
Wellington	Nwyddau	4%	ddim yn berthnasol	Mai 15
SSARIS	Cronfa o Gronfeydd Mantoli	2.5%	Tachwedd 15	Chwefror 16
Liongate	Cronfa o Gronfeydd Mantoli	2.5%	Tachwedd 15	Mawrth 16
Duet	Ecwiti Byd-eang Alpha	5%	Awst 15	Mawrth 16
Tanysgrifiadau				
Aberdeen	Ecwiti Marchad Ffiniol	2.5%	Ebrill 15	Mai 15
MAN FRM	Llwyfan Cyfrif Cronfa Mantoli a Reolir	9%	Awst 15	Mawrth 16
JLT Group (Consultant)	Portffolio "Syniadau Gorau"	9%	Mai 15	Chwefror 16

Mae Portffolio "Syniadau Gorau" wedi'i sefydlu, mewn partneriaeth ag Ymgynghorydd Buddsoddi'r Gronfa (JLT) i alluogi'r Gronfa i fanteisio ar gyfleoedd tactegol yn y farchnad. Mae'r dyraniad yn caniatáu'r Gronfa i dderbyn amlygiad gyda mwy o ffocws i farchnadoedd penodol yn gyflymach, yn seiliedig ar 6 i 12 mis.

11. DIGWYDDIAD AR ÔL LLUNIO'R FANTOLEN

Mae'r cyfrifon a amlinellir yn y datganiad yn cyflwyno sefyllfa ariannol Cronfa Bensiynau Clwyd ar 31 Mawrth 2016. Ers y dyddiad hwn, gallai perfformiad marchnadoedd ecwiti'r byd fod wedi effeithio ar werth ariannol buddsoddiadau cronfeydd pensiwn. Nid yw'r symudiad hwnnw'n effeithio ar allu'r Gronfa i dalu ei phensiynwyr.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

12. CYFRANIADAU YCHWANEGOL GWIRFODDOL (CYG)

Yn unol â'r Rheoliadau o 4 (2) Rheoliadau b o'r Cynllun Pensiwn (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009, ni chafodd gwerth buddsoddiadau CYG prynu ag arian ar y farchnad nac amcangyfrif o'u gwerth ar y farchnad eu cynnwys. Mae'r asedau hyn wedi'u neilltuo'n benodol i ddarparu buddion ychwanegol ar gyfer aelodau penodol. Caiff Cronfa Bensiynau Clwyd wasanaethau dau ddarparwr CYG ar gyfer buddion ychwanegol i aelodau (Prudential ac Equitable Life), a buddsoddir y cronfeydd fel a ganlyn mewn ystod o gynnyrch buddsoddi gan gynnwys cronfeydd llog sefydlog, ecwiti, arian parod, adnau, eiddo a chronfeydd cyfrifol o safbwynt cymdeithasol:-

Cyfraniadau a dalwyd	£	781,659
Unedau a brynwyd	Nifer	162,599
Unedau a werthwyd	Nifer	175,108
Gwerth ar y farchnad ar 31 Mawrth 2016	£	4,609,979
Gwerth ar y farchnad ar 31 Mawrth 2015	£	4,718,878

13. TRAFODION PARTION CYSYLLTIEDIG

Llywodraethu

Dan ddeddfwriaeth, a gyflwynwyd yn 2004, mae gan Gyngorwyr hawl i ymuno â'r Cynllun Pensiwn. Ar 31 Mawrth 2015, mae dau Aelod o Bwyllgor Cronfa Bensiynau Clwyd wedi derbyn yr opsiwn hwn. Mae'r pedwar Aelod Cyfetholedig ar gyfer Pwyllgor y Gronfa Bensiynau yn derbyn ffioedd mewn perthynas â'u cyfrifoldebau penodol fel aelodau'r Pwyllgor ar ffurf lwfans mynychu sy'n unol â'r hyn sydd wedi'i fabwysiadu gan Gyngor Sir y Fflint.

Personél Rheoli Allweddol

Mae Paragraff 3.9.4.3 y Cod yn eithrio awdurdodau lleol o ofynion datgelu personél rheoli allweddol IAS 24, ar y sail bod gofynion datgelu ar gyfer tâl swyddogion a lwfansau aelodau a nodwyd yn adran 3.4 y Cod (sy'n deillio o ofynion Rheoliad 7 (2)-(4) Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Lloegr) 2011 a Rheoliad 7A o Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014) yn bodloni gofynion datgelu personél rheoli allweddol paragraff 16 o IAS 24. Mae hyn yn berthnasol yn gyfartal i gyfrifon Cronfa Bensiynau Clwyd. Gellir canfod y datgeliadau sy'n ofynnol gan Reoliad 7 (2)-(4) Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) ym mhrif gyfrifon Cyngor Sir y Fflint.

Cyngor Sir y Fflint

Wrth gyflawni ei rôl fel awdurdod gweinyddu'r Gronfa, darparodd Cyngor Sir y Fflint wasanaethau i'r Gronfa y codwyd £1.296m amdanynt (£1.270m yn 2014/15). Mae'r costau hyn yn ymwneud â staff a gaiff eu cyflogi i sicrhau bod y gwasanaeth pensiynau'n cael ei ddarparu, a chostau eraill megis y gyflogres a thechnoleg gwybodaeth. Caiff y costau eu cynnwys yn y cyfrifon dan gostau trosolwg a llywodraethu a gweinyddu (gweler nodyn 2). Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd balans net o £0.284m yn ddyledus i Gyngor Sir y Fflint yn gysylltiedig â thaliadau credydwy'r a wnaed ar ran y Gronfa a chostau gwasanaeth cynnal, nad oeddent ar gael ar 31 Mawrth 2016 (£0.265m yn 2014/15).

14. RHWYMEDIGAETHAU ANNISGWYL AC YMRWYMIADAU CONTRACT

Ar 31 Mawrth 2016, mae gan y Gronfa ymrwymadau contract o £681.2m (£574.0m yn 2014/15) mewn cronfeydd ecwiti preifat ac eiddo, y mae £473.6m (£439.6m yn 2014/15) wedi cael ei fuddsoddi, gan adael ymrwymiad o £207.6m (£134.5m yn 2014/15).

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

15. ASIANTAETH CYFRIFEG

Mae Cronfa Bensiynau Clwyd yn talu dyfarniadau yn ôl disgrisiwn i gyn-weithwyr Awdurdodau Awdurdodau Unedol, Cynghorau Tref a Chymuned a Sefydliadau Addysgol hen a chyfredol. Nid yw'r symiau'n cael eu cynnwys yng Nghyfrif y Gronfa ond maent yn cael eu darparu fel gwasanaeth ac yn cael eu hadfer gan gyrrff y cyflogwyr. Datgelir y symiau isod.

2016 £000	Taliadau ar ran	2015 £000
2,315	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam	2363
3,298	Cyngor Sir y Fflint	3350
1,877	Cyngor Sir Ddinbych	1916
571	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	591
48	Coleg Cambria	47
40	Glyndwr	38
23	Cyngor Sir Powys	23
10	Gwasanaeth Tân Gogledd Cymru	11
8	DVLA	9
7	Bwrdd Rheoli Llywodraeth Leol	7
4	Awdurdod Dŵr Cymru	4
4	Llys ynadon	4
1	Cyngor Cymuned Llanasa	1
1	Cyngor Cymuned Cefn Mawr	1
<u>8,207</u>		<u>8,365</u>

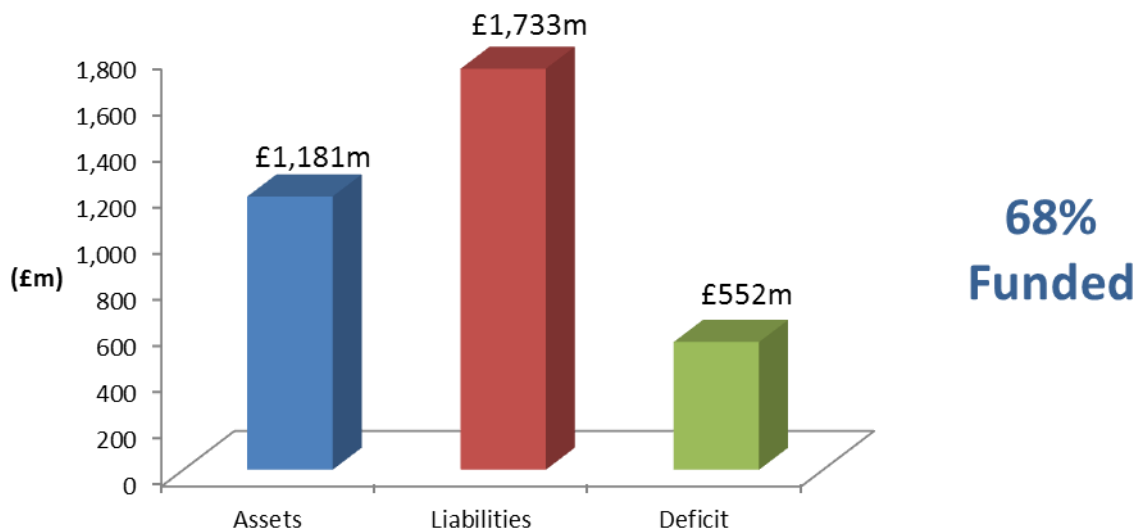
16. PRISIAD ACTIWARAIDD A GWERTH BUDDION YMDDEOL A ADDAWYD AT DDIBEN SAFON CYFRIFO RHYNGWLADOL (IAS) 26 (Darparwyd gan Actwari'r Gronfa)

Darparwyd y datganiad hwn i ddiwallu gofynion Rheoliad 57 (1)(d) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013.

Cynhaliwyd prisiad actiwaraidd o Gronfa Bensiynau Clwyd fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013 i bennu'r cyfraddau cyfrannu ar gyfer cyfnod 1 Ebrill 2014 i 31 Mawrth 2017.

Ar sail y rhagdybiaethau a fabwysiadwyd, roedd gwerth asedau'r Gronfa o £1,181 miliwn yn cynrychioli 68% o rwymedigaethau gwasanaeth blaenorol o £1,733 miliwn (y "Targed Ariannol") ar ddyddiad y prisiad. Y diffyg felly ar y dyddiad prisio oedd £552 miliwn.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Dangosodd y prisiad hefyd fod angen i gyfradd gyffredin cyfraniadau'r cyflogwyr gyfateb i 13.8% o dâl pensiynadwy bob blwyddyn. Mae'r gyfradd gyffredinol yn cael ei gyfrifo yn ddigonol yn y tymor hir, ynghyd â chyfraniadau a delir gan aelodau, i dalu'r holl rhwymedigaethau sy'n codi mewn perthynas â gwasanaeth ar ôl y dyddiad priso. Roedd yn caniatáu ar gyfer y strwythur buddiannau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol newydd a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2014.

Ar ôl y dyddiad priso, bu newid sylweddol yn y marchnadoedd ariannol. Yn bennaf bu cynnydd mewn cynnyrch gilt, sy'n sail i'r asesiad atebolrwydd. Mae hyn wedi gwella'r sefyllfa ariannu'n sylweddol i 73% gyda diffyg o £449 miliwn o ganlyniad i hynny. Mae'r gwelliant yn cael ei ystyried wrth bennu'r gofynion o ran cyfraniadau diffyg i gyflogwyr lle bo angen sefydlogi cyfraddau cyfrannu. Ar gyfartaledd ar draws y Gronfa, byddai'r diffyg wedi'i ddiweddarau'n cael ei ddileu gan ychwanegiad i'r cyfraniad o £27.4m y flwyddyn gan gynyddu o 4.1% y flwyddyn (yn cyfateb i tua 11.8% o'r Cyflog Pensiynadwy a ragwelir ar ddyddiad y priso) am 18 mlynedd os bydd yr holl ragdybiaethau'n cael eu gwireddu'n ymarferol.

Mae rhagor o fanylion yn ymwneud â chanlyniadau'r prisiad yn ein hadroddiad ffurfiol ar brisiad yr actwari dyddiedig Mawrth 2014.

Yn ymarferol, mae sefyllfa pob cyflogwr unigol yn cael ei asesu ar wahân ac mae'r cyfraniadau sy'n ofynnol i'w gweld yn yr adroddiad. Yn ogystal â'r cyfraddau cyfrannu a ardystiwyd, bydd y cyflogwyr yn gwneud taliadau i'r Gronfa i fodloni rhwymedigaethau ychwanegol sy'n deillio o ymddeoliadau cynnar (ar wahân i ymddeoliadau ar sail afiechyd).

Mae'r cynllun ariannu a fabwysiadwyd wrth asesu cyfraniadau pob cyflogwr unigol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Ariannu. Mae'r gwahanol ddulliau a fabwysiadwyd e.e. o ran gweithredu cynnydd mewn cyfraniadau a chyfnodau adennill diffyg, yn unol â'r hyn a bennwyd drwy broses ymgynghori'r Datganiad Strategaeth Ariannu.

Cynhaliwyd y prisiad gan ddefnyddio'r dull actiwaraid uned ragamcanol, ac roedd y prif ragdybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd i asesu'r Targed Ariannu a'r gyfradd gyfrannu gyffredin fel a ganlyn:

	Ar gyfer rhwymedigaethau gwasanaeth yn y gorfennol (Targed Ariannu)	Ar gyfer rhwymedigaethau gwasanaeth yn y dyfodol (Cyfradd Cyfraniadau Cyffredin)
Cyfradd yr elw ar fuddsoddiadau (cyfradd ddisgownt)	4.6% y flwyddyn	5.6% y flwyddyn
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.1% y flwyddyn*	4.1% y flwyddyn
Cyfradd cynnydd o ran pensiynau mewn taliad (dros yr Isafswm Pensiwn Gwarantedig)	2.6% y flwyddyn	2.6% y flwyddyn

*gwnaed lwfans hefyd ar gyfer atal cyflog y sector cyhoeddus yn y tymor byr dros gyfnod o 3 blynedd.

NODIADAU CYFRIFON CRONFA BENSIYNAU CLWYD

Cafodd yr asedau eu hasesu ar sail eu gwerth ar y farchnad.

Disgwylir y bydd prisiad tair blynedd nesaf yr actwari yn cael ei gynnal ar 31 Mawrth 2016. Caiff y cyfraddau cyfrannu sy'n daladwy gan gyflogwyr unigol eu hadolygu ar sail canlyniadau'r prisiad hwn, a byddant yn dod i rym ar 1 Ebrill 2017.

17. Gwerth Presennol Actiwaraid Buddiannau Ymddeol a Addawyd at Ddibenion IAS 26

Mae IAS 26 yn ei gwneud yn ofynnol datgelu gwerth presennol buddiannau ymddeol a addawyd gan y Gronfa, ac at y diben hwn dylai'r rhagdybiaethau actiwaraid a'r fethodoleg a ddefnyddir fod yn seiliedig ar IAS 19 yn hytrach na'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd at ddibenion ariannu.

Er mwyn asesu gwerth y buddiannau ar y sail hon, rydym wedi defnyddio'r rhagdybiaethau ariannol canlynol ar 31 Mawrth 2016 (mae rhagdybiaethau 31 Mawrth 2015 wedi'u cynnwys er mwyn cymharu):

	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2016
Cyfradd yr elw ar fuddsoddiadau (cyfradd ddisgownt)	3.3% y flwyddyn	3.6% y flwyddyn
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.5% y flwyddyn*	3.5% y flwyddyn*
Cyfradd cynnydd o ran pensiynau mewn taliad (dros yr Isafswm Pensiwn Gwarantedig)	2.0% y flwyddyn	2.0% y flwyddyn

*yn cynnwys lwfans sy'n cyfateb i'r hyn a wnaed yn y prisiad actiwaraid ar gyfer atal cyflog tymor byr yn y sector cyhoeddus.

Mae'r tybiaethau demograffig yr un fath â'r rhai a ddefnyddir at ddibenion ariannu. Mae manylion llawn y tybiaethau hyn wedi'u nodi yn yr adroddiad ffurfiol ar y prisiad actiwaraid dyddiedig Mawrth 2014.

Yn ystod y flwyddyn, mae cynnyrch bondiau corfforaethol wedi codi, gan arwain at ddefnyddio cyfradd ddisgowntio uwch at ddibenion SCRh26 ar ddiwedd y flwyddyn nag ar ddechrau'r flwyddyn (3.6% y flwyddyn o'i gymharu â 3.3% y flwyddyn). Ni newidiodd y gyfradd hirdymor ddisgwylidig mewn chwyddiant CPI yn ystod y flwyddyn, gan arwain at yr un tybiaeth ar gyfer cynnydd mewn pensiwn ar ddiwedd y flwyddyn ag ar ddechrau'r flwyddyn (2.0% y flwyddyn).

Mae gwerth y buddiannau ymddeol a addawyd yn y Gronfa at ddibenion IAS26 ar 31 Mawrth 2015 wedi'u hamcangyfrif fel £2,181 miliwn. Effaith y newidiadau mewn rhagdybiaethau actiwaraid rhwng 31 Mawrth 2015 a 31 Mawrth 2016 fel y disgrifir uchod yw cynyddu'r rhwymedigaethau o tua £93 miliwn. Mae ychwanegu buddiannau dros y flwyddyn yn cynyddu'r rhwymedigaethau ymhellach o tua £72 miliwn, a chaniatáu ar gyfer buddion net cronodig / a delir yn ystod y cyfnod yn cynyddu'r rhwymedigaethau o tua £4 miliwn arall (gan gynnwys unrhyw gynnydd yn y rhwymedigaethau o ganlyniad i ymddeoliadau / ychwanegiadau cynnar).

Effaith net yr uchod yw bod cyfanswm gwerth a amcangyfrifir ar gyfer buddiannau ymddeol a addawyd gan y Gronfa ar 31 Mawrth 2016 felly'n £2,164 miliwn.

Paul Middleman
Aelod o Sefydliad a Chyfadrn Actiwariaid
Mercer Limited

Mehefin 2016

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU CYNGOR SIR Y FFLINT

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig:

- Cyngor Sir Flint; a
- Grŵp Cyngor Sir Flint; a
- Chronfa Bensiwn Clwyd

am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Flint yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symud ar Falans y Cyfrif Refeniw Tai a Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Refeniw Tai.

Mae datganiadau cyfrifyddu Grŵp Cyngor Sir Flint yn cynnwys Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp a Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog cyfrifyddu cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau cyfrifyddu Grŵp Cyngor Sir Flint a datganiadau cyfrifyddu Cronfa Bensiwn Clwyd, sy'n rhoi darlun cywir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Mae a wnelo archwiliad â chael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyngor Sir Flint a Grŵp Cyngor Sir Flint a Chronfa Bensiwn Clwyd a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a'r ffordd y cyflwynwyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn gyffredinol.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Adroddiad Naratif er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel petai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Flint

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Flint ar 31 Mawrth 2016 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU CYNGOR SIR Y FFLINT

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Grŵp Cyngor Sir Flint

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Grŵp Cyngor Sir Flint ar 31 Mawrth 2016 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Chronfa Bensiwn Clwyd

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa pensiwn a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o drafodion ariannol Cronfa Bensiwn Clwyd yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2016 ac o swm a natur asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar y dyddiad hwnnw a
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a geir yn y Adroddiad Naratif yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:
ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
nad yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â'r canllawiau.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir Flint yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran

Huw Vaughan Thomas

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol Y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Llofnod

Dyddiad: 29 Medi 2016

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae pedair adran i'r datganiad hwn:-

1. Cwmpas y Cyfrifoldeb.
2. Pwrpas y Fframwaith Llywodraethu.
3. Y Fframwaith Llywodraethu ac Adolygu Effeithiolrwydd.
4. Materion Llywodraethu Arwyddocaol.

1. CWMPAS Y CYFRIFOLDEB

Mae Cyngor Sir y Fflint yn gyfrifol am sicrhau y cynhelir ei fusnes yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a bod cyfrif a defnydd priodol ohono, ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol. Dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999, mae'n ddyletswydd hefyd ar y Cyngor i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn y modd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau, gan sicrhau ein bod yn economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol fel sefydliad.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, dylai Cyngor Sir y Fflint gynnal trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu ei faterion, hwyluso defnydd effeithiol o'i swyddogaethau a rheoli risg.

Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo a mabwysiadu Cod Llywodraethu Corfforaethol sy'n gyson ag egwyddorion y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) / Cymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol ac Uwch Reolwyr (SOLACE) 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol: Fframwaith'.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol yn cael ei gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor ac mae copi ar gael hefyd gan y Rheolwr Archwilio Mewnol.

Mae'r Datganiad hwn yn egluro sut y mae Cyngor Sir y Fflint wedi cydymffurfio â'r Cod a sut mae'n bodloni gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.

2. PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu yn dwyn ynghyd y systemau a'r prosesau, gweithwyr, adnoddau eraill, diwylliant a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r Cyngor a'r gweithgareddau y mae'n atebol iddynt, a sut mae'n ymgysylltu ac yn arwain y gymuned. Mae'r fframwaith yn galluogi'r Cyngor i fonitro cyflawniad yn erbyn ei amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol a gwerth am arian.

Mae'r system reoli mewnol yn rhan arwyddocaol o'r fframwaith hwnnw, ac mae wedi'i ddylunio i reoli risgiau a heriau i lefel rhesymol. Ni all ddileu pob risg o fethu cyflawni polisiau, nodau ac amcanion ac felly gall ddarparu sicrwydd cymesur ac nid sicrwydd llwyr o effeithiolrwydd. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, blaenoriaethau, nodau ac amcanion y Cyngor, i werthuso tebygolrwydd y risgiau a'r heriau hynny rhag digwydd ac i werthuso effaith os ydynt yn digwydd; i reoli risgiau yn effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Mae'r fframwaith llywodraethu wedi'i osod yng Nghyngor Sir y Fflint ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 ac mae wedi'i ddiweddarau gyda chymeradwyaeth datganiad cyfrifon blynyddol.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

3. Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU AC ADOLYGU EFFEITHIOLRWYDD

Mae elfennau allweddol trefniadau llywodraethu'r Cyngor i'w gweld yn y **Cod Llywodraethu Corfforaethol**. Mae'r Cod yn ffurfio rhan o Gyfansoddiad y Cyngor ac mae'n berthnasol i bob agwedd o fusnes y Cyngor. Mae'n ofynnol bod Aelodau a gweithwyr yn ymddwyn yn unol â'r safonau uchel a ddisgwylir gan ddinasyddion Sir y Fflint a'r chwe egwyddor craidd a nodir yn Fframwaith diwygiedig Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth/ Cymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol:-

- A Canolbwyntio ar bwrpas yr awdurdod ac ar ganlyniadau i'r gymuned a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol.
- B Bod Aelodau a Swyddogion yn cydweithio i gyflawni'r un diben gan feddu ar swyddogaethau a rolau sydd wedi'u diffinio'n glir.
- C Hyrwyddo gwerthoedd i'r awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da drwy gynnal ymddygiad o safon uchel.
- D Gwneud penderfyniadau deallus a thryloyw sy'n destun craffu a rheoli risg.
- E Datblygu capasiti a gallu aelodau a swyddogion i fod yn effeithiol.
- F Ymgysylltu â phobl leol a budd-ddeiliaid eraill i sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn.

Mae gan Sir y Fflint ddyletswydd i gynnal adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system rheoli fewnol, o leiaf unwaith y flwyddyn. Mae'r Adolygiad Effeithlonrwydd wedi'i hysbysu gan waith yr Uwch Reolwyr yn yr awdurdod sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal amgylchedd llywodraethu, adroddiad blynyddol y Rheolwr Archwilio Mewnol, holiaduron hunanasesu ar lywodraethu corfforaethol gan bob Prif Swyddog a gan sylwadau a wnaed gan archwilwyr allanol ac asiantaethau adolygu ac arolygiaethau eraill.

A Canolbwyntio ar bwrpas yr awdurdod ac ar ganlyniadau i'r gymuned a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol

Fframwaith Llywodraethu (Cynllun) y Cyngor

Cafodd y drafft terfynol a chyhoeddi Fframwaith Llywodraethu (Cynllun) y Cyngor ei gymeradwyo gan Weithgor y Cyngor ym mis Mai 2011 a chafodd ei gymeradwyo gan y Cyngor Sir ym mis Mehefin 2011. Mae'r fframwaith yn gyfres o ddogfennau cysylltiedig sy'n disgrifio sut mae blaenoriaethau a gwerthoedd y sefydliad yn cael eu hadlewyrchu o fewn y Portffolios a sut mae'r Cyngor yn rhyngweithio gyda phartneriaid a'i chwsmeriaid a chymunedau.

Caiff y fframwaith ei ddiwygio a'i ddiweddarau'n rheolaidd.

Cynllunio Busnes

Mae gan y Cyngor ddull sefydledig ac effeithiol tuag at gynllunio busnes. Y ddwy elfen allweddol ar gyfer hyn yw **Gwella Cyngor a Strategaeth Ariannol Tymor Canolig** y Cyngor.

Cyhoeddir y Cynllun Gwella yn flynyddol ac mae'n disgrifio blaenoriaethau'r Cyngor (Amcanion Gwella) a gefnogir gan (is) flaenoriaethau ar lefel gorfforaethol a gwasanaeth. Mae'r blaenoriaethau hyn yn gysylltiedig â gweledigaeth a blaenoriaethau'r Sir fel y pennir gan y Bwrdd Gwasanaeth Lleol drwy Gynllun Lles Sir y Fflint, Cynllun Integredig Sengl Sir y Fflint.

Mae Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor yn darparu fframwaith ar gyfer yr egwyddorion ariannol er mwyn rhagweld adnoddau refeniw a chyfalaf, a'u trefnu a'u rheoli i gyflawni gweledigaeth y Cyngor ac amcanion strategol. Mae'n seiliedig ar strategaeth dair blynedd dreigl sy'n rhagweld lefelau ariannu ac adnoddau sydd eu hangen yn y tymor canolig i gefnogi penderfyniadau strategol; er mwyn sicrhau bod cyllidebau cytbwys yn y dyfodol, er mwyn i'r Cyngor allu buddsoddi yn ei flaenoriaethau gwella.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

'Camau' dull cynllunio busnes y Cyngor yw:-

- Cynllun Lles Sir y Fflint, Cynllun Integredig Sengl Sir y Fflint fel y nodwyd gan y Bwrdd Gwasanaethau Lleol.
- Cynllun Gwella - Blaenoriaethau'r Cyngor fel y nodir gan y Cyngor Sir a'i gefnogi gan is flaenoriaethau gwasanaeth a chorfforaethol sy'n cael eu monitro'n chwarterol i ddangos y cynnydd wrth weithredu'r cynllun.
- Cynlluniau Effeithlonrwydd Busnes tair blynedd – ar gyfer pob portffolio i nodi'r rhaglenni effeithlonrwydd a fwriedir o leihad o 30% dros dair blynedd.
- Strategaethau a Chynlluniau Portffolio a Gwasanaeth – amrywiaeth o gynlluniau a strategaethau sy'n ffurfio sail i weithgarwch a deilliannau allweddol sydd wedi'u cynllunio a'u hymrwymo iddynt.
- Targedau Gwella Cyngor - set o ddangosyddion perfformiad a ddynodwyd i'r rhai sydd angen sylw penodol er mwyn gwella.
- Rheoli risg – caiff risgiau eu cydnabod a'u rheoli mewn dulliau gwahanol yn seiliedig ar y math o risg:
 - Caiff risgiau strategol y Cyngor eu cydnabod yn y Cynllun Gwella gan brif swyddogion is flaenoriaeth ac adrodd yn chwarterol i'r Cabinet a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu priodol;
 - Risgiau gweithredol gan Brif Swyddogion / rheolwyr gwasanaeth a lle bo hynny'n briodol yw;
 - Risgiau prosiect gan y Rheolwr Prosiect / Bwrdd Prosiect perthnasol, a lle bo'n briodol cânt eu cynnwys yn adroddiadau'r Prif Swyddog ddwywaith y flwyddyn;
 - Risgiau partneriaeth gan y Bwrdd Partneriaeth perthnasol, a lle bo'n briodol cânt eu cynnwys yn adroddiadau'r Prif Swyddog ddwywaith y flwyddyn neu mewn adroddiad blynyddol;
 - Risgiau ar y cyd gan sefydliad 'arweiniol' y bartneriaeth gydweithredol, a lle cytunwyd bod y rhain o brif gydweithrediad, cânt eu hadrodd i'r Cabinet a'r Pwyllgorau Craffu perthnasol yn unol â phrotocol cytunedig y Cyngor.
- Cytundeb Canlyniadau (gyda Llywodraeth Cymru) – blwyddyn olaf cyfres o gamau gweithredu a mesurau, perfformiad cadarnhaol yn erbyn y camau gweithredu a'r mesurau yn golygu cyllid grant o tua £1.4 miliwn sy'n cefnogi cyllideb y Cyngor.
- Canfyddiadau ac ymatebion y Cyngor i reoleiddio allanol.

Cynlluniau Effeithlonrwydd Busnes Tair Blynedd

Mae'r Cyngor yn parhau i foderneiddio a diwygio gwasanaethau lleol drwy ei gynlluniau busnes 'portffolio' gwasanaeth tair blynedd. Mae gofyn i bob gwasanaeth a gwasanaethau cefnogi corfforaethol, ac eithrio addysg a gofal cymdeithasol, gyrraedd targed lleihau costau o 30%. Mae pob Cynllun Busnes wedi'i lywodraethu gan fframwaith o Fyrddau Rhaglen ar gyfer pob portffolio, a fynyddir gan Swyddogion ac Aelodau. Cylch gwaith pob Bwrdd yw: i) tracio effeithlonrwydd a thynnu sylw at risgiau a chamau lliniaru mewn perthynas â chyflawni arbedion effeithlonrwydd yn ystod y flwyddyn; ii) ystyried cadernid cynllunio effeithlonrwydd a rhagweld; iii) cynllunio gweithgarwch cyfathrebu ac ymgysylltu; iv) ystyried adnoddau ar gyfer cyflawni'r cynlluniau. Mae'r Byrddau Rhaglen hefyd yn gyfrifol am adolygu materion strategol eraill a newidiadau polisi arfaethedig o fewn eu portffolio.

Mae'r cynlluniau effeithlonrwydd busnes yn un o dair rhan o Ran 2 o Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor, gan ganolbwyntio ar ddiwygio'r gwasanaeth drwy foderneiddio a gwella, a lleihau costau gweithredu. Ceir rhagor o fanylion am y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn adran D.

Modelau Darparu Amgen (MDM)

Mae datblygu MDM yn elfen allweddol o strategaeth uchelgeisiol i gynnal gwasanaethau pwysig yn ogystal â chreu effeithlonrwydd arwyddocaol o fewn rhaglenni gwaith yn 2016 a thu hwnt. Mae MDM yn cynorthwyo i ddod o hyd i fffynonellau eraill o incwm neu i wneud arbedion costau sydd ddim yn bosibl o fewn strwythur Cyngor.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Strategaethau Corfforaethol

Mae gan y Cyngor bedwar prif strategaeth adnoddau corfforaethol (gweler *) a chynlluniau eraill sy'n darparu'r fframwaith adnoddau ac atebolrwydd a chefnogaeth i gyflawni cynlluniau a strategaethau'r Cyngor. Maent yn cynnwys:-

- Strategaeth a Chynllun Ariannol Tymor Canolig; *
- Strategaeth Pobl; *
- Strategaeth Gyfalaf a Chynllun Rheoli Asedau; *
- Strategaeth TGCh; *
- Strategaeth Gaffael;
- Polisi Iechyd a Diogelwch.

Partneriaethau Strategol

Mae'r Cyngor yn ymwneud mewn gwahanol ffyrdd mewn partneriaethau (fel arweinydd, partner ar y cyd, derbynnnydd gwasanaeth, darparwr gwasanaeth) ar lefelau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Yn genedlaethol, mae'r Cyngor yn rhan o 'deulu' y llywodraeth leol yng Nghymru gan gyfrannu i ddatblygiad polisi cymdeithasol, dylanwadu ar benderfyniadau cenedlaethol ac o ran arwain cyrff proffesiynol a chyrrff eraill. Mae'r Cyngor yn aelod gweithgar o nifer o bartneriaethau rhanbarthol a chyrrff cynrychioliadol ac yn bartner cydweithredol mewn nifer o brosiectau a phartneriaethau rhanbarthol.

Ar lefel Sirol, mae'r **Bwrdd Gwasanaethau Lleol** (BGLI) yn uno'r darparwyr gwasanaeth cyhoeddus yn Sir y Fflint gan gynnwys: Cyngor Sir y Fflint, Heddlu Gogledd Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Coleg Cambria, Prifysgol Glyndŵr, Cyngor Gwirfoddol Lleol Sir y Fflint, Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol, Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru.

Sefydlwyd BGLI Sir y Fflint yn 2008. Y cylch gwaith yw canolbwyntio ar y prif feysydd canlynol:

- Adeiladu a chynnal perthnasau partneriaethau effeithiol a llawn ymddiriedaeth fel cyfres o arweinwyr lleol.
- Cyflawni cyfrifoldebau BGLI – mae hyn yn cynnwys cynhyrchu Strategaeth Gymunedol ystyrlon ac addas i bwrpas.
- Llywodraethu a pherfformiad partneriaethau strategol cyson ac effeithiol.
- Nodi a gweithio ar faterion cyffredin megis cyrff cyhoeddus/cyflogwyr.
- Hynwyddo cydweithio wrth ddylunio a darparu gwasanaethau cyhoeddus lleol i wneud y defnydd economaidd gorau o adnoddau partneriaid lleol, megis pobl, arian, asedau a thechnoleg.

Mae'r partneriaethau strategol canlynol yn ffurfio Sir y Fflint mewn Partneriaeth:-

- Diogelwch Cymunedol trwy'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol a'r Bwrdd Cymunedau Diogelach Rhanbarthol
- Bwrdd Iechyd, Lles ac Annibyniaeth.
- Bwrdd Rhanbarthol Diogelu Plant.
- Compact Sector Gwirfoddol.
- Cynllun a Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae gan y partneriaethau strategol fframwaith llywodraethu partneriaeth sy'n cynnwys hunanasesiad blynyddol. Mae'r hunanasesiad yn galluogi'r partneriaethau i asesu meysydd i'w gwella wrth weithio fel partneriaeth. Adroddir yr asesiadau hyn i'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol.

Adroddir perfformiad partneriaeth strategol cyffredinol i Gabinet y Cyngor a Phwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol ddwywaith y flwyddyn.

Yn ystod rhan olaf 2015/16 dechreuodd y BGLI baratoi ar gyfer dod yn Fwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus statudol. Dechreuodd y pontio gydag asesiad o barodrydd ac adolygiad strategol o flaenoriaethau ar gyfer 2016/17 i gyfrannu tuag at y Cynllun Lles.

Partneriaethau Rhanbarthol a Gweithio ar y Cyd

Mae gan y Cyngor ystod eang o drefniadau gweithio rhanbarthol a gweithio ar y cyd, gan gynnwys Gwasanaeth Gwastraff Gweddilliol a Bwyd, Gwasanaethau Caffael, Gwasanaeth Rhanbarthol Gwella ac Effeithiolrwydd Ysgolion (GwE) a Chanolfan Gomisiynu Rhanbarthol Gwasanaethau Cymdeithasol. Sir y Fflint yw awdurdod arweiniol rhai o'r trefniadau hyn (e.e. y Gwasanaeth Gwastraff Gweddilliol a Bwyd) ac mewn eraill mae Sir y Fflint yn bartner ar y cyd (caffael) neu'n dderbynydd gwasanaeth (GwE).

Mae Papur Gwyn Llywodraeth Cymru "Datganoli, Democratiaeth a Chyflenwi - Diwygio Llywodraeth Leol: Grym i'r Bobl" wedi bod dan ystyriaeth yn ystod 2014/15 a bydd ei olynydd, Bil Llywodraeth Leol (Cymru), yn llywio partneriaethau a gwasanaethau cydweithredol yn y dyfodol. Mae'r Cyngor Sir wedi cytuno ar yr ymateb i'r themâu canlynol yn y Papur Gwyn: rôl a phwrpas y llywodraeth leol; gweithredu cymunedol a pherchnogaeth; llywodraethu, adolygu a pherfformiad ac ariannu llywodraeth leol. Mae ymateb diweddar i'r ymgynghoriad ar Fil Llywodraeth Leol (Cymru) yn canolbwyntio ar leoliaeth a sybsidiaredd; yn ogystal ag ystyried y tangynrychiolaeth o fewn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol sy'n mynd gyda'r Bil.

Partneriaethau Sirol

Mae'r Cyngor yn cynnal perthynas gref gyda'i 34 o Gyngorau Tref a Chymuned drwy gyfarfodydd a chyfathrebu anffurfiol yn ogystal â thrwy Fforwm y Sir sy'n cyfarfod tair i bedair gwaith y flwyddyn i drafod materion strategol sy'n berthnasol i bob ardal cyngor yn ogystal â materion lleol.

Adolygu Effeithiolrwydd

Fframwaith Llywodraethu (Cynllun) y Cyngor

Yn ystod y flwyddyn mae'r cynllun wedi'i ddefnyddio fel rhan o'r rhaglen datblygu rheoli ar gyfer Rheolwyr ar lefelau 4 a 5 y Sefydliad Arweinyddiaeth a Rheolaeth a derbyniwyd ymateb ffatriol fel adnodd cynhwysfawr a hawdd ei ddefnyddio.

Cyflwynwyd adolygiad mawr o'r prif gynlluniau strategol (Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, Cynllun Gwella, Adnoddau Corfforaethol, y Cynllun Llywodraethu) yn ystod 2015 i gyhoeddi set newydd o gynlluniau gan ddechrau gyda'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig a'r Cynllun Gwella yn ystod haf 2015.

Cynllunio Busnes

Cymeradwyodd y Cyngor ei Gynllun Gwella cyntaf ym mis Mehefin 2011. Roedd y Cynllun hwn yn ychwanegu at Flaenoriaethau Gweinyddu a sefydlwyd yn 2010 ac yn nodi cyfres o ddeg (prif) Flaenoriaethau Gwella a gefnogwyd gan Flaenoriaethau Cyfarwyddiaeth eilaidd fanwl. Yn dilyn hynny, mae'r Cynllun wedi'i ddiwygio yn flynyddol i ailosod blaenoriaethau a gweithgareddau a mesurau cefnogi i'w wneud yn gliriach ac yn fwy pendant. Mabwysiadodd y Cyngor ei Gynllun Gwella ar gyfer 2015/6 ar 24 Mehefin 2015 a chadwodd gyfres o wyth Blaenoriaeth Gwella gydag 16 o is-flaenoriaethau.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Roedd y Cynllun Gwella yn canolbwyntio ar y blaenoriaethau oedd yn mynd i gael yr effaith mwyaf yn ystod 2015/16. Roedd hyn yn cynorthwyo'r sefydliad i ganolbwyntio ar y pethau lle'r oedd angen sylw corfforaethol parhaus yn ystod, gyda'r blaenoriaethau oedd yn weddill yn cael eu rheoli fel rheoli perfformiad arferol.

Mae'r Cynllun Gwella wedi'i fonitro yn y dulliau canlynol:

- Monitro Cynllun Gwella chwarterol, gan gynnwys trosolwg o gynnydd yn erbyn y mesuryddion / cerrig milltir llwyddiant ac adroddir y risgiau i'r Cabinet. Yn ogystal â hyn, mae'r Blaenoriaethau Gwella wedi'u monitro gan Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu priodol.
- Mae llwyddiant blynyddol yr wyth Blaenoriaeth Gwella wedi'i grynhoi yn Adroddiad Perfformiad Blynyddol y Cyngor sy'n cael ei gyflwyno i'r Cabinet a'r Cyngor Sir.

Y cam nesaf o ran datblygu'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yw ei gyhoeddi yn ystod haf 2016 ochr yn ochr â'r Cynllun Gwella newydd sy'n parhau i gryfhau'r cysylltiadau rhwng cynllunio gwasanaethau a chynllunio ariannol.

Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi rhoi ei system rheoli perfformiad electronig newydd (CAMMS) ar waith sy'n integreiddio ac yn darparu atebolrwydd ar draws camau gweithredu, amcanion, mesurau a risgiau (ar draws amcanion strategol (fel y Cynllun Gwella), amcanion gweithredol (tîm ac unigol), rhaglenni a phrosiectau ac amcanion cydweithio neu bartneriaeth (fel y Cynllun Sengl Integredig)). Cyflwynwyd y system yn raddol; gyda'r cam cyntaf yn canolbwyntio ar y Cynllun Gwella, a adroddir arno'n chwarterol yn ystod y flwyddyn a'r adroddiadau monitro yn cael eu tynnu i lawr o'r system CAMMS.

Mae'r system wedi bod yn effeithiol yn ystod y flwyddyn o ran lleihau ailadrodd, darparu gwybodaeth amserol, gwella rheoli fersiynau a lleihau'r amser a gymerir i goladu a fformatio adroddiadau. Mae ffrydiau gwaith ychwanegol wedi'u datblygu drwy gydol y flwyddyn yn y Gwasanaethau Cymdeithasol ac mewn perthynas ag adroddiadau archwilio, cynllunio asedau a rhaglenni tai, gyda'r ffrydiau gwaith ar wahanol gamau datblygu.

Cynlluniau Effeithlonrwydd Busnes Tair Blynedd

Mae'r Cynlluniau Effeithlonrwydd Busnes wedi'u monitro a'u rheoli'n effeithiol drwy gydol y flwyddyn gan bob un o'r Byrddau Rhaglen perthnasol. Mae risgiau wedi'u hadrodd arnynt a'u lliniaru lle bo angen, ac mae cynlluniau cyfathrebu ac ymgysylltu wedi'u gweithredu.

Modelau Darparu Amgen

Mae Sir y Fflint wedi mabwysiadu egwyddorion ar gyfer modelau darparu amgen sy'n ceisio sicrhau dealltwriaeth gyffredin o'r hyn rydym yn ceisio ei gyflawni drwy gynnal gwasanaethau pwysig i gymunedau ac unigolion a fyddai'n cael eu colli fel arall.

Fe luniwyd a mabwysiadwyd methodoleg er mwyn sicrhau bod pob cynnig yn gadarn o ran cynaliadwyedd busnes, capasiti ac asesiadau ariannol. Mae'r fethodoleg hefyd yn sicrhau atebolrwydd aelod drwy ymglymiad Craffu a'r Cabinet.

Yn ystod 2016 arweiniodd y gwaith hwn at drosglwyddo, neu ar fin trosglwyddo yn dilyn cwblhau'r gwaith cyfreithiol, wyth ased. Roedd gan bob cynnig gynllun busnes wedi'i lofnodi gan ddeilydd y portffolio ac ar ôl cwblhau'r broses gyfreithiol bydd gan bob un gytundeb prydlesu a buddion cymunedol yn ei le i sicrhau y gwneir y mwyaf o'r buddion cymunedol a'r effeithlonrwydd er lles y Cyngor. Mae'r Cabinet hefyd wedi cymeradwyo cynlluniau busnes ar gyfer tri model darparu amgen newydd o fewn gofal dydd gofal cymdeithasol a chyfluoedd gwaith, rheoli cyfleusterau ac, mewn egwyddor, hamdden a llyfrgelloedd. Yn 2016 bydd gwaith yn cael ei gynnal i weithredu'r modelau newydd hyn er mwyn i ni wneud arbedion effeithlonrwydd yn 2017 a thu hwnt heb golli gormod o wasanaethau a swyddi.

Strategaethau Corfforaethol

Dechreuwyd adolygu'r Strategaethau Corfforaethol allweddol (Asedau, Pobl, TGCh, Cwsmeriaid a Chaffael) yn ystod 2015. Cafodd y Strategaeth Gyfalaf a'r Cynllun Rheoli Asedau ei gefnogi gan y Cyngor ym mis Chwefror 2016. Mae gwaith

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

ar strategaethau eraill ar y gweill a bydd wedi'i gwblhau hyd at y fersiwn drafft cyntaf erbyn mis Mehefin 2016. Prif bwrpas y Cynllun Adnoddau Corfforaethol yw cwmpasu'r galw mawr am wasanaethau corfforaethol a gwerthuso'r gwariant a'r arian sydd ei angen.

Partneriaethau Strategol

Cynhyrchodd a chefnogodd y BGLI ei Gynllun Integredig Sengl yn ystod 2013 a unodd pedair blaenoriaeth ac ymrwymadau'r BGLI ynghyd â'u trefniadau llywodraethu ac adrodd manwl. Y blaenoriaethau oedd:

- Blaenoriaeth 1: Arwain trwy esiampl fel cyflogwyr ac arweinwyr cymunedol.
- Blaenoriaeth 2: Mae pobl yn ddiogel.
- Blaenoriaeth 3: Mae pobl yn mwynhau iechyd da, lles ac annibyniaeth.
- Blaenoriaeth 4: Arferion amgylcheddol sefydliadol.

Yn ystod 2015/16 adolygwyd y blaenoriaethau a phenderfynwyd parhau i ganolbwyntio ar blaenoriaethau 2 a 3, gyda'r blaenoriaethau eraill yn cael eu rheoli drwy ffrydiau gwaith presennol. Mae blaenoriaethau 2 a 3 wedi'u rheoli a'u monitro gan strwythurau bwrdd ac adrodd priodol yn ystod 2015/16.

O ganlyniad i adolygiad o Partneriaethau Gogledd Cymru yn 2011 cafwyd cyfres o newidiadau sydd wedi parhau yn ystod 2015/16:-

- Partneriaeth Diogelwch Cymunedol: Mae Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Sir y Fflint yn parhau i weithredu drwy Fwrdd Gwasanaethau Lleol Sir y Fflint gyda'r swyddogaethau strategol yn cael eu darparu ar lefel rhanbarthol trwy'r Bwrdd Cymunedau Diogelach.
- Bwrdd Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles: disodlwyd hwn gan Fwrdd Iechyd, Lles ac Annibyniaeth ddiwedd 2013.

Partneriaethau Rhanbarthol a Gweithio ar y Cyd

Mae trefniadau llywodraethu ar gyfer cydweithrediadau cenedlaethol a rhanbarthol wedi'u penderfynu'n lleol gyda phrotocol wedi'i ddiweddarau gan y Cabinet ym mis Mai 2013 ar gyfer llywodraethu ac adrodd am brosiect.

Mae'r bartneriaeth ranbarthol ar draws pum awdurdod sy'n ffurfio Partneriaeth Gwastraff Gweddilliol Gogledd Cymru ar y cam olaf o drafod y contract ac mae caniatâd cynllunio wedi'i roi.

Mae partneriaethau rhanbarthol eraill yn parhau i gefnogi neu ddarparu gwasanaethau yn Sir y Fflint.

B Bod Aelodau a Swyddogion yn cydweithio i gyflawni'r un diben gan feddu ar swyddogaethau a rolau sydd wedi'u diffinio'n glir

Cyfansoddiad y Cyngor

Mae Cyfansoddiad y Cyngor yn diffinio swyddogaethau'r Cabinet, y Cyngor, y Pwyllgor Archwilio, y Pwyllgor Safonau, Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu a'r holl Bwyllgorau eraill.

Mae hefyd yn nodi manylion portffolios pob un o aelodau'r Cabinet, cyfrifoldeb dros swyddogaethau, gan gynnwys y trefniadau dirprwyo a gwahanol godau a phrotocolau gan gynnwys Cod Ymddygiad Aelodau, Cod Ymddygiad Swyddogion, y Protocol Aelodau / Swyddogion a'r Cod Llywodraethu Corfforaethol.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Aelodau

Mae gan Gyngor Sir y Fflint 70 o Gynghorwyr sy'n cynrychioli 57 adran etholiadol ac maent yn cael eu hethol yn ddemocrataidd bob 4 blynedd fel arfer. Mae gan y Cyngor Arweinydd a Chabinet Gweithredol a oedd yn cynnwys 8 aelod yn ystod y flwyddyn at 31 Mawrth 2016. Mae disgrifiadau rôl wedi'u cymeradwyo ar gyfer yr Arweinydd, Aelodau'r Cabinet, Cadeiryddion Pwyllgorau ac Aelodau cyffredin. Ym mlwyddyn 2015/16 roedd chwe Phwyllgor Trosolwg a Chraffu a oedd yn cael eu cefnogi gan dîm o swyddogion, sef:-

- Cymuned a Menter.
- Adnoddau Corfforaethol.
- Amgylchedd.
- Addysg ac Ieuencid.
- Newid Sefydliadol.
- Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Yn ogystal, mae gan y Cyngor y Pwyllgorau Sefydlog canlynol:-

- Pwyllgor Archwilio.
- Pwyllgor y Cyfansoddiad.
- Pwyllgor Safonau.
- Pwyllgor Cynllunio a Rheoli Datblygu.
- Pwyllgor Trwyddedu.
- Gwasanaethau Democrataidd.
- Pwyllgor Cronfa Bensiwn Clwyd.

Mae cylch gorchwyl y Pwyllgorau amrywiol wedi'i nodi yng Nghyfansoddiad y Cyngor. Mae nifer, maint a chylch gorchwyl y Pwyllgorau Sefydlog yn cael eu hadolygu bob blwyddyn yng nghyfarfod blynyddol y Cyngor ym mis Mai.

Wrth gychwyn eu swydd, mae'n ofynnol i bob Aelod lofnodi Datganiad Derbyn Swydd lle maent yn ymgymryd i gael eu harwain gan y Cod Cenedlaethol Ymddygiad Llywodraeth Leol wrth gyflawni eu swyddogaethau fel Cynghorydd. Mae Cod yr Aelodau Sir y Fflint yn cydymffurfio â'r Cod Cenedlaethol ac mae pob Aelod yn derbyn copi ohono wrth gychwyn eu swydd. Caiff unrhyw gŵyn yn ymwneud ag Aelod sydd heb gydymffurfio â'r Cod ei hystyried gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a all gyfeirio unrhyw doriad amlwg i naill ai Bwyllgor Safonau'r Cyngor neu at Banel Dyfarnu Cymru a allai osod sanctiynau os canfyddir bod y Cod wedi'i thorri.

Mae gan gyfansoddiad yr Awdurdod Gynllun Dirprwyo Swyddogaethau wedi'i gyhoeddi. Mae'r cynllun hwn yn manylu ar feysydd ac yn nodi'r cyrff neu'r unigolion sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau.

Mae'r rhan fwyaf o'r penderfyniadau polisi yn cael eu gwneud gan y Cabinet a oedd, yn 2015/16, yn cynnwys yr Arweinydd a saith Aelod gyda chyfrifoldebau portffolio unigol.

Swyddogion

Mae Erthygl 16 y Cyfansoddiad yn egluro rôl y Prif Weithredwr, sef Pennaeth Gwasanaeth Cyflogedig statudol y Cyngor. Mae'r rôl yn cynnwys darparu arweinyddiaeth i reolwyr a gweithwyr y Cyngor; gan sicrhau bod gan y Cyngor drefn lywodraethol, strwythur, gweithlu, adnoddau a systemau busnes angenrheidiol i ddarparu gwasanaethau cost effeithiol, ymatebol ac o safon uchel i bobl Sir y Fflint; gan weithio'n agos ag Aelodau a'u cefnogi i sicrhau y gwreiddir diwylliant, gweledigaeth, polisiâu a rhaglenni'r Cyngor; gan weithio gyda phartneriaid ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol i gyflawni potensial Sir y Fflint ac i gynrychioli ei fuddiannau, ac i gyfrannu at lywodraethu Cymru fel gwlad ddatganoledig.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Y Prif Swyddog, Llywodraethu yw Swyddog Monitro'r Cyngor dan Adran 5 Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989. Yn ychwanegol at y cyfrifoldebau statudol o sicrhau bod y Cyngor yn cydymffurfio â'r gyfraith ac yn osgoi camweinyddu, mae Cyfansoddiad y Cyngor hefyd yn rhoi cyfrifoldeb ar y Swyddog Monitro i fonitro gweithrediad y Cyfansoddiad a chyfrannu at hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad drwy roi cefnogaeth i'r Pwyllgor Safonau.

Y Rheolwr Cyllid Corfforaethol yw'r Swyddog Cyllid Cyfrifol ac yn cymryd cyfrifoldeb am weinyddu materion ariannol y Cyngor yn unol ag Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ac yn unol â'r Datganiad Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a rôl y Prif Swyddog Ariannol.

Adolygu Effeithiolrwydd

Cyfansoddiad y Cyngor

Daeth y rhaglen 3 blynedd o adolygu'r Cyfansoddiad cyfan, y cytunodd y Pwyllgor y Cyfansoddiad arno yn 2012, i ben yn 2014/15, gan ymdrin â Chodau Ymddygiad Aelodau a Swyddogion, Protocol ar berthnasau Aelod/Swyddog a Chod Ymarfer ar gyfer Gweithdrefnau Cynllunio. Mae hyn wedi arwain at ddogfen fwy hygyrch sy'n defnyddio terminoleg ac arddull gyson, tra'n bodloni'r holl ofynion deddfwriaethol.

Yn ychwanegol, yn ystod y flwyddyn gwnaed newidiadau diweddarau yn dilyn ymgynghoriad gyda Chadeirydd Pwyllgor y Cyfansoddiad ac Arweinwyr Grwpiau gwleidyddol.

Aelodau

Yn ystod 2014/15 adolygwyd strwythur y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu yn helaeth gan y Pwyllgor Cyfansoddiad a gweithgor, a gweithredwyd yr argymhellion ar gyfer y strwythur newydd ar ôl Cyfarfod Blynyddol 2015. Mae'r strwythur newydd yn fwy addas i anghenion y sefydliad ac wedi lleihau nifer y cyfarfodydd craffu y mae'n ofynnol i Aelodau Cabinet a Phrif Swyddogion eu mynychu. Yn ystod y flwyddyn, cafodd pum penderfyniad y Cabinet ei alw i mewn. Mae'r defnydd deallus o alw i mewn yn dangos dealltwriaeth o'r broses ac y dylid ei defnyddio'n briodol.

Cafodd Strategaeth Datblygu'r Aelodau ei hadolygu fis Mehefin a bydd yn cael ei hadolygu'n flynyddol.

Swyddogion

Mae'r swyddogion statudol yn ymgysylltu'n gadarnhaol ag Aelodau, yn mynychu pwyllgorau yn ôl yr angen ac yn rhoi cyfle i Aelodau herio.

Y swyddog monitro yw Uwch-Berchennog Risg Gwybodaeth y Cyngor.

Mae tîm y Prif Swyddogion yn gweithredu o fewn yr Awdurdod, ac mae'n cynnwys y Prif Weithredwr a naw phrif swyddog.

Mae'r cyfarfodydd hyn yn cael eu cofnodi ac mae'r wybodaeth allweddol yn cael ei lledaenu i bob swyddog drwy strwythur adrodd sefydledig.

C Hyrwyddo gwerthoedd i'r awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da drwy gynnal ymddygiad o safon uchel

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cod Llywodraethu Corfforaethol

Y Cabinet, mewn ymgynghoriad â'r Pwyllgor Cyfansoddiad, sydd yn gyfrifol am gymeradwyo'r Cod Llywodraethu Corfforaethol. Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Monitro sy'n gyfrifol am sicrhau ei fod yn cael ei diweddarau drwy gyfrwng adolygiadau blynyddol yn dechrau ym mis Hydref bob blwyddyn.

Mae diweddarau'r Cod Llywodraethu Corfforaethol a chael sicrwydd i hysbysu'r datganiad llywodraethu blynyddol hwn yn cael ei gynnal a'i gydlynu yn ystod y flwyddyn fel rhan o ddull cylchol. Mae hyn yn cael ei gydlynu gan Weithgor Swyddogion Llywodraethu Corfforaethol.

Prif dasg arall Gweithgor y Swyddogion yw paratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol drafft gyda mewnbwn uwch swyddogion ac Aelodau.

Mae Fframwaith (Cynllun) Llywodraethu'r Cyngor (y cyfeirir ato yn Adran A) yn cynnwys **gwerthoedd** y Cyngor sy'n aml-ddimensiynol ac fel y ganlyn:

Mae Cyngor Sir Y Fflint yn ymdrechu i fod yn gorff cyhoeddus modern sydd â'r **athroniaeth** o weithredu fel busnes cymdeithasol sy'n:-

- Ddiwastraff, modern, effeithlon ac effeithiol.
- Wedi'i ddylunio, ei drefnu a'i weithredu i ddiwallu anghenion cymunedau a chwsmeriaid.
- Gweithio gyda'i bartneriaeth i gyrraedd y safonau gwasanaeth cyhoeddus uchaf posibl er lles Sir y Fflint.

I wireddu'r dyheadau hyn mae'r Cyngor wedi gosod y **safonau** canlynol:-

- Rhagori mewn llywodraethu corfforaethol ac enw da.
- Rhagori mewn perthynas â pherfformiad yn erbyn ein targedau ni'n hunain a thargedau sefydliadau cyfoedion sy'n perfformio'n uchel.
- Bod yn fodern ac yn hyblyg, gan addasu'n barhaus i ddarparu gwasanaeth a chefnogaeth o'r safon uchaf i aelodau o'r cyhoedd, cwsmeriaid a chleientiaid.
- Defnyddio'i bedwar adnodd – arian, asedau, pobl a gwybodaeth – yn strategol, yn effeithiol ac yn effeithlon.
- Croesawu ac yn gweithredu systemau a phrosesau busnes diwastraff, effeithiol, effeithlon a llai biwrocraidd.

I gyrraedd y safonau hyn bydd y Cyngor yn **ymddwyn** fel a ganlyn:-

- Dangos arweinyddiaeth strategol i'r sefydliad a'n partneriaethau.
- Herio, adolygu, newid a moderneiddio'r ffordd rydym yn gwneud pethau yn barhaus.
- Bod mor ddiwastraff ac anfiwrocraidd â phosibl.
- Manteisio i'r eithaf ar dechnoleg newydd.
- Manteisio i'r eithaf ar weithio'n hyblyg.

Mae'r Cyngor yn ymroddedig i'r **egwyddorion** canlynol:-

- Bod yn gyflogwr modern, teg a gofalgar.
- Bod yn deg, cyfiawn a chynhwysol yn ei bolisiau a'i arferion.
- Cynllunio a rheoli ei weithgareddau yn gydwbybodol, a gwneud penderfyniadau mewn modd cynaliadwy.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwymo i werthoedd ac egwyddorion penodol wrth weithio gyda phartneriaid a phartneriaethau allweddol. Mae'r rhain yn cynnwys partneriaethau strategol megis y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (y Bwrdd Gwasanaethau Lleol gynt) a'r sector gwirfoddol, gan gynnwys cytuno ar set o egwyddorion Ariannu'r Sector Gwirfoddol.

Trefniadau Gwrth-dwyll a Llygredigaeth

Mae gan y Cyngor Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth ar waith, sy'n cynnwys ystyriaeth o Ddeddf Llwgwrwbrwyo. Mae ganddo hefyd Gynllun Ymateb i Dwyll fel bod rheolwyr yn gwybod sut i ymateb i unrhyw amheuaeth o dwyll. Mae'r tîm Archwilio Mewnol yn ymchwilio i dwyll ac afreoleidd-dra posibl.

Mae Codau Ymddygiad ar gyfer Aelodau a Swyddogion yn nodi gofynion yn ymwneud â datgan cysylltiad, gwrthdaro buddiannau posibl, rhoddion, lletygarwch, ac ati.

Mae rheolau mewnol wedi'u dylunio i leihau nifer yr achosion o dwyll sy'n digwydd, a gwneud y mwyaf o'r tebygolrwydd y caiff ei ganfod. Mae Rheolau'r Weithdrefn Contractau a Rheolau Gweithdrefn Ariannol yn nodi sut y dylai trafodion gael eu cwblhau.

Caiff diogelwch TGCh ei reoli gan y Tîm Rheoli Gwybodaeth. Mae Sir y Fflint yn cydymffurfio â chod cysylltiad Rhwydwaith Gwasanaethau Cyhoeddus, sydd yn destun asesiad allanol blynyddol.

Rhannu Pryderon

Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'r safonau uchaf posibl o onestrwydd, cywirdeb ac atebolrwydd. I gefnogi'r ymrwymiad hwnnw rydym yn annog gweithwyr ac eraill gyda phryderon difrifol am unrhyw agwedd o waith y Cyngor i ddod ymlaen a lleisio'r pryderon hynny. Mae'n cael ei gydnabod y bydd yn rhaid i achosion sensitif symud ymlaen ar sail gyfrinachol. Mae'r polisi yn egluro y gall gweithwyr wneud hynny heb orfod pryderu am ddial. Mae'r polisi wedi'i gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor ac mae ar gael ar Infonet y Cyngor.

Llywodraethu Gwybodaeth

Mae trefniadau presennol y Cyngor ar lywodraethu gwybodaeth yn cynnwys dynodi Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth, grŵp o swyddogion sy'n cyfarfod yn fisol i roi cyngor corfforaethol ar gydymffurfio â'r Ddeddf Diogelu Data, gweithdrefnau corfforaethol sydd ar waith er mwyn ymdrin â Diogelu Data, Rhyddid Gwybodaeth, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol a Rheoli Cofnodion. Mae'r gweithdrefnau a'r canllawiau hyn ar gael ar Infonet y Cyngor.

Adolygu Effeithiolrwydd

Cod Llywodraethu Corfforaethol

Yn dilyn gwaith gan Weithgor y Swyddogion adroddwyd ar God Llywodraethu Corfforaethol wedi'i ddiweddarau i gyfarfod y Pwyllgor Archwilio a'r Pwyllgor Cyfansoddiad ar 27 Ionawr 2016. Cytunwyd ar y fersiwn oedd wedi'i ddiweddarau a diwygiwyd y Cyfansoddiad wedi hynny i adlewyrchu'r newidiadau a wnaed. Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Archwilio i gytuno ar y broses ar gyfer paratoi'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ym mis Ionawr 2016, ac anfonwyd holiaduron at Gadeiryddion Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu gan barhau i'w cynnwys yn y broses. Eleni, am y tro cyntaf, dosbarthwyd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol drafft i bob Aelod er mwyn derbyn eu sylwadau cyn ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio.

Trefniadau Gwrth-dwyll a Llygredigaeth

Roedd ffurflenni hunanasesiad gwasanaeth wedi dangos y gellir cael mwy o ymwybyddiaeth o Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a'r Cynllun Ymateb i Dwyll. Cafodd Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredigaeth a Chynllun Ymateb i Dwyll wedi'u diweddarau eu hail-lansio ar ôl iddynt gael eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Cyfansoddiad ym mis Ebrill 2015. Roedd hyn yn cynnwys eu cyhoeddi ar Infonet.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Yn 2014/15 cymerodd yr Awdurdod ran yn y Fenter Twyll Genedlaethol (ymarfer paru data) drwy ddarparu data'r Awdurdod at ddibenion paru. Adolygwyd y data cyfatebol yn ystod 2015/16 gyda'r allbwn yn cael ei archwilio gan Archwilio Mewnol a gweithwyr o'r gwasanaethau perthnasol, gan gynnwys Pensiynau, Cyflogau, Teithio Consesiynol, Trwyddedau a Threth y Cyngor.

Gwellwyd y rheolyddion mewnol ar ôl archwiliadau twyll ac o ganlyniad i archwiliadau mewnol.

Yn ystod y flwyddyn cynhaliodd gwmni annibynnol wiriad iechyd TGCh, gan gadarnhau diogelwch systemau TG mewnol. Cwblhawyd sganiau gwendid chwarterol i gydymffurfio â diogelwch systemau allanol.

Rhannu Pryderon

Mae nifer fechan o weithwyr cyflogedig wedi defnyddio'r polisi yn ystod 2015/16 i fynegi pryderon, sy'n dangos fod y polisi'n hysbys. Cawsant eu trin yn sensitif ac yn gywir, gyda'r cyhuddiadau'n cael eu hymchwilio gan ddiogelu pwy oedd y rhai oedd yn rhannu pryderon.

Llywodraethu Gwybodaeth

Yn ystod y flwyddyn:-

- Fe ymdriniwyd â thros 2000 o geisiadau am wybodaeth dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol.
- Darparwyd amrywiaeth o fathau gwahanol o hyfforddiant Diogelu Data i'r swyddogion.

D Gwneud penderfyniadau deallus a thryloyw yr eir ati'n effeithiol i graffu arnynt, a rheoli risg mewn perthynas â nhw

Cyllid

Mae trefniadau cadarn ar gyfer rheolaeth ariannol effeithiol trwy weithdrefnau cyfrifeg y Cyngor, systemau ariannol allweddol, Rheolau Gweithdrefn Ariannol a Rheolau'r Weithdrefn Gontractau fel y nodir yn y Cyfansoddiad. Caiff y Rheolau Gweithdrefnau Ariannol a Rheolau'r Weithdrefn Gontractau eu hadolygu'n rheolaidd ac maent ar gael ar Infonet.

Mae dwy ran i'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig. Mae'r rhan gyntaf yn rhagweld yr adnoddau tebygol a fydd gan y Cyngor yn ystod y tair blynedd nesaf. Yn yr ail ran mae'r Cyngor yn nodi cynlluniau ac atebion i reoli gyda llai o adnoddau yn ystod y cyfnod tair blynedd hwn.

Caiff proses y Cyngor ar gyfer pennu ei gyllideb refeniw flynyddol a'r rhaglen gyfalaf ei nodi yn y Rheolau Gweithdrefn Fframwaith y Gyllideb a Pholisi yn Rhan 4 o'r Cyfansoddiad. Pan fydd yr Awdurdod yn gosod ei gyllideb, mae aelodau etholedig yn ystyried y lefel o risg ac ansicrwydd ynghlŷn â'i amcangyfrifon cyllidol yng nghyd-destun yr economi ar y pryd, yn yr hinsawdd gwasanaethau cyhoeddus a'r galw am wasanaethau.

Mae'r Cyngor yn gweithredu cynllun o gyllidebau dirprwyedig a gefnogir gan y tîm Cyllid Corfforaethol sy'n cynnwys timau cyllid sydd wedi'u lleoli'n ganolog ac yn y gwasanaeth gan gefnogi rheolwyr y gyllideb. Fe adroddir yn ôl yn fisol i'r Cabinet a'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol am adroddiadau monitro cyllideb refeniw, gan gynnwys rhagolygon blwyddyn lawn. Fe adroddir yn ôl bob chwarter i'r Cabinet a'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol am adroddiadau monitro rhaglen gyfalaf. Yn y ddau achos, mae'r adroddiadau hyn yn nodi rhesymau dros amrywiannau ac yn nodi unrhyw gam cywiro a gynigir.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar gyfer Rheoli'r Drysorfa mewn Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae Rheoli Trysorlys yn cael ei wneud yn unol â Thrysorlys y Cyngor.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Caiff y Datganiad Polisi a Strategaeth Rheoli ac Arferion Rheoli'r Drysorfa eu hadolygu'n flynyddol. Mae'r holl fenthyciadau ac ariannu hir dymor yn cael ei wneud yn unol â Chod Darbodus Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Rhoddir adroddiadau diweddarau am Rheoli'r Drysorfa i'r Pwyllgor Archwilio, y Cabinet a'r Cyngor bob chwarter.

Rheoli Risg

Rhan annatod o gynllunio busnes yw deall a gweithredu yn erbyn risgiau sy'n gysylltiedig â'r busnes. Mae prosesau rheoli risg y Cyngor yn cynnwys:-

- Risg Gweithredol – wedi'u nodi a'u monitro ar lefel gwasanaeth.
- Risg Prosiect – wedi'u nodi a'u monitro drwy'r system rheoli prosiect.
- Risg partneriaeth strategol – wedi'u nodi a'u monitro drwy'r fframwaith llywodraethu partneriaeth.
- Risg partneriaeth gydweithredol – wedi'u nodi a'u monitro yn unol â phrotocol cytunedig y Cyngor.

Mae risgiau strategol y Cyngor wedi'u cynnwys yng Nghynllun Gwella'r Cyngor. Mae'r ddogfen hon wedi'i gwreiddio yn ein prosesau cynllunio busnes.

- Caiff diweddarau ac adrodd rheolaidd am gynnydd ei nodi wrth fonitro'r Cynllun Gwella bob chwarter. Mae hyn yn cynnwys:
- Matrics coch, oren, gwyrdd (COG) i werthuso'r sgôr risg cyfredol:-
 - Sgôr gros - y sgôr os nad oedd unrhyw fesur ar waith i reoli'r risg.
 - Sgôr Net - fel y mae ar ddiwedd cyfnod yr adolygiad (ar ddiwedd chwarter fel arfer).
 - Sgôr Targed - beth fydd y sgôr yn pan fydd yr holl gamau gweithredu yn cael eu cwblhau a threfniadau boddhaol ar waith.
- Adnabod i ba gyfeiriad y mae'r risg yn symud (tuedd risg) - cynyddu, gostwng neu'n aros yr un fath.
- Diweddarau camau gweithredu i liniaru'r risgiau.

Parhad Busnes

Mae rhan o ddull y Cyngor i reoli risg yn cynnwys trefniadau parhad busnes. Mae gan y Cyngor arferion cadarn ar waith o ran parhad busnes. Mae rheoli parhad busnes yn paratoi'r sefydliad i gynllunio ymatebion effeithiol i ymyrraeth i fusnes, megis tywydd difrifol neu ddiffyg pŵer, er mwyn i'w wasanaethau hanfodol allu gweithredu ac yna dychwelyd i'r hyn sy'n arferol cyn gynted â phosibl.

Mae'r dull yn cynnwys:

- gwasanaethau Cenhadaeth Critigol y dylid eu cynnal neu eu hadfer fel blaenoriaeth petai ymyrraeth i fusnes; mae gan y gwasanaethau hyn Gynlluniau Parhad Busnes ar waith.
- Cynllun Parhad Busnes Corfforaethol sef y fframwaith cyffredinol y mae'r cynlluniau ar gyfer Gwasanaethau Critigol Genhadaeth yn gweithredu oddi fewn iddo. Mae'n nodi'r camau i'w cymryd os bydd angen wynebu nifer o effeithiau parhad busnes ar yr un pryd ar draws e.e., llety neu isadeiledd TGCh.
- Profi a diweddarau'r holl Gynlluniau Parhad Busnes yn rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu diweddarau a'u bod yn gyfredol.

Cyfrifoldeb yr uwch swyddogion dynodedig yw cyfrifoldeb strategol cyffredinol dros sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu cynnal.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Rheoleiddio a Sicrwydd

Mae rheoleiddio ac atebolrwydd yn rhoi sicrwydd ar gyfer effeithiolrwydd trefniadau'r Cyngor ar gyfer y gwasanaethau y mae'n gyfrifol amdanynt a chyflawni ei amcanion. Mae'n digwydd yn fewnol yn y sefydliad trwy ei drefniadau llywodraethu, arferion a gweithdrefnau.

Caiff trefniadau allanol ar gyfer rheoleiddio a sicrwydd eu darparu gan nifer o gyrff statudol a benodwyd, yn bennaf Swyddfa Archwilio Cymru, Estyn ac Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC).

Mae eu rôl yn annibynnol ar y llywodraeth ac maent yn archwilio ac yn herio perfformiad ac effeithiolrwydd gwaith cyrff cyhoeddus yng Nghymru ac yn cynhyrchu naill ai adroddiadau lleol a chenedlaethol cyfnodol neu flynyddol ar eu canfyddiadau.

Mae gan y Cyngor arfer sefydledig o ymdrin â chanfyddiadau gan y cyrff rheoleiddio allanol drwy gyfeirio at bwyllgorau, ymatebion ffurfiol a thracio, a chyhoeddi adroddiadau rheoleiddiol agored yn ein papurau pwyllgor (ac maent ar gael ar y wefan). Mae adroddiad cryno blynyddol yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio yn dangos yr holl adroddiadau rheoleiddio, eu canfyddiadau, ymateb y cyngor ac i ble y cawsant eu hadrodd.

Pwyllgor Archwilio

Rôl a swyddogaethau Pwyllgor Archwilio'r Cyngor yw:-

- Adolygu effeithiolrwydd systemau Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor, systemau rheoli risg mewnol, a llunio adroddiadau a gwneud argymhellion i'r Cyngor Sir ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hyn.
- Goruchwyllo'r broses datganiadau ariannol statudol i sicrhau cydbwysedd, tryloywder a chywirdeb gwybodaeth ariannol a gyhoeddir ac i adolygu'r datganiadau ariannol a lunnir gan yr awdurdod a'u hargymhell i'r Cyngor Sir.
- Monitro perfformiad ac effeithiolrwydd y swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol o fewn y cyd-destun rheoleiddio ehangach.
- Adolygu a chraffu ar faterion ariannol y Cyngor Sir, a llunio adroddiadau a gwneud argymhellion amynt. Rôl y pwyllgor yw sicrhau systemau rheoli cyllidebol y Cyngor yn hytrach na chraffu ar y defnydd a gwerth am arian gwariant sef rôl y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol.

Mae'r uchod yn adlewyrchu rôl estynedig y pwyllgor yn sgil y Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Mae unigolyn lleeg yn aelod o'r pwyllgor yn unol â'r mesur hwnnw.

Archwilio Mewnol

Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael ei ddarparu yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus ac yn unol â Datganiad Rôl y Pennaeth Archwilio Mewnol Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth. Mae'r Safonau'n nodi mai gweithgarwch sy'n cynnig sicrwydd ac ymgynghori gwrthrychol ac annibynnol yw'r hyn a wna'r Adain Archwilio Mewnol sydd wedi'i chynllunio i ychwanegu gwerth at weithrediadau sefydliad a'u gwella. Mae'n helpu sefydliad i gyflawni ei amcanion trwy osod dull gweithredu cyfundrefnol, disgyblaethol i werthuso a gwella effeithlonrwydd prosesau rheoli risg, rheoli a llywodraethu.

Mae archwiliad mewnol yn archwilio, gwerthuso ac yn adrodd yn wrthrychol ar ddigonolrwydd yr amgylchedd rheolaethol fel cyfraniad i'r defnydd priodol, economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau. Mae cynllun archwilio blynyddol yn cael ei baratoi ar sail y Strategaeth Archwilio Mewnol.

Yn unol â gofynion y PSIAS, mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol yn adrodd crynodeb o ganfyddiadau'r archwiliad i'r Pwyllgor Archwilio bob chwarter. Mae'n paratoi adroddiad blynyddol sy'n crynhoi gwaith archwilio mewnol a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn ac yn rhoi barn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol y fframwaith llywodraethu, risg a rheoli'r Cyngor

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cronfa Bensiwn Clwyd

Mae Cronfa Bensiwn Clwyd yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir y Fflint fel awdurdod arweiniol. Ers 1 Ebrill 2006, mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi'i gwneud yn ofynnol i awdurdod sy'n gweinyddu cronfa pensiwn i baratoi, cyhoeddi a chynnal datganiad polisi a chydymffurfio llywodraethu. Mae'r datganiad yn cael ei gyhoeddi yn yr Adroddiad Blynyddol sydd ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Clwyd: www.clwydpensionfund.org.uk. Mae'r Gronfa yn cyhoeddi dogfennau eraill sy'n ymwneud â llywodraethu a rheoli: Polisi Rheoli Risg, Polisi Gwrthdaro Buddiannau, Polisi Hyfforddiant, Cynllun Busnes Tair Blynedd, Datganiad Strategaeth Ariannu a Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi.

Adolygu Effeithiolrwydd

Cyllid

Cytunodd y Cyngor ar gyllideb refeniw a rhaglen gyfalaf y Cyngor ar gyfer 2014/15 ym mis Chwefror 2015. Mae'r gyllideb wedi'i dylunio i barhau i ddiogelu gwasanaethau cyhoeddus y 'rheng flaen' ac ail-fuddsoddi i ddiwallu blaenoriaethau'r cyngor er bod lefelau cyllid is.

Mae'r gyllideb gyffredinol yn becyn o fesurau a chynigion sy'n cyfuno:

- Dewisiadau cyllido corfforaethol, e.e. sut i reoli chwyddiant;
- Cynigion cynllun busnes ar lefel portffolio;
- Gwneud y mwyaf o'r incwm a gynhrychir;
- Adolygu nifer y gweithwyr a chostau;
- Adolygu lefelau treth y cyngor;
- Adolygu lefel y cronfeydd wrth gefn a balansau.

Mae strategaeth gyllidebol 2015/16 wedi'i datblygu yng nghyd-destun y disgwyliadau canlynol:

- Cynllunio ar gyfer y tymor hir fel sefydliad cyfan;
- Gwneud penderfyniadau ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus lleol y gellir eu cynnal;
- Bod yn uchelgeisiol ac yn gadarnhaol o ran newid yn sefydliad gwell;
- Bod ag athroniaeth glir wedi'i chefnogi gan werthoedd cymdeithasol; a
- Rheoli'r pontio rhwng y presennol a'r dyfodol gyda gofal.

Dau amcan y rhaglenni hyn o newid a leihau costau yw:-

- Gwneud y gorau o effeithlonrwydd ariannol y sefydliad a blaenoriaethu ein hadnoddau a;
- Moderneiddio'r sefydliad i fod yn ddiwastraff, cynhyrchiol, effeithlon a gwydn ac i berfformio'n dda.

Yr alldro refeniw ar gyfer 2015/16 oedd tanwariant o £1,498 mil (yn amodol ar archwiliad). Ar gyfalaf gwariwyd dros 97% o'r gwariant y bwriadwyd ei wario yn ystod y flwyddyn erbyn diwedd y flwyddyn.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae dyfodol ariannol y Cyngor yn parhau i fod yn eithaf ansicr a heriol. Mae lleihad yn y cyllid dderbynnir gan Lywodraeth Cymru (Grant Cynnal Refeniw ac Ardrethi Annomestig) a chynnydd mewn cyflogau a chwyddiant prisiau yn golygu bod y Cyngor yn wynebu bwlch ariannu amcanol o £20.8 miliwn i gyflawni cyllideb gytbwys ar gyfer 2016/17.

Rheoli Risg

Mae **risgiau strategol** yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio o leiaf dwywaith y flwyddyn i adolygu a sicrhau bod risgiau newydd yn cael eu nodi ac y darperir sicrwydd bod y risgiau'n cael eu lliniaru.

Cafodd dull y Cyngor o reoli risg ei adolygu gan Archwilio Mewnol yn ystod y flwyddyn a nododd bod trefniadau corfforaethol yn gryf ond bod angen i'r dull gael ei ddefnyddio'n gyson ar draws y Cyngor. Gan ystyried y canfyddiadau hyn a'r rhai o'r Asesiad Corfforaethol Swyddfa Archwilio Cymru, dyfeisiwyd dull newydd o reoli risg i'w roi ar waith o 2015/16 ymlaen. Mae hyn yn cynnwys:

- Disgrifiadau gwell o risg gan gynnwys esboniad o'r effaith petai'r risg yn cael ei wireddu.
- Matrics risg mwy soffistigedig (6 x 4) yn caniatáu i opsiynau pellach i ddangos sut mae'r risg yn cael ei leihau neu gynyddu.
- Fformat gwell i gofnodi risgiau newydd a rhai sy'n datblygu, a hefyd yn caniatáu i'r risg gael ei 'gau' unwaith y mae wedi'i lliniaru neu ei wireddu fel mater yr ymdrinnir ag o.
- Ymgorffori risg yn fwy amlwg o fewn adroddiadau'r Cyngor.

Mae'r dull newydd hefyd yn cynnwys canllawiau ar gyfer dwysau risgiau ac amllder yr adrodd yn ôl, yn dibynnu ar asesu difrifoldeb y risg; ar gyfer risgiau lefel uwch e.e., bydd adrodd yn ôl ar 'du' yn digwydd yn fisol a 'coch' yn chwarterol.

Mae model rheoli risg corfforaethol fel y disgrifir yn y Strategaeth Rheoli Risg yn cefnogi'r trefniadau hyn, yn ogystal â chyflwyno atebion perfformiad integredig CAMMS.

Parhad Busnes

Mae rhan o ddull y Cyngor i reoli risg yn cynnwys **trefniadau parhad busnes**. O fis Gorffennaf 2015, sefydlwyd trefniadau rhanbarthol ar draws gogledd Cymru i gefnogi a gwella'r dulliau lleol. Mae archwiliad wedi'i gynnal ar draws gogledd Cymru i asesu'r cylchrediad a meysydd i'w gwella ar gyfer trefniadau parhad busnes. Mae grŵp Cynllunio Parhad Busnes lleol wedi'i sefydlu i arwain a chyfarwyddo trefniadau lleol a sicrhau bod gwelliannau a argymhellir yn cael eu gweithredu.

Ni chodwyd unrhyw achos yn ystod y flwyddyn lle roedd yn rhaid gweithredu'r Cynlluniau Parhad Busnes Hanfodol.

Rheoleiddio a Sicrwydd

Mae'r holl adroddiadau ffurfiol yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet a'r Pwyllgor Archwilio ac yn cael eu hystyried gan nifer o Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu fel bo'n briodol. Mae rhai adroddiadau megis yr adroddiad gwella blynyddol yn cael eu cyflwyno i'r Cyngor llawn. Ym mis Ionawr 2016 cyflwynwyd adroddiad blynyddol cryno ar reoleiddio allanol i'r Pwyllgor Archwilio yn rhoi manylion yr holl adroddiadau rheoleiddio a dderbyniwyd gan Swyddfa Archwilio Cymru, Estyn ac AGGCC, ynghyd â'u canfyddiadau, ymateb y Cyngor ac i bwy y cyflwynwyd yr adroddiadau.

Ddechrau 2015, cynhaliodd AGGCC adolygiad o wasanaethau maethu'r Cyngor; ac roedd yr adroddiad yn gadarnhaol. Cwblhawyd adolygiad o'r gwasanaethau plant yn ogystal, a chyflwynwyd yr adroddiad ym mis Medi 2015. Ym mis Hydref 2015, cyhoeddodd AGGCC ei Adolygiad a'i Werthusiad Blynyddol o Berfformiad y Cyngor yn 2014/15. Ar gyfer pob adroddiad ymatebodd y Cyngor gyda chynlluniau gweithredu cadarn.

Ni chynhaliwyd unrhyw arolwg Estyn o'r Cyngor yn 2015/16.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Yn ystod y flwyddyn cymrodd Swyddfa Archwilio Cymru gamau dilynol i ail-edrych ar Asesiad Corfforaethol Sir y Fflint ar gyfer y flwyddyn flaenorol, gan ganolbwyntio'n benodol ar y saith cynnig ar gyfer gwella. Mae'r tabl isod yn darparu hunanasesiad y Cyngor yn erbyn y cynigion hyn. Bydd canlyniad terfynol Swyddfa Archwilio Cymru yn cael ei gyhoeddi yn Adroddiad Gwella Blynyddol 2015/16.

Cynnig ar gyfer Gwella (P1-7) Gan gynnwys y swyddog arweiniol ¹	Diweddariad ar y Camau Gweithredu	Statws COG
<p>P1 Dylai'r Cyngor ddatblygu a gweithredu dull (mwy) cyson o gynllunio busnes sy'n hyrwyddo perchnogaeth staff o amcanion a thargedau allweddol.</p> <p>Swyddog Arweiniol: Prif Weithredwr.</p>	<p>P1.1 Mapio cynllunio gwasanaethau cyfredol a strategaethau ac ati i ddangos cryfderau a bylchau (wedi'i wneud). Dadansoddiad pellach i ddangos y bwriad i gryfhau'r trefniadau (erbyn 10.15) gyda set lawn o gynlluniau gweithredol yn eu lle (ar gyfer 04.16).</p> <p>P1.2 Rhoi'r cynlluniau yn defnyddio'r ateb rheoli perfformiad newydd (CAMMS) ar brawf (09.15) a'u cyflwyno'n llawn (04.16).</p> <p>P1.3 Mae'r model gwerthuso personol yn cael ei ymestyn i gynnwys amcanion cynlluniau gwasanaeth (o 04.16) a luniwyd drwy ddysgu oddi wrth y model gwerthuso yn 15-16. Gwerthuso'r model gwerthuso (04.16).</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p style="text-align: center;">G</p> <p style="text-align: center;">G</p>
<p>P2 Dylai'r Cyngor wella ansawdd ei adroddiadau i bwyllgorau a'r Cabinet er mwyn sicrhau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lle bo'n briodol, bod adroddiadau yn galluogi cynghorwyr i gyfeirio'n hawdd at bolisiau perthnasol a phenderfyniadau a thrafodaethau blaenorol; • bod negeseuon allweddol ac argymhellion yn glir ac yn ddigonol; a • Bod adroddiadau i'r pwyllgorau craffu yn cynnwys argymhellion neu ddewisiadau y bydd pwyllgorau yn debygol o'u cefnogi. <p>Swyddog Arweiniol: Prif Swyddog (Llywodraethu).</p>	<p>P2.1 Adolygiad o ddiwyg, arddull ac ansawdd adroddiadau (wedi'i wneud). Bydd templed o'r diwyg wedi'i wella yn cael ei ddefnyddio ar gyfer adroddiadau Cabinet. Mae'r diwyg wedi'i wella yn cynnwys defnyddio crynodebau gweithredol ac archwilio'r risgiau yn fwy trylwyr wrth asesu dewisiadau ar gyfer penderfyniadau. Os yn bosibl, bydd hyperddolenni yn cael eu defnyddio'n amlach i osgoi cyhoeddi atodiadau mawr. Bydd adborth o'r dull diwygiedig yn cael ei dderbyn cyn cyflwyno'r diwyg newydd i'r holl bwyllgorau.</p> <p>P2.2. Mae canllawiau ysgrifennu adroddiadau newydd wedi'u cynhyrchu a'u cyflwyno. Mae hyfforddiant gloywi ar ysgrifennu adroddiadau yn cael ei drefnu (erbyn 12.15).</p> <p>P2.3 Mae systemau sicrhau ansawdd ar gyfer cymeradwyo adroddiadau wedi'i gweithredu (wedi'i wneud).</p>	<p style="text-align: center;">G</p> <p style="text-align: center;">G</p> <p style="text-align: center;">G</p>

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

<p>P3 Dylai'r Cyngor sicrhau, wrth weithredu ei strategaethau diwygiedig ar gyfer Pobl, TGCh, Cyllid a Rheoli Asedau:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bod eu goblygiadau ariannol wedi'u cynnwys yn y cynllun ariannol tymor canoli; a Bod y cysylltiadau rhwng y strategaethau yn cael eu hystyried yn llawn, fel bod staff arbenigol ar gael pan fo angen. <p>Swyddog Arweiniol: Prif Weithredwr.</p>	<p>Fel P1 uchod, gan nodi:-</p> <p>P3.1 Mae cynllun adnoddau corfforaethol sengl yn cael ei ddatblygu (erbyn 10.15) fel rhan o gyfres o ddogfennau corfforaethol allweddol. Bydd y cynllun hwn yn blaenoriaethu dyrannu adnoddau corfforaethol ar gyfer prosiectau newid.</p> <p>P3.2 Mae cyfres o 8 Bwrdd Rhaglen (ar gyfer portffolios swyddogion lle mae angen arwain, cydlynu a rheoli newid sylweddol) bellach wedi'u sefydlu ac yn cyfarfod, gyda thystiolaeth dda o effaith.</p> <p>P3.3 Mae Strategaeth Ariannol Tymor Canolig dwy ran gynhwysfawr a mwy defnyddiol wedi'i chynhyrchu gyda diwyg graffig newydd: Cafodd rhan 1 ei chyhoeddi 06.15; a bydd rhan 2 yn cael ei chyhoeddi 09.15.</p>	<p style="text-align: center;">O</p> <p style="text-align: center;">G</p> <p style="text-align: center;">G</p>
<p>P4 Dylai arweinwyr grŵp annog aelodau i fanteisio ar Gynllun Datblygu'r Aelodau.</p> <p>Swyddog Arweiniol: Prif Swyddog (Llywodraethu).</p>	<p>P4.1 Mae adolygiad o'r rhaglen datblygu ar gyfer aelodau ar y gweill gyda'r nod o ddatblygu cynnig ehangach ar gyfer aelodau mewn partneriaeth â Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.</p> <p>P4.2 Gofynnwyd i arweinwyr grŵp fanteisio ar hyfforddiant ymhlith eu grwpiau priodol; bydd sesiwn ddilyn i fyny gydag arweinwyr grŵp.</p>	<p style="text-align: center;">O</p> <p style="text-align: center;">O</p>

Pwyllgor Archwilio

Mae'r Pwyllgor Archwilio yn cynnal trosolwg o weithgareddau swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol y Cyngor. Mae Aelodau etholedig yn derbyn adroddiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru ac adroddiadau crynhoi ar systemau a phrosesau mawr gan yr Adain Archwilio Mewnol. Maent yn goruchwyllo cwblhad cynllun archwilio'r Adain Archwilio Mewnol ac mae'r Rheolwr Archwilio yn cyflwyno ei adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor. Mae'r pwyllgor hefyd yn derbyn diweddariadau rheolaidd o ran rheoli risg a rheoli'r Trysorlys.

Cwblhaodd yr Aelodau hunanasesiad yn erbyn Canllawiau Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Pwyllgorau Archwilio ddiwedd y flwyddyn. Dengys y canlyniadau bod y Pwyllgor ar y cyfan yn cydymffurfio â'r canllawiau. Amlygwyd rhai meysydd lle'r oedd gan y pwyllgor bryderon ynghylch diffyg cymryd camau gweithredu a nodir mewn adroddiadau archwilio mewnol. Bydd system lwybro newydd ar gyfer argymhellion archwilio mewnol yn helpu i fynd i'r afael â hyn.

Archwilio Mewnol

Daeth Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus i rym ym mis Ebrill 2013. Maent yn gwneud yn ofynnol i'r Rheolwr Archwilio ddatblygu Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella, wedi'i ddylunio i alluogi gwerthusiad o gydymffurfiaeth archwilio mewnol gyda'r Safonau. Mae'n rhaid i'r Rhaglen Sicrwydd Ansawdd a Gwella gynnwys monitro perfformiad parhaus gweithgareddau archwilio mewnol ac asesiad blynyddol.

Mae monitro parhaus ar waith. Mae ansawdd gwaith archwilio wedi'i sicrhau trwy ddefnyddio canllaw archwilio, goruchwyllo parhaus a rheoli staff ac adolygu'r holl waith archwilio. Mae targedau perfformio wedi'u gosod ac adroddir ar berfformiad bob chwarter yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cynhaliodd yr Adain Archwilio Mewnol hunanasesiad yn erbyn gofynion Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus tua diwedd y flwyddyn a chanfod fod yr adran yn 'cydymffurfio'n gyffredinol' gyda'r safonau, sy'n golygu bod strwythurau, polisiau a gweithdrefnau perthnasol yr adran, ynghyd â'r prosesau i'w gweithredu, yn bodloni gofynion y Safonau a Chod Moeseg yr holl agweddau. Cytunir y bydd asesiad allanol yn cael ei gynnal yn 2016/17.

Yn ei adroddiad blynyddol, yn seiliedig ar ganlyniadau'r archwiliadau mewnol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn, mae'r Rheolwr Archwilio Mewnol wedi casglu bod trefniadau llywodraethu, rheoli risg a rheoli mewnol Sir y Fflint yn ddigonol ac yn effeithiol.

Cronfa Bensiwn Clwyd

Mae Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Clwyd yn cynnwys Datganiad Cydymffurfio Llywodraethu'r Gronfa, adolygiad o'i effeithiolrwydd gan Ymgynghorydd Annibynnol, manylion am bresenoldeb gan Aelodau mewn cyfarfodydd pwyllgor a'r hyfforddiant maent wedi'i dderbyn yn ystod y flwyddyn. Cafodd trefn lywodraethol Cronfa Bensiynau Clwyd ei chryfhau ymhellach yn 2015/16 gan Fwrdd Cronfa Bensiwn Clwyd newydd a fydd yn rhoi trosolwg ar waith y pwyllgor. Mae gwelliannau pellach wedi'u gwneud drwy gytuno ar Strategaethau Gweinyddu a Chyfathrebu gyda chyflogwyr, a fydd yn cael ei gweithredu 1 Ebrill 2016, a datblygu Gweithdrefn Torri'r Gyfraith. Dengys adolygiad annibynnol bod y gronfa ar y cyfan yn bodloni 90 gofyniad allweddol Cod Ymarfer Rheoleiddiwr Pensiynau ar gyfer llywodraethu a gweinyddu cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus a ddaeth i rym fis Ebrill 2015.

E Datblygu capasiti a gallu aelodau a swyddogion i fod yn effeithiol

Aelodau

Adolygwyd strwythur pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yn ystod 2014/15 ar ôl i strwythur newydd uwch-reolwyr gael ei roi ar waith gyda'r nod o symleiddio llinellau adrodd, gan gydbwyso llwythi gwaith a chryfhau eu rôl mewn llywodraethu corfforaethol. Mabwysiadwyd y strwythur newydd yng Nghyfarfod Blynyddol y Cyngor ym mis Mai 2015 a chafodd ei weithredu yn ystod y flwyddyn. Mae ymrwymiad i gadw cylch gorchwyl y pwyllgorau dan adolygiad.

Mae Rhaglen Datblygu Aelodau yn ei lle. Fe adroddir sylwadau'r aelodau ar ddigwyddiadau hyfforddiant i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd ac roedd yn parhau i ddangos lefel uchel o foddhad. Mae presenoldeb aelodau ac ymgysylltu â mentrau hyfforddi wedi'i annog drwy Arweinyddion y Grwpiau gwleidyddol.

Swyddogion

Mae'r model gweithredu corfforaethol a'r strwythur uwch-reoli newydd a roddwyd ar waith fis Mai 2014 wedi arwain at un haen o uwch swyddogion yn cefnogi'r Prif Weithredwr. Dyluniwyd y model a'r strwythur i gyd-fynd â'n hamgylchiadau cyfnewidiol, i arbed arian ac i ddefnyddio doniau ein huwch aelodau o staff yn well er mwyn moderneiddio'r sefydliad.

Adolygu Effeithiolrwydd

Aelodau

Roedd rhaglen datblygu Aelodau ar gyfer 2015/16 yn cynnwys y pynciau canlynol:-

- Materion cynllunio amrywiol
- Cydraddoldeb a'r Gymraeg
- Paratoi Cyllideb
- Cyfryngau Cymdeithasol

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae dull mwy hyblyg hefyd wedi'i gyflwyno, gan gydnabod bod sesiynau byrrach sy'n canolbwyntio ar fater penodol gyda grwpiau llai yn fwy effeithiol.

Mae gweithdai datblygu eraill wedi'u cynnal yn ôl yr angen. Mae'r rhain wedi cynnwys ymgynghoriad y Cynllun Gwella, cymhorthdal bysiau a datblygu Uned Gludiant Integredig, Rhianta Corfforaethol, Modelau Darparu Amgen, Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 9dwyr sesiwn), Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lies, Paratoi Cyllideb (tair sesiwn).

Mae cynllun defnyddio teclynnau iPad yn hytrach na phapurau pwyllgor wedi'i gyflwyno ar draws y Cyngor, gyda'r rhan fwyaf o'r Aelodau yn defnyddio'r teclynnau bellach. Mae hyn wedi arwain at leihad sylweddol mewn costau argraffu a phostio. At hyn, mae diwyg newydd wedi'i gyflwyno ar gyfer adroddiadau. Mae'r diwyg newydd i fod yn fwy addas i iPad ac yn canolbwyntio ar bethau penodol, gyda phwyslais ar y crynodeb gweithredol a'r argymhellion ar y dudalen flaen.

Yn ystod y flwyddyn, mae mwy o ddefnydd wedi'i wneud o sesiynau briffio pwrpasol ar destunau penodol ar gyfer arweinwyr grwpiau gwleidyddol a chadeiryddion pwyllgorau trosolwg a chraffu. Yn ystod cyfnod o newid wrth i ni ymateb i gyllidebau gostyngol, ystyrir hi'n hanfodol bod aelodau allweddol yn derbyn yr wybodaeth ddiweddaraf. Mae hyn wedyn yn eu gwneud yn fwy cymwys i gefnogi'r sefydliad yn rhinwedd eu swyddi.

Swyddogion

Gan gydnabod bod maint, siâp a modelau darparu gwasanaeth y Cyngor yn newid, un o flaenoriaeth Strategaeth Pobl 2016/17 yw datblygu gallu a chymhwyster uwch swyddogion i gymryd cyfrifoldeb dros feysydd ehangach o ddarparu gwasanaeth a gweithredu'n fwy effeithlon gyda llai o adnoddau. Trwy weithio mewn partneriaeth â Choleg Cambria mae ystod gynhwysfawr o raglenni datblygu ar gael i gefnogi swyddogion ar bob lefel i ddatblygu eu sgiliau i gyflawni'r newidiadau sy'n ofynnol ac ennill cymwysterau a gydnabyddir yn genedlaethol. Ar gyfer y rheiny gyda chyfrifoldebau rheoli a/neu oruchwylio, mae hyn yn cynnwys datblygu eu cymwyseddau ymddygiadol neu 'sgiliau sylfaenol' mewn meysydd megis datrys problemau, datrys gwrthdaro, hyfforddi a mentora.

Yn y misoedd diwethaf mae rhwydwaith uwch reolwr wedi'i ddatblygu sy'n darparu fforwm ar gyfer gwella gallu a magu hyder ar y cyd a gwneud gwell defnydd o sgiliau a phrofiad.

Mae'r broses arfarnu yn seiliedig ar gymhwysedd a gyflwynwyd y llynedd wedi'i defnyddio gan Brif Swyddogion a'u hadroddiadau uniongyrchol a bydd yn helpu'r sefydliad i adnabod a pharatoi arweinwyr y dyfodol. Bydd arfarniad 'cyffyrddiad ysgafn' newydd ar gael ganol mis Mai 2016 fel dewis amgen i'w ddefnyddio mewn gwasanaethau rheng flaen mawr, a fydd yn cyfrannu at gynnydd yn nifer y gwerthusiadau a gwblheir ar draws y Cyngor.

Yn ystod y flwyddyn fe adolygwyd cod ymddygiad swyddogion. Arweiniodd hyn at y Cyngor yn cytuno ar god swyddog cliriach a gafodd ei ddiweddarau. Cafodd y swyddogion gyfle i gael hyfforddiant ar ddiwyg newydd yr adroddiadau.

F Ymgysylltu â phobl leol a budd-ddeiliaid eraill i sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn

Ymgynghori ac Ymgysylltu

Mae ymgynghori ac ymgysylltu â'n cwsmeriaid a'n cymunedau yn digwydd mewn sawl ffordd wahanol: democratiaeth cynrychioladol drwy ein haelodau etholedig, ymgysylltu strwythurol e.e. drwy'r Fforwm Sirol (gyda chynghorau tref a chymuned), asesiadau anghenion ffurfiol drwy ein partneriaethau strategol, arolygon a mecanweithiau adborth fel gweithdai a sioeau teithiol. Dewisir y dulliau uchod yn dibynnu ar y gofynion, y gynulleidfa a'r cwmpas. Mae'r adborth a dderbynnir yn helpu i ffurfio a datblygu'r ffordd rydym yn gwneud pethau ac yn cynorthwyo'r rheiny sy'n gwneud penderfyniadau i ddeall yr effeithiau ar ein cymunedau.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Gweddarlledu

Fel rhan o'n hymrwymiad i ymgysylltu'n effeithiol â'r cyhoedd, cyflwynodd y Cyngor system weddarlledu a aeth yn fyw fis Chwefror 2016. Ar hyn o bryd, mae cyfarfodydd y Cyngor llawn a'r Pwyllgor Cynllunio a Datblygu yn cael eu gweddarlledu.

Gwahodd sefydliadau allanol i fynychu cyfarfodydd Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Gyda chyflwyniad y strwythur Trosolwg a Chraffu newydd, diddymwyd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Proffil Cymunedol a Phartneriaethau. Lledaenwyd yr angen i ymgysylltu â sefydliadau allanol ar draws y chwe phwyllgor.

Cwynion

Mae Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cyhoeddi adroddiad blynyddol, ac yna llythyr blynyddol i'r Cyngor ym mis Gorffennaf bob blwyddyn. Mae'r llythyr blynyddol yn darparu dadansoddiad clir a manwl o'r holl gwynion a dderbyniwyd ac yr ymchwiliwyd iddynt gan swyddfa'r Ombwdsmon yn ystod y flwyddyn flaenorol mewn perthynas â'r Cyngor. Mae'r rhain yn cwmpasu cwynion am wasanaethau a ddarperir gan y Cyngor a chwynion am gynghorwyr o dan y Cod Ymddygiad. Mae'r llythyr hwn yn rhoi crynodeb i Gyngor Sir y Fflint o'i berfformiad yn erbyn awdurdodau lleol eraill yng Nghymru, yn ogystal â throsolwg o sefydliadau sector cyhoeddus eraill megis byrddau iechyd lleol a chymdeithasau tai. Mae'r Cyngor yn defnyddio'r wybodaeth a ddarparwyd yn y llythyr blynyddol i feincnodi yn erbyn awdurdodau lleol eraill; mae hefyd yn cael ei ddefnyddio i gymharu yn erbyn perfformiad y flwyddyn flaenorol.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu gweithdrefn gwyno ffurfiol sy'n ceisio sylwadau a chanmoliaethau hefyd a chaiff ei ddiweddarau o dro i dro. Mae'r weithdrefn ar gael ar wefan y Cyngor.

Adolygu Effeithiolrwydd

Ymgynghori ac Ymgysylltu

O ganlyniad i bwysau ariannol parhaus, cychwynnodd y Cyngor raglen strategol o ymgysylltu â'r gymuned a phartneriaid i drafod y gyllideb, yr heriau y mae'n eu hwynebu a rhai o'r penderfyniadau anodd sydd angen eu gwneud. Diben hyn oedd helpu pobl i ddeall maint y sefyllfa, i lobbio am gefnogaeth i ddull y Cyngor o reoli gyda llai o adnoddau, ac i fesur ymateb i bethau megis cynyddu Treth y Cyngor, ffioedd a thaliadau am wasanaethau a chynnwys y gymuned mewn darparu rhai gwasanaethau.

Mae ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill a effeithir yn galluogi i ni wneud newid sylweddol ac yn annog cymunedau i gymryd rhan, e.e. mae trosglwyddo asedau cymunedol wedi galluogi defnyddwyr y llyfrgell i ddarparu gwasanaeth cymunedol drwy gymryd drosodd adeilad y llyfrgell a'r stoc llyfrau. Mae partneriaeth newydd hefyd wedi'i meithrin rhwng selogion nofio lleol a sefydliad chwaraeon cenedlaethol er mwyn cymryd y gwaith o redeg pwll nofio lleol drosodd.

Gwahodd sefydliadau allanol i fynychu cyfarfodydd Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu.

Yn ystod y flwyddyn, mae Comisiynydd Heddlu a Throsedd, Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Cyfieth Naturiol Cymru a sefydliadau eraill oll wedi mynychu cyfarfodydd pwyllgor i ymateb i gwestiynau'r Aelodau.

Lle bo hyn yn ymarferol ac yn berthnasol i'r pynciau dan ystyriaeth, cynhelir cyfarfodydd yn y gymuned, mewn ysgolion, neuaddau pentref neu yng Nghlwyd Theatr Cymru.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cwynion

Dangosodd llythyr blynyddol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer 2014/15 ychydig o gynnydd yn nifer y cwynion a dderbyniwyd y flwyddyn flaenorol. Roedd y nifer mwyaf o gwynion unigol yn ymwneud â Chynllunio a Rheoli Adeiladu, ond bu gostyngiad yn nifer y cwynion yn ymwneud â thai. Ymchwiliwyd i un gŵyn yn unig a arweiniodd at adroddiad wedi'i gadarnhau.

Yn ystod 2015/16 derbyniodd y Cyngor 658 o gwynion. Ymdriniwyd â 63.2% o'r cwynion fewn 10 diwrnod gwaith i'w derbyn. Mae perfformiad lleol yn dilyn patrwm tebyg ar draws Cymru, gyda'r nifer uchaf o gwynion yn ymwneud â gwasanaethau megis Cynllunio, Tai a Gwasanaethau Gwastraff. Mae Gwasanaethau Cwsmeriaid yn parhau i weithio gyda gwasanaethau er mwyn sicrhau bod achwynwyr yn derbyn yr wybodaeth ddiweddaraf am eu cwyn a bod cwynion yn cael eu trin mewn pryd. Mae'r hyfforddiant Ymwybyddiaeth Cwynion yn parhau i gael ei gyflwyno mewn partneriaeth â Choleg Cambria i helpu codi ymwybyddiaeth o'r polisi Canmoliaethau, Pryderon a Chwynion. Y bwriad yn 2016/17 yw darparu Prif Swyddogion â data perfformiad gwell i fonitro tueddiadau a themâu ac i wella perfformiad.

4. MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL

Isod mae rhestr o risgiau strategol sylweddol i'r Cyngor a'r camau lliniaru arfaethedig ar gyfer y risgiau hynny.

Materion	Risg	Mesurau Lliniaru
Effaith bosibl ailgyflwyno Bil Llywodraeth Leol (ar gyfer ad-drefnu llywodraeth leol) gan Lywodraeth Cymru.	<p>(1) Ansicrwydd ynghylch bwriadau Llywodraeth Cymru a graddfa unrhyw newid sefydliadol a gynlluniwyd, gan arwain at effeithiau ar adnoddau ac amhariadau i barhad busnes wrth gynllunio a phontio.</p> <p>(2) Effaith bosibl ar recriwtio a chadw staff o ystyried ansicrwydd parhaus, a'r effeithiau ar forâl.</p>	<p>Cymryd rhan weithredol a pharhaus wrth drafod a chynllunio newidiadau a gytunwyd arnynt yn wleidyddol a phroffesiynol ar lefel genedlaethol a rhanbarthol.</p> <p>Blaenoriaethu amser ac adnoddau ar gyfer cynllunio unrhyw newid lleol sy'n ofynnol er mwyn gweithredu unrhyw newid a gyfarwyddir gan Lywodraeth Cymru.</p>
Sefyllfa gyllidol barhaus y sector cyhoeddus.	<p>Gostyngiad mewn perfformiad a safonau o ganlyniad i:</p> <p>(1) Maint digynsail gostyngiadau sylweddol yn adnoddau Llywodraeth Cymru a'r Grant Cynnal Refeniw a grantiau penodol.</p> <p>(2) Yr ansicrwydd ynghylch lefelau'r gostyngiadau blynyddol a chyfnod y caledi; a</p> <p>(3) Y gallu i ddarparu gwasanaethau o fewn cyfyngiadau y sylfaen ariannol isel (y pen) o gymharu ag awdurdodau eraill.</p>	<p>Gwneud achos cryf ar gyfer diwygio cyllid llywodraeth leol ac anghenion penodol Sir y Flint fel cyngor a ariennir yn isel (fesul y pen).</p> <p>Dylanwadu ar wneuthurwyr penderfyniadau cenedlaethol trwy drafod fel rhan o drafodaethau ar y cyd trwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.</p> <p>Cynllunio Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ar gyfer nifer o sefyllfaoedd heriol.</p>

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

<p>Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.</p>	<p>(1) Nid yw Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor yn cael ei gefnogi gan ymrwymiad ariannu tymor canolig gan Lywodraeth Cymru er mwyn i ni allu cynllunio ymlaen llaw gyda digon o sicrwydd.</p> <p>(2) Anhawster y Cyngor i wneud penderfyniadau mawr a heriol i newid gwasanaethau sydd (1) ddim yn cael eu cefnogi gan aelodau a swyddogion ar sail lleihau darpariaeth gwasanaeth a pherfformiad islaw trothwy derbyniol a (2) yn arwain at wrthwynebiad lleol.</p>	<p>Parhau i adolygu a diwygio'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig a'i ddiweddarau'n barhaus ochr yn ochr â Chynllun Gwella 2016/17. Adolygu'r strategaeth i (1) rhagweld yr adnoddau ariannol a fydd ar gael i'r Cyngor yn ystod y cyfnod 2016/17 - 2017/18, a phwysau'r gyllideb yn seiliedig ar y wybodaeth orau sydd ar gael a (2) nodi'r atebion sydd ar gael, gan gynnwys cynigion y cynllun busnes a modelau a (3) gwneud achos perswadiol ar gyfer cyllid cenedlaethol i lenwi'r 'bwlch' er mwyn cau cyllideb flynyddol 2017/18.</p> <p>Parhau i lobio Llywodraeth Cymru ar gyfer dangosyddion cynharach a mwy amserol o setliadau dangosol yn y dyfodol er mwyn cynnal cynllunio ariannol effeithiol a hir dymor.</p> <p>Parhau i ddatblygu a gwneud achos dros ddiwygio cyllid llywodraeth leol ac ar gyfer anghenion penodol Sir y Fflint, fel cyngor a ariennir yn isel, a'r risgiau i ddarpariaeth gwasanaethau a pherfformiad yn absenoldeb rhywfaint o ryddhad rhag gostyngiadau ariannu cenedlaethol parhaus.</p>
<p>Gwydnwch gwasanaeth yn wyneb maint a chyflymder cynllunio busnes portffolio gwasanaethau.</p>	<p>(1) Gallu'r sefydliad i barhau i reoli nifer o benderfyniadau a blaenoriaethau cymhleth a heriol a newid mewn da bryd er mwyn cyrraedd targedau effeithlonrwydd.</p> <p>(2) Gallai capasiti a gallu sefydliadol wedi'i orestyn gael effeithiau negyddol ar barhad, adnoddau, perfformiad, safonau a threfniadau llywodraethu.</p>	<p>Arweinyddiaeth o gynllunio busnes â thystiolaeth ac ymgysylltu llawn ac yn fuan ag Aelodau ar ddewisiadau ar gyfer newid gyda phroses gynharach o bennu'r gyllideb flynyddol o gymharu â blynyddoedd blaenorol gan dynnu ar y gynlluniau busnes i'r dyfodol ar gyfer gwasanaethau.</p> <p>Dyraniad mwy effeithiol o gapasiti Cyngor, a defnyddio arian Buddsoddi i Arbed yn dda i ychwanegu capasiti.</p> <p>Defnyddio Byrddau Rhaglen i barhau i oruchwylio a rheoli rhaglenni newid.</p>

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

<p>Pontio i Fodelau Darparu Amgen.</p>	<p>(1) Caiff yr achosion busnes terfynol eu cymeradwyo yn ôl y bwriad ac mae ganddynt gynlluniau pontio cadarn.</p> <p>(2) Parhad busnes a methiant perfformiad yn ystod y cyfnod pontio o hen fodelau darparu gwasanaeth i'r rhai newydd.</p> <p>(3) Y busnesau newydd yn cyrraedd eu targedau perfformiad ac incwm i lwyddo.</p>	<p>Proses gynllunio busnes a phontio gadarn.</p> <p>Modelau llywodraethu effeithiol ar waith.</p> <p>Cymorth a chyngor parhaus i sefydliadau cymunedol ar ôl trosglwyddo.</p>
<p>Trosglwyddo Asedau Cymunedol.</p>	<p>(1) Ail gam y rhaglen yn adeiladu'n llwyddiannus ar y cam cyntaf o ran nodi, sefydlu a llwyddo i gwblhau nifer pellach o drosglwyddiadau asedau cymunedol hyfyw.</p> <p>(2) Parhad busnes a methiant perfformiad yn ystod y cyfnod pontio o hen fodelau darparu gwasanaeth i'r rhai newydd.</p>	<p>Strategaeth effeithiol ar gyfer ymgysylltu â chymunedau.</p> <p>Modelau llywodraethu effeithiol ar waith.</p> <p>Cymorth a chyngor parhaus i sefydliadau cymunedol ar ôl trosglwyddo.</p>
<p>Gweithio gyda'r Maes lechyd.</p>	<p>(1) <i>Gallu Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) i weithio gyda'r Cyngor yn effeithiol yn ystod cyfnod o newid mewnol parhaus.</i></p> <p>(2) <i>Pwysau ariannol a llywodraethu ar BIPBC sy'n atal blaengynllunio effeithiol ar y cyd.</i></p>	<p><i>Ail-feithrin cydberthnasau gwaith effeithiol ar lefel lywodraethu a lefelau gweithredol.</i></p> <p><i>Cydwasaeth a chynllunio ariannol effeithiol.</i></p> <p><i>Y Cyngor yn gwneud achosion clir a darbwyllo am gyllid ar y cyd o ffynonellau cyllid cenedlaethol newydd.</i></p>
<p>Moderneiddio Ysgolion.</p>	<p>(1) <i>Derbyn cyfnodau nesaf rhaglen moderneiddio ysgolion y Cyngor.</i></p> <p>(2) <i>Graddfa a risgiau o ymgynghori a rheoli diwygio.</i></p> <p>(3) <i>Fforddiadwyedd cyfraniad benthyca'r Cyngor i ariannu rhaglenni adeiladu ac adnewyddu newydd ar gyfer ysgolion uwchradd a chynradd.</i></p>	<p><i>Strategaeth effeithiol ar gyfer newid yn seiliedig ar bolisi moderneiddio ysgolion y Cyngor a ddiwygiwyd yn ddiweddar.</i></p> <p><i>Sicrhau bod adnoddau ychwanegol ar gael ar gyfer rheoli prosiectau yn ôl y gofyn.</i></p> <p><i>Cynllunio rhaglen fforddiadwy y gellir ei mesur o fuddsoddiad cyfalaf.</i></p>
<p>Cynllunio Parhad Busnes.</p>	<p>(1) <i>Mae Cynlluniau Parhad Busnes yn hen neu'n annigonol i gwrdd â risgiau digwyddiadau sy'n dod i'r amlwg.</i></p> <p>(2) <i>Effaith amhariad ar wasanaethau.</i></p>	<p><i>Mae'r adolygiad o'r Cynlluniau Parhad Busnes mewnol yn mynd rhagddo fel rhan o raglen waith y Gwasanaeth Rhanbarthol i Gynllunio Rhag Argyfwng.</i></p> <p><i>Cynnal a chadw'r cynllun yn barhaus.</i></p>

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

<p>Marchnad Fregus y Gwasanaethau Cymdeithasol.</p>	<p>(1) Mae'r farchnad darparwyr annibynnol yn annigonol o ran graddfa a math i ateb y galw am wasanaethau.</p> <p>Nid yw'r farchnad ddarparwyr bellach yn gryf, oherwydd costau ac anawsterau o ran recriwtio a chadw staff sydd wedi arwain at gau/dynnu gwasanaethau yn ôl.</p>	<p>Adolygu ffioedd comisiynu a delir i ddarparwyr.</p> <p>Cadw darpariaeth uniongyrchol y Cyngor.</p> <p>Gwell cyllid a chefnogaeth genedlaethol.</p> <p>Datblygu modelau marchnad newydd mewn partneriaeth.</p>
<p>Galw newydd a newidiol am adnoddau yn sgil deddfwriaeth newydd, e.e. Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles a Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol.</p>	<p>(1) Galw newydd am wasanaeth yn sgil twf naturiol neu gysail gyfreithiol sy'n rhoi pwysau ar adnoddau presennol.</p> <p>(2) Gofynion polisi neu ddeddfwriaethol newydd Llywodraeth Cymru sy'n dilyn y brif ddeddfwriaeth ac yn rhoi pwysau ar adnoddau presennol.</p>	<p>Blaengynllunio a rheoli galw.</p> <p>Heriau yn sgil cynigion polisi cenedlaethol anghynladwy a allai ddod i'r amlwg.</p> <p>Gwneud achosion perswadiol ar gyfer cyllid cenedlaethol i leihau pwysau mewn perthynas â chost gwasanaethau.</p>
<p>Cystadleurwydd economi is-ranbarthol gogledd ddwyrain Cymru mewn marchnad gystadleuol a newidiol y Deyrnas Unedig.</p>	<p>(1) Yr economi is-ranbarthol yn methu cynnal ei safle cystadleuol o ganlyniad i lefel is o seilwaith a chyllid arall gan Lywodraethau Cymru a'r Deyrnas Unedig o gymharu â rhanbarthau yn Lloegr.</p> <p>(2) Methu cydlynu cynlluniau isadeiledd Cymreig a Seisnig er budd y ddwy ochr ar lefel ryng-lywodraeth e.e. isadeiledd rheilffyrdd.</p>	<p>Cefnogaeth lawn a gweithredol ar gyfer gwaith strategol rhanbarthol e.e. achosion busnes ar gyfer seilwaith rheilffordd.</p> <p>Cyfranogiad llawn mewn partneriaethau traws-ffiniol ac achosion busnes ar gyfer strategaethau twf cenedlaethol a chynigion penodol i Gynghrair Mersi a'r Ddyfrdwy, Pwery'r Gogledd, a Chynigion Twf Partneriaeth Economaidd Lleol Gogledd Cymru Cymru-Gaer a Warrington.</p>
<p>Darpariaeth Tai Cymdeithasol e.e. SHARP.</p>	<p>(1) Darparu rhaglenni mawr ar gyfer darparu tai cymdeithasol newydd.</p> <p>(2) Cwblhau rhaglen Safon Ansawdd Tai Cymru ar amser ac o fewn y gyllideb gyfalaf.</p>	<p>Strategaeth i'r dyfodol a chynllunio cyfalaf.</p> <p>Rheolaeth ddigonol o'r rhaglen yn nhermau adnoddau.</p> <p>Sicrhau y cedwir cyllid cyfalaf gan Lywodraeth Cymru, e.e. Lwfans Atgyweiriadau Mawr.</p>

Llofnodwyd Arweinydd y Cyngor

Llofnodwyd Prif Weithredwr